

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 18 december 2025

Notulen van de raadsvergadering van 18 december 2025 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 18

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Tegenwoordig zijn 43 leden, namelijk mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer L.P.A. Dekkers, de heer S.J.C. Becker, de heer M. Crielaard, de heer D.J. van Dommelen, de heer J.M.D. de Waard, de heer G.F.E. Koster, de heer M. Verhoef, de heer R.T.J. van der Velden, de heer T. Roskam, de heer T.J. Vonk, de heer B. van Schaik, de heer T. de Haan, mevrouw I. van Wifferen, de heer N. Akhatab, de heer S. Soytekin, mevrouw V.A. Bruin, mevrouw A. Kockelkoren, de heer S.F. Lammering Varela, de heer R.N. Dahoe, de heer T. Kind, de heer S.M. Bonte, mevrouw M.Y. Morkoç, mevrouw M.S. Abrahamse, mevrouw J.M. Nunnely, mevrouw J.M. de Bruijn, mevrouw E. Rehim Zadeh, mevrouw D.A. van Groningen, mevrouw L.S. Vlieger, de heer J. Vicario, mevrouw A.J.A. Maassen, de heer M.R. van Campenhout, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, de heer T.S.J. Coşkun, de heer S. Leewis, mevrouw D. Yildirim, de heer G.J.M. Vreugdenhil, de heer A.R. Oostdijk, mevrouw S. Reitema, de heer E.H. Balcha, de heer M.H. Biljoen, mevrouw C. Aafjes-van Aalst en mevrouw M.S.S. de Jong

Afwezig zijn: mevrouw S. van de Peppel en de heer E.P.J. Verweij

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer S. Kasmi

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders, met dien verstande dat zij van 12.00 uur tot 12.04 uur is waargenomen door de heer W. de Bel

1. Opening.

De VOORZITTER: Ik open de vergadering en heet u allen van harte welkom. Ook welkom aan degenen die op afstand onze vergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers. We hebben een heel lijstje van verhindering, let u goed op. De heer Coşkun is afwezig tot 11.30 uur, de heer Biljoen is afwezig tot 14.00 uur, mevrouw Reitema is afwezig tot 13.00 uur. Wethouder Versnel is afwezig vanaf 13.30 uur tot 16.00 uur. En dat is met een goede reden, want hij heeft een bestuurlijk overleg met bewindspersonen, dus hij is dismissed. Mevrouw Van de Peppel is afwezig, de heer Verweij is ook afwezig, hij is ziek, beterschap. De heer Becker is vanaf 16.30 uur afwezig en de heer Soytekin is tussen 18.00 uur en 20.30 uur afwezig. We gaan gezellig heen-en-weer. De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Dank, voorzitter. U bent nog 1 persoon vergeten, mevrouw Aafjes-Van Aalst is tot 16.00 uur afwezig.

De VOORZITTER: Dank voor deze toevoeging, want dan kunnen we daarmee het lijstje compleet maken. Het is ook een bijzonder moment, want we gaan zo meteen over tot de toelating en beëdiging van de heer Vreugdenhil. Hij wordt beëdigd, omdat de heer Ceulemans heeft aangegeven per direct zijn zetel hier op te geven, omdat hij heel veel werk nu heeft in Den Haag. Nu had ik wel een speech voor de heer Ceulemans, gaan we hem voordragen? Dan ga ik het heel officieel doen, dan kan hij het ook nakijken. Dan ga ik gewoon daar staan om hem toe te spreken, moment. Geachte aanwezigen, beste Simon, waar je ook

bent. Ondanks dat je er vandaag niet bent, wil ik toch graag stilstaan bij het afscheid uit de Rotterdamse raad, want dat verdien je. De heer Ceulemans stond hier de afgelopen jaren te boek als politiek talent en dit is ook in Den Haag niet onopgemerkt gebleven. Hij gaat zich vanaf vandaag volledig richten op zijn lidmaatschap van de Tweede Kamer namens JA21. Daarom richt ik nu ook graag het woord aan hem en dan kan hij het ook eventueel nog terugkijken. Geachte heer Ceulemans, beste Simon. De stap naar de Tweede Kamer zal voor u hoogstwaarschijnlijk voelen als een vertrouwde stap, want naast de vele Rotterdammers in de fractie, is JA21 ook een partij die is opgericht vanuit het gedachtegoed van Pim Fortuyn. Dit gedachtegoed is de reden dat u in de politiek zit en is de brandstof voor uw handelen en uw idealen. U staat niet graag in de schijnwerpers en zodoende wilde u ook geen afscheid. Maar wij kunnen dit vertrek toch niet onopgemerkt voorbij laten gaan, daarvoor bent u hier de afgelopen jaren te toonaangevend geweest. Voor iemand die niet graag in de schijnwerpers staat, bewandelt u ook een merkwaardig carrièrepad. Begonnen als fractiemedewerker voor Leefbaar Rotterdam werd het voor u na 8 jaar tijd om een stap naar voren te doen. Zo vond u zichzelf in 2022 voor het eerst in deze zaal. Alsof de schijnwerpers nog niet fel genoeg waren, werd u in 2024 zelfs fractievoorzitter. Niet omdat u dat zelf zo graag wilde, maar omdat u het gevoel had verantwoordelijkheid te moeten nemen. Nu sinds een aantal maanden bent u verkozen tot lid van de Tweede Kamer. Een politieke carrière die sommigen in een mensenleven ervaren, doorloopt u in 4 jaar. Dat komt niet als verrassing, u staat hier bekend als een van de beste debaters van de Rotterdamse gemeenteraad. Met scherpste kennis en kunde van zaken heeft u ons hier vaak het vuur aan de schenen gelegd en dat voor iemand die nog nooit een debattraining heeft gevolgd. Debatteren met u was hard werken, maar ook een genot voor iedereen die het politieke spel liefheeft. U begrijpt dit spel als geen ander en bent zelf ook een groot liefhebber. U staat symbool voor de passie en het vuur van de Rotterdamse raad. Hard op de bal, met totale bevologenheid en alles op het scherpst van de snede. U heeft zelf weleens verteld dat uw moeder soms wat verschrikt opkijkt bij wat u hier nu weer heeft gezegd. Maar ik hoop dat Nederland ook kennis mag maken met de Simon die wij kennen buiten het debat. Iemand die gelooft in waar hij voor staat, met grote idealen en stiekem ook best zachtaardig. Er zit heel veel mens achter de mens, want u bent veel meer dan alleen een goed debater. Met alleen dat gegeven doe ik u tekort. U bent iemand met een ongelooflijk goede dossierkennis, altijd tot in de puntjes voorbereid, een perfectionist die het soms moeilijk vindt om dingen uit handen te geven. U laat zich daardoor niet vaak verrassen en weet altijd waarover u spreekt. U bent ook iemand waarmee je afspraken kunt maken, ook al schuwde u de strijd niet met andere coalitiepartijen. U bent ook iemand die je graag aan je zijde hebt als bondgenoot, want u bent oprecht en er zit bij u weinig Spaans tussen. Door die duidelijkheid weet je altijd wat je aan u hebt, dat wisten de Rotterdammers de afgelopen jaren ook. Of het nu ging om overlast in De Esch, zorgen over migratie in de stad of veiligheid, u liet daarbij vaak andere geluiden horen dan wij hier misschien gewend zijn. Van u mocht het hier schuren en daar gaat het politieke debat om, dat al die geluiden uit de stad hier gehoord worden en dat wat speelt in de stad hier besproken wordt. Daarvoor mogen wij en de Rotterdammers u dankbaar zijn. Uw kritische blik heeft ons vaak tot denken aangezet en anders naar dingen doen kijken. U bent een belangrijke toevoeging geweest aan de afgelopen politieke periode. De laatste paar maanden moeten wij zonder u doen, maar uw aanwezigheid blijft hier vast nog echoën. Simon, bedankt voor het harde werk en de toewijding voor Rotterdam. Wij zullen af en toe jaloers naar de Tweede Kamer kijken als u daar aan het werk bent, want u bent een zeer goed politicus. Ik wens u al het succes en het geluk toe in de Hofstad en ik weet zeker dat we nog veel van u gaan horen (*Applaus.*).

1.2 Toelating van de heer G.J.M. Vreugdenhil als lid van de gemeenteraad.

De VOORZITTER: Ik heb de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven gevraagd een onderzoek in te stellen naar de geloofsbrieven van de heer Vreugdenhil. Ik neem aan dat de

commissie haar werkzaamheden al heeft verricht. Ik geef het woord, bij afwezigheid van uw voorzitter, aan de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Ik vind het ook een eer om dit te doen, omdat het de zeer gewaardeerde collega Gerben Vreugdenhil betreft. Ik vind het ontzettend fijn en ik denk wij allemaal om je weer te zien, Gerben. Welkom in deze raadzaal. Dan tot het officiële: ik deel u mede namens de commissie die de geloofsbrieven van het nieuwe benoemde lid Gerben Vreugdenhil heeft onderzocht. De commissie heeft de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden onderzocht en in orde bevonden. De commissie adviseert de heer G.J.M. (Gerben) Vreugdenhil toe te laten als lid van de gemeenteraad ter voorziening in de vacature van mijnheer Ceulemans. Ik dank u.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Ik stel u voor het advies van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven over te nemen en de heer Vreugdenhil toe te laten als lid van uw raad.

1.3 *Beëdiging van de heer G.J.M. Vreugdenhil als lid van de gemeenteraad.*

De VOORZITTER: Dan gaan we nu over tot de beëdiging. Mag ik de griffier verzoeken de heer Vreugdenhil binnen te leiden door de hoofdingang van deze raadzaal? Ik verzoek u allen te gaan staan, ook de aanwezigen op publieke tribune, voor zover dat mogelijk is. De heer Vreugdenhil heeft aangegeven de eed te willen afleggen. Klopt dat? De raad heeft besloten tot uw toelating als lid van deze gemeenteraad. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen, legt u overeenkomstig artikel 14 van de gemeentewet de eed of de verklaring en belofte af. U heeft aangegeven de eed af te leggen. Na het voorlezen van de tekst door mij, verzoek ik u beide voorste vingers van uw rechterhand op te steken en uit te spreken: zo waarlijk helpe mij God almachtig. Ik zweer dat ik om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst gegeven heb of beloofd. Ik zweer dat ik om iets in het ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.

De heer VREUGDENHIL (Iv): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De VOORZITTER: Dan mag ik u hartelijk feliciteren namens de hele raad en welkom in ons midden (*Applaus.*). Er mag gefeliciteerd worden, ik schors voor de felicitaties.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

1.4 *Mededelingen.*

De VOORZITTER: Dan heropen ik de vergadering. Maar voordat ik bij de mededelingen kom, wil ik vragen of Michel naar voren wil komen. Hij staat helemaal verdekt in een hoekje (*Applaus.*). Michel, het is vandaag jouw laatste dag hier op het stadhuis na 40 jaar. 43 jaar, ik word zelfs gecorrigeerd. We hebben al afscheid genomen van de week, maar de raad wil ook nog graag iets zeggen en nog iets overhandigen. (*Er wordt buiten de microfoon gesproken.*) Dan ga ik de vergadering weer heropenen en dan zijn we aangekomen bij de mededelingen. Mevrouw Kockelkoren en mevrouw De Bruijn hebben aangegeven een initiatiefvoorstel te willen indienen. Ik kijk wie ik het woord moet geven, mevrouw Kockelkoren of mevrouw De Bruijn? Allebei tegelijkertijd, dan mogen zij nu het woord.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Goedemorgen. Voorzitter, toen wij op Instagram deelden van de week dat we een initiatiefvoorstel indienen over gezonde, betaalbare en duurzame voeding voor alle Rotterdammers, reageerde Rick uit Crooswijk als allereerste. Hij zei: op plekken waar minder gezond eet is, kunnen mensen toch gewoon naar de markt? Dat is betaalbaar, de verantwoordelijkheid ligt vooral gewoon bij de Rotterdammers zelf. Ik snap Rick deels. De markten zijn inderdaad belangrijk voor mensen die minder te besteden hebben, maar gezonde en betaalbare voeding mag wat ons betreft niet afhangen van de vraag of je door de weeks tijd hebt of op zaterdag door de drukte kunt komen. Markten staan maar op een paar plekken in de stad. Gezonde voeding moeten iedere wijk elke dag een logische en makkelijke keuze zijn. Daarom stellen wij in dit initiatiefvoorstel 10 aanbevelingen voor om te zorgen voor gezonde, betaalbare en duurzame voeding voor iedereen. Het is een oproep aan het college en de gemeenteraad om voedsel te erkennen als basis onder een gezonde en rechtvaardige stad. Dit initiatiefvoorstel is een uitnodiging om verantwoordelijkheid te nemen en te vertalen naar beleid dat het verschil maakt voor Rotterdammers in elke levensfase, in elke wijk. Mevrouw Kockelkoren van GroenLinks en ik lichten vandaag een paar aanbevelingen toe uit het voorstel, de rest kunt u op uw gemak later lezen. Rotterdam wordt omringd door boeren die duurzaam en natuurinclusief werken. Of ze zouden dat graag willen, maar ze lopen vaak vast op logistiek, regels en gebrek aan zekerheid. Hier liggen grote economische kansen voor onze stad. Niet door alles opnieuw te bedenken, maar door bestaande korte ketens te versterken en een korte route van boer uit de regio naar het bord van de Rotterdammer. De gemeente kan hier veel in betekenen door bestaande organisaties met elkaar te verbinden en door regie te pakken. We hebben namelijk overvloed om deze stad, maar schaarste in de stad. Schaarste in gezond en vers eten voor een lage prijs. Dat is geen toeval, maar dat zijn gewoon keuzes waar wij invloed op hebben. Daarom zeggen wij: Rotterdam heeft een heldere voedselvisie nodig en een gemeente die zegt: dit is de richting die we opgaan. We gaan het niet allemaal zelf fiks, maar we geven richting. Partijen die het goed doen, zoals boeren, voedselinitiatieven, wijkkeukens en sociale ondernemers moeten we verbinden, versterken en ondersteunen. Geen eindeloze pilots, maar bouwen op wat al werkt. Geen luchtkastelen, maar een stevig systeem dat blijft staan. Dat is goed voor boeren, goed voor ondernemers en goed voor de Rotterdamse economie. Voorzitter, goed eten is nog te vaak een privilege. Voor veel gezinnen is het geen keuze, maar een rekenom. Daarom zeggen wij: ga ongelijk investeren voor gelijke voedselzekerheid. We moeten beginnen in de wijken daar waar de nood het hoogst is. Goed eten is een basisbehoefte en een mensenrecht, geen liefdadigheid, maar een basisvoorziening. Ik bedank een aantal mensen en mevrouw Kockelkoren straks een ander deel. Ik wil graag Judith Groen bedanken voor het delen van haar kennis op het gebied van een gezonde leefomgeving. Ook dank aan de Voedselraad, de experts en belangenbehartigers uit de Rotterdamse Voedselnetwerk die hun kennis en kunde met ons hebben gedeeld voor het verduurzamen en verkorten van de keten.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ons voedselsysteem is op een doodlopend spoor beland. De boodschappen zijn duur en gezond eten is voor grote delen van de stad de minst voor de hand liggende keuze. Dagelijks verdienen grote fastfoodbedrijven bakken met geld aan het verkopen van hamburgers, friet en pizza. Hoewel dat natuurlijk ontzettend lekker is op zijn tijd, hebben steeds meer Rotterdammers te maken met overgewicht. Ook aan afvallen wordt dan vervolgens veel geld verdiend, bijvoorbeeld door grote farmaciebedrijven die steeds meer medicijnen verkopen om af te vallen. Zo wordt aan symptoombestrijding gedaan. De kern van het probleem, onze leefomgeving wordt niet aangepakt. Dat moet anders. Want als de helft van de Rotterdammers overgewicht heeft, dan is dat geen individueel probleem meer, maar een maatschappelijk probleem. We zijn namelijk echt niet met zijn allen opeens veel slechter geworden in het weerstaan van ongezond eten. Alleen het aantal verleidingen en snelle, ongezonde keuzes is explosief toegenomen, waardoor het steeds moeilijker wordt om hier weerstand tegen te bieden. Voorzitter, met dit initiatiefvoorstel doen we wezenlijke voorstellen voor een gezonde stad. Zonder belerend

vingertje, zonder ondernemers te beperken of mensen uit hun favoriete snackbar te jagen, maar door een basis te verzorgen van betaalbaar gezond voedsel. Zodat je als ouder geen zorgen hoeft te maken of je het ontbijt voor je kinderen wel kunt betalen en zodat je als Zuid-Hollandse boer kan investeren vertrouwend op een stabiele afzetmarkt in de stad. Met 10 concrete voorstellen werken we toe naar een voedselomgeving waarin de gezonde keus, de gemakkelijkste keuze is. Naar een gezond, rechtvaardig en duurzaam voedselsysteem. Voorzitter, grote dank aan ons burgerlid Sigrid Oosterwegel, die met al haar kennis aan de basis heeft gestaan van dit voorstel. Veel dank aan de ambtelijke ondersteuning en ook veel dank aan onze medewerkers Elise, Katja, Demi en Stella. Hopelijk dat de raad met dit initiatiefvoorstel lekker aan de slag kan gaan, waarschijnlijk de volgende periode. Dank.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Wij vragen het college om een advies en geleiden het initiatiefvoorstel 'visie op een gezonde voedselomgeving in Rotterdam' door naar de commissie ZWCS. De heer Koster heeft aangegeven een initiatiefnotitie te willen indienen en het woord is aan de heer Koster.

De heer KOSTER (Iv): Voorzitter, dank u wel. Rotterdam steekt ieder jaar tientallen miljoenen euro's gemeenschapsgeld in de culturele sector. Instellingen als Boijmans, de Kunsthall, het Fotomuseum en De Doelen worden structureel ondersteund met Rotterdams gemeenschapsgeld. Het is van groot belang dat publieke middelen doelmatig worden besteed. Transparantie over beloning van bestuurders is daarbij essentieel. Daar hebben we ook een wet voor in Nederland, de Wet normering topinkomens. Deze normeert salarissen voor topfunctionarissen in de publieke, semipublieke sector. Vroeger had iedereen het over de Balkenendenorm, die kennen we denk ik vast nog wel. In 2025 is de WNT-norm maximaal 246.000 euro en in 2026 is dat een verhoging van 6,5 procent, maximaal 262.000 euro. De WNT bepaalt tevens dat er openheid moet gegeven worden over de beloningen van de betreffende instellingen. Niet alleen over de beloning, maar ook over de ontslaggegevens. Dat moet openbaar worden gemaakt in de jaarstukken en deze verantwoording moet gedurende 7 jaar lang ook online te vinden zijn, zodat iedereen dat kan controleren. Bij toeval kwam ik deze zomer erachter dat een aantal Rotterdamse instellingen dat niet doen en ik heb daarover vragen gesteld aan het college. De wettelijk vereiste openheid wordt niet gegeven. Uit de beantwoording van het college blijkt dat 17 van de 116 culturele instellingen in het Cultuurplan onder de werking van de WNT vallen. Tevens is gebleken dat al deze 17 niet volledig en tijdig inzicht geven op hun website en naleving van deze normen. Dat is kwalijk, omdat een wettelijke plicht is. Het is jammer dat de bestuurders van deze instellingen deze wettelijke normen aan hun laars lappen. Wie afhankelijk is van belastinggeld van Rotterdammers, hoort openheid te geven. Voorzitter, voor wethouders, raadsleden, de burgemeester, de griffier en de gemeentesecretaris is het in 1 oogopslag te vinden wat zij verdienen. Culturele instellingen mogen daar geen uitzonderingspositie in eisen en moeten niet stiekem doen over beloningen en vergoedingen aan de top. Rotterdammers hebben het recht om te weten wat er gebeurt met het geld dat ze ieder jaar aan deze instellingen sturen. Ze hebben de plicht dit op te nemen in een jaarverslag en het mag niet verdwijnen in een doorzichtige black box van cultuursubsidies. Ik merk op, mensen: transparantie is geen aanval op cultuur of de mensen die zich hier hard voor maken, maar een voorwaarde voor draagvlak onder de gehele bevolking. Daarom kom ik in deze initiatiefnota met 2 heldere voorwaarden. De eerste voor cultuursubsidies die wij in de toekomst gaan geven: volledige openheid en toegankelijkheid over de beloning van bestuurders en topfunctionarissen. Algemeen toegankelijk op de website van de culturele instelling. Verder voorzitter, vindt Leefbaar Rotterdam het hoog tijd om een discussie over de hoogte van de beloningen te beginnen. De betreffende culturele instellingen zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van de subsidies van Rotterdam. Iedere euro die Rotterdam in de culturele sector stopt, moet ook aan cultuur worden uitgegeven. Het is wat ons betreft tijd voor matiging van de topsalarissen in de culturele sector. Daarom stellen wij als tweede onderdeel van de initiatiefnota voor als onderdeel van de subsidievoorwaarden: een salarisplafond voor de Rotterdamse culturele

instellingen op te nemen op het niveau van de wethoudersnorm. Een wethouder ontvangt in Rotterdam in 2025 een prima salaris, een bezoldiging van ongeveer 185.000 euro, te vermeerderen met het werkgeversdeel van het pensioen. Voor Rotterdamse culturele instellingen die subsidie ontvangen, zou een dergelijke norm moeten gelden en ik schat dat dat ongeveer 10 tot 15 procent onder de WNT-norm van 246.000 euro in 2025 komt te liggen. Voorzitter, dat is nog altijd een goed belegde boterham, zeker voor een mooi beroep in de culturele sector. Willen instellingen zich hier niet aan het conformeren? Dan is dat geen enkel probleem, vind ik helemaal niet erg, dan houden we de subsidie in en hebben we meer geld te verdelen aan de andere instellingen. Daarover praten we zo meteen in het volgende debat. Voorzitter, ik heb nog 1 minuut. Ik vind het toch tijd om dit te noemen. Het college heeft mij in de beantwoording op mijn schriftelijke vragen geen openheid gegeven over de beloning bij de 17 instellingen die vallen onder deze norm. Terwijl deze betreffende instellingen wel de beloningen zelf hebben gekregen. Het college heeft wel die informatie. In de beantwoording stelt de gemeente dat dat de plicht is van de instellingen en dat de gemeente mij die gegevens niet kan geven. Ik vind dat heel vreemd. Ik merk op dat dit niet het onderwerp van mijn initiatiefnota is, maar ik vind het wel even kwalijk als het handelen van de culturele instellingen. Het college handelt hiermee in strijd van artikel 169 van de Gemeentewet en bemoeilijkt hiermee de controlerende taak van de gemeenteraad. Dat vind ik kwalijk. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Wij vragen het college om een advies en geleiden de initiatiefnotitie 'voorwaarden voor cultuursubsidies: Transparantie en Normering van Bezoldiging van bestuurders' door naar de commissie ZWCS. De heer Van der Velden heeft ook aangegeven een initiatiefvoorstel te willen indienen en het woord is aan de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. U had het net over eten met de Horeca Vakschool en het andere initiatiefvoorstel ging ook over voedsel. Nu ik hier toch sta, ik wil het college nog hartelijk bedanken voor het leuke kerstdiner (*Applaus.*). Ik had niet de kans gehad om iedereen te bedanken, maar nog bedankt voor het kerstdiner. Ik heb genoten, ik zat bij hele leuke mensen aan tafel. Maar zijn we niet allemaal hele leuke mensen? Ik vind ook dat u er allemaal heel gezond uitziet vandaag, van die mooie rode koontjes, het zal vast komen door de rode bietjes. Maar u ziet er allemaal heel gezond uit en daar gaat ook mijn volgende initiatiefvoorstel over, over gezondheid. Voorzitter, de dagen worden kouder, het wordt eerder donker en wat voelt er dan fijner dan een knisperende houtkachel? Warmte in huis en gezelligheid. Maar die warmte komt met rook en de fijnstofdeeltjes die vrijkomen bij houtstook zijn zo klein dat je ze niet ziet. Je ruikt ze soms niet eens, maar je ademt ze wel in. Ze glippen langs je neus en je keel en ze komen diep in je longen terecht tot in de longblaasjes, de plek waar zuurstof wordt opgenomen. Je lichaam herkent die deeltjes als indringers en slaat alarm. Er ontstaat een ontstekingsreactie, het longweefsel zwelt op, ademen gaat zwaarder, dieper ademen lukt minder goed. Voor mensen met astma of COPB betekent dit meer hoesten, meer benauwdheid, een piepende ademhaling en soms een aanval, soms midden in de nacht. Het stopt niet alleen in de longen, een deel van die fijnstofdeeltjes gaat dwars door de longblaasjes heen. Het komt in je bloed terecht en het reist door je hele lichaam. Daarmee vergroten ze de kans op hart- en vaatziekten. Zoals zo vaak worden de kwetsbaarsten het hardst geraakt. Kinderen met longen die nog in ontwikkeling zijn, ouderen met minder reserve, mensen met bestaande long- of hartproblemen. Die knisperende houtkachel is opeens een stuk minder romantisch als je 's nachts met je kind op de spoedeisende hulp zit, omdat het geen lucht krijgt. Ongeveer een kwart van de kleinste fijnstofdeeltjes in Nederland is afkomstig van particuliere houtstook. Terwijl we in ons Omgevingsplan in artikel 22.18 hebben vastgelegd dat die overlast of hinder veroorzaakt door rook of roet, verplicht is maatregelen te nemen om die overlast te voorkomen. Daarom kom ik vandaag met een voorstel. In dit initiatiefvoorstel roepen we het college op om een beleidsregel vast te stellen die verduidelijkt dat houtstook bij Stookwijzer

code oranje of rood in strijd is met artikel 22.18 van het Omgevingsplan. Dit doen we niet om mensen te pesten, maar dit doen we om longen te beschermen en om onze kinderen lucht te geven. Zo maken we onze lucht schoner en onze stad gezonder. Ik dank u.

De VOORZITTER: De printer heeft het begeven. Maar is het dan wel oké om het college om een reactie te verzoeken over het voorstel en dat ook door te geleiden dan ook naar de commissie MHEK? Ja, dan doen we dat gewoon hier via deze weg en dan zullen we zorgen dat het goed komt. Hartelijk dank. De heer Balcha heeft aangegeven een initiatiefvoorstel te willen indienen. Het woord is aan de heer Balcha.

De heer BALCHA (d66): Onze printer had ook kuren, onze is op A3 geprint. Als het nog op A4 moet, dan ben ik bereid dat zo meteen te doen. Maar voorzitter, gisteren 17 december was het de dag tegen geweld tegen sekswerkers ook hier in Rotterdam. Een dag die helaas nog steeds nodig is. Daarom dien ik vandaag op 18 december wanneer het kan, het initiatiefvoorstel in 'Rotterdam, een veilige haven voor sekswerk'. Juist in het verlengde van deze dag. Ik vind dat het ook nog steeds nodig is. Dat brengt me ook bij de kern van dit initiatief, namelijk de legale sekswerksector in Rotterdam. Ik vind dat wij als overheid in ieder geval voor de legale vergunde sekswerkplekken in Rotterdam onze zaakjes op orde moeten hebben en dat dat aantrekkelijk en veilig moet zijn. We zien nog te vaak dat dat niet zo is. Sekswerk is in Nederland al 25 jaar legaal. De bedoeling van die legalisering was helder: sekswerk uit de schaduw halen, de veiligheid vergroten en sekswerkers dezelfde bescherming bieden als elke andere beroepsgroep in Nederland. Maar als we nu 25 jaar later de stand opmaken, zien we dat deze doelen en die ambities niet zijn waargemaakt in Nederland en helaas ook niet in Rotterdam. We zien dat de legale sector in Rotterdam versnipperd is over de hele stad. We zien dat sekswerkers die legaal willen werken, de legale sector niet aantrekkelijk genoeg vinden en we zien dat de regels verouderd en star zijn. Vergunde bedrijven zijn vaak pand gebonden en moeilijk te verplaatsen. We zien dat voor sekswerkers die zelfstandig willen werken de passende legale opties vaak nog ontbreken. We zien dat sekswerkers die thuis werkzaamheden willen verrichten, in de praktijk beperkt worden door allemaal verouderde regeltjes. Voor escortwerk geldt de vergunningplicht, waarbij bijvoorbeeld persoonsgegevens openbaar worden gepubliceerd, denk aan de KvK en zzp'ers. Het gevolg: een groot deel van het sekswerk verschuift naar de illegale sector, waar de plekken onzichtbaar en onvergund zijn, waar toezicht ontbreekt, waar zorg ontbreekt en waar de risico's op uitbuiting en geweld veel groter zijn. Voorzitter, wij hebben in dit initiatief 9 voorstellen verdeeld over 3 pijlers om dit aan te pakken hier in onze stad, in Rotterdam. Ten eerste: we zetten in op veilige en passende werkplekken. We stellen voor om te verkennen hoe een centrale gereguleerde werkplek in Rotterdam kan worden ingericht. Een plek waar toezicht, zorg en ondersteuning samenkomen en waar sekswerkers veilig en professioneel kunnen werken. Wellicht een drijvende voorziening zoals een seksboot. Ten tweede: we willen de regels in bijvoorbeeld de APV en de prostitutienota uit 2019 moderniseren en versoepelen zodat legaal werken aantrekkelijker wordt voor sekswerkers die dat willen doen. Denk aan advertentieregels en thuiswerkregels. Ten derde willen wij leren van gemeentes die vooroplopen, die het beter doen dan Rotterdam, zoals bijvoorbeeld Hilversum of Amsterdam. Wij vinden wel dat het beleid moet worden gemaakt niet alleen voor sekswerkers, maar ook echt met de stem van sekswerkers. Daarom extra dank aan het ESSM, het Rotterdams expertisecentrum Sekswerk en Seksualiteit. Met name dank aan Elma en David. Ik wil ook mijn dank uitspreken aan onze politiek adviseur Maxima, de echte queen bij onze fractie. Door jou ligt er een goed doordacht voorstel. Voorzitter, ik rond af. Zie ginds komt de seksboot, maak van Rotterdam een veilige haven voor sekswerk. Dank u wel.

De VOORZITTER: De printer heeft inderdaad kuren. Het is een beetje goed vasthouden. We vragen het college om een advies en geleiden het initiatiefvoorstel 'een veilige haven voor sekswerk' door naar de commissie ZWCS.

2. Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 18 december 2025.

De VOORZITTER: Dan zijn we gekomen bij het vaststellen van de agenda voor de raadsvergadering van 18 december 2025. Ik zal de agenda met u doornemen en aan het einde zal ik ook gelegenheid geven nog aanvullende opmerkingen te maken. Er zijn vanuit de raad 3 verzoeken ontvangen voor een regulier debat. Ten eerste: opvang eerst bij dak- en thuislozen kinderen van Volt en anderen. De collegebrief inzake de aanpak overlastgevers, dat is van PvdA en anderen. Sluiting zwembad Overschie deel 2, GroenLinks en PvdA. Agendapunt 5.6 sluiting zwembad Overschie deel 2 is door de indieners ingetrokken. Zij hebben een kort bespreekpunt aangevraagd en daar kom ik zo op terug. Ik stel voor de overige verzoeken te behandelen als agendapunt 5.4 en 5.5. Iedereen akkoord daarmee? Dan zijn er vanuit de raad 2 verzoeken ontvangen voor een tweeminutendebat, een eerste: veilige school van GroenLinks en PvdA en schrappen haltes buslijn 69, de SP en anderen. Ik stel voor deze te behandelen als agendapunten 6.8 en 6.10. Akkoord? Dan betreffende agendapunt 6.5 beantwoording schriftelijke vragen over behoud het Sportdorp heeft de heer Coşkun aangegeven dat het van de agenda kan worden gehaald. Ik stel voor dat van de agenda af te voeren en stemt u daar ook mee in? De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Excuus. Voorzitter, ik wil een motie indienen bij Sportdorp, ik zou het toch fijn vinden als het door kan gaan.

De VOORZITTER: Dan houden we het gewoon weer op de agenda en is agendapunt 6.5, blijft agendapunt 6.5. Voor de rest houden we het zo. Dan zijn er vanuit de raad 5 verzoeken ontvangen voor een kort bespreekpunt: faillissement festival Crazy Sexy Cool door D66, zwembad Overschie deel 2, GroenLinks en anderen, geen zon op dak is zonde, GroenLinks, hekken op de Coolsingel, D66 en ontwikkelingen rond de Willem de Kooning Academie door Volt. Ik kijk naar de heer De Haan, hij staat al, over de aanvraag hekken op de Coolsingel.

De heer DE HAAN (d66): Klopt, ik wil dat kort bespreekpunt graag intrekken.

De VOORZITTER: Heel goed. Dan stel ik vast dat 7.4 hekken op de Coolsingel is ingetrokken en ik stel voor de overige onderwerpen te behandelen als agendapunt 7.1 tot en met 7.3 en 7.4. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Ik heb een verzoek met betrekking tot de ... Het zal wel aan mij gelegen hebben, maar ik zat er ook al mee. Eerst was het een regulier debat, het zwembad Overschie deel 2 en nu is het een kort bespreekstuk. Ze stonden er alle 2 op, ik dacht dat er 2 verschillende zaken zijn. Hebben we het over hetzelfde? Want ik vind wel heel ongelukkig zoals het allemaal steeds in de agenda staat.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, begrijpelijk. Wij hadden liever een regulier debat gehad, maar daar was iets misgegaan met een indiening enzovoort. Het ging om hetzelfde, is nu een tweeminutendebat. Excuus voor de verwarring.

De VOORZITTER: Dank voor de toelichting. Voor de overige punten stel ik vast dat we die zo gaan behandelen. Met betrekking tot de benoeming van de voorzitter en leden van de commissie verkiezingsaangelegenheden wordt de laatste hand gelegd nog aan de bemensing van de commissie. Ik hoop daar later deze dag nog op terug te komen. Met betrekking tot de benoeming van de plaatsvervangend ombudsman moet ik op dit moment een voorbehoud maken, omdat om die benoeming te kunnen doen, moet er namelijk een VOG aanwezig zijn. Die is aangevraagd, maar die is nog niet ontvangen. Er wordt hard aan gewerkt en we proberen dat als die vandaag nog komt, dan dat later op de dag vandaag nog vast te

stellen. Maar mocht dat niet zo zijn, dan schuift het agendapunt door naar januari. Dan is er vanuit de raad 1 verzoek ontvangen voor een motie vreemd aan de orde van de dag: Oranje mag door tot de laatste fluit van Forum voor Democratie en Volt. Voor dit verzoek geldt een negatief behandeladvies, want de motie is niet bepaald beleidsarm. Wil de indiener de heer Oostdijk nog een korte toelichting geven?

De heer OOSTDIJK (fvd): Jazeker, voorzitter, dank u wel. Gezien de beperkingen van deze motie vreemd gaan wij hem toch intrekken. Wij willen hem graag aangenomen hebben, we gaan een ander instrument daarvoor kiezen. Het is natuurlijk een fantastische motie, die willen aangenomen krijgen en op een later moment brengen we hem op een andere manier in. Voor vandaag intrekken graag.

De VOORZITTER: Hartelijk dank voor deze toelichting. Dan constateer ik dat de motie vreemd is ingetrokken, dan vervalt daarmee ook het agendapunt. Zijn er nog leden die iets willen opmerken met betrekking tot de agenda? Spreektijd kom ik zo nog op, maar echt puur op de agenda? Niet, dan is die hierbij vastgesteld. Dan kom ik nu bij de spreektijd voor vandaag. Het voorstel dat in het presidium lag was om 3 uur spreektijd op de klok te zetten. Ik kijk rond. Mevrouw Van Groningen en mevrouw Verkoelen, maar eerst mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, u zegt het goed. Er stond oorspronkelijk 3 uur, er is wel veel bijgekomen en als een kerstcadeautje aan het einde van dit raadsjaar wilden wij graag 4 uur voorstellen, zodat iedereen wat meer ruimte heeft om alle debatten goed te voeren.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Voorzitter, het bezwaar wat ik vind: u begint met 3 uur, ik vond dat het al 4 uur had moeten zijn in het presidium. Ik ga akkoord met 4 uur, maar laten we wel duidelijk zijn, het is onmogelijk om een vergadering te houden als deze met 5 reguliere debatten, 8 tweeminutendebatten en ook nog eens een keer 5 korte besprekingsstukken. Ik weet niet hoe u denkt met zijn allen dat we daar de tijd voor kunnen maken om daar ook fatsoenlijke inbreng voor te hebben. Ik zei het de vorige keer al, want ik zag hem al aankomen deze vergadering, veel keuze anders als 4 uur hebben we niet. Maar ik vind het echt wel ruim tekortdoen aan toch wel hele belangrijke onderwerpen die vandaag besloten worden. Zeker in het reguliere debat, want daar zit de kern van ons werk. Ik voel gewoon aan mezelf dat ik denk van, ik ga gewoon bij de eerste 3 agendapunten meedoen en de rest van de dag gewoon zitten, want dan is de tijd op. Dat vind ik echt zeer tekortdoen aan wat wij hier met zijn allen aan het doen zijn. Ik wil dat echt gezegd hebben, want ik vind het echt gewoon te weinig. Dan denk ik van, ik kan er 4,5 van maken. Ik hoop dat daar een hoop wat meer mee gaan, dan heb ik nog een beetje lucht om dat te doen. Of een extra minuut, kan ook. Ik weet niet hoe je het wil vatten, maar ik voel zelf dat ik dit nooit red.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, voordat we hier in een hele discussie belanden. Ik denk dat het goed is om dit nog een keer in het presidium te bespreken. Het is ook een oproep aan onszelf, als we alles willen bespreken, dan hebben we gewoon een volle agenda. Ik kan het niet mooier maken, ik denk wel dat 4 uur een goede afspiegeling is van wat wij vandaag nodig hebben.

De VOORZITTER: Het voorstel is om 4 uur spreektijd op de klok te zetten, ik kijk rond. Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Tegenbod is 4,5.

De VOORZITTER: Ik dacht dat u zei: ik leg mij neer bij 4 uur. Excuus, uw voorzitter is een beetje verkouden aan het worden. Mevrouw Van Groningen stelt 4 uur voor, daar wordt niet echt op gereageerd. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Maar dan moeten we gaan stemmen over 4,5 uur, dan is dat hetgeen wat we moeten doen. Stemmen over 4,5 uur, het alternatief is 4.00 uur. Als u tegen bent, dan gaan we naar 4 uur toe. Dan gaan we stemmen. Er zijn een aantal leden niet in de zaal, het klopt dat zij niet hebben gestemd. Maar op grond van de uitslag nu is 20 stemmen tegen, dan beslissen we dat de spreektijd op 4 uur komt te liggen. Het stemvenster is aan het einde van de vergadering en indien nodig zullen we voor het stemvenster kort schorsen voor fractieoverleg. Rond 12.45 uur is er weer een lunch beschikbaar op de omloop. Voorafgaand aan de lunch, let u goed op, wil ik u allen uitnodigen voor een groepsfoto hier in de raadzaal. Ren niet gelijk naar de omloop toe. Gaan we buiten doen? Met een drone? In mijn lijst staat dat we het in de raadszaal gaan doen, maar ik hoor net dat we kennelijk met een drone.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, is daar een vergunning voor aangevraagd?

De VOORZITTER: Dit wordt een heel moeilijk debat inderdaad. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik hoor dat we met onze tijd meegaan. Ik kijk al uit naar een foto met een drone. Maar ik zou willen vragen, ik heb het idee dat de bel het al best een tijd niet doet, maar het is toch wel fijn als we iedereen kunnen oproepen. Want ik weet niet of iedereen nog net voor de lunch in de raadzaal zit, omdat we ook niet precies weten wanneer we gaan schorsen. Is daar een mogelijkheid toe om dan wel op een manier iedereen te vertellen dat het fotomoment er is, desnoods via de app?

De VOORZITTER: Ik dacht dat de bel het wel deed, maar sowieso gaan wij u melden waar de foto is, want ik weet niet anders dan dat die in de raadzaal is. Via de app wordt u geïnformeerd waar u wordt geacht aanwezig te zijn op welk moment en dan gaan we allemaal op de foto. De warme maaltijd is rond 18.30 uur op de gebruikelijke locatie en na afloop van deze laatste vergadering van het jaar sluiten we op de omloop af met een hapje en een drankje.

3. *Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 49 en 50.*

De VOORZITTER: Dan stel ik voor om nu te gaan naar de mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 49 en 50. Ik stel u voor de behandelwijze zoals vermeld bij desbetreffende stuk vast te stellen. Als u een opmerking heeft met betrekking tot een bepaald stuk, dan verzoek ik u het bijbehorende BB-nummer te noemen dat bij het stuk staat. Wenst iemand hierover het woord? Niemand, dan is de lijst van ingekomen stukken hiermee vastgesteld.

4. HAMERSTUKKEN

4.1 *Het voorstel tot vaststelling van de Welstandsparagraaf Brainpark I.*

De VOORZITTER: Dan kom ik bij de hamerstukken. Het voorstel tot vaststelling van de Welstandsparagraaf Brainpark I. Akkoord? Aldus besloten.

4.2 *Het voorstel tot het bevestigen van het vaststellingsbesluit van het bestemmingsplan Codrico-terrein.*

De VOORZITTER: Dan het voorstel tot het bevestigen van het vaststellingsbesluit van het bestemmingsplan Codrico-terrein. Ja? Akkoord.

4.3 Het voorstel tot vaststelling van de wijziging verordening samenstelling woningvoorraad 2025.

De VOORZITTER: Het voorstel tot vaststelling van de wijziging verordening samenstelling woningvoorraad 2025. Ja? Akkoord.

4.4 Het voorstel tot opheffing van de geheimhouding en openbaarmaking van documenten betreffende Stichting BOOR.

De VOORZITTER: Het voorstel tot opheffing van de geheimhouding en openbaarmaking van documenten betreffende Stichting BOOR. Akkoord.

4.5 Het voorstel van het presidium tot vaststelling van de uitgangspunten voor de aanbesteding van de accountantsdiensten.

De VOORZITTER: Het voorstel van het presidium tot vaststelling van de uitgangspunten voor de aanbesteding van de accountantsdiensten. Akkoord.

4.6 Het voorstel tot vaststelling van een zienswijze ten aanzien van de concept-begrotingswijziging 2026 (eerste herziening) van de Grondbank RZG Zuidplas.

De VOORZITTER: Het voorstel tot vaststelling van een zienswijze ten aanzien van de concept-begrotingswijziging 2026 (eerste herziening) van de Grondbank RZG Zuidplas. Akkoord.

4.7 Het voorstel tot vaststelling van de vierde wijziging van de Havenverordening 2020.

De VOORZITTER: Het voorstel tot vaststelling van de vierde wijziging van de Havenverordening 2020. Ja? Akkoord.

5. REGULIERE DEBATTEN

5.1 Het voorstel met betrekking tot het nieuw adviesmodel voor de culturele sector.

De VOORZITTER: Dan zijn wij aangekomen bij de reguliere debatten. Het eerste debat wat op de agenda staat, is het voorstel met betrekking tot het nieuw adviesmodel voor de culturele sector. Maar wethouder Kasmi is er niet, we gaan hem oppiepen. De wethouder is er, dan stel ik voor om mevrouw Vlieger het woord te geven. Mevrouw Vlieger staat er al, heel goed.

Mevrouw VLIENER (gl): Voorzitter, in de commissie vroeg ik mij af: is dit nu de beloofde transitie? Hoe maken we de balans op van een proces dat tot op het laatste moment aan alle kanten piept en kraakt? Voor GroenLinks is het duidelijk, dit is niet de transitie die wij voor ogen hadden. Als het aan de wethouder ligt, krijgen we na alle inzet, adviezen en meningen alleen een nieuw adviesmodel. Noem het de Cultuurhaven, noem het de RKC 3.0, heel erg nieuw is het niet. Het probleem blijft, er is nog geen verordening, echt instellen doen we vandaag niet. Slordig, vindt GroenLinks. Als het aan ons had gelegen, hadden we dit proces anders ingestoken. Kernpunten van de transitie zijn nu deels onbesproken gebleven en vinden in ieder geval geen plaats in het ontwerpbesluit. We komen dan ook vandaag met diverse voorstellen om op dit moment wel een volwaardige transitie te maken. Te beginnen met een amendement om vandaag een principebesluit te nemen over het realiseren van een

Rotterdams Fonds voor de Cultuur. Zonder dit besluit spreken wij niet van een transitie. Het is van groot belang dat de raad uitspreekt welke richting zij op willen, dat we een stip op de horizon zetten voor grote veranderingen. Daarom ook straks het amendement, samen met de Partij van de Arbeid, de SP en de leden Verkoelen en Van der Velden. Zoals gesteld had voor ons de transitie meer moeten gaan over hoe we verschillende organisaties waarderen in de stad en hoe we de volgende cultuurplanperiode beter kunnen inrichten. De moeilijke vragen zijn nog steeds onbeantwoord, wat moeten we doen met de huidige RCB-instellingen? Aan welke voorwaarden moet de nieuwe lijst van iconen voldoen? Welke kaders worden er nu verbeterd, zodat we niet een debacle hebben zoals de vorige keer? Wat doen we met de onder gepresenteerde velden The Culture, Architectuur, het nachtleven en community art? Waar zijn die in dit hele verhaal gebleven? Daar gaat het nu totaal niet over en dat vinden wij een groot gemis. Daarom heb ik enkele moties. Als eerste is om de Cultuurhaven te vragen om een advies te geven hoe er ruimte kan komen voor de 4 onder gerepresenteerd groepen. De tweede gaat over de lessons learned van de afgelopen periode om ervoor te zorgen dat deze spoedig op papier komen zodat men deze kan meegeven aan de volgende gemeenteraad en uiteindelijk ook mee kan geven aan de Cultuurhaven, zodat zij weer een goed advies voor de uitgangspuntennota kunnen geven. Als laatste voorzitter, alhoewel we hopelijk vandaag de ambitie uitspreken voor een Rotterdams Fonds voor de Cultuur, zal dit nog niet voor de volgende cultuurplanperiode zijn. De tijdlijn die voor de komende periode is geschetst, is ons te nauw en kortdage. Daarom hebben we een motie die vraagt om dit proces naar voren te halen, zodat een deel van de klachten van de vorige keer voorkomen kunnen worden en de leden van de commissies de tijd hebben om de stad goed te leren kennen.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger heeft het volgende amendement en de volgende moties ingediend.

Amendement A. Hoera voor het RFK

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.1 Het voorstel met betrekking tot het nieuwe adviesmodel voor de culturele sector;

Aan het raadsvoorstel onder ‘besluit’ als tweede bullet toe te voegen:

- het college op te dragen om toe te werken naar de inrichting van een Rotterdams Fonds voor Cultuur in 2029;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.S. Vlieger, J.M. de Bruijn, T.S.J. Coşkun, P.J.H.D. Verkoelen en R.T.J. van der Velden

Toelichting

Het voornemen om een Rotterdams Fonds voor Cultuur op te richten als subsidieorgaan voor de culturele sector vond veel steun in de raad, en werd daarom ook genoemd als onderdeel van de transitie in de collegebrief. Ook de culturele sector staat positief tegenover dit nieuwe orgaan, en snakt bovendien naar duidelijkheid. Echter, doordat dit niet in het raadsvoorstel is opgenomen wordt dit besluit nu niet vastgelegd. Dit terwijl het Fonds een voorwaarde is voor een volwaardige transitie. Door dit punt toe te voegen aan het ontwerpbesluit doen we recht aan de wensen uit de cultuursector en de gemeenteraad. Daarnaast leggen we de bal op de stip voor een nieuw te vormen college en de nieuwe gemeenteraad om het proces voor het Fonds op te starten en tot een goed einde te brengen.

Motie 1. Meer representatie in het cultuurplan

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.1 Het voorstel met betrekking tot het nieuwe adviesmodel voor de culturele sector;

constaterende dat;

- er het voornemen ligt een ‘Cultuurhaven’ in te stellen als adviesorgaan voor raad en college op de portefeuille Cultuur;
- het eindrapport van de Kwartiermaker stelt dat er in ieder geval vier ondergerepresenteerde groepen zijn binnen het culturele veld in Rotterdam: The Culture, Nachtcultuur, Architectuur, en Community Based Art;
- de Kwartiermaker stelt dat er ongelijkheid is in de budgetverdeling, waarbij deze groepen minder gerepresenteerd zijn in de financiën dan anderen;

overwegende dat;

- The Culture in ieder geval zorgt voor nationale en internationale allure van Rotterdam en daarmee van belang is voor de stad en haar imago;
- de Kwartiermaker pleit voor een meerjarig subsidieperspectief voor de vier genoemde ondergerepresenteerde groepen ;
- steun voor duurzame talentontwikkeling voor The Culture en Community Based Art van belang is, net als ondersteuning en continuïteit van architectuur en nachtcultuur;

verzoekt het college;

- de Cultuurhaven te vragen om met een advies te komen over hoe de vier onderbelichte groepen beter gerepresenteerd kunnen worden in het cultuurplan van 2029-2033;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.S. Vlieger en J.M. de Bruijn

Motie 2. Meer tijd = beter cultuurplan

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.1 Het voorstel met betrekking tot het nieuwe adviesmodel voor de culturele sector;

constaterende dat;

- de verdeling van de cultuurplanmiddelen op instellingsniveau een complex en cruciaal proces is met grote gevolgen voor instellingen en makers;
- er in de collegebrief een planning staat opgenomen voor de nieuwe cultuurplanperiode, waar de aanbestedingsprocedure pas start in februari 2027;
- er volgens diezelfde planning pas op 1 april 2027 wordt gestart met de werving van secretarissen en leden van adviescommissies;
- de inrichting van de Cultuurhaven en de cultuurplanadvisering 2029-2032 in een realistisch tijdsplan gezet moeten worden om tot een volwaardig proces te kunnen komen;
- het proces van kaders stellen, werving en begeleiding van commissies een tijdrovend proces is waar de RRKC in het verleden drie jaar over deed;
- er vanuit het veld zorgen zijn over of de huidige planning tot een volwaardig proces zal leiden;

overwegende dat;

- de huidige planning onvoldoende tijd biedt voor commissieleden om zich goed te ontwikkelen en bekend te raken met organisaties in de stad en hun functioneren;

- dit de samenstelling van sterke adviescommissies en daarmee een goede advisering en zorgvuldige verdeling in de weg zit;
- de vorige cultuurplanperiode, de aanbestede partij, in tijdnood is gekomen en daarmee het proces aan zorgvuldigheid moest inboeten;
- het gewenst is dat commissieleden ook de tijd hebben om ervaring op te doen over hoe organisaties functioneren en kennis nemen van hun output;
- commissieleden minimaal een jaar de tijd moeten krijgen om zich in het Rotterdamse cultuurveld te verdiepen om tot een goede advisering te komen en daarbij de tijd krijgen om opgeleid te worden in de materie van advisering;
- de huidige planning niet deze tijd biedt voor een adviescommissie om tot een volwaardig proces te komen;

verzoekt het college;

- de werving en selectie van leden van de adviescommissies naar voren te halen, en te streven naar het installeren van de commissies op 1 januari 2027 waarna zij direct aan de slag kunnen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.S. Vlieger, J.M. de Bruijn, D.J. van Dommelen en J.M. Nunnely

Motie 3. Geen ritornello van het vorige cultuurplan

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.1 Het voorstel met betrekking tot het nieuwe adviesmodel voor de culturele sector;

constaterende dat;

- de afgelopen cultuurplanperiode van vaststelling commissies tot advisering op de verdeling Van de middelen tot veel ontevredenheid en wantrouwen heeft geleid, zowel in de sector als in de raad;
- er in juli dit jaar door KWINK groep een 'Evaluatie Totstandkoming Cultuurplan 2025-2028' is opgeleverd;
- zij hierin onder andere adviseren dat het van belang is dat gemeenteraad en college vooraf bepalen hoe hun prioriteiten, die over het geheel van het culturele veld gaan, worden meegenomen in beoordeling van aanvragen;
- uit het werkbezoek van de commissie ZWCS aan Amsterdam ook veel relevante input is gekomen die van waarde is voor een volgende uitgangspuntennota;

overwegende dat;

- het risico bestaat dat deze adviezen en input niet worden meegenomen voor de volgende cultuurplanperiode;
- het van groot belang is dat de nieuwe gemeenteraad goed geïnformeerd te werk kan gaan;
- het hiervoor van belang is dat zij alle informatie in hun bereik hebben en deze tijdig en duidelijk tot zich kunnen nemen;

verzoekt het college;

- op basis van de evaluatie van de vorige cultuurplanperiode, eigen lessons learned en input vanuit het werkbezoek aan Amsterdam, te komen met een one pager waarin concrete veranderingen staan voor de uitgangspuntennota en het proces eromheen voor de cultuurplanperiode van 2029-2033;

- dit in ieder geval in 2026 met de gemeenteraad te delen en bespreken (al dan niet in beslotenheid);
- hierna dit te delen met de Cultuurhaven;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.S. Vlieger, J.M. de Bruijn, D.J. van Dommelen en J.M. Nunnely

Het amendement en de moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema was de tweede op mijn lijstje, maar ik zie mevrouw Reitema niet. Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Voorzitter, bij afwezigheid van mijn collega Reitema en omdat onze cultuurwoordvoerder Ryan Vos als burgerlid in de raad het woord niet mag voeren helaas, zal ik het kort houden. Zoals in de commissie vaak bepleit is, is het voor de PvdA van belang dat we echt gaan toewerken naar de broodnodige verandering in de cultuursector. Er is net al veel gezegd door mijn collega van GroenLinks over het proces en de manier waarop de wethouder te werk is gegaan. Deze woorden hoeven natuurlijk niet te herhalen. Samen met GroenLinks en andere partijen steunen we dan ook een aantal voorstellen om de transitie in de cultuursector echt in gang te zetten. We hopen van harte dat deze ook een meerderheid zullen behalen. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Voorzitter, normaal is het eerst het zoet en dan het zuur. Vandaag bewaren we het zoet, de aankoop van een steiger krijgt voor Museum Rotterdam, voor later en beginnen we met het zuur. Het spijt me, wethouder. Wij zijn niet onder de indruk van de plannen en ook niet van het traject. Een zijstapje, we waren gisteren bij Sinfonia in een volle grote zaal van De Doelen. De burgemeester reikt een onderscheiding uit aan de dirigent. Als het aan de wethouder had gelegen, was dit mooie orkest vertrokken uit Rotterdam. Gelukkig hebben wij als raad daaraan bij kunnen dragen dat dat niet is gebeurd. Overigens hebben we niet alleen ten gunste van Sinfonia, maar ook ten gunste van een aantal andere organisaties die positief advies hadden, maar geen budget opgetreden. Terecht, niet adviescommissies van culturbobo's, maar de gemeenteraad moet het laatste woord hebben over de besteding van publieke gelden. Ik kom hier zo nog op terug. Eerst nog iets over het traject. De oude adviescommissie RKC is zonder plan B opgeheven, de kosten van het opheffen waren voor de gemeente. Vervolgens moesten we een nieuw traject in, de cultuurtransitie. Ik weet sinds vorige week pas wat de wethouder precies met cultuurtransitie bedoelt. Ik citeer hem uit de commissie: “er wordt niet alleen maar naar artistieke waarde gekeken, maar ook naar relevantie voor de samenleving en representatie.” Laat dit goed op u inwerken, ik kom hier zo op terug. De kwartiermaakster heeft anderhalf jaar besteed aan een rapport dat voor een groot deel door de wethouder terzijde is geschoven. Er zijn wel wat dingen uit overgenomen, maar ook hier de kosten voor de gemeente. Een onevenwichtig samengestelde IABx commissie is uit de hele wereld ingevlogen om ons voor een ton te adviseren dat het allemaal anders moest. De kosten waren voor de gemeente. Uit de adviezen heeft de wethouder geshopt en vandaag bespreken we het eerste deel van het plan, het instellen van de Cultuurhaven. Deze Cultuurhavenentiteit zou zowel college als raad moeten gaan adviseren over het cultuurbeleid. Op zich is dat goed, want we hebben nu geen entiteiten die ons hierover adviseert en wij kunnen als raad, dat weten we allemaal, niet alles doen. Voorzitter, dat traject was te duur, ook de nieuwe opzet kost veel te veel geld en dat allemaal uit het cultuurbudget. Zoals ik net bij de initiatiefnota heb laten weten, iedere euro voor cultuur moet voor Leefbaar Rotterdam ook daadwerkelijk aan cultuur worden besteed en niet aan de

bureaucratie daaromheen. Terug naar de plannen die voorliggen. Gezien de voorgeschiedenis wil Leefbaar een steviger vinger in de pap houden bij de Cultuurhaven. Vertrouwen is goed, controle is beter. De wethouder stelt voor dat alleen het college personen voordraagt die dan door de gemeenteraad worden benoemd. Wij komen met een motie zodat wij zelf ook personen kunnen voordragen, in ieder geval aan de headhunter die deze personen gaat zoeken. Voorzitter, alle personen moeten wat ons betreft ook gehoord worden, het gaat immers om een bedrag van tientallen miljoenen per jaar. Dat zou wat mij betreft het liefst in een formele hoorzitting worden, maar laat het in ieder geval een duidelijke, toch wel wat aangeklede formele kennismaking zijn. Daarom kom ik ook met een motie. Geen informele kennismaking met serieuze zitting. Het gaat om tientallen miljoenen, dit moet goed geregeld worden.

De VOORZITTER: De heer Van de Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Ik ben wel benieuwd naar die laatste motie, hoe u dat dan ziet met die Cultuurhaven? Kunt u dat toelichten?

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Ik krijg nu 30 seconden, ik zit lastig qua tijd. Ik wil daar wel een paar vragen aan stellen. Ik wil dat die commissie evenwichtig is samengesteld. Het gaat om een tientallen miljoenen en ik ben heel benieuwd naar de mensen die daar die verantwoordelijkheid op zich nemen. Die wil ik een paar vragen kunnen stellen, zoals u ook wethouders vragen stelt. Het zal iets minder formeel zijn, maar het moet wel serieus zijn.

De VOORZITTER: De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. Ik had nog een vraag, u gaf aan invloed te hebben op de headhunter. Hoe ziet u dat voor zich? Is het dan niet straks dat de grootste partij de meeste invloed kan uitoefenen ten opzichte van kleine partijen? Kunt u daar wat meer toelichting op geven? U gaf aan in uw zin begreep ik te horen dat we meer invloed moeten hebben op de headhunter.

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Ik snap uw vraag niet helemaal. Invloed op de?

De VOORZITTER: De vraag ging over de invloed op de headhunter.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dat zei ik toch?

De heer KOSTER (lr): Ik ben echt zwaar verkouden, ik hoor heel slecht. De werving en selectie, prachtig in het Nederlands. De headhunter gaat onderzoek doen en ik hoop niet dat hij alleen in zijn eigen rollerdex kijkt. Maar mijn voorstel ziet erop dat wij zelf ook mensen kunnen voorstellen. Als wij iemand weten die hier een goede rol in zou kunnen spelen en die aan de voorwaarden voldoet, vind ik dat wij die headhunter inderdaad op de hoogte kunnen brengen van het bestaan van goede personen.

De VOORZITTER: Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Maar zoals we het ook in de commissie hebben besproken, heeft u dan geen vertrouwen in het proces? Is dat wat u hiermee aangeeft?

De heer KOSTER (Ir): Ik heb net ook kritische opmerkingen gemaakt over de samenstelling van de IBAX commissie. Ik ben heel kritisch daarop en wat ik zei, vertrouwen is goed, controle is beter. Ik wil daar een vinger in pap houden.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIENER (gl): Voorzitter, ik hoor gewoon heel veel wantrouwen vanuit Leefbaar. Ik vraag mij toch af, als we hebben gekeken naar hoe het de vorige keer is gegaan en ook wat rapporten daarover hebben gezegd, wat mensen daarover hebben gezegd, is er al wantrouwen ook vanuit de sector naar ons als raad en als instituut. Hoe ziet u dat dan dat dat verbeterd wordt als we alles juist bij de raad houden?

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (Ir): Wij zijn het democratisch gekozen orgaan hier in de stad. Ik vind het heel raar om zomaar bevoegdheden af te staan. Ik wil een vinger in de pap houden bij dit soort dingen. Hier hebben we in de commissie heel lang over gesproken, u denkt daar anders over. Het standpunt van Leefbaar Rotterdam is dat wij een vinger in de pap wil houden, zeker bij dit soort besluiten die om tientallen miljoenen euro's per jaar gaan.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIENER (gl): Voorzitter, het mag dan duidelijk zijn dat Leefbaar het belangrijker vindt om een soort controle te houden dan echt te kijken naar waar de stad ook behoefte voor heeft, zorgen dat de banden tussen raad en stad goed zijn en dat de sector gewoon goed functioneert.

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (Ir): Volgens mij zijn wij gewoon gekozen door de stad. Ik loop overal in de stad, dan zie ik ook vaak, die band met de stad hebben we allebei.

De VOORZITTER: Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Heel goed om te horen dat we de band met de stad op deze manier met elkaar kunnen beamen. Maar tegelijkertijd heeft u ook een voorstel net ingediend over governance en gewoon ook veel meer governance op die manier onafhankelijke positie te geven. Hoe staat dit dan met elkaar in verbinding?

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (Ir): Welk voorstel van de governance bedoelt u?

Mevrouw NUNNELY (d66): Uw initiatiefvoorstel. U heeft er al eens eerder over gehad dat u gewoon een goede governance voor al onze culturele instellingen wil inrichten.

De heer KOSTER (Ir): Dank u wel dat u daar aandacht op vestigt. In dat governance voorstel heb ik inderdaad aandacht gevraagd voor de rol van de gemeente bij de culturele instellingen, de culturele instellingen als Boijmans en de Kunsthal zal zelf. Ik vind dat het college moet kunnen ingrijpen bij bepaalde besluiten, daar zit mijn initiatiefnota op. Waar we nu over praten is de Cultuurhaven, de Cultuurhaven is geen Rotterdamse instelling, de Cultuurhaven gaat ons straks adviseren. Ik vind dat we daar ook een vinger in de pap moeten houden en daarom dien ik deze 2 moties in.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

De heer KOSTER (lr): Ik ga verder. Veel organisaties, Rotterdamse instellingen komen door de cases van deze wethouder in een onzekere positie. Alleen instellingen met een wettelijke plicht gaan in de toekomst rechtstreeks onder de wethouder vallen. Mijnheer Van Dommelen gaat straks een motie indienen om meer grote organisaties rechtstreeks onder de nieuwe wethouder van het volgende college te laten vallen. Die motie, ik kondig dat nu alvast aan, ondersteun ik heel graag. Deze grote instellingen moeten niet denken dat ze in luilekkerland terechtkomen, want inderdaad met mijn initiatiefnota gaan wij ook grip houden op deze instellingen en dat betekent niet dat zij gewoon buurt vrij zijn, zoals we dat vroeger in Limburg zeiden. Voorzitter, we hebben in de vorige cultuurplanperiode meegemaakt dat wij als gemeenteraad moeten kunnen ingrijpen om culturele instellingen te redden, maar ook eigen accenten te leggen als daar een meerderheid voor is. Ook in deze periode was dat nodig en ik overweeg een motie in te dienen dat wij als raad beperkt budget hiervoor reserveren. Ik noem hier nu een getal van 3 procent, maar ik ben best bereid met andere partijen daarover te praten dat dat een ander percentage wordt. Voorzitter, ik kijk uit naar de reactie van de fracties in de raad. Stemt u in met de motie? Prima. Wilt u een lager getal dan 3 procent? Ik ben bereid het te bespreken. Stemt u niet in? Kom dan niet over een paar jaar zeuren, er is geen budget meer voor X of Y of voor een ander zeehondje. Dat kan niet, dan bent u zelf de schuldige. Voorzitter, dat wilt u niet, neem dat van mij aan. We zitten dan hier in de raad bij de bespreking van het cultuurplan als een stelletje NPC's, Non-Playable Characters, inderdaad. Ik zie dat ik een interruptie heb.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger was eerst.

Mevrouw VLIENER (gl): Dat percentage wat u nu noemt, gaat dat van het cultuurbudget af? Of heeft u ook net als Amsterdam dan een nieuw potje gevonden waar dat geld vandaan komt?

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Uiteindelijk zal het wel uit het budget van de wethouder Cultuur moeten komen. Ik vind dat we een potje in ieder geval achter de hand moeten houden dat we niet in de discussie terechtkomen van, jongens, dit gaat nu af met de kaasschaaf van de anderen. Maar ik ben nogmaals bereid om zeehondjes te redden, ik hoor heel graag hoe u erover denkt.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIENER (gl): Maar u creëert zelf een probleem, want u haalt een percentage weg bij het totale budget waardoor we in totaal al minder zou kunnen geven aan de sector. Dan moeten we daarvan gaan redden wat we zelf hebben veroorzaakt, omdat er minder te geven is aan de sector. Dat is toch niet logisch.

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Ik snap dat u het van die kant bekijkt, maar van de andere kant als we straks niet onze eigen accenten kunnen leggen, dan zitten we hier, wat ik als grapje noemde, als NPC's. Wij kunnen dan niks doen, dat is wat mij betreft niet onze rol. Wij zijn democratisch gekozen, wij moeten die mogelijkheid hebben om bij te sturen. Als u vindt van niet, we kunnen straks nog meer bevoegdheden overdragen aan anderen, maar mijn advies is om dat niet te doen. Ik had het over Non-Playable Characters, dat was natuurlijk een grapje, want bij de raadsleden van Leefbaar Rotterdam zitten natuurlijk alleen de echte OG's en dat weten we allemaal. Voorzitter, het doel van de culturele transitie. Geld uit het cultuurbudget moet ook

op basis van artistieke kwaliteiten worden verdeeld. Zo besteden we het armoedebudget ook niet op basis van relevantie voor de samenleving of representatie, dan zou de wereld te klein zijn. Ik kom met een motie daarvoor om te benadrukken dat artistieke kwaliteit in ieder geval altijd betrokken moet worden. Brede begrippen waar je over kan discussiëren als relevantie of representativiteit mogen zeker niet doorslaggevend zijn. In ieder geval artistieke kwaliteit dient te worden betrokken, daarom kom ik met een motie 'Money for nothing and your chicks for free'. Voorzitter, ik ben heel benieuwd naar de definitieve waardering van de wethouder van de moties en ik kijk uit naar de discussie zo meteen met jullie over het percentage. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Van der Velden heeft nog een vraag.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u. Zeehondjes redden ben ik natuurlijk altijd voor, fijn dat u dat wilt doen. Maar ik zit nog te kauwen op die motie, want dan gaat u zelf op de stoel van zo'n Cultuurhaven zitten met dat geld. Ik weet niet hoeveel procent dat gaat worden. We hebben dat de afgelopen periode ook gedaan, dat was een heel naar proces, een vervelend proces. Niet alleen voor ons als raadsleden, maar ook voor de culturele instellingen en ik denk ook voor de wethouder. Ik denk dat we niet terug moeten naar die situatie. Maar hoe ziet u dat dan voor zich? U gaat dan zelf op een stoel zitten, u gaat zelf die plannen beoordelen. U praat er heel simpel over, maar zo simpel is het niet. Kunt u dat wat toelichten?

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Simpel is het niet, maar feit is dat we dit de afgelopen periode hebben gedaan en ook de periode daarvoor. Ik wil voorkomen dat we straks discussies hebben van, daar is geen budget voor, er moet altijd budget zijn. Ik merk dat ik veel tegengas krijg, zelfs vanuit de oppositie. Als de raad dit niet wil, dan doen we niet. Maar ik kijk jullie allemaal aan en zeg, we krijgen straks deze situatie. Dan zal ik dit noemen van, we kunnen nu niks doen, dat hebben we dan aan onszelf te wijten.

De VOORZITTER: De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u. Vindt u dat u vandaag wel kan instemmen met dit voorstel voor die Cultuurhaven? Want er ligt helemaal geen verordening. Ik heb er zelf heel veel moeite mee om hiermee in te stemmen. Ik heb geen verordening, ik heb geen governance, ik weet niks, maar ik moet wel instemmen met die Cultuurhaven. Mijn vraag is: gaat u instemmen met die Cultuurhaven, ook als dat zeehondjes redden niet lukt?

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Het liefst had ik gezien dat wij hier een heel plan voor hebben liggen waar we over zouden kunnen beslissen. Dat plan ligt er niet. Nu ligt er alleen de Cultuurhaven en de Cultuurhaven gaat advies geven aan de gemeente en aan de raad. Nu hebben we helemaal niks, de RKC is er niet. Als we niks doen, ligt alles denk ik bij de gemeenteraad. Ik vind het goed dat er een Cultuurhaven komt en we gaan inderdaad over die verordening praten. We gaan straks de uitgangspuntennota opstellen. Maar ik vind het goed dat er in ieder geval iets gebeurt en dat bent u hopelijk met mij eens, want een alternatief is er niet.

De VOORZITTER: De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dat er iets gebeurt, u legt het nu ook bij de gemeenteraad. Het is niet de gemeenteraad dat we nu in deze waardeloze situatie zitten, dat ligt toch echt wel aan het college dat we 3 jaar na dato nog steeds niks hebben. Geen verordening, geen governance, helemaal niks. Ik snap niet als Leefbaar Rotterdam daar zo op zit dat u hier zo

straks kritiekloos mee gaat instemmen. U heeft kritiek, dat siert u, maar dat u hiermee gaat instemmen dat begrijp ik gewoon niet zo goed.

De heer KOSTER (lr): Ik heb echt forse kritiek net geleverd. Sorry hoor, maar ik heb net het alternatief geschetst, het is dit of niks. Uiteindelijk moeten we vooruit met iedereen, met de sector en dan tel ik mijn knopen.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Dank, voorzitter. Ik wilde nog terugkomen op de zeehondjes, wat ik overigens een rotwoord vind hoor voor deze discussie. Wij hebben het er veel over gehad, zeg ik tegen de heer Koster en ik begrijp waar u vandaan komt en wat u wil. Tegelijkertijd kijk ik terug naar wat we vorig jaar hebben meegemaakt en ik heb daar geen goed gevoel voor. Wij zijn te veel besprongen door allerlei organisaties vanuit de stad. We hebben te veel aan ombudspolitiek moeten doen, omdat we in die positie zijn gebracht. Ik heb er veel over nagedacht en dat wil ik niet nog een keer. Ik zal tegen dat voorstel stemmen, tegen uw motie stemmen met die gedachte. Ik heb sympathie voor wat u wil voor sommige instellingen, maar ik denk dat dat niet aan ons ligt. Dat wilde ik graag toelichten.

De VOORZITTER: De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Ik deel uw kritiek mijnheer Koster. U was gisteren bij, wat u dan noemt, Sinfonia en u zei, 1 van de zeehondjes die u gered heeft. Maar komt uw motie dan niet veel te vroeg? Want er ligt nog helemaal geen zeehondje te spartelen op het strand, als we het al zeehondjes moeten noemen. Want we zijn nog helemaal niet aan toe aan een uitgangspuntennota, we zijn nog helemaal niet toe aan kaders, we zijn nog niet eens toe aan het budget. Mocht er zich morgen een culturele instelling zeggen, je bent ons vergeten. Deze raad heeft het budgetrecht, we kunnen altijd extra budget toekennen aan het cultuurbudget, onderwijsbudget, welzijnsbudget, zorgbudget. Hoe je het ook wil noemen om wie dan ook te redden in deze stad die wij van waarde vinden. Uw motie komt volgens mij veel en veel te vroeg.

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Ik zie vanuit de coalitie helaas weinig steun. Ik deel de mening van de heer Van Dommelen niet, dat vanuit de vorige periode. Ik denk dat we goede dingen hebben gedaan en dat we Sinfonia hebben kunnen behouden voor Rotterdam, daar ben ik trots op. Maar ik zie daar ook de kritiek en ik hoor ook dat het te vroeg is. Ik tel dan uiteindelijk mijn knopen. Ik heb die motie nog niet ingediend, ik ga daar zo meteen goed over nadenken. Wellicht kom ik in de tweede termijn, maar ik zie dat u niet echt enthousiast bent, dan tel ik ook mijn knopen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Volgens mij had de Kwartiermaker ook voorgesteld om ergens anders budget vandaan te halen, bijvoorbeeld vanuit de toeristenbelasting. Hoe kijkt Leefbaar daar dan tegenover?

De heer KOSTER (lr): We geven in deze stad, dat is ook onderzocht, meer dan voldoende geld uit per inwoner aan cultuur. Het cultuurplan is ongeveer 100 miljoen en daarbij komen nog de bibliotheek en allerlei andere dingen. Ik vind dat voldoende. Inderdaad, u noemt die toeristenbelasting en er zijn andere knoppen waar je meer geld kan ophalen. Maar ik denk dat de stad ook met andere problemen te maken heeft, ik zou niet zo ver willen gaan om dat

budget nu flink te verhogen. Ook met alle andere uitdagingen die in de toekomst voor ons staan. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Koster heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Cultuurhaven goed van start!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van Het voorstel met betrekking tot het nieuwe adviesmodel voor de culturele sector;

constaterende dat;

- de gemeente Rotterdam voor de verdeling van een substantieel deel van de cultuursubsidies gebruik gaat maken van de Cultuurhaven;
- het college, bij monde van de wethouder, een voordracht zal doen voor de personen die zitting nemen in de Cultuurhaven;
- besluiten over cultuursubsidies grote gevolgen hebben voor het voortbestaan, de koers en de slagkracht van culturele instellingen;
- de gemeenteraad momenteel beperkt zicht heeft op wie deze maatschappelijk en financieel zeer invloedrijke rol gaat vervullen;

overwegende dat;

- het vertrouwen in het cultuursubsidiesysteem wordt versterkt wanneer duidelijk is wie besluiten voorbereidt en beïnvloedt;
- openbare toetsing van kandidaten bijdraagt aan zorgvuldigheid, kwaliteit en legitimiteit van de besluitvorming;

verzoekt het college;

- voorafgaand aan de benoeming van de leden van de Cultuurhaven een formele kennismaking te organiseren met de voorgedragen kandidaten, zodat de gemeenteraad zich een goed en volledig beeld kan vormen van hun achtergrond, expertise en visie;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.F.E. Koster en J.M. Nunnely

Motie 5. Praat mee over de cultuurhaven

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van Het voorstel met betrekking tot het nieuwe adviesmodel voor de culturele sector;

constaterende dat;

- de gemeente Rotterdam voor de verdeling van een substantieel deel van de cultuursubsidies gebruik gaat maken van de Cultuurhaven;
- het college, bij monde van de wethouder, een voordracht zal doen voor de personen die zitting nemen in de Cultuurhaven;
- besluiten over cultuursubsidies grote gevolgen hebben voor het voortbestaan, de koers en de slagkracht van culturele instellingen;
- de gemeenteraad momenteel beperkt zicht heeft op wie deze maatschappelijk en financieel zeer invloedrijke rol gaat vervullen;

overwegende dat;

- het vertrouwen in het cultuursubsidiesysteem wordt versterkt wanneer duidelijk is wie besluiten voorbereidt en beïnvloedt;
- openbare toetsing van kandidaten bijdraagt aan zorgvuldigheid, kwaliteit en legitimiteit van de besluitvorming;

verzoekt het college;

- de gemeenteraad de mogelijkheid te geven om kandidaten aan het extern wervingsbureau aan te dragen voor de cultuurhaven;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.F.E. Koster en D.J. van Dommelen

Motie 6. Money for nothing and your chicks for free

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van de 5.1 Het voorstel met betrekking tot het nieuwe adviesmodel voor de culturele sector;

constaterende dat;

- de gemeente Rotterdam de cultuursubsidies op een andere wijze gaat verdelen dan in voorgaande periodes;
- een onafhankelijke commissie verantwoordelijk wordt voor de verdeling van de beschikbare cultuurmiddelen;
- deze commissie zal toetsen aan de hand van door het college vastgestelde kaders;
- de wethouder in de commissie ZWCS van 10 december jl. heeft aangegeven dat artistieke waarde niet langer de hoogste prioriteit is bij de verdeling van deze middelen;

overwegende dat;

- artistieke waarde een belangrijk en onmisbaar criterium is bij de beoordeling van kunst en cultuur;
- vage en subjectieve begrippen zoals "samenleving en representatie" lastig toetsbaar zijn en leiden tot willekeur;
- heldere en eenduidige kaders het draagvlak voor de Cultuurhaven vergroten, terwijl het ontbreken daarvan dit juist ondermijnt;

verzoekt het college;

- te komen tot helder, concreet en toetsbaar geformuleerde kaders, waarbij in ieder geval artistieke waarde wordt betrokken, voor de cultuurhaven;
- deze kaders ter besluitvorming neer te leggen bij de nieuwe gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.F.E. Koster en D.J. van Dommelen

De moties worden voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Voorzitter, voor een gezond en toekomstbestendig cultureel ecosysteem is balans essentieel. Balans tussen nieuwe ontwikkelingen uit de samenleving, nieuwe makers en instellingen en onze culturele iconen. Wij kunnen niet zonder elkaar. Nieuwe initiatieven brengen vernieuwing, energie en andere perspectieven en zorgen voor

beweging in het systeem. Tegelijkertijd vormen onze culturele iconen het fundament van datzelfde systeem. Het gehele Rotterdamse culturele profiel. Instellingen als het Zuidpleintheater, het Rotterdams Philharmonisch Orkest, Luxor, De doelen, onze grote musea dragen dat fundament vanwege hun gebouwen, hun collecties, hun bereik, hun economische betekenis, hun internationale uitstraling en hun rol als drager van kwaliteit en continuïteit. Hun organisaties zijn onmisbaar voor publieksbereik, talentenontwikkeling en samenwerking in de sector. Juist om ruimte te maken voor vernieuwing, moeten we deze iconen een duidelijke en stabiele positie geven. Daarom pleit ik ervoor hun positie helder te verankeren en de besluitvorming over hun subsidiëring rechtstreeks bij het college te houden. Niet om ze af te schermen van vernieuwing, maar om ze in staat te stellen hun rol in het ecosysteem te blijven vervullen, ook richting nieuwe makers en initiatieven. Daarbij vind ik het een heel goed idee als de Cultuurhaven in overleg met grote instellingen straks adviseert over de samenstelling van de Rotterdamse basisinfrastructuur en over de rol en taakstelling van deze instellingen binnen het culturele ecosysteem. Deze dialoog kan helpen om scherp te krijgen wat we van onze iconen verwachten richting de stad, sector en publiek. Maar advisering is iets anders dan besluitvorming. Juist vanwege hun maatschappelijke betekenis en structurele rol is het belangrijk dat de uiteindelijke verantwoordelijkheid en de subsidiebesluiten voor de RCB bij het college blijven liggen.

De VOORZITTER: Mevrouw Nunnely heeft een vraag.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Ik hoor u spreken over de Rotterdamse iconen, die ik zeer onderschrijf, omdat ze mij ook gevormd hebben in deze stad. Maar hoe kijkt u dan ook naar onze culturele ontwikkeling rondom hiphop? Want nu lijkt het alsof u in de culturele iconen toch gewoon in de beeldvorming dit soort belangrijke culturele vormen uitsluit.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Dat vind ik jammer dat u dat uit mijn woorden haalt. Want dat is juist wat ik geprobeerd heb aan te geven dat je voor een evenwicht cultureel ecosysteem heb je heel veel verschillende cultuurmakers en instellingen nodig. Wie wel of niet in de basisinfrastructuur behoort, dat vind ik prima als de Cultuurhaven daar een advies over geeft en dan kunnen we die discussie voeren. Als de Cultuurhaven met dat advies komt om hiphop daarin op te nemen, dan gaan we daar de discussie over voeren. Ik ga daar nu geen uitspraak over doen, omdat ik dat in eerste instantie niet aan mij vind, maar aan de Cultuurhaven.

De VOORZITTER: Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank voor uw antwoord dat de Cultuurhaven hiermee aan de slag moet gaan. Maar ik hoop echt dat u hiermee ook gewoon wel ziet dat we natuurlijk toch wel aan de voorkant preventief iets neerzetten van wat een icoon is van deze stad en wat niet. Ik ben blij met het antwoord, maar ik hoop echt dat we daar ook die verbinding blijven maken in deze stad.

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Voorzitter, in de commissie hebben hier ook heel lang over gesproken over de cultuurtransitie en dat er keuzes gemaakt moeten worden. De heer Van Dommelen en ook Leefbaar Rotterdam vinden de iconen, de oude RCB, laten we ze zo noemen, heel belangrijk. We hebben hier een inspreker gehad die zei van, we moeten echt de boel op de schop gooien. Toen heeft hij als voorbeeld, grappig bedoeld, gezegd, laten we van het Maritiem Museum een wellnesscenter maken. Mijnheer Van Dommelen heeft toen ook aan

mevrouw Nunnely gevraagd, als u toch andere aandacht wil, wat moet er dan weg? Uit die discussie kwam u niet. Nu legt de bal andersom bij de heer Van Dommelen neer, maar ik zou zeggen, wij vroegen eerst die vragen aan u. Wat moet er van u weg zodat er meer ruimte voor hiphop gemaakt kan worden? Want we subsidiëren nu al het Hiphophuis en ook ALL CAPS, er is al ruimte. Maar wat moet er volgens u weg? Welke keuze moet gemaakt worden?

De VOORZITTER: Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Zoals ik in de commissie heb aangegeven, wij kunnen hier niet besluiten wat weg moet en dat zou echt aan de Cultuurhaven als opdracht meegegeven moeten worden. Maar ik denk dat we in dit huis moeten voorkomen dat we door middel van die 3 procent wat u nu vraagt op deze manier de keuzes gaan maken. Daarom vind ik het wel belangrijk om ook gewoon onze culturele waarden, zoals hiphop, hier ook te blijven benoemen.

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (Irr): Nog een hele korte reactie. U kunt niet zeggen, daar moeten dingen bij zonder u uit te spreken over, er moeten dingen af. Ik vind dat heel raar, dat is eten van twee walletjes. Het is of iets erbij en dan ook iets noemen. Dat is net dat ze hier een voorstel indienen, daar moet ook dekking voor zijn. Je kan wel noemen, hiphop is belangrijk, maar dan moet je wel laten weten waar het geld vandaan komt. Het zo maar noemen vind ik beetje gratis.

De VOORZITTER: Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Het is niet van twee walletjes, het is niet het ene moment wel governance en een ander moment niet. Ik denk dat we als we met elkaar de keuze maken om de Cultuurhaven vandaag te accepteren en een start te geven, dan zullen we daar ook nu al vertrouwen in moeten uitspreken. Want anders blijven we in de discussie van wel of niet. Daarom dat ik het belangrijk vind om dat wat er weg moet of wat erbij moet komen, dat we die keuze bij de Cultuurhaven leggen.

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (Irr): Dat vind ik prima, maar dan moet u net niet noemen dat hiphop heel belangrijk is. Als u dat bij de Cultuurhaven wil laten, dan is dat prima. Maar u begon met dingen te noemen, niet de heer Van Dommelen.

Het is niet u, want dat ben ik, maar mevrouw Nunnely. De heer Van Campenhout.

De heer VAN CAMPENHOUT (bij1): Dank u, voorzitter. De verkeerde vraag wordt gesteld. De vraag zou niet gesteld moeten worden van, wat moet weg, wat moet blijven? De vraag die gesteld zou moeten worden van, hoe houden we het evenwichtig zodat iedereen die het nodig hebt aan bod komt? Misschien de vraag aan u, mijnheer Van Dommelen, hoe kunnen we dit evenwichtig houden? Hoe ziet u dat?

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Dan onderstreept u neem ik aan mijn betoog, want dat ging juist over dat evenwicht. Ik wil van die discussie groot versus klein, oud versus nieuw, die discussie leidt nergens toe. Die discussie is niet onlogisch, want we praten over schaarste. Je komt iedere keer mee op, maar daar moeten we vanaf. Daarom pleit ik voor een Amsterdams model. De iconen zet je bij de wethouder en je hebt daarnaast nog een fonds wat een advies

geeft over de rest van het bestel. Dan heb ik nog wel een waarschuwing. Wat dat betreft ben ik het wel eens met wat de heer Koster zegt, als we ruimte willen maken voor nieuwe makers en instellingen, moeten we ook eerlijk zijn over de consequenties. Het is geen loterij zonder nieten. Als je nieuwe instellingen toevoegt, moet je ook durven afscheid te nemen van andere instellingen en tot nu toe hebben we als raad laten zien dat we dat niet kunnen.

De VOORZITTER: U mag door.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Dank u wel. Dat brengt mij bij de moties. Ik dien vandaag een motie in om die positie van de culturele iconen van Rotterdam te borgen. Niet om vernieuwing tegen te houden, maar om een stabiel fundament te creëren waarop vernieuwing kan groeien. Dat doe ik samen met de heer Koster van Leefbaar en de heer Van der Velden. Dan heb ik nog een tweede motie 'Meer cultuur, minder overhead'. De cultuurtransitie is bedoeld om meer ruimte te creëren voor makers, publiek en programma. Dan moeten we ook kritisch kijken naar de groei van het systeem en organisatiekosten. Iedere euro die naar governance en overheid gaat, kan niet worden besteed aan cultuur. Het kan niet zo zijn dat we een nieuw systeem opzetten dat ons ruim 4 miljoen gaat kosten, waarvan 2,5 miljoen ongedekt. Daarom roep ik het college op om scherp te sturen op de kostenbeheersing en de ongedekte 2,5 miljoen niet uit te geven. Voorzitter, ik sluit af. Op deze manier versterken we ons cultureel ecosysteem met ruimte voor vernieuwing en een stevig fundament. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 7. Meer cultuur, minder overhead

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.1;

constaterende dat;

- voor de organisatie, activiteiten en backoffice van de Cultuurhaven jaarlijks € 800.000 beschikbaar is uit de reguliere cultuurbegroting, gefinancierd uit de voormalige RRKC-middelen;
- aanvullend voor de werving, ondersteuning en organisatie van de nieuwe adviescommissie voor meerjarige subsidies een bedrag van € 800.000 nodig is dat binnen de cultuurbegroting moet worden;
- voor de beoogde uitvoeringsorganisatie (Rotterdams Fonds voor Cultuur) jaarlijkse apparaatskosten van circa € 4,225 mln worden geraamd, waarvan € 2,5 mln per jaar niet is gedekt binnen de cultuurbegroting;
- daarnaast voor het investeringsfonds organisatiekosten van € 500.000 per jaar worden voorzien, die evenmin binnen de cultuurbegroting zijn gedekt;

overwegende dat;

- het Blueyard advies tijdens het vorige cultuurplan proces € 900.000 koste;
- de RRKC jaarlijks € 800.000 middelen ter beschikking had voor adviseren;
- het doel van de cultuurtransitie is om het culturele ecosysteem te versterken en meer ruimte te creëren voor makers, publiek en programma;
- iedere euro die naar governance en organisatie gaat, niet kan worden besteed aan productie, exploitatie en publieksbereik;
- het verminderen van organisatiekosten past bij de financiële opgave waar de gemeente voor staat;

verzoekt het college;

- bij de verdere uitwerking van de Cultuurhaven, de nieuwe adviescommissie, het Rotterdams Fonds voor Cultuur en het investeringsfonds te zoeken naar kostenbesparingen op systeem- en organisatiekosten voor een bedrag van € 2,5 mln;
- het ongedekte bedrag van € 2,5 mln per jaar derhalve niet uit te geven;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.J. van Dommelen en G.F.E. Koster

Motie 8. Borging en positionering van de culturele iconen van Rotterdam

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.1;

constaterende dat;

- Rotterdam beschikt over culturele iconen die van groot belang zijn voor het culturele ecosysteem van de stad;
- deze iconen zich onderscheiden door hun maatschappelijke betekenis, publieksbereik, (inter)nationale uitstraling, historie en structurele rol binnen de sector;
- het daarbij gaat om instellingen met een collectiebeherende taak, een wettelijke taak, een podiumkunstfunctie en/of een gebouwbeherende taak met een brede culturele functie;
- deze instellingen vaak langjarige verplichtingen aangaan op het gebied van personeel, programmering en huisvesting;
- in de huidige voorstellen rond de cultuurtransitie nog onvoldoende duidelijkheid bestaat over de bestuurlijke positie en financiële borging van deze instellingen;

overwegende dat;

- cultureel erfgoed en culturele iconen geen tegenstelling vormen tot vernieuwing, maar juist het fundament zijn waarop vernieuwing kan ontstaan;
- instellingen met een structurele rol binnen het culturele ecosysteem gebaat zijn bij meerjarige zekerheid en bestuurlijke duidelijkheid;
- een basisinfrastructuur bijdraagt aan kwaliteit, continuïteit en samenhang in het cultuurbestel;
- de Cultuurhaven een belangrijke rol kan spelen bij het adviseren over de samenstelling en doorontwikkeling van de basisinfrastructuur;
- het wenselijk is dat besluitvorming over de subsidieverlening aan culturele iconen rechtstreeks onder verantwoordelijkheid van het college valt;

verzoekt het college;

- binnen het Rotterdamse cultuurbestel expliciet een basisinfrastructuur te onderscheiden voor de culturele iconen van de stad;
- de subsidieverlening aan deze culturele iconen rechtstreeks onder verantwoordelijkheid van de wethouder en het college te laten vallen en deze niet onder te brengen bij een cultuurfonds of uitvoeringsorganisatie;
- de Cultuurhaven te laten adviseren over de samenstelling, rol en taakstellingen van deze basisinfrastructuur;
- hiermee de culturele iconen van Rotterdam meerjarige duidelijkheid en bestuurlijke borging te bieden;
- de Raad hierin het laatste woord te geven;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.J. van Dommelen, G.F.E. Koster, R.T.J. van der Velden, T.S.J. Coşkun en T.J. Vonk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Wie wil er nog meer het woord? Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Voorzitter, D66 waardeert de erkenning voor makers en instellingen en de ambitie om cultuur te positioneren als fundament onder stedelijke ontwikkeling. Tegelijkertijd moeten we eerlijk zijn, een transitie vraagt om keuzes, investeringen en duidelijke regels. Wij zijn positief over het nieuwe adviesmodel de Cultuurhaven, maar met alleen een model zijn we er niet. Als we deze cultuurtransitie willen laten slagen, moeten we vandaag 2 dingen doen: investeren en helder organiseren. Dan wil ik het eerst hebben over de middelen. Het cultuurbudget staat al jaren onder druk en groeit niet vanzelf met een stad die verdicht en groeit. Cultuur is geen kostenpost, maar een motor voor economie, leefbaarheid en talent. Daarom dienen wij de motie 'Extra middelen voor de culturele transitie' in. Daarmee vragen we het college om te zorgen dat geldgebrek straks geen reden wordt om ambities af te schalen.

De VOORZITTER: Mevrouw Nunnely heeft de volgende motie ingediend.

Motie 9. Extra middelen voor de culturele transitie

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van agendapunt 5.1 Het voorstel met betrekking tot het nieuw adviesmodel voor de culturele sector;

constaterende dat;

- het gemeentelijk cultuurbudget onder druk staat en niet vanzelf meegroeit;
- andere steden actief gebruikmaken Van nationale, Europese en private investeringen voor cultuur;
- vaker op de cultuursector wordt bezuinigd, dan geïnvesteerd;

overwegende dat;

- cultuur bijdraagt aan een sterke economie, aantrekkelijk vestigingsklimaat en leefbare stad;
- de cultuurtransitie vraagt om extra investeringen die niet zijn gereserveerd;
- dit in de toekomst geen argument mag zijn om bepaalde zaken niet uit te werken;
- Rotterdam kansen laat liggen als aanvullende financieringsbronnen niet structureel worden benut;
- een ondernemende aanpak nodig is om publieke middelen slim te versterken met externe investeringen;
- de stad verdicht en meer dan ooit behoefte blijft houden aan hoogwaardige culturele voorzieningen;
- extra middelen juist ruimte kunnen creëren voor makers, innovatie en een divers en toegankelijk cultuuraanbod;

verzoekt het college;

- extra middelen beschikbaar te stellen om te garanderen dat de culturele transitie doorgang kan vinden;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M. Nunnely

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Vonk heeft een vraag.

De heer VONK (cu): Een toelichtende vraag. U zegt: de cultuurbudgetten staan onder druk. We weten allemaal dat Rotterdam relatief heel veel geld uitgeeft aan cultuur. De wethouder heeft in een aantal debatten ook wel eens betoogd wat voor toename er is geweest op cultuurbudget onder zijn leiding. De cultuurbudgetten zijn alleen gestegen de afgelopen periode. Wat bedoelt u dan precies met onder druk?

Mevrouw NUNNELY (d66): Het heeft meer te maken ook als we kijken naar de groei van onze stad, ook naar de groei van inwoners, maar ook gewoon meer behoefte. Het is belangrijk om ook te zorgen dat we die taart op die manier groter maken. Daar hebben we het natuurlijk vaak over gehad in onze commissie. Ook de opdracht aan de wethouder om vooral te kijken hoe we meer middelen voor productie en cultuur kunnen alloceren.

De VOORZITTER: De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Maar gewoon feitelijk, bedoelt u dan dat nu de stad wat groeit er relatief minder aan cultuur wordt uitgegeven dan aan andere sectoren? Kan u dat gewoon met cijfers onderbouwen? Of is dit gewoon een beetje een uiting van Rupsje Nooitgenoeg, wij van cultuur willen meer cultuur?

Mevrouw NUNNELY (d66): Nee, het is geen Rupsje Nooitgenoeg. Maar we weten natuurlijk ook dat het cultuurbudget, zoals we ook in het cultuurplan van de afgelopen periode hebben gezien, dat we daardoor ook keuzes moeten maken. Terwijl we als cultuursector wel meer behoefte hebben binnen deze stad om zoals voor de gebouwen en noem maar op, op die manier te zorgen dat we die investeringen ook in de culturele sector kunnen doen en blijven doen.

De VOORZITTER: Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Natuurlijk heeft mevrouw Nunnely dan vast een heel goed idee hoe we dat gaan bekostigen. Dat gaat ze nu vertellen, denk ik.

Mevrouw NUNNELY (d66): Die vraag heb ik ook bij de wethouder neergelegd. Het is denk ik van belang om met elkaar te kijken hoe we deze middelen ook op die manier in gaan zetten.

De VOORZITTER: Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Dank, voorzitter. Dan horen we dat natuurlijk zo van de wethouder. Maar ik vind wel altijd, dat gesprek hebben we altijd met elkaar in de raad en in de commissie, als we een voorstel indienen, moeten we natuurlijk ook wel voorstellen hoe we dat gaan betalen. Tenzij misschien mevrouw Nunnely al wat heeft bedacht, gevonden of afgesproken met de wethouder waar wij nog niet van weten.

Mevrouw NUNNELY (d66): Ik heb in die zin gevraagd om te zorgen dat we onze cultuurbudgetten kunnen vergroten. Dat is de vraag aan de wethouder: kijk en zoek waar we de mogelijkheden toch kunnen vinden om gewoon het cultuurbudget, zeker in deze transitie, met elkaar te kunnen bevorderen en aan te scherpen?

De VOORZITTER: Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Ik moet wachten op mijn beurt. Maar we hebben net de begrotingsbehandeling gehad, we hebben net de eindejaarsbrief gehad, daar hebben we het straks nog over wat voor een prutswerk dat was. Maar dan wordt het nu wel heel complex zo het einde van het jaar om ergens geld vandaan te toveren, want daar hebben we dagen, nachten over vergaderd met elkaar en dan zou er nu in 1 keer miraculeus geld oppoppen. Maar dat horen we dan wel.

De VOORZITTER: De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Want u stelt die vraag aan de wethouder, zoek naar geld. Maar waarom denkt u dat de wethouder dat nog niet gedaan heeft of niet doet of zo? Maar hoe komt u erbij dat hij dat nog niet gedaan heeft? Waarom roept u die vraag op? Wat denkt u daarmee te winnen? Het is toch normaal dat een wethouder naar geld zoekt voor waar hij mee bezig is?

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel voor deze vraag, collega. Het is denk ik heel belangrijk, ook aan het einde van dit jaar, om toch heel scherp te blijven over de middelen die we in moeten zetten. Als we kijken naar deze cultuurtransitie, ik vind dat we dan echt gewoon moeten kijken naar alle mogelijkheden waar we nog marges hebben, om te zoeken zodat we deze transitie en de opdracht van de Cultuurhaven vanaf 2026 goed van wal kunnen laten gaan.

De VOORZITTER: De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Maar u suggereert een beetje dat hij dat nog niet goed gedaan heeft. Anders is uw oproep zo in deze donkere dagen voor Kerstmis, kan de wethouder ervoor zorgen dat het weer lente wordt? Dat zal wel, maar u suggereert dat hij nog niet voldoende gezocht heeft. Vanwaar die suggestie? Denkt u dat er echt nog ergens iets te vinden is? Zo ja, waar dan? Dan ga ik u meehelpen schatgraven.

De VOORZITTER: Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Nogmaals, ik stel deze vraag aan de wethouder. Ik hoop ook echt straks van hem het antwoord te krijgen waar de mogelijkheden en de kansen liggen.

De VOORZITTER: De heer Van de Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u. Ik vind het een uitstekend idee van D66 om meer geld voor cultuur vrij te maken, maar het blijft inderdaad niet helder waar het geld vandaan mag komen. Ik mag toch hopen dat we straks, als we vanavond gaan stemmen, dat we niet weer gaan schorsen net zoals bij het vuurwerk om het geld hierbij onszelf te gaan zoeken. Dat mag ik toch hopen. Kunt u dat garanderen?

De VOORZITTER: Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Ik ga ervan uit dat het schorsen vanavond niet nodig is. Ik ga verder met mijn inbreng. Dan de governance. De afgelopen jaren is de cultuurtransitie zorgvuldig voorbereid met waardevolle inzet van onder andere directeurenoverleg en het kernteam. Maar we gaan nu van verkenning naar uitvoering en uitvoering vraagt ook om duidelijkheid, een heldere start van de Cultuurhaven. We vragen het college om een herkenbaar, transparant en formeel adviesorgaan in te richten voor cultuurbeleid en wij zullen daarom ook een aantal moties ondersteunen van GroenLinks. Niet als oordeel over het verleden, maar als stap naar een goed bestuur, rolzuiverheid in de volgende fase. Voorzitter, als Rotterdam cultuur serieus neemt, vraagt dat om ambitie en discipline. Wij hopen met de

motie over middelen dat we goed uit de haven kunnen vertrekken voor een cultuurtransitie die niet blijft hangen in het proces, maar daadwerkelijk verschil maakt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Akhatab. Inderdaad, de heer Coşkun.

De heer AKHATAB (denk): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, vandaag spreken we opnieuw over het nieuwe adviesmodel voor cultuur in onze stad. Voor DENK is dat heel helder, cultuur moet dichtbij zijn, toegankelijk en van iedereen. Niet alleen bij grote instellingen, maar juist ook in de wijken. Want daar ontstaat talent, daar wordt cultuur gemaakt en daar voelen Rotterdammers zich verbonden met hun stad. Met de Cultuurhaven ontstaat een adviesorgaan dat hopelijk beter kan aansluiten bij wat makers en bewoners nodig hebben. Dat is belangrijk, want cultuurbeleid moet niet losstaan van de stad, maar voortkomen uit wat er leeft in Rotterdam. Ook zijn we positief over de Rotterdamse Fonds voor Cultuur. 1 duidelijk loket met hopelijk meer kansen voor kleinere en nieuwere initiatieven. Voorzitter, tegelijkertijd blijft voor DENK 1 uitgangspunt essentieel: cultuur moet laagdrempelig blijven, juist voor makers en organisaties in de wijken die vaak met beperkte middelen grote betekenis hebben voor hun omgeving. Daarbij speelt ruimte een cruciale rol. Te veel makers lopen vast door hoge huur, een gebrek aan betaalbare werk en representatie plekken. Het is daarom goed dat cultuur voortaan nadrukkelijk wordt meegenomen in gebiedsontwikkeling. Wel vinden we het belangrijk dat vernieuwing en toegankelijkheid structureel worden gewaarborgd, zodat ook het cultuurbeleid niet alleen ambitieus is op papier, maar ook daadwerkelijk werkt voor makers, organisaties en Rotterdammers in alle wijken van onze stad. Voorzitter, dan nog 1 motie die ik graag zou willen indienen. De motie gaat over een advies van de Kwartiermaker, die adviseert om meer ruimte voor vernieuwing en doorstroom te creëren in besturen en managementlagen. Ik vraag de wethouder te onderzoeken of in de nieuwe subsidieaanvraag een maximale zittingstermijn mogelijk is. Tot zover.

De VOORZITTER: Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Nog wel een vraag aan DENK. We hebben natuurlijk een amendement om het Rotterdams Fonds voor Cultuur in het raadsbesluit op te nemen. Heel passievol net gesproken, ik hoop ook wel dat DENK ons daarin gaat steunen.

De VOORZITTER: De heer Akhatab.

De heer AKHATAB (denk): Voorzitter, ik ga met veel belangstelling naar dat amendement kijken.

De VOORZITTER: De heer Akhatab heeft de volgende motie ingediend.

Motie 10. Maximale zittingstermijnen voor meer bestuurlijke vernieuwing in de culturele sector

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van agendapunt ‘Het voorstel met betrekking tot het nieuw adviesmodel voor de culturele sector’;

constaterende dat;

- de Kwartiermaker voor het toekomstige Rotterdams Fonds voor Cultuur (RFC) heeft geadviseerd om binnen culturele instellingen meer ruimte te creëren voor vernieuwing en doorstroom;
- langdurige zittingsperioden van directie- en managementleden de diversiteit, innovatie en bestuurlijke dynamiek binnen instellingen kunnen beperken;

- vernieuwing in leiderschap kan bijdragen aan een cultureel veld dat beter aansluit bij de stad en haar bewoners;

van mening dat;

- de gemeente als subsidieverstrekker een verantwoordelijkheid heeft om voorwaarden te scheppen die bijdragen aan transparant en toekomstbestendig bestuur;
- beperkte zittingstermijnen kunnen helpen om een gezonde en inclusieve doorstroom van nieuw talent te stimuleren;
- dit past binnen de bredere ambitie om de culturele sector te vernieuwen en te versterken;

verzoekt het college;

- te onderzoeken of in de nieuwe subsidievoorwaarden voor meerjarig ondersteunde instellingen een maximale zittingstermijn mogelijk is voor directie- en managementleden van twee termijnen van vier jaar (totaal acht jaar);
- hierbij te borgen dat instellingen tijdig en zorgvuldig kunnen anticiperen op bestuursoverdracht, inclusief aandacht voor divers talent;
- de raad te informeren over de wijze waarop deze bepaling wordt opgenomen in het subsidiebeleid en hoe dit wordt gemonitord;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. N. Akhatab

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, ik was vanochtend wat later, want ik was in de Bergsingelkerk bij het afscheid van onze gewaardeerde collega, Rotterdamse doener, stadsverwarmer Karim Padmos, veel te jong gestorven. De Bergsingelkerk stond ooit op de nominatie om gesloopt te worden en gelukkig dankzij heel veel inzet van heel veel bewoners is die behouden gebleven voor dit soort evenementen. Voorzitter, ik zeg dat omdat zo'n afscheid, zo'n uitvaart, zo'n kerk laat zien hoe domein overstijgend cultuur is. Als je een dak hebt waar je bed onder kan staan, waar je kan baden, waar je je brood kan smeren, dan gaat het in het leven om cultuur, religie en sport, want daar zit de emotie. Cultuur is zoveel meer dan het cultuurplan, zoveel meer dan de hele constructie waar we het vandaag weer over hebben. Cultuur is van ons allemaal, cultuur is van alle Rotterdammers. Daarom kreeg ik ook toen ik terugkwam in deze raad 4 jaar geleden kromme tenen toen ineens de RRKC werd opgeheven. RRKC staat niet voor Rotterdams Radeloze Klachtencommissie, het stond voor de Rotterdamse Raad van Kunst en Cultuur. Welk probleem werd hiermee opgelost? Vroeg ik me af. Na 4 jaar denk ik, geen enkel. Er is wel een probleem gecreëerd. Er werden oude schoenen weggegooid zonder dat we een nieuwe hadden en 4 jaar lang lopen we nu al op blote voeten. Hoe moeilijk was het geweest om het RRKC te behouden en te zeggen, we gaan het wel veranderen, we maken nu verordening en 6 maanden later had hij er kunnen liggen? Voorzitter, ik heb meegemaakt dat er een Leefbaar Rotterdam kwam en RKS werd opgeheven, alleen van naam veranderd in RRKC. Je zou het ook Kunstraad kunnen noemen, een Cultuurhaven, what is in the name? Voorzitter, ik heb de afgelopen tijd zitten kijken naar een zeer slecht theaterstuk. Geen Bredero's klucht van de koe, ook geen Shakespeares drama, maar wel veel gekke dingen. Ik zag de wethouder als een soort regisseur die zei, dit script gooien we weg van RRKC. Het moet allemaal anders, het moet modern, transitie moet, ecosysteem moet, weet ik veel wat voor mooie woorden. De toneelspelers vroegen, hoe moet het dan wel? Het antwoord was voortdurend, doe maar iets. Kunst uit armoede, er werd uit armoede een vos uit de Blauwe Tuin van 020 hiernaartoe gehaald en iedereen was

ontevreden over het theaterstuk wat we hier hebben kunnen zien de afgelopen 2 jaar. Voorzitter, de SP gaat wel akkoord met een Cultuurhaven, dat wordt ons nu gevraagd, maar elke haven voert naar zee. Volstrekt onduidelijk welke rivier of welke rivieren deze mooie haven gaan voeden. Laat 100.000 bloemen bloeien. Voorzitter, in de cultuur gaat het om huisvesting, soms niet altijd, gaat het om collectiebeheer, soms niet altijd, maar wel om ruimte en mogelijkheden voor programmering. Mensen maken de stad, maar de bureaucratie wordt nooit een bureaucreatie. Koester het bloed, zweet en tranen van al die zeer diverse Rotterdammers zou ik zeggen. Heel veel vragen bij dit raadsvoorstel wat niet af is. Een open einde. Waarom 21 in de Cultuurhaven? Minimaal 21 staat er ook nog, waarvan een derde producent. Welke producent? Een derde consument, welke consument? Dat wordt allemaal niet ingevoerd. Als je daar 4 jaar op zitten broeden, had dat ei allang kuiken kunnen zijn. Voorzitter, genoeg woorden, tijd voor daden. Veel smaken zijn er niet, zeg ik tegen de wethouder, maak er nu eindelijk eens chocola van. Als je dan toch op zoek gaat, mevrouw Nunnely, naar budget en stel dat je het potje van de raad zou willen gebruiken, dan weet ik nog wel dat er heel veel onbenutte fractiebudgetten zijn die misschien ten dienste kunnen komen van de diverse cultuur van onze stad.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen heeft nog een vraag, de heer Coşkun.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Ik heb niet zozeer een vraag, maar ik heb een omissie begaan net. Want ik had een motie ingediend over de Rotterdamse culturele basis en ik ben vergeten om de heer Coşkun er nog op te zetten. Terwijl hij een van de eerste was die aangaf dat hij graag mee wilde tekenen. Er komt een nieuwe versie. Dank u wel.

De heer COŞKUN (sp): Zeker steun ik de oproep van de heer Van Dommelen voor de iconen van onze stad. De iconen zijn niet altijd dezelfde iconen als van gisteren. Er worden vandaag weer nieuwe iconen gecreëerd, daar moet ruimte voor zijn, die moeten we zeker koesteren. We moeten niet opnieuw oude schoenen weggooien voordat we nieuwe hebben en uit die oude kan weer heel veel moois groeien, daar zijn talloze voorbeelden van. Ik steun van harte uw oproep, maar we moeten niet zo krampachtig denken dat het cultuurbudget losstaat van het welzijnsbudget, van het zorgbudget, het onderwijsbudget, het groenbudget. We hebben maar 1 pot en dat is 5,1 miljard die we elk jaar hier in november verdelen. Voor de burgers maakt het niet uit of je de Bergsingelkerk cultuur noemt of je de bibliotheek cultuur noemt of onderwijs of iets anders, als je daar maar de dingen kan doen die je wil doen. Het krampachtige boekhouders denken van het is een cultuurbudget en daar mag je geen het Jeugdtheater Hofplein niet van uitbetalen, want dat is meer theateronderwijs. Laat dat los, die kramp moet eruit uit deze stad. Die zit niet in de mensen, maar wel te vaak in deze raad.

De VOORZITTER: Dank u wel. Als de motie door meerderen ondertekend wordt, hoeft die niet meer langs hier, die mag dan meteen gelijk naar de griffie toe. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, dank. ik hou het kort. Wij weten niet zo heel goed wat hier nu voorligt en wat de raad gevraagd wordt. Vooral daar heb ik moeite mee. Op basis van dit stuk is er geen enkel gevoel bij. We gaan het rommelige proces wat we nog deze periode hebben meegemaakt en rommelig is dan nog een eufemisme, gaan we in de toekomst voorkomen. Daar krijg ik helemaal geen gevoel bij wat dan nu de pijlers zijn waardoor we dat soort dingen kunnen voorkomen. Ik denk niet graag slecht, maar dan denk ik van, waarom is dit geagendeerd? Is het dan geagendeerd zodat een coalitiepartij nog een motie in kan dienen als net het stof gedaald is van de begroting om te zoeken naar meer geld voor cultuur? Wat natuurlijk echt gewoon lachwekkend is. We moeten straks om 1.00 uur 's nachts hier gaan stemmen over weet ik veel wat en er zit dat dan ook zo'n motie bij. Ik zou zeggen, doe dat soort voorstellen niet, want die stellen niks voor. Als zo'n voorstel dan voorligt, dan ga je kijken van, hoe kun je dan toch een inbreng doen? Dan kijk ik maar naar de

inspreekbijdrage tijdens de commissie. Ik geloof niet dat die vraag al gesteld is, ik zou hem graag willen stellen aan de wethouder. Er is ingesproken door het directeurenoverleg, althans vertegenwoordigers daarvan, die dan vervolgens weer 125 instellingen in deze stad vertegenwoordigen. Zij doen een aantal aanbevelingen, zij leggen ook de vinger op een aantal dingen waar ze zich zorgen over maken, dat is overduidelijk. Dan is dat wat mij betreft het kompas voor vandaag. Dan en ik heel benieuwd hoe de wethouder reageert op de 5 aanbevelingen van het directeurenoverleg die hier hebben ingesproken bij de commissie? Daar wilde ik het bij laten, dank.

De VOORZITTER: Dank u wel. Zijn er nog andere leden die het woord wensen? De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Ik dank de heer Coskun voor zijn bijdrage dat hij het over theater had. U noemde Shakespeare, dat het dat niet was, maar dat u veel gekke dingen had gezien. Misschien is dit wel gewoon een klucht, ik vind het een klucht. Vroeger had je het Theater van de Lach, die vreselijke John Lanting, die kent u misschien ook nog wel. Ik kon er nooit om lachen, maar ik vind dit raadsvoorstel een beetje Theater van de Lach. Het hele project waar we nu al 3 jaar mee bezig zijn en ik weet nog steeds niet waar ik mee ga instemmen. Er is weinig duidelijkheid, wat ligt er nu voor? Is dit die transitie? Ik weet het niet. Dan hoor je altijd die clichés, vernieuwing, vernieuwing, vernieuwing. Mijn hemel, mag een culturele organisatie of een cultureel ondernemer ook eens een keer weer de tijd krijgen om wat langer iets op te bouwen, in plaats van altijd maar dat die dooddoener dat we vernieuwing nodig hebben? Natuurlijk, ik ben ook voor vernieuwing, maar je komt dat woord overal tegen in de stukken. Ook Engelse woorden, maar daar ga ik me niet over uitlaten. Ik weet nog niet of ik vanavond ga voorstemmen voor dit raadsvoorstel. Ik weet het echt niet. Er ligt geen verordening bij dit voorstel. We moeten instemmen in met de Cultuurhaven zonder dat ik weet wat het is. Geen verordening, geen governance, niets is nog geregeld. Het hangt voor mij af of het amendement wordt aangenomen of bepaalde moties worden aangenomen, op de beantwoording van de wethouder. Ik zie het.

De VOORZITTER: Dank. Zijn er nog anderen die een woord wensen? De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Voorzitter, toch heel kort. Want ik dacht van, de andere partijen gaan meestal al zeggen wat er gezegd moet worden en dat is inderdaad ook het geval. Wij zijn best positief over de algemene lijn die nu wordt ingezet, laat ik dat in ieder geval ook gezegd hebben. Dat wij ook als raad echt op afstand moeten blijven van de besluiten, dat is denk ik een hele goede zaak. Wat de heer Van Dommelen net heel goed heeft verwoord, de reflectie op hoe dat in de vorige keer is gegaan, die kan ik ook van harte onderschrijven. Ik denk dat we daar inderdaad van weg moeten blijven. Dat is ook gewoon de lijn die nu wordt ingezet, die steunen wij. Ook moties die dat weer enigszins terug willen draaien, gaan we zeker niet steunen. U weet ook dat wij vinden dat we niet op zo'n moment gelijk om meer budget gaan vragen, ook zo'n motie zullen wij zeker niet steunen. Maar de moties die ik voorbij heb zien komen die inderdaad een versteviging willen van de Rotterdamse culturele basis, wat ook ieder geval stabiliteit in de sector gaat geven, zullen wij wel steunen. Ik ben het heel erg eens dat er nog heel veel open eindjes liggen, dat we nu maar een heel klein besluit nemen en dat vooral nog heel veel uit moet worden gewerkt. Dat vind ik eerlijk gezegd teleurstellend, maar ik ben wel voornemens om voor deze lijn te stemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen? Mevrouw Vlieger doet een poging.

Mevrouw VLEIGER (gl): Alleen nog een motie opnieuw indienen, omdat de titel verkeerd was en ik begreep dat die dan wel opnieuw ingediend moet worden.

De VOORZITTER: Welk nummer is het? Weet u dat?

Mevrouw VLIEGER (gl): Het is het amendement, het zal het amendement 1 zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A1. Hoezee voor het RFC

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.1 Het voorstel met betrekking tot het nieuwe adviesmodel voor de culturele sector;

Aan het raadsvoorstel onder ‘besluit’ als tweede bullet toe te voegen:

- het college op te dragen om toe te werken naar de inrichting van een Rotterdams Fonds voor Cultuur in 2029;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.S. Vlieger, J.M. de Bruijn, T.S.J. Coşkun, P.J.H.D. Verkoelen, R.T.J. van der Velden en J.M. Nunnely

Toelichting

Het voornemen om een Rotterdams Fonds voor Cultuur op te richten als subsidieorgaan voor de culturele sector vond veel steun in de raad, en werd daarom ook genoemd als onderdeel van de transitie in de collegebrief. Ook de culturele sector staat positief tegenover dit nieuwe orgaan, en snakt bovendien naar duidelijkheid. Echter, doordat dit niet in het raadsvoorstel is opgenomen wordt dit besluit nu niet vastgelegd. Dit terwijl het Fonds een voorwaarde is voor een volwaardige transitie. Door dit punt toe te voegen aan het ontwerpbesluit doen we recht aan de wensen uit de cultuursector en de gemeenteraad. Daarnaast leggen we de bal op de stip voor een nieuw te vormen college en de nieuwe gemeenteraad om het proces voor het Fonds op te starten en tot een goed einde te brengen.

Het amendement wordt voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen? Niet het geval. Kan de wethouder al antwoorden? Geef ik hem het woord.

De heer KASMI (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Ik begin zo met de inleiding, maar ik denk goed om ook te constateren dat we hier met elkaar natuurlijk uitvoerig al in meerdere commissies met over hebben gesproken. Maar toch vind ik het belangrijk om wat reacties te geven over een aantal zaken die door u genoemd zijn. Laat ik beginnen met het laatste. Allereerst dank ook aan de heer Vonk dat hij deze ingeslagen weg ondersteunt. Maar u zegt ook, net als een aantal van uw collega's, het is nog niet af. Maar voor alle duidelijkheid, ik kan dat niet genoeg zeggen, ik heb vanaf het begin gezegd: dit is een langjarig traject. Ik heb ook vanaf begin gezegd: we kunnen niet alle veranderingen nu in deze periode met elkaar doormaken. Dat was altijd wel de stip op de horizon. Wat we wel hebben gedaan is, dat is ook mede dankzij de heer Van Dommelen, geprobeerd om een aantal processen naar voren te halen om al in deze gemeenteraad daarover te beslissen. Maar er is altijd gezegd dat we nu in een lopend cultuurplan zitten en dat een aantal veranderingen die je door moet voeren natuurlijk pas gaan lopen na dit cultuurplan. Dat heeft ook te maken met het feit dat we nu al lopende afspraken hebben met de cultuurplaninstellingen. Wat we nu vooral doen, is het optuigen en oprichten, zodat dat dadelijk klaarstaat voor 2029 om ook dan echt aan de slag te gaan. Dat is de bedoeling geweest qua bestel achter deze transitie. Inhoudelijk, daar hebben we ook met elkaar van gedachten gewisseld in de commissie, zit je natuurlijk op een

aantal elementen. Dan wil ik heel erg aansluiten bij de woorden van de heer Akhatab als hij het heeft over het belang van cultuur dicht bij de mensen in de wijken. Dat is ook wat we met deze transitie gaan doen. We gaan ook veel meer kijken naar relevantie. De heer Koster had daar zijn eigen mening over, maar ik vind dat wel veel belangrijker dat we gaan kijken naar naast artistieke waarde, want die is inderdaad ook belangrijk, maar ook kijken van, hoe valt dat nu in een wijk? Uiteindelijk doe je het allemaal, dat zijn de woorden van de heer Coşkun, voor de Rotterdammers, voor de mensen. Het is wel degelijk belangrijk om ook goed na te denken van, is het relevant voor de wijk? Is het relevant voor de bewoners? Ik denk dat dat heel belangrijk is, zeker omdat elke euro die we uitgeven aan cultuur wat mij betreft zo goed mogelijk besteed moet worden.

De VOORZITTER: De heer Coşkun heeft een vraag.

De heer COŞKUN (sp): Die heb ik al een tijdje. Want nu komt er een stortvloed van mooie woorden: we doen het voor de Rotterdammers enzovoorts. Dat weten we wel. Maar u zegt: vanaf het begin af aan heb ik gezegd, het is een langjarig traject. Maar daarvoor hoeft het nog geen langdradig traject te worden. Voorzitter, 4 jaar geleden heeft u dat ingezet en natuurlijk kon het niet voor dat punt. Had nog wel gekund, u had in een half jaar die verordening kunnen aanpassen en het beestje een andere naam kunnen geven was helemaal niet nodig geweest. Uw eigen ambtenaren hadden dat allemaal kunnen regelen, dan was er geen Kwartiermaker nodig geweest. U hebt voor die weg gekozen, maar we hadden wel verwacht dat u het in deze periode zou kunnen afmaken. Want nu legt u toch nog heel veel onduidelijkheden op het bordje van uw opvolger en dat is nergens voor nodig. Er zijn niet zoveel smaken. We hadden een RKS, RKC, in Amsterdam doen ze het zo. Je kan het niet op heel veel manieren doen. Het cultuurplan komt er weer aan. Directeurenoverleg zegt in ieder geval laatst nog weer in de commissie, maar ook vorig jaar al: ga gewoon beginnen, stel gewoon die Cultuurhaven in. Voor mij part zet je erachter i.o. in oprichting. Doen heel veel stichtingen ook, cultuurmakers zijn daar zeer creatief in. Begin gewoon. Je moet toch straks weer commissies hebben, je moet toch straks weer adviseren over die iconen en over al die nieuwe mensen. Waarom zijn we 4 jaar later nog geen stap verder gekomen dan dat we vandaag de intentie uitspreken om het beestje voortaan Cultuurhaven te noemen? Van waar die langdradigheid?

De VOORZITTER: Wethouder.

De heer KASMI (wethouder): Voorzitter, ik ben het niet eens met de heer Coşkun, dat zal u misschien niet verbazen. U heeft het over 4 jaar, maar met alle respect, deze transitie is niet 4 jaar geleden gestart, maar dat terzijde. Het tweede is, ik heb juist gekozen om het heel participatief in te steken. Dat is ook wat de raad vaak natuurlijk van het college verwacht. Dit wil je ook zorgvuldig doen met de cultuursector en dat is ook de weg die ik heb gekozen.

De VOORZITTER: De heer Coşkun heeft nog een vraag.

De heer KASMI (wethouder): Als ik nog 1 zin af mag maken? Voorzitter, dank u wel dat u me ruimte geeft. Ten derde: je kunt de spelregels niet nu tijdens het huidige cultuurplan zomaar gaan wijzigen. Dat snapt u ook, dat weet u ook. Dit moet je zorgvuldig doen, ook de cultuursector hier niet mee overvallen. Dat traject doorlopen we nu en in 2029 bij de start van een nieuw cultuurplan, dat is de tijd om dan de vernieuwing door te voeren.

De VOORZITTER: De heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, wat u transitie noemt, wat gewoon verandering is, heeft u zelf ingezet met het opheffen van RKC, waarmee hij ons heeft overvallen begin van deze raadsperiode. Daar is het gestart. U noemt het transitie, u begon over het ecosysteem, weet ik het allemaal niet. Ik denk dan altijd als ex-bioloog aan schimmels en dat soort zaken. Terwijl

het ecosysteem natuurlijk de stad is, daar zijn we het inmiddels over eens. Natuurlijk kon het niet voor deze periode, maar de SP wil niet nu de spelregels veranderen, maar de spelregels gaan al wel in over een jaar. Dan moeten die commissies er al zijn, we kunnen niet wachten tot 2029. Waarom is die verordening er nog niet? U heeft gezegd in de commissie dat u over 3 weken met die verordening komt, die had er nu ook bij moeten zitten. Dit is een openeinderegeling, dit is gewoon niet af. Waarom is het nog niet af na 4 jaar? Hoeveel tijd heeft u nodig voor uw huiswerk voordat u strafwerk krijgt?

De VOORZITTER: Wethouder.

De heer KASMI (wethouder): Dit is een herhaling van zetten. Ik deel gewoon de mening van de heer Coşkun niet, laat dat duidelijk zijn. Die commissies voor het volgende cultuurplan is precies ook natuurlijk het voorstel wat er voorligt. Dat weet u ook, die worden ingericht voor het volgende cultuurplan. Voorzitter, volgens mij zie ik de heer Van Der Velde al een tijdje staan.

De VOORZITTER: Ik doe een poging altijd om tussen uw woorden te komen, om een ander het woord geven. Maar de heer Van der Velden heeft het woord.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Ik onderstreep het verhaal van de heer Coşkun wel. Om terug te komen bij het theater, u heft de RKC op. U neemt de regie, in theaterstukken heet dat regisseur. U huurt een scriptschrijver in, de Kwartiermaker. Vervolgens gebeurt er heel weinig met dat hele script van de Kwartiermaker. Nu staan we hier in een volle zaal, een vol theater en ligt er nog helemaal niks. U zegt tegen het publiek: ik heb een toneelstuk, maar het is nog niet af. Ik vind het gewoon een klucht. Het spijt me, het is gewoon Theater van de Lach dit.

De VOORZITTER: Wethouder.

De heer KASMI (wethouder): Voorzitter, er worden allemaal feitelijke onjuistheden verkondigd, daar heb ik best wel moeite mee. Allereerst wordt er gezegd dat er niks wordt gedaan met het advies van de Kwartiermaker, maar u zou zelf met de Kwartiermaker moeten praten. Volgens mij is ongeveer alles wat ze heeft geadviseerd, inclusief het investeringsfonds, het uitvoeringsfonds en de Cultuurhaven wordt overgenomen. Dat zijn de 3 belangrijkste onderdelen. Als we hier dan een debat met elkaar voeren, wel graag op basis van feiten. Want ik kan ook allerlei dingen verkondigen die niet kloppen.

De VOORZITTER: Mevrouw De Bruijn heeft ook een vraag.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Voorzitter, dank. Het is meer dan alleen de dingen die de wethouder nu net aankaart. De andere woordvoerders geven ook aan, het zou de wethouder sieren als er op zijn minst enigszins erkenning was dat het totaalpakket niet volledig nu voor de raad ligt. Dat heeft de wethouder ook gezegd.

De VOORZITTER: Wethouder.

De heer KASMI (wethouder): Voorzitter, maar dat heb ik ook altijd gezegd. Ik heb gezegd: deze transitie gaat niet 2 of 3 jaar ... Vanaf het begin heb ik dat gezegd. Alleen kennelijk is dat men vergeten of wil dat men niet horen. Dat is omdat we werken met cultuurplanperiodes van 4 jaar, dat is algemeen bekend. Als je net een nieuw cultuurplanperiode in bent gaan, kun je niet op dat cultuurplan zomaar inbreken. Het is altijd het idee geweest bij het volgende cultuurplan, leest u alle documenten die ik u heb gestuurd maar nog eens op na, dat het voor de volgende periode klaar zou moeten zijn en dat is het. Dat is precies wat ik heb betoogd. Voorzitter, dan ga ik door met de moties en volgens mij 1 amendement die ingediend zijn. Met

1 gewijzigde amendement. Alleen de titel, dank. Dan kan ik die omarmen als het alleen om de titel gaat en de inhoud hetzelfde is. Motie A1 heb ik het dan over.

De VOORZITTER: Amendement A1.

De heer KASMI (wethouder): Excuus, amendement A1 kan ik dan wat mij betreft omarmen. Dan voorzitter, de motie 'Meer representatie in het cultuurplan'. De Cultuurhaven te vragen om met een advies iets te komen hoe de 4 onderbelichte groepen beter gerepresenteerd kunnen worden in het cultuurplan van 2029-2033. Dat is op zich een goede suggestie, maar deze komt echt net iets te vroeg. Ik zou zeggen bij de volgende raad als de Cultuurhaven is ingericht om dit dan mee te geven, eventueel in de opdracht aan de Cultuurhaven. Dat zou mijn advies zijn, maar hij is nu te vroeg en om die reden zou ik hem willen ontraden. Ik denk ook dat het goed is om daar in raadsmeerderheid uiteindelijk tot een gezamenlijke opdracht te komen aan de Cultuurhaven, om ook te voorkomen dat elke partij zijn eigen wens aan de Cultuurhaven gaat geven. Dat zou mijn suggestie zijn en om die reden voor nu ontraden.

De VOORZITTER: Mevrouw De Bruijn heeft een vraag.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Dank, voorzitter. Maar de Kwartiermaker geeft dit advies, dit is toch juist iets wat je nu aan dit begin al mee wil geven om daarmee aan de slag te gaan? Omdat die Kwartiermaker heeft niet voor niets dienstwerk gedaan, dan verwacht je van de wethouder op zijn minst dat hij dit steunt en dat advies ook gelijk meeneemt in de volgende stappen.

De VOORZITTER: Wethouder.

De heer KASMI (wethouder): Nogmaals, ik zeg niet dat ik het niet steun, want ik ben begonnen met te zeggen van, goede suggestie. Ik heb alleen gezegd, hij komt nu te vroeg. Ook omdat ik vind dat hier in raadsmeerderheid een besluit over moeten worden genomen om te voorkomen dat elke partij apart een opdracht gaat geven aan de Cultuurhaven. Ik denk met het oog op de volgende uitgangspuntennota, want daar zou de Cultuurhaven op moeten adviseren, is het goed om in gezamenlijkheid als raad met een opdracht, waar dit onderdeel van zou kunnen uitmaken, aan de Cultuurhaven mee te geven. Dat is mijn suggestie.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Ga maar, zegt de voorzitter, fijn. In de brief die we hebben ontvangen, staan allerlei andere adviesvragen die zijn ook al meegenomen. Waarom die wel en deze dan niet? Kan de wethouder dat toelichten?

De heer KASMI (wethouder): Nee, voor alles geldt dat de Cultuurhaven, als die is ingericht straks, dat je een opdracht mee kan geven. Maar daarvan is ook gezegd, dat moet in de volgende periode, in het volgende college, in de volgende raad en als een gezamenlijke opdracht. Voor alles geldt deze zelfde lijn die ik nu deel met u. Dat is niet voor nu, je kan wel suggesties doen, maar nogmaals die suggesties zul je dan met elkaar moeten formaliseren in een raadsbrede opdracht aan de Cultuurhaven.

De VOORZITTER: Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Ik zoek de verbinding hierzo met mijn collega van de Partij van de Arbeid om dan ook gewoon tegen die tijd samen te kijken hoe we ook gewoon het icoon hiphop dan wel mee kunnen nemen in de uitgangspuntennota. Want ik begrijp dat dat niet past om dat nu te doen, maar dat we daar wel tegen die tijd op die manier bijilstaan.

De VOORZITTER: Wethouder.

De heer KASMI (wethouder): Volgens mij raakt dat aan de motie van de heer Van Dommelen onder andere over de RCB, daar kom ik zo op. Daarvan heb ik gezegd, ik ga nu niet bepalen welke instelling wel of niet als icoon wordt gezien. Ook omdat onze stad, zoals u ook al in uw bijdrage aangaf, veranderd en ik denk dat we daarin mee moeten veranderen. Wat ik wel als suggestie heb meegegeven, is datgene wat we in ieder geval wel aan zouden kunnen doen en onder het college kunnen laten vallen, is die instellingen met een wettelijke taak dan wel een collectie die ze in opdracht van ons beheren, daar zou je natuurlijk al wel iets over kunnen zeggen. Die uitspraak heb ik al gedaan ten aanzien van de RCB. Wat de iconen zouden moeten zijn, daarvan heb ik gezegd, die zijn bekend wat de RCB nu is. Ik vind het dadelijk goed, ook naar aanleiding zoals de geest van de motie die dadelijk wordt ingediend, waarvan ik nu ook kan verklappen dat ik die ga omarmen, om de Cultuurhaven daar een opdracht in te geven.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Voorzitter, ter ondersteuning van wat de heer Kasmi zegt, het is ook een wens van de grote instellingen zelf om daar nog eens een keer goed over te praten met elkaar. Wat is de rol naar de stad toe? Wat is je functie in de stad? Om op die manier ook te kijken naar de grote instellingen. Ik zou inderdaad ook zeggen, laten we deze discussie parkeren totdat we straks de Cultuurhaven, in overleg met grote instellingen, met een advies komt.

De VOORZITTER: Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Dank, voorzitter. Dat vind ik dan wel vreemd, want waarom dat dan weer wel en ons voorstel dan niet? Op zijn minst zou het zijn, oordeel raad lijkt mij. Maar de wethouder gaat over zijn eigen woorden. Maar het is wel erg scheef als bepaalde adviezen wel worden doorgespeeld en ons advies dan niet. Is het niet wenselijk of zo? Ik weet het niet, maar het is apart.

De VOORZITTER: Wethouder.

De heer KASMI (wethouder): Ik dacht het net goed te hebben uitgelegd. Voorzitter, ook hier geldt wat ik net al zei richting mevrouw Vlieger, dit kan onderdeel zijn van diezelfde opdracht wat mij betreft. Dat is wat ik probeer mee te geven, maar ik wil voorkomen dat elke partij zelf nu al allerlei suggesties gaat doen voor wat de opdracht zou moeten zijn. Ook dit, zou ik zeggen, geef dat mee als suggestie.

De VOORZITTER: Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIENER (gl): Voorzitter, ik snap de situatie gewoon niet meer. Want bij ons wordt er gezegd, dit is te vroeg, moet later wanneer we dan iets kunnen meegeven. Maar dit mag dan wel nu al worden meegegeven aan de Cultuurhaven. Dat is dan toch een gekke verhouding? Dan moet het toch allemaal op een later moment?

De VOORZITTER: Wethouder.

De heer KASMI (wethouder): Voorzitter, waar het hier om gaat is om de RCB-instellingen, de zogenaamde basisinfrastructuur. Daarvan hebben we denk ik breed in de commissie met elkaar daarover gesproken. Dat is ook al een bestaande structuur, dat is geen nieuwe structuur, die maakt onderdeel uit van de huidige basisinfrastructuur. Daarvan vond zowel de commissie als ik het handig, net zoals een uitspraak die ik heb gedaan over de wettelijke instellingen die een wettelijke taak uitoefenen, dan wel een collectiebeheer in opdracht van

ons, om dat als suggestie nogmaals mee te geven eventueel als 1 van de opdrachten aan de Cultuurhaven. Wat mij betreft zou dit daar onderdeel van kunnen uitmaken. Maar zo hebben we het toen in de commissie ook gevoerd, omdat dit nu ook al onderdeel is van de huidige structuur. Wat u voorstelt is iets nieuws, vandaar dat ik deze lijn en deze redenatie volg.

De VOORZITTER: Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Laatste denk ik dan wat ik erover zeg voorzitter, want volgens mij komen we hier niet uit. Maar dit is precies wat in het eindrapport van die Kwartiermaker wordt gezegd, die onder gepresenteerde groepen zijn misschien niet van de bestaande structuur zoals wij hen de erkenning geven, dat is precies het probleem. Wat je hier alleen al mee doet door alleen die groepen wel een bepaald advies of een richting te geven richting iets wat we toch met elkaar moeten vaststellen. Maar dat je tegen deze onder gerepresenteerde groepen nu al zegt van, dat komt later wel, dan creëer je toch al een verschil?

De heer KASMI (wethouder): Voor de goede orde, laat ik me dan wat verhelderen. Wat mij betreft is dat onderdeel van het advies voor de nieuwe uitgangspuntennota. Dat is altijd mijn lijn geweest. De Cultuurhaven gaat straks adviseren wat mij betreft over de uitgangspuntennota waarin dit een belangrijk onderdeel is, want je gaat dan kijken naar dat hele culturele bestel. Je gaat kijken naar bijvoorbeeld de RCB, je gaat kijken naar onderbelichte groepen en op basis daarvan komt de Cultuurhaven met een advies. Wat mij betreft is dat een wezenlijk onderdeel van het advies op basis van de uitgangspunten. U stelt die uitgangspuntennota's samen straks vast, waar u nu ook dit kunt opnemen en vervolgens is het aan de Cultuurhaven om daar een advies over uit te brengen. Ik zeg niet dat dat niet zou moeten gebeuren, dat zeg ik allerm minst. Sterker nog, ik pleit ervoor om juist ook te kijken naar die ontwikkeling van de stad, hoe ontwikkelt de stad zich? Op basis daarvan met een goed advies te komen. Voorzitter, dan ten aanzien van de motie van GroenLinks-PvdA over 'Meer tijd = beter cultuurplan'. Dat gaat over de werving en selectie van de leden van de adviescommissie. Wat mij betreft kan ik die omarmen. Daar hebben we naar gekeken en we zien ergens nog ruimte om dat proces nog iets naar voren te halen. Die kan ik omarmen. Dan motie 3 ook van de GroenLinks-PvdA-fracties ten aanzien van op basis van de evaluatie cultuurplan en met een one pager. Ook die kan ik omarmen voorzitter, dat lijkt mij geen enkel probleem. Motie 4 van Leefbaar Rotterdam ben ik inmiddels aanbeland. 'Cultuurhaven goed van start!' over de kennismaking met de voorgedragen kandidaten, wat mij betreft prima. Dan motie 5 'Praat mee over de cultuurhaven', de mogelijkheid te geven om kandidaten en extern wervingsbureau om die daar ook aan te dragen. Dat had ik al in de commissie gezegd, dat kan. Wat mij betreft formaliseren we hem op deze manier via de motie, die kan ik omarmen. Dan motie 6 komen tot heldere, concrete, en toetsbare geformuleerde kaders, waarbij in ieder geval ook artistieke waarde wordt betrokken. Ook die kan ik omarmen, ook daar had ik zojuist in mijn inleiding in de commissie gezegd dat dat wat mij betreft een 1 de criteria is. Ik kan die motie ook omarmen. Dan motie 7 'Meer cultuur, minder overhead' van VVD en Leefbaar Rotterdam. Laat ik eerst zeggen dat ik eens ben met de geest van de motie, dat mag duidelijk zijn. Ik ben ook niet voor meer overhead en meer geld naar dingen die je zoveel mogelijk voor cultuurprogrammering wilt houden. Ik ben het eens met de geest van de motie. Alleen stelt u voor ook in deze motie om al de bezuiniging 2,5 miljoen. Ik kan u verzekeren dat wij ook echt al heel scherp aan de wind hebben gezeild en echt ook de kostenpost hier is echt reëel. Dan mag u echt van mij aannemen en om die reden zal ik deze motie moeten onraden. Maar nogmaals, in de geest van uw motie mag u van mij aannemen dat we daar heel scherp op gaan toezien. Dan motie 8 'Borging en positionering culturele iconen' heb ik net al iets over gezegd. Die motie kan ik omarmen, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen heeft een vraag.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Sorry, voorzitter. Nog over die motie over die bezuiniging. Ik snap uw punt en hij is wel redelijk rechttoe, rechtaan. Er zit altijd een nuance in, dat snap ik. Maar ik blijf het ingewikkeld vinden dat we van een kostenpost van 8 ton ineens aan een kostenpost van 4, zoveel miljoen gaan. I know, andere governance, maar in feite doen we niet andere dingen dan wat er in het verleden gebeurd was, namelijk adviseren en cultuurplan vaststellen. Wat we ook kunnen doen en dan zou ik ook bij kunnen leven, is dat we daar nog een keer met u in een commissie wat nader op ingaan, want ik wil dat toch beter begrijpen waar dan dat vandaan komt.

De heer KASMI (wethouder): Dat laatste kan natuurlijk helemaal. Ik kan u ook nog een overzichtje geven voor zover dat niet al bij de stukken zat, weet ik niet uit mijn hoofd, van hoe die kostenopbouw precies in elkaar zit. We hebben dat ook gedaan op basis van hoe ze het in Amsterdam doen, want wij gaan naar een vergelijkbaar model. Wij hebben ons daar ook door laten inspireren en ik kan u melden dat ze daar ook nu alweer heel erg krap in hun jasje zitten wat budget betreft. Maar ik ben best bereid om daar in die kostenopbouw van hoe wij tot die tot 4,2 miljoen zijn gekomen, om dat met u te delen. Dat lijkt me geen enkel probleem. Dan voorzitter, de motie van D66 ten aanzien van extra middelen voor de culturele transitie. U zult natuurlijk niet verbazen als ik zeg, als cultuurwethouder vind ik het sympathiek. Maar ik moet hem helaas ontraden, omdat er nu op dit moment geen dekking is voor extra middelen. U heeft ook een financieel overzicht gekregen van ons van hoe nu de verdeling qua middelen is en dat we zelfs wat middelen tekort gaan komen. Extra dekking is er op dit moment niet. Nogmaals sympathiek, maar ik moet hem helaas ontraden. Dan de motie van DENK kan ik omarmen. Ik kan helemaal leven met de motie en het dictum. Een gezonde bedrijfsvoering betekent ook dat je goed kijkt naar HR-beleid, dat je denkt aan instroom, doorstroom en uitstroom en dat je daar actief beleid op voert. Die kan ik omarmen. We gaan onderzoeken hoe we dat wellicht in een volgende cultuurplanperiode mee kunnen nemen. Dank u zeer, voorzitter. Volgens mij heb ik dan alle moties en amendementen gehad.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan kijk of er behoefte is aan een veegronde?

De heer KASMI (wethouder): Sorry voorzitter, ik heb nog een vraag onbeantwoord. U had een vraag ten aanzien van de inbreng van het DO. Daar hebben we natuurlijk veelvuldig mee gesproken, voor alle duidelijkheid en een aantal van die aanbevelingen nemen we ook over. De aanbeveling om zo snel mogelijk te starten met de werving van adviescommissies, om maar een voorbeeld te noemen. Met zo snel mogelijk differentiatie in subsidiemogelijkheden en -termijnen, dat is 1 van de eerste opdrachten, wat mij betreft, ook voor de Cultuurhaven, nemen we over, om maar een voorbeeld te geven. Naar een haalbaarheidsonderzoek ten aanzien van de investeringsfondsen, ook daar nemen we over, om maar een voorbeeld te geven. We hebben heel goed naar de input gekeken en daar waar mogelijk gaan we dat ook een plek geven in de transitie. Dat was volgens mij de vraag van de heer Segers-Hoogendoorn. Dank u.

De VOORZITTER: Dan nogmaals de vraag, is er nog behoefte aan een veegronde? Dat is niet het geval. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Niemand. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 5.1. Dan kijk ik naar de klok, want het is net een beetje te kort tijd om weer te beginnen met een debat. We hebben ook nog een foto te maken. Mijn voorstel zou zijn om zo eerst hier iedereen op te trommelen om met elkaar de foto te gaan maken en dan te schorsen tot 13.30 uur? Oké, dan schors ik de vergadering tot 13.30 uur, maar blijft u vooral hier, want de foto is hier.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen van de raadsvergadering van 18 december 2025 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 18

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten, met dien verstande dat zij van 15.02 uur tot 17.47 uur is vervangen door de heer J.M.D. de Waard en van 17.47 uur tot 20.59 uur is vervangen door mevrouw V.A. Bruin

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering

Namens het college zijn tegenwoordig: de heer R.A.C.J. Simons, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, mevrouw drs. C.J. Schouten, mevrouw C.M. Zeegers, de heer B.J. van Rij en de heer R. Buijt

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

5.2 Het voorstel tot vaststelling van de Havenvisie 2050.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het voorstel tot vaststelling van de Havenvisie 2050. Als eerste op mijn lijstje staat mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dank u wel, voorzitter. Het afgelopen jaar ben ik bij veel bedrijven in de haven op bezoek geweest. Raffinaderijen, containerterminals en chemie, alles kwam voorbij. Wat al die bedrijven gemeen hadden, was hun trots op de haven. Iedereen die er werkte, begon te glunderen toen ze mij konden vertellen over hun werk en wat hun bedrijf allemaal deed. Het rapport van Peter Wennink, dat afgelopen vrijdag uitkwam, laat ook zien dat deze trots terecht is. De Rotterdamse haven is ook in de toekomst superbelangrijk voor de Nederlandse economie. Maar we moeten wel aan de bak om hem ook veilig en concurrerend te houden. Dat vergt investeringen en ook keuzes. Zoals Willem Drees in dat rapport ook werd geciteerd: niet alles kan en zeker niet alles tegelijk. Als ik de Havenvisie van de wethouder lees, dan leest het wel alsof hij denkt dat we alles kunnen doen en ook alles tegelijk. In de commissie heb ik al aangegeven hoe vaag wij de ambities op dit moment vinden. Ook door de reactie van de wethouder hierop heb ik nog niet meer vertrouwen gekregen dat, ondanks de wollige tekst, die keuzes wel zijn gemaakt. Hij kwam toch vaak met punten zoals: ik ga er niet over, het Rijk gaat erover, ik weet het niet en een SMR bestaat nog niet. Maar mijn punt en het punt van de VVD is: dit is onze visie, dit is de visie van Rotterdam op onze haven in 2050. Dit is onze kans om als Rotterdam te laten zien aan het Rijk, aan andere spelers, wat wij willen. Dus om te voorkomen dat dit een heel mooi proces is geweest en dat er vervolgens nooit meer iets mee wordt gedaan, dienen wij ook de motie in 'van visie naar uitvoering'. Het gaat erom dat er ook KPI's worden geformuleerd in de ondernemingsstrategie van het Havenbedrijf.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Van visie naar uitvoering

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december, ter bespreking van agendapunt 5.2 'Het voorstel tot vaststelling van de Havenvisie 2050';

constaterende dat:

- de Havenvisie 2050 richting geeft aan de gewenste ontwikkeling van het Rotterdamse haven op lange termijn en daarbij hoofdzakelijk strategische ambities en uitgangspunten beschrijft, zonder deze uit te werken in concrete doelstellingen, prioriteiten of meetbare indicatoren;

overwegende dat:

- de haven een essentiële rol speelt in de economische positie van Rotterdam, de strategische autonomie van Nederland en Europa, en de energievoorziening van de toekomst;
- scherpe keuzes noodzakelijk zijn om de welvaart en veiligheid die de haven biedt te kunnen behouden;
- concrete doelstellingen, meetbare KPI's en een duidelijke uitvoeringsstrategie nodig zijn om de transities in de haven daadwerkelijk te realiseren;
- de ondernemingsstrategie van het Havenbedrijf het instrument is waarin de visie vertaald moet worden naar concrete uitvoering;

verzoekt het college om:

- de Havenvisie 2050 te concretiseren in de eerstvolgende ondernemingsstrategie van het Haven bedrijf Rotterdam;
- hierbij meetbare KPI's op te nemen voor de belangrijkste thema's, waaronder energievoorziening, strategische industrie en infrastructuur;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.S. Abrahamse

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Om richting te geven aan die concrete KPI's, wil ik graag nog een keer de visie van de VVD delen, die wij dus wel hebben, want wij kiezen voor kernenergie. Want waarom zouden we het land volbouwen met windmolens, als we ook kerncentrales neer kunnen zetten? Bedrijven investeren in havens met betrouwbare, goedkope, groene energie en dat is precies wat kernenergie kan bieden. Het maakt ook Nederland minder afhankelijk van het buitenland. Een no-brainer, wat ons betreft. Het betekent ook dat we niet moeten afwachten en pas over 25 jaar kijken of er misschien 1 is, maar dat we nu de stappen moeten zetten om klaar te staan. Daarom dienen we ook een motie in waarmee we nu al willen starten met het opzetten van de vergunningstrajecten, daar zijn heel veel bedrijven in de haven op dit moment toch een beetje huiverig over, om te laten zien aan die bedrijven dat wij klaarstaan. Dus dien ik, samen met Leefbaar Rotterdam, 'visie voor SMR's' in.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Visie voor SMR's

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december, ter bespreking van agendapunt 5.2 'Het voorstel tot vaststelling van de Havenvisie 2050';

constaterende dat:

- de Havenvisie 2050 uitgaat van een toekomstbestendige, klimaatneutrale en weerbare haven met een betrouwbare energievoorziening;
- Small Modular Reactors (SMR's) internationaal al worden ontwikkeld en gebouwd, en naar verwachting op middellange termijn ook in Nederland toepasbaar kunnen worden;
- kernenergie, waaronder SMR's, in de Havenvisie 2050 expliciet wordt genoemd als mogelijke toekomstige energiebron voor de Rotterdamse haven;

overwegende dat:

- SMR's potentieel kunnen bijdragen aan een stabiele, CO₂-arme en betrouwbare energievoorziening voor de haven en daarmee aan de strategische autonomie van Nederland en Europa;
- vergunningverleningstrajecten voor complexe industriële installaties vaak langdurig en onzeker zijn, wat investeringsbeslissingen kan vertragen;
- voorspelbaarheid en voorbereiding bij vergunningverlening essentieel zijn om, indien en zodra een concreet initiatief wordt ingediend, voortgang te kunnen maken zonder onnodige vertraging;

verzoekt het college om:

- samen met de DCMR en andere relevante partners te verkennen welke vergunningseisen, veiligheidskaders en procedures van toepassing zouden zijn bij een eventuele aanvraag voor een Small Modular Reactor in het havengebied;
- daarbij in kaart te brengen welke voorbereidingen de gemeente en de DCMR nu al kunnen treffen om toekomstige vergunningverlening zorgvuldig maar ook voortvarend te laten verlopen;
- richting bedrijven te communiceren dat de gemeente de komst van SMR's verwelkomt;
- de gemeenteraad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.S. Abrahamse en S.M. Bonte

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Ons tweede punt gaat over weerbaarheid. Wat de VVD betreft: zonder industrie hebben we geen defensie. Als we als VVD moeten kiezen tussen verduurzaming of onze veiligheid, dan kiezen we altijd voor onze veiligheid. Dat betekent ook dat bedrijven die daaraan bijdragen niet kapot moeten worden gemaakt met verduurzamingsdoelen, maar dat we samen met hen moeten werken aan een redelijk pad. Ik kan het niet vaak genoeg zeggen: zolang een tank nog op diesel rijdt, moeten we ook die raffinaderijen in de haven niet gaan sluiten. Al bijna 2 jaar vragen we ook, als VVD, om in kaart te brengen welke bedrijven in de haven nou bijdragen aan het afbouwen van onze strategische afhankelijkheden en dus onze veiligheid. Want dan kunnen we die scherpe keuzes ook maken. Mijn vraag is ook aan de wethouder: waarom zijn we nu nog niet verder met het onderzoeken van deze bedrijven? Waarom hebben we die nu nog niet in kaart, want dan hadden we dit veel duidelijker ook kunnen aanwijzen in deze havenvisie. Als derde kiezen we er ook als VVD voor om te investeren in onze kritieke infrastructuur, in plaats van erop te protesteren. Want we zien hoe lastig het is om de modal shift te maken van vervoer van goederen over de weg, naar het spoor, wat een stuk duurzamer is als optie. Dat maakt het alleen maar moeilijker en duurder doordat er ook nog anarchistische demonstranten urenlang dat spoor saboteren. Wat de VVD betreft, kunnen we het spoor niet snel genoeg aanmerken als kritieke infrastructuur en heeft het spoor de juiste investeringen nodig voor onze veiligheid en ook de bereikbaarheid. Tot slot wil ik toch ook nog terugkomen op de AI-gigafabriek waar we het over hadden in de commissie. Want in plaats van dat deze raad ook

ambitie toont, hoorde ik toch echt partijen als bijvoorbeeld een CDA zich afvragen of we überhaupt wel automatisering willen in onze haven. Ik zou echt iedereen willen adviseren om dat rapport van Wennink goed te lezen en ook het artikel in het AD over de mogelijkheden van deze fabriek. Want wat dat betreft, is dit voor de VVD echt een logische keuze om onze haven ook in de toekomst aantrekkelijk te houden en om te laten zien dat wij die visie hebben op de toekomst, dat bedrijven zich hier komen vestigen en blijven vestigen. Dan blijft onze haven ook in de toekomst de grootste groene haven van Europa.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (Iv): Dank, voorzitter. Een vraag aan de VVD, via de voorzitter. Alle extra maatregelen die we hebben gezien in de Rotterdamse haven en die belemmerend werken voor de industrie en ook voor de verduurzaming, zijn door VVD-ministers gesteund en ook geïmplementeerd. Wat is de reactie van de VVD hierop in Rotterdam?

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): We zien dat ook mede op initiatief de CO2-heffing nu is afgeschaft. We zien dat de VVD miljarden heeft geïnvesteerd in netinfrastructuur van het hoogspanningsnet. We zien dus een heleboel maatregelen die plaatsvinden vanuit VVD-ministers en we zien initiatieven vanuit de Kamer, niet onze partij, die strenger wil zijn in klimaatwetgeving en dit soort eisen van Europa. Dat komt niet door de VVD.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (Iv): Tot slot, voorzitter. De CO2-heffingen zijn nog niet afgeschaft. Die worden nog steeds in de lucht gehouden.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): De CO2-heffing is nu tijdelijk opgeschort. Hier in Rotterdam is het sowieso een kwestie dat dit moet worden afgeschaft en ik hoop ook dat dat nu uit de coalitieonderhandelingen komt. Ik ben ervan overtuigd dat dat ook de inzet is van de VVD in die onderhandelingen. Maar ja, u weet als geen ander, dat ziet u ook in dit college: soms zitten er compromissen in, maar wat mij betreft wordt die afgeschaft. Daar heb ik ook het afgelopen jaar richting onze Kamerleden hard voor gelobbyd. Toen is het standpunt ook echt geweest, vanuit onze Kamerfractie, dat die moet worden afgeschaft.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (Iv): Dank, voorzitter. Dat is op zich goed nieuws. Succes ook daarmee. De nettarieven moeten ook omlaag, hier, voor de industrie en voor de bedrijven. Dus ook een klemmend beroep om daarvoor te gaan pleiten en daar geld voor vrij te maken.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Daar kunnen we elkaar zeker in vinden. Dat ziet u ook, in de gedeputeerde van de VVD samen met de wethouder hier, de brieven die zij gezamenlijk sturen naar de ministers, naar het kabinet, vragen ook om dat soort maatregelen. Dat kunnen wij alleen maar steunen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, allereerst zijn wij blij dat er naar aanleiding van onze motie een nieuwe havenvisie ligt met een horizon op 2050. Ik hoopte op een compliment van de VVD, maar ik hoorde daar niets over, helaas. Het is belangrijk om te weten hoe de haven eruit zal zien in 2050, het moment dat iedereen moet voldoen aan onze klimaatdoelen. Ook fijn dat er zo hard is gewerkt aan die nieuwe havenvisie. Het is in een korte tijd gedaan en er moesten een heleboel feedback-rondes worden meegewogen. Dat is gelukt in een korte tijd. Dat vinden wij fijn. Daar blijven de complimenten bij, want dat er een opdracht is gegeven aan het college om te komen met een nieuwe havenvisie, betekent niet meteen ook dat het is dat wij tevreden zijn met deze havenvisie. Als GroenLinks het had mogen schrijven, was deze groener, duidelijker en stabiel en zou de visie bovendien echt bijdragen aan een oplossing voor de klimaatcrisis. Wij durven moeilijke keuzes te maken, maar we zien dat niet terug in deze havenvisie. In Rotterdam hebben wij de noodtoestand voor het klimaat uitgeroepen, wel in 2021. De haven is een grote factor in deze klimaatcrisis. De haven is maar liefst verantwoordelijk voor 14 procent van de CO2-uitstoot van Nederland. Wij missen een visie die daarop aansluit. Wij kunnen ons dan ook vinden in de zorgen die vanochtend nog voor het stadhuis worden geuit. Het zegt veel dat systematische blokkades niet genoemd worden in deze havenvisie, van de fossiele lobby tot het gebruik maken van fossiele subsidies, partijen die tegenstribbelen en daardoor vertragen, waaronder andere ook rechtse partijen, zowel hier als in de Kamer. Er staat wel dat de haven een bron is van welvaart, dat staat in de havenvisie, maar er staat niet 1 keer genoemd dat we midden in een klimaatcrisis zitten en dat dat een reden is om die havenvisie nu ook sterk in te zetten. Waarom is dat niet zo, wethouder? Wij hopen hier alsnog verandering in aan te brengen. Daarom vragen wij per motie, 'bare fossil minimum', om wel die keuze te maken voor een fossielvrije haven of tenminste voorwaarden stellen aan het genoemde minimum en de motie 'CCS niet voor greenwashers', zodat de schaarse opslag optimaal wordt gebruikt. Wij hadden in deze havenvisie ook gehoopt op keuzes over welke bedrijven wel en welke niet in de haven passen, maar ook deze keuzes worden niet gemaakt en clusters waarin juist op een efficiënte en duurzame manier kan worden gewerkt, zijn niet meegenomen. Daarvoor hebben wij de motie 'geen clusterfuck'. Ook de natuur in het havengebied staat onder druk. Daarom hebben wij de moties om ecologische rijkdom weer te herstellen, de dreigende hoogwaterstanden en overstromingsrisico's tegen te gaan en een motie waarbij water en bodem gestuurd wordt. Voorts een motie waarin de haven oog heeft voor scope 3 en de leefgebieden van gemeenschappen waar de haven van profiteert. Voor het beschermen van de voortgang met peildatum 2030, 2040 en 2050 hebben wij een motie. De laatste motie, voor kernenergie is, wat GroenLinks betreft, geen ruimte in deze haven, letterlijk en figuurlijk niet. U kent ons verhaal daarop ondertussen. Wij zijn uiteraard ook positief over de gedachte achter deze havenvisie. Er moet een transitie plaatsvinden naar een groene, duurzame haven. Natuur en biodiversiteit hebben een rol en zijn meegenomen in deze havenvisie. Er is aandacht voor verbetering van de bereikbaarheid van de haven en het is beter dan onze vorige havenvisie. Het houdt rekening met de actuele situatie in de haven.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Het wordt heel snel heel kort genoemd, maar u zegt: blij dat alle kleine kernen zijn betrokken. Vervolgens zegt u ook: geen ruimte voor kernenergie. Wat zegt u dan tegen die mensen in Hoek van Holland, Rozenburg waar allemaal extra windmolens moeten gaan komen om uw duurzame haven voor elkaar te krijgen? Want dat is precies wat ze zeiden dat ze niet wilden. Waarom moet dat dan allemaal daar komen te staan terwijl je ook een SMR of een kerncentrale daar neer kan zetten?

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, de VVD begint vaak over SMR's en kerncentrales, die dingen die er nog geen jaren zullen staan en in feite ook nog niet bestaan. Wat wij willen is dat de baten en lasten worden gedeeld. Dat we gaan naar lokaal eigendomschap, zeker in een goed proces met de mensen waarom zo'n kerncentrale wordt gebouwd. Natuurlijk hebben wij een voorkeur voor meer windmolens op zee en daarom hebben we ook de North Sea Pact, landelijk. Dat staat in ons verkiezingsprogramma, mocht u het lezen. Wij vinden het belangrijk dat het samengaat met omwonenden, dat daar goed over wordt gesproken en dat die baten en lasten worden gedeeld.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Baten en lasten worden gedeeld. De lasten liggen nu alleen in de kleine kernen, terwijl, ook al zou je het allemaal op zee bouwen, dan ga je echt niet de ambities van GroenLinks voor elkaar krijgen tenzij je de helft van de haven weghaalt. Waarom kies je dan niet voor een duurzame oplossing, namelijk kernenergie. De kerncentrales bestaan al wel, ze staan in Borssele en ze kunnen gebouwd worden. Dus ik snap deze weerstand niet, zeker van een groene partij als GroenLinks, voorzitter, dat zij hier zo op blijven hameren, terwijl de oplossing klaarligt.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, dat maakt mij wel aan het lachen, want die SMR's staan niet klaar en voor die kerncentrales hebben wij geen plek. We hebben 5 procent ruimte over in de haven, dat is 500 hectare. We hebben geen ruimte voor gigantische kerncentrales en die SMR's zijn ook niet zo heel erg klein, naast dat ze dus niet bestaan. Ik vind het bijzonder dat de VVD pretendeert dat wij niet geven om de kleine kernen als wij juist willen dat de luchtkwaliteit daar beter is, dat de bereikbaarheid van de haven beter wordt, dat we meer geven om hun democratische inzichten in wat het Havenbedrijf doet, dat we samen met hen die haven gaan inrichten. Dat vindt de VVD niet belangrijk, dus ik vind het interessant dat dit, hetgeen dat niet bestaat, die SMR's, zo naar voren worden geschoven.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, ik ga mevrouw Morkoç niet overtuigen op het punt van kernenergie. Ik denk dat de toekomst wel laat zien dat de kleine kernen daar een grotere voorstander van zijn. Als het gaat om aandacht voor kleine kernen: de enige partij die bij de sessie met de kleine kernen was over deze havenvisie, was de VVD. De rest was er niet.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, het feit dat er een sessie was met de kleine kernen, komt door mijn motie. Soms kan ik ergens niet bij zijn, maar het feit dat er zo uitvoerig is gesproken met die kleine kernen, is omdat dat in mijn motie stond. Dank dat u daar dan aandacht aan geeft en mij ook de credits geeft dat we daar zo uitvoerig om hebben gevraagd. Voorzitter, wij hadden gehoopt op een visie met keuzes, met daadwerkelijk ambities en minder wellicht, wellicht is er een kans dat, misschien zo en wellicht hier. Daar zijn onze moties voor. We zouden de wethouder willen vragen welke moeilijke keuzes hij heeft gemaakt in deze havenvisie. Want moeilijke keuzes zien wij niet zo. De Rotterdamse haven is een baken van veerkracht en vooruitgang, dat staat ergens aan het begin en dat zien wij ook. We hebben dat gezien met gigantische transitie die we ondertussen al hebben gehad, de afgelopen decennia en het is belangrijk dat we de volgende transitie of de transitie waar we nu in zitten met net zoveel veerkracht en vooruitgang inzetten, maar wel met publieke waarde voorop. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç heeft de volgende moties ingediend.

Motie 3. The bare fossil minimum

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.2 Raadsvoorstel over vaststelling Havenvisie;

constaterende dat:

- de Rotterdamse haven nog altijd de meest vervuilende haven van Europa is;
- vervuilende, fossiele, industrie gezondheidsrisico's voor omwonenden met zich meebrengt, en de klimaatdoelen van 2050 nog lang niet in zicht zijn;
- in Rotterdam in 2021 de noodtoestand voor het klimaat is uitgeroepen, vanwege de klimaatcrisis;
- de gemeente Rotterdam, volgens het Klimaat Actie Plan, toewerkt "naar een klimaatneutraal en fossielvrij Rotterdam";
- in de Havenvisie 2050 echter slechts staat dat fossiel 'tot een minimum beperkt is';

overwegende dat:

- deze noodtoestand voor het klimaat vraagt om duidelijke maatregelen en drastische keuzes;
- in andere gemeenten in hun havenvisies er wel een zinsnede is opgenomen waarbij gestreefd wordt naar een fossielvrije haven;
- 'tot een minimum beperkt' alsnog een vrij ruim interpreteerbare definitie is, en er geen voorwaarden genoemd worden;

verzoekt het college:

- te streven naar een fossielvrije haven en dit op te nemen in de Havenvisie;
- hierbij te noemen dat we te maken hebben met een klimaatcrisis;
- op zijn minst voorwaarden op te nemen voor dat 'minimum', daarin overwegend wat voor soort diensten geleverd mogen worden, en of er een alternatieve productiemethode mogelijk is, en of het bedrijf een plan voor verduurzaming heeft;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.Y. Morkoç, S.F. Lammering Varela en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 4. CCS niet voor greenwashers

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.2 Raadsvoorstel over vaststelling Havenvisie;

constaterende dat:

- Carbon Capture & Storage (CCS) in de Havenvisie genoemd wordt als tussenoplossing voor het verminderen van de CO₂-uitstoot van de haven;
- de opslagcapaciteit voor CCS beperkt is;
- Porthos, met vier klanten die contracten hebben getekend, inmiddels al vol zit;
- er voor Aramis nog eventueel wel ruimte is voor extra klanten;

overwegende dat:

- CCS een goede tussenoplossing kan zijn, mits dit niet als greenwashing-trucje gebruikt wordt voor bedrijven die niet genoeg willen verduurzamen, of voor wie eigenlijk geen plek meer is in de Havenvisie 2050;

- voorwaarden voor het gebruik van CCS ervoor kunnen zorgen dat het een meer waardevolle maatregel is;
- bijvoorbeeld het hebben van een klimaatplan, en het erkennen van het feit dat CCS een noodoplossing is, een goede voorwaarde kan zijn;
- hiermee voorrang gegeven kan worden aan bedrijven die echt in de Havenvisie 2050 passen, door hen toegang en steun te geven tot CCS;

verzoekt het college:

- een lobby te starten richting het Rijk, waarin gepleit wordt voor voorwaarden voor bedrijven die gebruik mogen maken van CCS in het Rotterdamse havengebied;
- haar rol als grootaandeelhouder van het Havenbedrijf ook aan te wenden om invloed en inspiratie uit te oefenen bij vraagstukken over CCS in het havengebied;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.Y. Morkoç, L.P.A. Dekkers, S.F. Lammering Varela en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 5. Geen clusterfuck

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.2 Raadsvoorstel over vaststelling Havenvisie;

constaterende dat:

- in de Havenvisie 2050 nu niets opgenomen staat over wat voor soort bedrijven of sectoren in 2050 niet meer thuishoren in de haven;
- er slechts gesproken wordt over 'kansrijke sectoren' en hooguit over het 'verminderen' van olieraffinage, maar er bewust niet een lijst van sectoren opgenomen staat waar we mee moeten stoppen;
- een idee voor clusters van bedrijven ook niet opgenomen zijn in de havenvisie of de NOVEX-uitvoeringsagenda;

overwegende dat:

- een havenvisie niet compleet is zonder goed af te kaderen wat niet meer thuishoort in de haven;
- door duidelijke keuzes te maken er voor de komende jaren een sterkere visie ligt, en bedrijven in en buiten de haven goed weten waar zij aan toe zijn;
- sluitende ketens, in zogenaamde clusters, duurzamer zijn, en sturing hierop ook waardevol kan zijn;

verzoekt het college:

- in de Havenvisie op te nemen voor welke sectoren er wel en niet ruimte is in de haven van 2050;
- hierbij een visie op bedrijfsclusters mee te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.Y. Morkoç, L.P.A. Dekkers, S.F. Lammering Varela en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 6. Ecologisch herstel voor het havengebied

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.2 Raadsvoorstel over vaststelling Havenvisie;

constaterende dat:

- de havenontwikkeling sinds 1940 gepaard is gegaan met een drastische achteruitgang van de ecologische rijkdom van het estuarium dat de monding van de Nieuwe Maas ooit was;
- er druk staat op de leefomgeving, door verstedelijking, stikstofproblematiek, verlies aan biodiversiteit en veranderend klimaat;

overwegende dat:

- het vorige kabinet in 2022 nog de nota 'Water en Bodem sturend' heeft aangenomen, met een lijst uitgangspunten voor sturing in de ruimtelijke ordening;
- het programma 'De Rivier als Getijdenpark', met o.a. het project Groene Poort langs de Nieuwe Waterweg, goede ideeën biedt om het natuurlijk systeem van de delta te versterken;
- door nu al te verkennen welke keuzes mogelijk en wenselijk zijn, toekomstige generaties kunnen bouwen op een fundament dat flexibel en toekomstbestendig is;

verzoekt het college:

- het Havenbedrijf te vragen een onderzoek te starten en plan van aanpak uit te werken voor de verbetering van de ecologische rijkdom in het havengebied;
- eventuele uitbreiding van het aantal getijdenparken in het havengebied mee te nemen in het onderzoek;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.Y. Morkoç, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, S.F. Lammering Varela, J.M. Nunnely en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 7. Laat de buitendijkse gebieden niet verzuipen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.2 Raadsvoorstel over vaststelling Havenvisie;

constaterende dat:

- de havenontwikkeling en met name de herhaaldelijk verdiepte vaargeul van de Nieuwe Waterweg geleid heeft tot een toename van de hoogwaterstanden bij het verstedelijkt gebied;
- de Rijnmond-Drechtstedenregio voor grote uitdagingen staat op het gebied van waterveiligheid en de ruimtelijke weerbaarheid van het gebied onder druk staat;

overwegende dat:

- met het oog op een verwachte versnelde zeespiegelstijging het overstromingsrisico van met name de buitendijkse gebieden (waar meer dan 60.000 mensen wonen) zal toenemen;
- deze ontwikkelingen in het kader van de NOVEX-uitvoeringsagenda goed onderzocht en meegewogen dienen te worden;

verzoekt het college:

- in samenwerking met het Havenbedrijf en Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden te bekijken welke maatregelen genomen moeten worden om dit risico te beperken;
- hierbij opties als het verondiepen of het afsluiten van de Nieuwe Waterweg met een sluiscomplex in overweging te nemen;
- te onderzoeken hoe deze opties gecombineerd kunnen worden met een eventuele ruimtelijke herinrichting van het havengebied;

- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.Y. Morkoç en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 8. Water en bodem sturend, ook in de havenvisie

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.2 Raadsvoorstel over vaststelling Havenvisie;

constaterende dat:

- op pagina 38 van de Havenvisie 2050 staat: "Het minimaal behouden en, waar mogelijk, versterken en kwalitatief verbeteren van de natuur is een belangrijke uitdaging, ondertussen rekening houdend met de functionaliteit van de haven en de activiteiten die daar plaatsvinden";
- met de zinsnede aan het einde de economische ontwikkeling voorop lijkt te staan, en de natuur lijkt te volgen;
- het vorige kabinet in 2022 de Kamerbrief 'Water en bodem sturend' heeft gepubliceerd, waarvan de uitvoering leidt tot betere omgang met overstromingen en droogte, en bijdrage aan een gezonde leefomgeving;

overwegende dat:

- ook voor Rotterdam maatregelen tegen overstromingen, droogte, en een gezonde leefomgeving van cruciaal belang zijn;
- de genoemde zinsnede, in het kader van deze Kamerbrief en het belang van Rotterdam, overbodig en zelfs kwalijk is;
- juist in een visie de prioriteiten goed, duidelijk en op orde moeten zijn;
- met het schrappen van deze zinsnede de natuur en veiligheid van Rotterdam weer voorop komen te staan, ook in de Havenvisie 2050;

verzoekt het college:

- het zinsdeel "ondertussen rekening houdend met de functionaliteit van de haven en de activiteiten die daar plaatsvinden" te schrappen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.Y. Morkoç en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 9. Oog voor scope 3 en lokale leefgebieden

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.2 Raadsvoorstel over vaststelling Havenvisie;

constaterende dat:

- scope 3 uitstoot genoemd wordt in de Havenvisie, maar deze tekst niet gepaard gaat met concrete uitspraken of doelstellingen voor scope 3 uitstoot;
- het nodig is dat de Rotterdamse haven een leidende positie neemt in het terugdringen van uitstoot, ook als het gaat om uitstoot die niet direct in de haven plaatsvindt, te weten de scope 3 uitstoot;
- energieprojecten elders in de wereld, bijvoorbeeld in het Globale Zuiden, zorgen voor profijt voor de economie en de energietransitie van rijkere landen, maar een flink beslag leggen op de leefomgeving van lokale gemeenschappen aldaar;

- ook de Rotterdamse haven met haar ambities hier debet aan is;

overwegende dat:

- zonder scope 3 vermindering het terugdringen van de uitstoot in de haven een druppel op een gloeiende plaat blijft;
- onze klimaatproblemen oplossen door ze te verschuiven naar het Globale Zuiden, en daarbij compleet voorbij te gaan aan de leefomstandigheden en leefgebieden van lokale gemeenschappen, niet acceptabel is;

verzoekt het college:

- in overleg met de Havenvisie-partners aan de Havenvisie 2050 toe te voegen dat bij de ontwikkelingen in de haven naar 2050 altijd rekening wordt gehouden met het verminderen en beperken van scope 3 uitstoot;
- tevens op te nemen dat de Rotterdamse haven daarnaast rekening houdt met de leefgebieden van lokale gemeenschappen van landen en gebieden waar de haven van profiteert, bijvoorbeeld bij waterstofprojecten in het Globale Zuiden, en zij waar mogelijk probeert een positieve bijdrage aan deze gebieden te leveren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.Y. Morkoç, S.F. Lammering Varela en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 10. Geen ruimte voor kerncentrales in de havenvisie

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.2 Raadsvoorstel over vaststelling Havenvisie;

constaterende dat:

- er in de Havenvisie 2050 staat opgenomen dat "Fossiele energiebronnen (kolen, aardolie, aardgas) worden vervangen door hernieuwbare alternatieven zoals groene elektriciteit en waterstof, en misschien door kernenergie." (p. 33), en "In 2050 kunnen er mogelijk één of twee grote kerncentrales of meerdere kleinere centrales (small modular reactors) in de Rotterdamse haven staan." (p.36);
- de ruimte in de haven beperkt is;
- kerncentrales veel ruimte in beslag nemen, met name tijdens de bouwperiode, en pas na vele jaren in gebruik genomen kunnen worden;

overwegende dat:

- de focus op kerncentrale(s) een illusie is, die afleidt van echt klimaatbeleid;
- het beter is te focussen op energiebronnen die haalbaar zijn en nodig zijn voor onze urgente klimaatdoelen van 2030 en 2050;
- het de voorkeur heeft om de schaarse ruimte van de haven te gebruiken voor ontwikkeling van energie uit waterstof en andere groene energiebronnen;
- de bedrijvigheid in de haven te groot is om hier delen van op te geven voor het plaatsen van een kerncentrale;

verzoekt het college:

- de zinsdelen over kerncentrales te schrappen uit de definitieve versie van de Havenvisie 2050, in overleg met de Havenvisie partners;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.Y. Morkoç, S.F. Lammering Varela en T.J. Vonk

Motie 11. 2050 is ver weg, wat doen we in de tussentijd?

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.2 Raadsvoorstel over vaststelling Havenvisie;

constaterende dat:

- tot op heden voor de Havenvisie 2030 een jaarlijkse voortgangsrapportage werd opgesteld en gedeeld met de raad;
- de Havenvisie 2030 was verouderd en we daarom nu een nieuwe Havenvisie 2050 hebben;
- de voortgangsrapportages voor de gemeenteraad essentieel zijn om invulling te geven aan onze kaderstellende en controlerende rol;
- aangezien de nieuwe Havenvisie naar het jaar 2050 kijkt, we het ijkpunten 2030 en 2040 niet moeten vergeten;
- de EU-landen het ook eens zijn geworden over peilwaarden voor klimaatdoelen voor 2040;

overwegende dat:

- het van belang is goed te kunnen reflecteren op de ontwikkelingen naar de haven van 2050 en daarbij de voortgang inzichtelijk te hebben;
- andere documenten of ontwikkelingen, zoals jaarverslagen, niet hetzelfde integrale beeld geven;
- de Havenvisie 2050 weliswaar een wat brede horizon biedt, maar het toch loont om duidelijke targets op te stellen en hierover te rapporteren zoals met de Havenvisie 2030;
- met de Havenvisie 2050, de doelen van 2030 nog niet verdwenen zijn en vergeten moeten worden;

verzoekt het college:

- jaarlijks een voortgangsrapportage op te stellen voor de Havenvisie met peildatums 2030, 2040 en 2050, en deze te delen met de raad;
- met een plan te komen voor herijkingsmomenten van de Havenvisie 2050;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M.Y. Morkoç, L.P.A. Dekkers, T.J. Vonk, S.F. Lammering Varela en P.J.H.D. Verkoelen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Lammering Varela.

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Dank u wel, voorzitter. De Havenvisie 2050 is ambitieus en noodzakelijk. Allereerst complimenten aan iedereen die hieraan heeft gewerkt en onder hoge druk dit document nog voor het einde van dit jaar heeft opgeleverd. Laat ik beginnen met iets dat niet in de visie staat, een menselijk verhaal, mijn kapper bijvoorbeeld, inmiddels al jaren een goede vriend uit Charlois, verloor als vijfjarig jochie zijn vader door een dodelijk ongeval in de haven. Een gewone werkdag, ochtendgroet, werkkleding aan en 's avonds bleef de stoel leeg aan tafel. Voor dat gezin stopte de tijd, voor de haven draaide alles door. Dat contrast raakt de kern van deze visie. Want wie goed leest, ziet dat de grootste uitdagingen niet in 2050 liggen, maar vandaag. De randvoorwaarden zijn nog niet op orde, terwijl juist die bepalen of deze visie ooit meer wordt dan papier. Voor de PvdA draait het daarom om 3 verhalen, 3 fundamenteën onder deze gaven. Het eerste verhaal is dat van bereikbaar werk. De visie zegt terecht dat de haven aantrekkelijk moet blijven voor alle

generaties. Maar in de praktijk begint die aantrekkelijkheid bij de vraag: kom je er überhaupt? Jongeren zonder auto's komen nauwelijks in de haven. Werkzoekenden uit Hoogvliet, Pernis, Rozenburg of Hoek van Holland staan letterlijk aan de verkeerde kant van de brug. We zeggen dat iedereen gelijke kansen krijgt, maar zonder bereikbaarheid bestaat die kans niet eens. Daarom dient de PvdA samen met GroenLinks de motie 'de bereikbare haven van de toekomst' in omdat openbaar vervoer geen bijzin mag zijn, maar een zwaarwegend criterium bij keuzes over bereikbaarheid, investeringen en de arbeidsmarkt moet zijn. Het tweede verhaal is dat van veilig werk. In deze visie lezen we veel over digitale dreiging en geopolitieke spanningen, maar opvallend weinig over de veiligheid op de werkvloer zelf. Bij 1 bedrijf vonden in 8 jaar tijd 8 dodelijke ongevallen plaats. Acht gezinnen, 8 lege stoelen aan tafel. Als we zeggen dat havenmedewerkers zich trots, veilig en gewaardeerd moeten voelen, begint dat bij taalbeheersing, toezicht, eerlijke contracten en sociale bescherming. Zonder dat fundament is weerbaarheid geen kracht, maar een slogan. Daarom kondigt de PvdA samen met de SP en GroenLinks de motie 'een moment stilte voor onze arbeiders' aan om Workers' Memorial Day een vaste plek te geven in Rotterdam. Niet als ritueel, maar als herinnering. Want veiligheid is nooit vanzelfsprekend. Het derde verhaal gaat over grip. De visie stelt terecht dat Europa strategisch autonoom moet worden, maar wat ontbreekt, is een reflectie op het toenemende buitenlands eigendom van terminals en vitale infrastructuur. Wie is uiteindelijk de baas over onze haven en wat betekent dat voor veiligheid, arbeidsvoorwaarden en publieke belangen? Voorzitter, in de basis ligt er een visie die we die we kunnen steunen. Maar een haven is pas toekomstbestendig als zij toekomst biedt aan de mensen die haar elke dag laten draaien. Als werk bereikbaar is, als werk veilig is en als de samenleving grip houdt op wat van ons allemaal is. Dat is de haven die wij willen doorgeven aan de vele generaties na ons.

De VOORZITTER: De heer Lammering Varela heeft de volgende moties ingediend.

Motie 12. De bereikbare haven van de toekomst

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van 'Het voorstel tot vaststelling van de Havenvisie 2050';

constaterende dat:

- de havenvisie 2050 richting geeft aan de gewenste ontwikkeling van het Rotterdamse haven- en industriecomplex op lange termijn;
- een kernpunt van de havenvisie is dat de haven een belangrijke werkgever in de regio blijft en een aantrekkelijk moet blijven voor alle generaties;

overwegende dat:

- bereikbaarheid nog altijd een grote opgave is en dat "opschaling van collectief vervoer" een magere basis is voor het grootste werkgebied van Nederland;
- in de praktijk veel jongeren zonder auto of rijbewijs de haven nauwelijks kunnen bereiken;
- ook voor werkzoekenden in Hoogvliet, Pernis, Rozenburg en Hoek van Holland is de haven moeilijk te bereiken;
- bereikbaar werk essentieel is om eerlijke kansen te creëren in de haven;

verzoekt het college:

- het openbaar vervoer van en naar het havengebied in de Havenvisie 2050 te erkennen en te hanteren als zwaarwegend criterium bij keuzes over:
 - o de bereikbaarheid van het haven- en industriecomplex,
 - o het vestigings- en investeringsklimaat,
 - o én de ontwikkeling van een toekomstbestendige arbeidsmarkt;

- dit uitgangspunt expliciet over te dragen aan het nieuwe college (2026-2030) als sturend kader voor de doorvertaling van de Havenvisie 2050 naar een uitvoeringsgerichte strategie;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S.F. Lammering Varela en M.Y. Morkoç

Motie 13. Een moment stilte voor onze arbeiders

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van 'Het voorstel tot vaststelling van de Havenvisie 2050';

constaterende dat:

- elk jaar op 28 april het Workers' Memorial Day is, een internationale dag waarop vakbonden alle werknemers herdenken die zijn overleden door een bedrijfsongeval of beroepsziekte;
- er jaarlijks in Nederland 4.000 mensen om het leven komen door een arbeidsongeval of een beroepsziekte, voor een groot deel door blootstelling aan gevaarlijke stoffen;
- de FNV Haven een jaarlijkse herdenking organiseert voor iedereen die in onze haven is overleden;
- Workers' Memorial Day geen vaste plek heeft op de herdenkingsagenda van de gemeente;

overwegende dat:

- (haven)arbeiders hebben bijgedragen aan het groot maken van onze haven en daarmee een onmisbaar zijn geweest voor de welvaart die we vandaag de dag kennen;
- sommige havenarbeiders dat nu en in het verleden dat met hun leven hebben moeten bekopen;
- Workers' Memorial Day bijdraagt aan de essentiële bewustwording van bedrijfsveiligheid en daarmee arbeidsongevallen terug kan dringen;
- Workers' Memorial Day daarom een volwaardige herdenking verdient;

verzoekt het college:

- Workers' Memorial Day toe te voegen aan de vaste herdenkingsagenda van de gemeente;
- hierbij samen te werken met vakbonden en betrokken organisaties;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S.F. Lammering Varela, T.S.J. Coşkun en M.Y. Morkoç

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Bonte.

De heer BONTE (Ir): Dank, voorzitter. We hebben meer industrie nodig in de Rotterdamse haven, meer industrie en meer energie. Niet alleen in Rotterdam, maar ook in Nederland en in Europa. Want we zitten in een technologische race met de Verenigde staten en China en we moeten meer investeren in technologische innovatie om relevant te blijven op het wereldtoneel en om onze werkgelegenheid en welvaart te behouden, onze verzorgingsstaat daarmee te kunnen betalen. De Rotterdamse haven levert hieraan een belangrijke bijdrage met 100.000 directe banen en een veelvoud aan indirecte banen. We hebben een uitstekende uitgangspositie: een sterke haven economie, een uitmuntende ligging om het Europese

achterland te bedienen en een sterk energie en industrieel cluster. Maar we moeten nu eerst die industrie behouden, dan kunnen we hier in Rotterdam gezamenlijk de energie- en grondstoffentransitie gaan realiseren. Leefbaar Rotterdam pleit voor een status aparte, want de Rotterdamse haven verdient dat. Een aparte regelgeving voor onze haven. Haal Rotterdam van het stikstofsloot af. Maak een uitzondering op de stikstofregels voor investeringen in duurzame projecten, zoals een biobrandstoffabriek, CO2-opslag en de aanleg van waterstofinfrastructuur. Leefbaar Rotterdam pleit voor het behoud van het cluster basischemie. Op korte termijn moeten belemmeringen voor investeringen worden weggenomen, zoals de hoge nettatarieven, netcongestie, de lange vergunningstrajecten en de hoge regeldruk. Wij pleiten voor het afschaffen van de extra CO2-heffingen, ook het Europese systeem, ETS en CBAM, want deze extra heffingen leiden tot het vertrek van de basischemie uit Europa. Dan ben je uitgepraat, want zij maken onmisbare grondstoffen en producten. Zorg dat hun businesscase positief kan zijn en stop dus met extra CO2-heffingen. Leefbaar Rotterdam pleit voor het openhouden van de gascentrales de komende jaren. Dat is belangrijk voor de leverbetrouwbaarheid. Maak investeringen in het onderhoud van gascentrales dus rendabel de komende jaren, bijvoorbeeld door invoering van een capaciteitsmarkt.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç heeft een vraag.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, wij zijn benieuwd waarom Leefbaar Rotterdam van CBAM af zou willen, hetgeen Europa juist beschermt.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Dank, voorzitter. Het systeem van ETS en CBAM. Het beschermt niet de basischemie, die produceert voor een mondiale markt. Als je dus Europese heffingen gaat doen en dat niet in de rest van de wereld doet, heb je een concurrentienadeel. Hetzelfde geldt voor CBAM, wat importheffingen zijn. Die importheffingen kun je niet 1 op 1 op de geïmporteerde eindproducten uit China en andere gebieden doen, want je kunt niet de CO2-heffing oormerken, waar dat precies is uitgestoten. Als je in Europa produceert, dan ben je aan de beurt met je CO2-heffingen. Als je buiten Europa produceert, is niet met zekerheid vast te stellen op eindproducten of daar CO2 en hoeveel CO2 daarvoor gebruikt is. Dus je zet de Europese industrie, basischemie, op achterstand. Dit moet je niet doen. Als je het doet, moet je het mondiaal doen. We lopen nu te ver voor de muziek uit, met als resultaat dat de industrie vertrekt, werkgelegenheid vertrekt en innovatievermogen vertrekt. Niet doen.

De VOORZITTER: De heer Lammering Varela.

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Dank, voorzitter. Een korte vraag, want ik hoor de heer Bonte van Leefbaar Rotterdam aangeven dat hij gascentrales wil openen. Waar moet dat gas vandaan komen?

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Dat is een goede vraag, maar het komt van internationale markten. Het moet natuurlijk wettelijk kunnen. Maar gas, of je het nou wil of niet, is en blijft noodzakelijk voor de leverbetrouwbaarheid van energie in de Rotterdamse haven. Daarom moeten we dat onder ogen zien en de gascentrales openhouden door investeringen daarin, in het onderhoud, mogelijk te maken. Leefbaar Rotterdam heeft daar al eerder een motie over ingediend: 'de schoorsteen moet roken', bijvoorbeeld met een invoering van de nationale capaciteitsmarkt. Die motie heeft het toen niet gehaald, maar ik herhaal het nog maar een keer, want die gascentrales blijven ten minste tot 2030 noodzakelijk.

De VOORZITTER: De heer Lammering Varela.

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Dank u wel, voorzitter. In het verleden haalden we ons gas uit Rusland, laten we dat in ieder geval al niet meer doen. Nu komt er veel gas vanuit Amerika, maar volgens mij is Leefbaar Rotterdam ook voorstander van strategische autonomie, zeker in het geopolitieke tijdperk waarin we nu leven. Dan bent u het toch zeker wel met mij eens dat we juist moeten investeren in meer duurzame oplossingen en juist de energieproductie moeten gaan verbreden, dus dat we kijken naar zonneparken, windmolens op zee, in plaats van het gas weer extra aandacht geven.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (Ir): Dank, voorzitter. Periodes van dunkelflaute, geen zon, geen wind, dan heb je geen energie beschikbaar, dus je bent afhankelijk van gas, voor de onderstroom aan energie die fabrieken vragen. Dat is puur een kwestie van leverbetrouwbaarheid en aan de praat houden en aan de gang houden van de industrie. We hebben dat de komende jaren nog nodig. Op termijn zou ik dat vervangen willen zien, inderdaad, door kernenergie en waterstofinfrastructuur.

De VOORZITTER: De heer Lammering Varela.

De heer LAMMERING VARELA (pvda): Dan het laatste puntje. Begrijp ik dan goed dat de strategische autonomie voor Leefbaar Rotterdam geen prioriteit heeft?

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (Ir): Nee, dat begrijpt u niet goed, via de voorzitter. Het tegendeel is waar. Ik zet juist in op het behoud van de industrie. Daar horen die gascentrales voorlopig nog bij. Waarom behoud van industrie? Juist vanwege die, ik heb het relevantie genoemd, maar noem het strategische autonomie, dat wij onmisbare productie hier in Rotterdam houden.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

De heer BONTE (Ir): Dank, voorzitter. De haven moet zich verder ontwikkelen in harmonie met de leefomgeving. Het is belangrijk om de bewoners van de havenkernen te betrekken. We hebben de insprekers gehoord uit Charlois, Hoogvliet, Pernis en Hoek van Holland. Luister naar deze Rotterdammers en ga niet over hun hoofd een windmolen neerzetten. Stop met die megalomane windturbines nabij woonwijken en neem de klachten van bewoners over licht-, lucht- en geluidsoverlast serieus. Werk samen aan een oplossing. Voorzitter, dit jaar is het de 125ste geboortedag van Cornelis Verolme, de oprichter van voormalig scheepswerf Verolme. Een roemruchte historie. De oude letters staan nog op het dak. De huidige gebruiker van het pand moet daar ineens fors meer reclamebelasting over betalen en overweegt de letters eraf te halen. Het betreft dus industrieel erfgoed dat verloren dreigt te gaan. De wethouder heeft een inventarisatie toegezegd om alle reclamebelasting op industrieel erfgoed in kaart te brengen. Leefbaar Rotterdam overweegt een motie voor een vrijstelling in dergelijke gevallen. We moeten onze industrie en ook de historie daarvan koesteren. Er ligt nu een Havenvisie 2050. Er is een proces doorlopen waarbij alle stakeholders hun input hebben kunnen geven. De input is meegewogen en verwerkt. Complimenten aan de samenstellers van deze havenvisie en ook complimenten aan GroenLinks voor het in gang zetten. Prioriteit is het behoud van de industrie de komende jaren. Ik kan het niet vaak genoeg zeggen. Als die vertrekt, hebben we geen havenvisie meer nodig. Voorzitter, tot slot. Leefbaar Rotterdam pleit voor een lange termijn consistent

industriebeleid met een inzet op lage energiekosten, snelle vergunningsprocedures, weinig regels en met investeringen in de maritieme maakindustrie, lokale energiehubs, waterstofinfrastructuur, CO2-opslag, modulaire kernenergie, autonoom vervoer, artificial intelligence, digitalisering en andere technologische innovaties. Daarom hebben wij de motie 'Rotterdams durfkapitaal' voor onderzoek naar meer geld voor investeringsfondsen. Dank, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Bonte heeft de volgende motie ingediend.

Motie 14. Rotterdams durfkapitaal

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.2: 'Voorstel tot vaststelling van de Havenvisie 2050';

constaterende dat:

- bedrijven uit de Rotterdamse haven weggaan en/of investeringen stoppen;
- het investeren in innovatie en verduurzaming noodzakelijk is voor toekomstige verdien capaciteit en welvaart;
- de Rotterdamse haven economie en de maritieme maakindustrie als kansrijke groeisectoren zijn aangewezen door een denktank van ondernemers en stakeholders;
- er volop kansen liggen voor ondernemers als knelpunten en belemmeringen worden weggenomen;
- een belangrijk knelpunt de beschikbaarheid van durfkapitaal is;

overwegende dat:

- Rotterdam moet investeren in de haven economie, veiligheid en weerbaarheid, energie- en klimaat technologie, AI, digitalisering en cleantech om toekomstig verdienvermogen veilig te stellen;
- ons huidige investeringsklimaat moet verbeteren;
- Rotterdamse investeringsfondsen het mogelijk kunnen maken voor privaat geld om in hoogwaardige technologische projecten te investeren;
- kansrijke innovatie projecten die bijdragen aan het versterken van de Rotterdamse haven economie ondersteund moeten worden, bijvoorbeeld met 30% publiek en 70% privaat geld;
- met meer durfkapitaal start-ups en scale ups meer kans krijgen en vaker behouden blijven voor de regio;

verzoekt het college:

- inventarisatie te doen van de bestaande investeringsfondsen en programma's;
- onderzoek te doen naar hoe deze investeringsfondsen kunnen worden versterkt voor het realiseren van nieuwe publiek-private samenwerking ten behoeve van technologische innovatie in de Rotterdamse haven economie;
- met als doel start-ups en scale-ups te financieren die een bijdrage gaan leveren aan verduurzaming van de Rotterdamse haven en toekomstig verdienvermogen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S.M. Bonte

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dankzij het initiatief van de gemeenteraad, GroenLinks werd al gecompliceerd, en de inspanningen van het college bespreken we vandaag de Havenvisie 2050. De inzet van Volt zet de transitie naar een groene en duurzame haven verder in gang, zorgt voor een toegankelijke en toekomstbestendige haven. Voorzitter, in de visie staat helaas vooral opgeschreven wat we al doen of wat we volgens de wetgeving moeten doen. Voor ons is dat een beperkte visie. De inzet op klimaatneutraliteit in 2050, het fossiel tot een minimum beperkt, dankzij de carbon capture en storage staat erin en we zien ook een tussendoel om de industrie-uitstoot naar 0 te krijgen via het Europese ETS-systeem in 2040. De visie en aanpak de komende 10 jaar, met duidelijke tussendoelen, ontbreken echter. Waarom zien we geen visie op de klimaataanpak van de komende jaren terug en waarom zien we niet dat er tussendoelen zijn gedefinieerd? Voorzitter, we zien ook dat het college geen harde keuzes maakt in de visie die voorligt. Er is beperkt ruimte en we willen enorm veel, denk bijvoorbeeld aan kernenergie, petrochemie, waterstof en ook ruimte voor defensie. Prioriteiten stellen en kiezen voor clusters vinden wij daarom noodzakelijk. Waar wil Rotterdam leidend zijn en wat kan er buiten onze haven gedaan worden in andere havens in Europa? Daarom steunen wij de motie van GroenLinks om te kiezen voor welke clusters we wel en niet de ruimte willen geven in de haven van de toekomst. Voorzitter, we zien tevens de opkomst van Afrika en Azië als dominante handelsregio's. Hiervoor worden havens in Zuid-Europa ook strategisch belangrijker voor Europa en Rotterdam. Daarom dienen we een motie in voor bredere Europese havensamenwerking. Tot slot willen we ook zorgen voor betere toegankelijkheid voor onze haven middels het openbaar vervoer. Daarom dienen we de motie in 'openbaar vervoer naar de haven'.

De VOORZITTER: De heer Dekkers heeft de volgende moties ingediend.

Motie 15. Bredere Europese havensamenwerking

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van het agendapunt 5.2 'Raadsvoorstel over havenvisie 2050';

constaterende dat:

- door wereldwijde ontwikkelingen het zwaartepunt van de mondiale economie zich verplaatst;
- om de doelen zoals geformuleerd in de havenvisie 2050 te halen, er keuzes gemaakt moeten worden welke sectoren nog een plek hebben in onze haven van 2050;
- gezien de verwachte opkomst van Afrika en Azië als dominantere handelsregio's Zuid-Europese havens strategisch belangrijker worden voor Rotterdam;
- bredere Europese havensamenwerking belangrijk is voor onze strategische autonomie;
- de Havenvisie 2050 onvoldoende duidelijk maakt wat het ambitieniveau is voor uitbreiding van Europese havensamenwerking in 2050;

overwegende dat:

- de Rotterdamse haven beperkte fysieke en milieuruimte heeft/niet alles kan;
- de ligging en ruimte andere Europese havens mogelijk meer geschikt maakt voor bepaalde specialisaties;
- een meer ambitieuze en toekomstgerichte Europese havensamenwerking kan bijdragen aan een sterk, veerkrachtig en complementair Europees havensysteem;
- het aanhalen van de samenwerking met bijvoorbeeld Zuid-Europese havensteden een goed ambitieus doel is voor de Havenvisie 2050;

verzoekt het college:

- om het havenbedrijf op te roepen de Noordwest Europese samenwerking van de haven uit te breiden naar cruciale havens in (Zuid-)Europa;

- om samen met de Havenvisie partners een expliciete uitwerking te maken van bredere Europese havensamenwerking richting 2050, gericht op complementariteit en specialisatie tussen Europese havensteden;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.P.A. Dekkers, M.Y. Morkoç en S.F. Lammering Varela

Motie 16. Openbaar vervoer naar de haven

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van het agendapunt 5.2 'Raadsvoorstel over havenvisie 2050';

constaterende dat:

- vanuit de wijkraden van de kleine kernen signalen komen van files en verkeersoverlast door woon-werkverkeer naar en van de haven;
- de haven moeilijk bereikbaar is zonder eigen vervoer;
- het nieuwe havenervaringscentrum Portlantis moeilijk bereikbaar is zonder eigen vervoer;
- er in de huidige havenvisie 2050 alleen gekozen wordt voor vraaggestuurd vervoer, wat niet stimulerend werkt;

overwegende dat:

- er geen verdere plannen of ambities staan in de Havenvisie 2050 voor openbaar vervoer naar de haven;
- openbaar vervoer woon-werkverkeer ontlast;
- de plannen voor een nieuw station Charloisse Poort een welkome toevoeging is maar dat het verder de bereikbaarheid van grote delen van de haven niet substantieel verbeterd;
- de haven direct en indirect kampt met arbeidsmarkttekorten, welke ook deels komt door de slechte bereikbaarheid van de haven;

verzoekt het college:

- om met de havenvisie partners in gesprek te gaan over het openbaar vervoer in de haven en zich gezamenlijk in te spannen om in 2050 structureel aanbod van openbaar vervoer, onafhankelijk van vraaggestuurde systemen, in de haven van Rotterdam gerealiseerd te hebben;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.P.A. Dekkers, S.F. Lammerink Varela, M.Y. Morkoç, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en P.J.H.D. Verkoelen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Voorzitter, Rotterdam kan de motor van Nederland zijn, maar dan moeten we wel durven kiezen. De haven staat op een kruispunt. Bedrijven twijfelen, investeringen stagneren en een energietransitie verloopt te traag. De Havenvisie 2050 schetst een ambitieus toekomstbeeld: een groene, circulaire en innovatieve haven met tienduizenden nieuwe banen. Maar zonder keuzes blijft het wel bij papier, dus dank ook aan mijn collega van GroenLinks dat zij deze vraag heeft gelegd bij het college om een havenvisie en papier concurreert niet met Hamburg, Antwerpen of Singapore. De transitie van de haven

vraagt om politieke moed. Zonder ingrijpen, verliest Nederland zijn belangrijkste economische motor en daarmee banen, innovatiekracht en strategische autonomie. Met gerichte investeringen in de groene industrie, circulaire ketens en technologische innovatie, kan Rotterdam uitgroeien tot een plek waar groei en duurzaamheid samenkomen. Dat levert resultaten op. Daar hebben we ook geschikte mensen voor nodig. Daarom willen wij vragen aan de wethouder hoe de samenwerking tussen het mbo en de haven verloopt. Wat kan er verder gedaan worden om het mbo te stimuleren? Eerder heb ik al schriftelijke vragen gesteld over gratis leermiddelen voor het mbo. Ik kijk ook uit naar de antwoorden op deze vragen. Voorzitter, wat nu ontbreekt, is snelheid. Vergunningverlening zit vast, besluitvorming sleept zich voort en bedrijven krijgen te weinig duidelijkheid. Wie wil verduurzamen, moet worden geholpen, niet tegengewerkt. Dat vraagt om versnelling, om harde keuzes en, waar nodig, ingrijpende maatregelen. De afgelopen jaren hebben we verschillende moties ingediend die de ambitie in de haven willen verhogen. De motie 'breng belemmeringen voor de innovatie in de haven in kaart', 'bevordering het human capital in de Havenvisie', 'minder kabaal, nieuw materiaal', 'innovatief aanbesteden'. Deze zijn allemaal aangenomen en dragen bij aan vernieuwing, durf en vooruitgang, maar we zijn er nog niet. Samen met de scholen investeren welke functies en rollen er nodig zijn voor de toekomst van de haven. De vraag is simpel: willen we dat Rotterdam weer de economische motor van Nederland wordt, of nemen we genoegen met een haven die achteruit kijkt, terwijl de wereld doordendert? Nu is het tijd om te leveren. Daarom dienen wij vandaag 2 moties in. De motie 'duurzaam standaard, fossiel uitzondering', omdat we harde keuzes moeten durven maken voor de schone toekomst. Fossiel mag daarin geen hoofdrol spelen. De motie 'de natuur kan niet zo lang wachten', omdat er nu gesproken wordt over een Derde Maasvlakte, terwijl de natuurcompensatie van de Tweede Maasvlakte nog niet gerealiseerd is. Er moet meer aandacht zijn voor natuur.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, dank u wel en dank aan D66 voor hun motie over kijken wat het betekent, die minimale hoeveelheid fossiel. Daar sta ik ook op, dat vinden wij fijn, maar onze motie gaat wat verder. Wij willen dat er wordt uitgesproken: wij worden een fossielvrije haven, met als uitzondering, waar het niet mogelijk is, fossiel. Waarom gaat u niet mee naar de stap extra?

De VOORZITTER: Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank voor deze vraag. Wij willen natuurlijk op dit moment investeren in dat wat haalbaar is. Extra is altijd wenselijk, dus we zullen zeker uw motie nogmaals bekijken. Dank, voorzitter.

De VOORZITTER: Mevrouw Nunnely heeft de volgende moties ingediend.

Motie 17. Duurzaam standaard, fossiel uitzondering

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van agendapunt 5.2 Het voorstel tot vaststelling van de Havenvisie 2050;

constaterende dat:

- Rotterdam doelen heeft gesteld om in 2050 klimaatneutraal te worden;
- de Havenvisie 2050 deze doelen nogmaals bevestigt;
- er in de Havenvisie nog ruimte wordt gelaten voor de aanwezigheid van fossiele industrie in de haven;
- het op dit moment niet duidelijk is waar deze fossiele industrie voor nodig is;

overwegende dat:

- er vanuit strategische autonomie redenen kunnen zijn om alsnog gebruik te maken van fossiele brandstoffen;
- er zaken zijn waar we ons richting 2050 niet op kunnen voorbereiden;
- het desondanks van belang is om de klimaatdoelen te behalen en daarmee zo min mogelijk fossiele industrie te hebben in 2050;
- het belangrijk is om goed te weten met welke onzekerheden het college rekening houdt in de havenvisie;

verzoekt het college:

- in kaart te brengen welke soorten fossiele industrie, in het kader van de strategische autonomie, mogelijk nog kunnen bestaan in 2050;
- daarbij te onderzoeken wat de mogelijke redenen zijn voor het nog bestaan van deze fossiele industrie;
- hierover te rapporteren aan de Raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M. Nunnely en M.Y. Morkoç

Motie 18. Meer samenhang in de samenwerking rond het MBO

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van agendapunt 6.6 Voortgang MBO uitvoeringsagenda;

constaterende dat:

- het MBO cruciaal is voor de aansluiting tussen onderwijs en de Rotterdamse arbeidsmarkt binnen Rotterdam waardevolle samenwerkingen bestaan tussen mbo-instellingen, innovatieve onderwijs- en arbeidsmarktorganisaties, ondernemers en bedrijven (zoals Levels, Horizon e.a.), maar dat deze inzet voor externe partners niet altijd even overzichtelijk is;
- de MBO-uitvoeringsagenda is ingericht om de inzet van mbo-instellingen te versterken en in gezamenlijkheid met partners tot stand komt;

overwegende dat:

- meer samenhang en duidelijkheid over bestaande samenwerkingen kan bijdragen aan grotere effectiviteit en betere aansluiting op de arbeidsmarkt;
- intensieve samenwerking tussen mbo, innovatieve organisaties en het bedrijfsleven essentieel is voor toekomstbestendig vakmanschap;
- de gemeente een verbindende rol kan vervullen door bestaande inzet beter te expliciteren en te verbinden, binnen de huidige governance van de MBO-uitvoeringsagenda;

verzoekt het college:

- binnen de bestaande MBO-uitvoeringsagenda de samenwerking met innovatieve onderwijs- en arbeidsmarktorganisaties, ondernemers en bedrijven verder te verduidelijken en waar mogelijk te versterken, onder andere via bestaande instrumenten zoals het innovatiebudget;
- in overleg met mbo-instellingen en arbeidsmarktpartners te verkennen hoe binnen de huidige MBO-uitvoeringsagenda meer samenhang en overzicht kan worden aangebracht in:
 - a. ambities en prioriteiten;
 - b. lopende programma's en projecten;

- c: betrokken partners, doelgroepen en rollen;
- daarbij bestaande overleg- en samenwerkingsstructuren te verduidelijken, zonder het creëren van nieuwe overlegorganen of een nieuwe uitvoeringsagenda;
- de raad hierover te informeren vía de reguliere voortgangsrapportage NROB;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M. Nunnely

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Dank u, voorzitter. Net als anderen met complimenten aan GroenLinks, stellen we vandaag de Havenvisie 2050 vast. Een visie die terecht zegt: de Rotterdamse haven is van levensbelang voor Nederland en Europa, voor energie, economie en strategische autonomie. Maar, voorzitter, anderen zeiden het ook al: een visie is pas iets waard als we ook durven zeggen waarom dit nu zo urgent is. Europa leeft in roerige tijden. We waren afhankelijk van Russisch gas en we kunnen niet meer blind varen op een stabiel Amerika. Energie en veiligheid zijn opnieuw keiharde geopolitiek. Precies daar ligt de kracht van Rotterdam: bijdragen aan een zelfstandig en onafhankelijk Europa. Voorzitter, de havenvisie benoemt terecht dat Rotterdam een energiehaven blijft, met kernenergie, met waterstof en elektriciteit en de aanlanding van wind op zee. Maar dit is geen abstract toekomstbeeld. Dit is een strategische opdracht. Als Europa haar energiezekerheid serieus neemt, moet Rotterdam die rol ook pakken. Dat vraagt om versnelling van de infrastructuur en dat is bijvoorbeeld zoals de Rijndelta Corridor die essentieel is voor energieafvoer naar het achterland. We weten hoe het ervoor staat: dat komt er voorlopig niet. Zolang die corridor vertraagd is, moeten we slim zijn. Waterstof en elektriciteit kunnen we nu al inzetten voor datacentra. Dat betekent: energie hier, data hier, kennis hier. In het digitale tijdperk is informatie macht en die macht moeten we in Nederland zien te krijgen en houden. Voorzitter, de visie spreekt ook over weerbaarheid en strategische autonomie. Laten we eerlijk zijn: Rotterdam is ook een defensiehaven, de plek waar Europa logistiek, materieel en qua infrastructuur alles kan organiseren. Dat sluit aan bij de NAVO investeringen en dat vraagt ruimte. Daar wringt het bij ons. Energie, defensie en economie, ze vragen allemaal ruimte. De havenvisie noemt terecht de discussie over een zeewaartse uitbreiding, maar laten we duidelijk zijn: zonder die extra ruimte en zonder een Derde Maasvlakte dus, lopen we hartstikke vast. Voorzitter, deze visie is een goed kompas, maar een kompas zonder tempo en zonder keuzes. Velen zeiden het al. Zonder ruimte blijft het maar een papieren tijger. Laat Rotterdam doen waar ze altijd goed in is geweest: niet afwachten, maar vooruit varen en vele moties ondersteun en teken ik mee.

De VOORZITTER: Geen moties. Zijn er dan nog andere mensen? Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Voorzitter, dank. Ook vanuit de fractie van DENK dank aan mevrouw Morkoç voor het agenderen van het ontzettend belangrijk onderwerp. Voorzitter, de Havenvisie 2050 laat zien hoe groot en ingrijpend de opgave is waar Rotterdam voor staat. Voor DENK is 1 uitgangspunt leidend: de haven moet draaien om de Rotterdammer, het is immers hun stad, hun toekomst, dus ook hun haven. We waarderen dat in deze visie expliciet aandacht is voor de verbinding tussen de havenstad en regio. Dat is een belangrijke stap vooruit. Tegelijkertijd horen wij en hebben wij ook zorgen over de vraag of deze visie in de praktijk voldoende houvast biedt en dan voornamelijk op het gebied van bereikbaarheid en werkgelegenheid. Want een toekomstbestendige haven bouw je niet alleen met infrastructuur en technologie, maar vooral met de mensen en zonder personeel dus ook geen

transitie. Zolang een groot deel van de potentiële werknemers de haven niet goed kan bereiken, blijven die kansen dus onbenut. Voor DENK moet daarom de sociale transitie het hart vormen van deze haven. Dat begint, wat ons betreft, ook bij de bereikbaarheid. Het streven dat collectief vervoer maximaal 1,3 keer zo lang mag duren als de auto. Dat klinkt mooi en aardig, maar het is alleen betekenisvol als dit ook daadwerkelijk wordt waargemaakt. Rotterdammers laten de auto pas staan als het alternatief betrouwbaar, betaalbaar en voorspelbaar is. De vanpooling en de carpooling waar de wethouder ontzettend hard aan heeft gewerkt en waar die ook vaak om complimenten van ons voor heeft gekregen, gaat ons helaas niet door de energietransitie krijgen. Juist daarom vinden we het belangrijk dat er breder wordt gekeken dan de huidige oplossingen op de bereikbaarheid. De haven is bijvoorbeeld letterlijk omringd door water, maar personenvervoer over water wordt nauwelijks benut voor woon-werkverkeer. De sprekers noemden dat ook al. Wij vinden het een gemiste kans. We vinden het ook een gemiste kans dat het niet in de havenvisie staat en we vinden het überhaupt een gemiste kans dat wij geen integrale visie over de bereikbaarheid van onze haven in de havenvisie hebben opgenomen. Voor nu willen we de wethouder vragen om daarop te reflecteren. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Andere nog? De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Dan kan ik natuurlijk niet achterblijven. Dus hartelijk dank aan mevrouw Mina Morkoç. De meest genoemde naam, denk ik, vandaag, maar dat verdient ze ook, vind ik tenminste. Voorzitter, blij dat er een Havenvisie 2050 voorligt, alleen het is niet onze havenvisie. Wat je nog steeds ziet dat de werkgelegenheid van het verleden een grote rol speelt, de fossiele industrie, ondanks dat men dat wil uitfaseren. Maar dat gaat ons niet ver genoeg. Dat zie je ook alweer met het CO₂, dan wordt CCS als oplossing gepresenteerd, maar je kunt niet verwachten van mensen en bedrijven die de problemen veroorzaken, de CO₂ veroorzaken, dat die ook met een oplossing daarvoor komen. Dus weg met Portus en weg met CCS. Een van de ruimteaanvragers is Defensie, wij van Vrede voor Dieren vinden dat er absoluut geen plaats voor te zijn voor Defensie, geen wapentransporten in onze haven, naar geen enkel land. Ze kunnen wel ruimte vragen, maar ik vraag me dan heel erg af: hoe gaat dat? Moet daar straks weer het groen voor opgeofferd worden. Dus Defensie is niet welkom in onze Rotterdamse haven. Voorzitter, dan klimaatneutraliteit 2050. Het is leuk, zo'n streven, maar we hadden dit natuurlijk allang moeten regelen. Wat dat betreft, vind ik de haven echt achterop lopen en echt heel beperkt denken. Voorzitter, dan wilde ik ook nog aandacht vragen voor een ander punt. De havenvisie zegt dat die toekomstgericht, duurzaam en weerbaar wil zijn. Maar Rotterdam is ook een belangrijke internationale doorvoerpoort voor bijvoorbeeld soja. Een groot deel daarvan verdwijnt niet op ons bord, maar in de voederbak van dieren, voor die vreselijke vleesindustrie. Tegelijkertijd weten we dan ook dat wereldwijd honderden miljoenen mensen structureel honger lijden en dan is het eerlijk gezegd niet duurzaam, niet logisch en ook niet verdedigbaar dat wij hoogwaardige voedingsgewassen in zulke enorme volumes inzetten voor de vleesproductie met alle klimaat, biodiversiteit en ontbossingen van dien en de Rotterdamse haven werkt daar lekker aan mee. Daar zijn wij dus niet voor. De visie stelt dat het Havenbedrijf invloed heeft op welk type bedrijven de ruimte krijgt. Dus mijn vraag is aan de wethouder: betekent dit ook dat het gemeentebestuur, dat het college in de toekomst kan sturen op minder ruimte voor agrarisch gebruik en veevoer? Agribulk wordt in de havenvisie niet benoemd als expliciete toekomstpijler. Kan het college schetsen welke rol veevoer en agribulk volgens haar in 2050 nog zouden moeten spelen binnen onze haven? Dank u.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen? De heer Coskun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, iedereen die om zich heen kijkt, ziet dat deze raadzaal de haven ademt van de scheepswerven, stukgoed, de kolen, het graan. Toch is dat werk allemaal

veranderd. We hopen dat er in 2050 nog heel veel werk is. Daarvoor hebben we een motie over een baangarantie voor haven van de toekomst, want wij vinden dat de Rotterdammers hun baan moeten kunnen blijven vinden. Wij vinden het wel jammer dat er geen havenvisie voor de komende 4 jaar is. Ooit spraken we elke maand over de haven. Toen zeiden ze: voortaan mag je het elke 4 jaar en nu moeten we heel ver vooruitkijken, maar weten we nog niet wat dat betekent voor de komende 4 jaar. In ieder geval, wat ons betreft, geen aanzet naar een Derde Maasvlakte. Volstrekt overbodig, zonde van het geld, zonde van de moeite, terwijl er ruimte is op andere plekken om wel aan een toekomstbestendige haven te werken. Dus 2 moties van de SP.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Dank, voorzitter. Het is toch ook in de ondernemingsstrategie van het Havenbedrijf dat die projecten, die KPI's en die doelstellingen staan vermeld. Daar zijn het de tussenrapportages voor. Daar is de havenvisie niet voor bedoeld. Dat doen we via de ondernemingsstrategie van het Havenbedrijf.

De VOORZITTER: Mijnheer Coskun.

De heer COSKUN (sp): In 30 seconden. Ooit was het allemaal gemeentebesturen in het havenbedrijf. De directeur zat naast de wethouder Haven en hadden we het bijna elke week over de strategie van de haven. Wat wel, wat niet, een kade meer of minder? Dat hebben we allemaal met de verzelfstandiging afgeschaft, maar we konden wel elke 4 jaar de visie voor de komende 4 jaar vaststellen. Niet zozeer het Havenbedrijf zelf, maar de gemeenteraad stelt de die visie vast. Nu gaan we kijken naar 2050. In 2050 heeft de SP 26 zetels, weet ik veel wat kan ik allemaal opschrijven? Dat is niet zo reëel. Het is prima om dat vergezicht te hebben, maar wat betekent dat concreet voor de komende 4 jaar? Daar zou ik het graag over willen hebben en ik denk de komende nieuwe raad ook.

De VOORZITTER: De heer Bonte.

De heer BONTE (lr): Afrondend. Daar is dat jaarverslag van het Havenbedrijf voor. Dat is een ander onderwerp. We hebben het vandaag over de havenvisie.

De VOORZITTER: Mijnheer Coskun.

De heer COSKUN (sp): Ik weet niet of u wel eens een jaarverslag heeft gelezen, het jaarverslag gaat altijd over het verleden, niet over de toekomst. Dus een jaarverslag bespreken is prima. Dan kun je kijken: hebben we al wat bereikt? Dan kun je dat naast de visie leggen of dat jaarverslag, het verleden, heeft gewerkt voor de toekomst. We moeten echt een visie hebben voor de komende 4 jaar. Daar willen we het over hebben: wat betekent dat concreet nu en voor de komende 4 jaar?

De VOORZITTER: De heer Coskun heeft de volgende moties ingediend.

Motie 19. Geen Derde Maasvlakte

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.2 "Het voorstel tot vaststelling van de Havenvisie 2050";

constaterende dat:

- er is in de havenvisie de suggestie wordt gewekt dat er uitgebreid zal worden naar een Derde Maasvlakte;
- op dit moment de Tweede Maasvlakte nog niet nog niet vol is;

- in Nederland reeds bijna 3% van de grond wordt gebruikt door bedrijven¹, in vergelijking met Duitsland slechts 1,8%², en dat terwijl onze buurlanden al beschikken over veel meer natuur;

overwegende dat:

- dat de transitie van de haven op dit moment nog weinig vordert;
- met goede kavel-politiek, met de juiste bedrijven op de goede plek, een uitbreiding niet noodzakelijk is;
- de beloofde natuurcompensatie voor de Tweede Maasvlakte nog steeds niet is gerealiseerd;
- met een Derde Maasvlakte er nog meer natuur rondom Rotterdam verloren gaat;

verzoekt het college om:

- geen energie te verspillen aan een mogelijke Derde Maasvlakte en dit dat ook uit de havenvisie te halen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.S.J. Coşkun

¹Zie Rapport Wennink

²Land use Floor area total according to types of use in Germany, Federaal Statistiekbureau van Duitsland per December 2025

Motie 20. Baangarantie in de Haven van de toekomst

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.2 “Het voorstel tot vaststelling van de Havenvisie 2050”;

constaterende dat:

- de havenvisie voor 2050 uitgaat van een enorme verschuiving in banen;
- er wordt gesproken van een flinke impuls in AI en automatisering, wat ten koste zal gaan van huidige banen, voornamelijk bij MBO-geschoold personeel;

overwegende dat:

- er voor iedereen uit Rotterdam baan-perspectief moet zijn in de stad en de haven;
- het juist wenselijk is dat de Haven van de toekomst baangarantie kan bieden aan zowel toekomstige als huidige werknemers;

verzoekt het college om:

- een concrete visie te ontwikkelen met perspectief voor alle werknemers in de Rotterdamse haven;
- onderzoek te doen naar een nieuw “kolenfonds” voor werknemers die in Rotterdam hun baan verliezen door de verschillende transitie (energie, arbeid, etc.);

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.S.J. Coşkun

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Andere leden nog? Mevrouw Nunnely heeft nog een opmerking.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Ik heb net een verkeerde motie ingediend. Het gaat dus om de moties 'duurzaam standaard, fossiel uitzondering' en 'natuur kan niet nog eens zo lang wachten'. Maar volgens mij heeft u van mij een verkeerde.

De VOORZITTER: Volgens mij heeft u een verkeerde motie bij het verkeerde debat. Ik zeg niets over de motie, de motie is altijd goed, maar u hebt een motie bij het verkeerde debat ingediend. Het is een motie over het mbo en dat staat bij de bespreking van agendapunt 6.6, voortgang mbo uitvoeringsagenda.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dat klopt. De motie die bij dit debat hoort, moet ik nu indienen. Ik heb 2 moties voor dit debat.

De VOORZITTER: Dan stel ik voor dat motie 18 wordt ingetrokken en dat er zo meteen nog een andere motie wordt ingediend, maar die ligt nog ergens onder de printer.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dat klopt, voorzitter.

De VOORZITTER: Dan wachten we dat af. Dan heeft wethouder Simons het woord, daarna wethouder Lansink-Bastemeijer en is er ook nog een motie op mijn terrein. Die zal ik op het laatst doen.

De heer SIMONS (wethouder): Dank u, voorzitter. Ik wil beginnen om een aantal partijen te bedanken. Dat is toch mooi, zeker in deze tijd van het jaar. Er is ontzettend veel werk verricht en er zijn ontzettend veel partijen bij betrokken. Niet alleen partijen, ook gewone Rotterdammers, zoals van de kleine kernen. Ik mocht zelf bij de start zijn van de kleine kernenconferentie en ik moet inderdaad mevrouw Abrahamse complimenteren, want die heb ik er altijd gezien en anderen waren er ook vaak. Havenbedrijf, ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, 3 ministeries wil ik hierbij bedanken voor hun bijdrage aan deze havenvisie. Maar ook de provincie Zuid-Holland, Deltalinqs, DCMR, jongeren en maatschappelijke organisaties, inclusief natuur- en milieuorganisaties, kleine kernen en ik moet u bedanken, want u hebt een aantal keer de gelegenheid gehad om input te leveren op de havenvisie, veel van u hebben dat ook gedaan. Als je al deze partijen opnoemt, is het een wonder dat er een visie is gekomen. Maar goed, hij ligt er. Dat kon ook, nog 1 algemene opmerking, omdat iedereen het over de doelstelling eens is. Want deze havenvisie heeft 2 grote doelen. Dat is, 1, het toekomstige verdienvermogen voor Rotterdam en voor het land ontwikkelen. Het tweede is dat op een groene en slimme manier te doen en daarmee ook tegemoet te komen aan de klimaatdoelstellingen. Daarom denk ik dat we al deze partijen op 1 lijn hebben gekregen. Er zijn nog veel debatten vandaag, dus ik ga maar snel naar de beantwoording van de vragen. Mevrouw Abrahamse vraagt over weerbaarheid. Dat is een terechte vraag, daar hebben we ook in de commissie uitgebreid over gesproken. Ik heb u aangeboden dat het Havenbedrijf bereid is om een technische sessie te doen, een vertrouwelijke technische sessie, want u zult begrijpen dat we de vijand, wie dat dan ook is, niet wijzer moeten maken dan ze al zijn. Dat aanbod staat er nog steeds. Ik hoor het graag van u als dat georganiseerd kan worden. Mevrouw Morkoç mist een woord in de havenvisie. Klimaatverandering wordt genoemd, het klimaatakkoord van Parijs wordt genoemd. Je kunt dat ook weer met de synoniem voor deze bewegingen, dat is bijvoorbeeld klimaatcrisis. Waarom we iets aan de verduurzaming van haven doen, wat er internationaal is afgesproken en wat de reden daarvoor is, de opwarming van aarde enzovoort. Dat wordt allemaal genoemd. Maar u hebt gelijk: dit woord niet genoemd maar de andere wel. Welke moeilijke keuzes heeft de wethouder gemaakt bij het komen tot deze havenvisie? De eerste is al die partijen uitnodigen, want dat is natuurlijk altijd makkelijker, maar als je dan eenmaal met ze aan tafel zit, is het toch nog een hele klus. Fijn dat dat op een constructieve manier is gegaan. Eigenlijk zijn de moeilijke keuzes al gemaakt. Want een slimme, schone, wendbare

haven staat bij niemand meer ter discussie. Ik heb ook in het commissiedebat, dat gaan we niet overdoen, welke bedrijven dit jaar geland zijn in de Rotterdamse haven. Dat zijn er gelukkig ook een paar. Allemaal duurzame bedrijven. De ene doet iets met Olefins maken. Niet uit fossiel, maar uit groene methanol. Olefins zijn de grondstoffen voor 60 procent van alle kunststoffen. Dus het gebeurt al zonder dat we daar iets voor hoeven te doen. Ik heb ook al vaak gezegd: er is een schijnbare tegenstelling tussen fossiel en verduurzaming. Als er nog een nieuwe raffinaderij bijkomt in deze wereld, kan ik u 1 ding verzekeren: die komt in Afrika, zoals in Lagos 600.000 vaten per dag of in Mexico. Die komen sowieso niet meer in Europa, dus daar hoeven we ook helemaal niet bang voor te zijn. Alle nieuwe bedrijven zijn allemaal bedrijven die bijdragen aan de transitie, omdat ze daar ook een toekomstig verdienmodel zien. Dus ik vind dat er best wel heel veel moedige keuzes zijn gemaakt en ik ben ook wel blij dat er consensus is dat we hard moeten werken aan ons toekomstig verdienmodel en we moeten hard werken, tegelijkertijd, aan het behalen van de klimaatdoelen. De heer Dekkers vraagt zich af waarom er geen tussendoelen gedefinieerd zijn. Ik heb het ook al in de commissie gezegd: wij begonnen als college, we gaan ons concentreren op uitvoeringsprogramma's. We hebben al genoeg visies. Vervolgens werd er om een havenvisie gevraagd, werd er bij de MRDH om een visie gevraagd, werden de ondernemers om een visie gevraagd. Dus we hebben nu alle visies liggen. Die zijn natuurlijk wat abstracter en we gaan nu natuurlijk terecht vragen: hoe gaat u dat allemaal uitvoeren? Maar we moeten wel eerst het ene doen en dan het ander. Vandaag stellen we de havenvisie vast en morgen gaan we beginnen met de uitvoering van de havenvisie. Overigens, u weet het, we hebben een ondernemersstrategie, zo is het woord voor het uitvoeringsprogramma bij het Havenbedrijf. Dus dat gaat zeker goedkomen. Waarom er geen harde keuzes zijn gemaakt. De grap is dat we heel veel nog niet weten. Om een voorbeeld te noemen: in de zeescheepvaart is nog geen brandstof gekozen, een brandstof voor de toekomst. Dat kan methanol worden, dat kan misschien wel ethanol worden, ammoniak, groene LNG, nucleair. Dat moet zich nog helemaal uitkristalliseren. De burgemeester zit al naast me de hele dag te proesten en nu, vlak voor mijn reces, heb ik het ook. Dat is natuurlijk maar een grapje, dat begrijpt u wel. Mevrouw Nunnely vraagt terecht hoe de samenwerking is met het mbo. Maar die vraag geldt ook voor het hbo en voor de universiteit. We hebben al die mensen hard nodig. Ik heb het ook in de commissie gezegd en ik ben daar wel zelf heel erg van geschrokken. Ik heb 2 weken geleden gesproken met een aantal ondernemers uit de haven, grote ondernemers. Collega Tim Versnel heeft ook met dezelfde ondernemers gesproken en die begonnen ook tegen mij: het is moeilijk om mensen te krijgen. Ik zeg: ga eens naar zuid, ga eens naar noord, ga eens naar oost, ga eens naar west. Daar lopen er genoeg Rotterdamse jongeren rond die graag in haven willen werken, het misschien niet helemaal weten. Toen vertelde zij mij: die mensen nodigen we ook uit, maar dan vragen we ook altijd: gebruikt u drugs? Dan is het antwoord van een derde van de mensen die ze uitnodigen: ja, met enige regelmaat. Als je met enige regelmaat een joint rookt, een paar keer per week, kun je niet in de haven werken. Ik ben daar zelf heel erg van geschrokken. Ik heb het ook in het college gemeld. Ik heb het ook in de commissie gemeld. We gaan dit nog verder uitlopen, want we hebben nu een aantal van die verhalen gekregen, ook bevestigd op collega Versnel die met dezelfde mensen heeft gesproken. Misschien moeten we er nog wel harder daarop drukken dat we het drugsgebruik onder jongeren niet verder normaliseren en tegelijkertijd het mbo. Ik was daar echt verbaasd over, ik had niet het idee dat het zo groot was. Het neemt niet weg dat uw pleidooi voor het mbo, hbo en universiteit, dat we daar alles aan doen. U weet het. We hebben zo'n human capital agenda. Het SCC heeft een beetje de bodem bereikt. Ik heb begrepen dat er 60 meer aanmeldingen zijn dan vorig jaar. We moeten alle zeilen bijzetten om jongeren weer te enthousiasmeren voor een beroep in de haven.

De VOORZITTER: Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Dank, wethouder, voor dit antwoord. Hiermee suggereert u natuurlijk wel dat al onze jongeren of veel van onze Rotterdamse jongeren drugs gebruiken of een jointje rookt. Ik zou dat inderdaad nog wel nader uitgelegd willen zien. Maar als we kijken naar dat human capital, dat natuurlijk wel belangrijk is en supergoed dat het er is, maar ook met de scholen goed te inventariseren welke rollen en functies zijn er nou nodig voor de toekomst om die havenvisie ook uit te kunnen draaien?

De heer SIMONS (wethouder): Alle jongeren. Ik heb het al vaker gezegd: iedereen die in de haven wil werken, ook in een aantal sectoren zonder beroepskwalificaties, kunnen in de haven werken. Sterker nog: het enige dat die werkgevers vragen, is dat mensen 's ochtends op tijd komen en dat ook volhouden, discipline, het arbeidsethos overnemen, wat misschien voor ons allemaal vanzelfsprekend is, maar niet voor alle jongeren. Als ze dat doen, kunnen ze overal terecht. Ik zal ook wel een paar positieve voorbeelden geven. Neele-Vat, bijvoorbeeld, daar ben ik anderhalf jaar geleden eens geweest en ik zeg: heeft u daar nog problemen? Die hadden weinig problemen. Wat doet dat bedrijf? Alle mensen die in vaste dienst zijn, daar betalen ze de studie voor de kinderen. Dus er zijn ook heel veel mooie initiatieven in de haven. We noemen natuurlijk altijd de problemen, maar we zijn ook heel veel ondernemingen in de haven die er alles aan doen om mensen goed op te leiden, een veilige werkomgeving te creëren, goed te betalen. Nogmaals, daar hoort van alles en nog wat bij. Ook bereikbaarheid, daar heeft mevrouw Rehim Zadeh ook aandacht voor gevraagd. Daar gaat mijn collega Lansink-Bastemeijer straks nog verder op vragen. Het is een heel pakket dat moet bijdragen aan het aantrekkelijker maken van de haven. Nogmaals, in de haven, de gemiddelde jongeren kan bijna geen hoger salaris verdienen dan in de haven. Bijzonder goede arbeidsvoorwaarden. Ik ben het helemaal met u eens, ik ben ook blij met uw vraag dat we ook geen moment mogen verslappen en dat we constant hier met zijn allen bovenop moeten blijven zitten. Rehim Zadeh, er is geen integrale visie op bereikbaarheid van de haven, kan de wethouder? Daar zal mijn collega Lansink-Bastemeijer zo op reflecteren. Hij zal ook de moties op dat terrein van advies voorzien. De heer Van der Velden vraagt mij nog of we kunnen sturen op minder gebruik van agribulk en veevoer. Eigenlijk niet. We leven nog steeds in een kapitalistische maatschappij en dat is wat er door de markt van vraag en aanbod wordt bepaald. Het is geen verboden goed. Dus het draagt ook bij aan voedselzekerheid voor gebieden. Dan zegt de heer Coskun: vroeger was niet alles beter maar we spraken wel elke week over de haven. We spreken nu, volgens mij, ook bijna elke week over de haven, als ik naar het laatste jaar kijk. We hebben echt heel veel commissievergaderingen gehad, we hebben ook actualiteiten gehad, we hebben een havenvisie, een nieuwe havenvisie. We hebben laatst de ondernemersstrategie behandeld. Ik denk dat de haven ons aller aandacht heeft en dat dat nodig is, zeker voor het deel van de haven dat het nu moeilijk heeft. Dan ben ik, volgens mij, door de vragen heen. Dan ga ik nu naar de moties die ik allemaal keurig in volgorde heb gelegd. Dat is natuurlijk belangrijk, zodat er geen verwarring ontstaat.

De VOORZITTER: Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Een punt van orde, technische tijd. Ik heb hier mijn motie die bij dit debat hoort, 'natuur kan niet nog eens zo lang wachten'.

De VOORZITTER: U weet niet of u de juiste geeft. Deze was al ingediend: 'duurzaam standaard, fossiel uitzondering', dus deze kan weg.

De VOORZITTER: Mevrouw Nunnely heeft de volgende motie ingediend.

Motie 21. Natuur kan niet nog eens zo lang wachten

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van agendapunt 5.2 Het voorstel tot vaststelling van de Havenvisie 2050;

constaterende dat:

- bij de aanleg van de Tweede Maasvlakte harde afspraken zijn gemaakt om de gemaakte natuurschade te compenseren;
- na vijftien jaar en een rechtszaak deze natuurcompensatie nog altijd niet gerealiseerd is;
- in de Havenvisie 2050 gesproken wordt over een potentiële Derde Maasvlakte;

overwegende dat:

- de gemeente een taak heeft om de natuur te beschermen;
- het niet zo kan zijn dat bij de aanleg van een Derde Maasvlakte natuurcompensatie nog eens zo lang op zich laat wachten;
- er nu al diverse gesprekken lopen over de Derde Maasvlakte waarbij de gemeente Rotterdam haar standpunten kan inbrengen;

verzoekt het college:

- bij de gesprekken over een mogelijke Derde Maasvlakte als standpunt in te nemen dat natuurcompensatie binnen tien jaar gerealiseerd moet worden;
- hier concrete en meetbare afspraken over te maken;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M. Nunnely

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Kan de wethouder al op die motie reageren?

De heer SIMONS (wethouder): Het is een mooi stapeltje geworden. Ik begin bij motie 'visie voor SMR's'. Deze motie van de VVD en Leefbaar Rotterdam is een aanvulling op de eerder door uw raad aangenomen motie 'SMR's, dat is pas gers'. Ik zie deze motie als een aanvulling daarop waarbij u aan mij vraagt om het hele vergunningstraject verder in beeld te brengen, dat als de SMR's er zijn, op de markt komen, dat we op alles voorbereid zijn, dat in het ieder geval daardoor geen vertraging oploopt. Dus deze motie kan ik om deze redenen omarmen. Dan komen we bij de motie 'van visie naar uitvoering'. Ik heb net ook de hele cyclus al genoemd: visie, ondernemersstrategie, maar we hebben ook nog een jaarverslag, daar zal ik nog bij andere moties op terugkomen, van maar liefst 324 bladzijden. Ik heb ook nog eens gekeken wat erin stond. Daar staat alles in dat u altijd vraagt, dus dat is ook wel mooi. Deze motie kan ik ook omarmen. Dan komen we bij 'the bare fossil minimum'. Ik zit nog even te lezen, er zijn zoveel moties. Ik begrijp bij sommige partijen wel dat ze het liefst morgen de kraan dichtdraaien. Maar ik heb ook in de commissie gezegd, daar komt straks ook nog een andere motie over: is dat dan dat fossiel dat je bijvoorbeeld in 2050 nog nodig hebt? Op dit moment zijn meer dan 250.000 huishoudens nog op gas aangesloten. Dan zult u zeggen: over 25 jaar, maar het hele verhaal van de warmtenetten, ligt door nieuwe wetgeving die niet zo handig uitpakt, compleet stil. Dus 25 jaar lijkt lang, maar voor dit soort essentiële zaken om de huizen van onze Rotterdammers te verwarmen, kunnen we natuurlijk moeilijk zeggen: we hebben nou eenmaal afgesproken dat we alles dichtdraaien, u zoekt het maar uit. Dat kan niet. Ik hoop dat het niet nodig is, maar dat zegt de havenvisie ook: we houden dat achterdeurtje open voor zaken, zoals ik nu benoem, die essentieel zijn voor het functioneren van onze maatschappij. We hopen natuurlijk allemaal dat het over 5 of 10 jaar opeens heel veel sneller gaat, maar we weten het niet. We hebben geen glazen bol, een havenvisie is ook niet een glazen bol, dat is met de beste inzichten van vandaag en ook met heel veel

onzekerheden, zoals over die scheepvaart, welke brandstof gaan ze nou uiteindelijk kiezen. Dus om die reden moet ik deze motie ontraden. 'CCS niet voor greenwashers'. Carbon capture is de CO2 afvangen en in een leeg gasveld stoppen. We hebben Porthos en we hebben Aramis. Dat zijn 2 Nederlandse voorbeelden. In Amerika hebben bijvoorbeeld echt heel grote lege velden. Die blauwe waterstof is cruciaal in die transitie, dat heb ik eerder gezegd: groene waterstof is nu nog veel te duur, maar blauwe waterstof nadert zeker, met een aantal fabrieken die ook in het buitenland gaan openen, steeds meer de kostprijs van grijze waterstof. We moeten wel dat vliegwieltje straks aanzetten. We hebben wel een betere groenere low carbon hydrogen nodig en is er geen bedrijf verkeerdt, dat hier gebruik van maakt. Uit de gedachte van de transitie heb je dat nu nodig. Anders gaan we met sprookjes bezig zijn. Dit is een cruciale tussenstap. Het voordeel is: die CO2 gaat niet de lucht in, maar die gaat onder de grond. Daar heeft niemand last van. Om die reden moet ik deze motie ontraden. 'Geen clusterfuck', een mooie titel, vind ik. Ik heb al antwoord gegeven. Ik heb ook in de commissie aangegeven dat de bedrijven die het afgelopen jaar in Rotterdam zijn geland groene bedrijven zijn. Dat zijn ook bedrijven met een businesscase en werknemers. Dus deze motie is dan ook echt overbodig. Dan hebt u motie 'ecologisch herstel voor het havengebied'. U vraagt iets aan het havenbedrijf. Er is ook afgestemd met het havenbedrijf dat ze dit een goede motie vinden en dat we deze motie ook kunnen omarmen. 'Water en bodem sturend'. Wat u vraagt, is een prioritering van natuur boven economie. Ik zeg het maar even plat. Ik zeg: die zijn gelijkwaardig en is ook de tegenstelling die vaak benoemd wordt, met de voorbeelden die ik net gaf, de bedrijven die in onze haven landen, ook vaak alleen in de hoofden van mensen. Dus het voorstel dat u doet, vind ik geen goed idee, want ik wil natuur en economie gelijkwaardig behandelen en niet de 1 boven de andere zetten. Dan hebben we de klassieker scope 3 en de lokale leefgebieden. Dan hebben we scope 1, 2 en 3 en u zegt: winde golf van Amerika staat een boorplatform, daar wordt olie gewonnen, gaat naar Houston. Dan gaat het in een schip, dan gaat het naar ons en dan gaan we het raffineren. Wat wij doen is nu scope 1 en 2, dus de CO2 die wij hier uitstoten en niet de CO2 die het hele traject wordt, de lucht ingaat. Daar hebben we al vaak over gesproken. Uiteindelijk zal de havenvisie leiden dat ook scope 2 en 3 in de toekomst wordt gerealiseerd. Daar moet je je nu niet op vast gaan leggen, dus ook deze motie ontraad ik. Dan 'geen ruimte voor kerncentrales in havenvisie'. Daar zijn we het niet mee eens.

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, de wethouder zei: Golf van Amerika. Is dat een college-uitspraak?

De heer SIMONS (wethouder): Golf van Amerika, zo heet dat toch tegenwoordig? Dat heet de Golf van Mexico. Ik had ergens gelezen dat dat veranderd was, maar als u daar aanstoot aan neemt, zeg ik gewoon de Golf van Mexico. Het maakt mij niet uit. Ik ga er niet over.

De VOORZITTER: Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Een punt van orde. Dat maakt wel uit, wethouder. Dat maakt heel veel uit. We kunnen alles zeggen en ik ben ermee eens dat we kunnen zeggen: het is een grapje, maar het maakt wel degelijk uit. Je zult er maar wonen. We gaan Nederland Amerika noemen, dan wil ik u wel eens horen. We gaan Rotterdam Amsterdam noemen. Even serieus, ik vind het leuk om grapjes te maken, ik vind echt alles leuk, maar soms is het niet goed.

De VOORZITTER: De wethouder vervolgt zijn betoog.

De heer SIMONS (wethouder): Ik probeerde goed naar u te luisteren. Maar goed, ik laat het maar even. 'Geen ruimte voor kerncentrales in de havenvisie', daar zijn we het niet mee eens.

Dat moge duidelijk zijn. Wij vinden dat kernenergie een onderdeel is van de toekomstige energiemix. Wij als college hebben afgesproken in ons coalitieakkoord dat wij openstaan voor kernenergie, ook in Rotterdam. We werken met alle processen mee die geïnitieerd worden door de rijksoverheid. Vanuit dat standpunt kan ik deze motie niet omarmen, dus ik moet hem ontraden. '2050 is ver weg, wat doen we in de tussentijd?' Dat is wel grappig, want daar heb ik al op geantwoord dat we een jaarverslag hebben van het Havenbedrijf van 324 pagina's waar echt alles in staat. Maar ik heb ook een nieuwtje, het was voor mij ook nieuw. Vanochtend heeft het Havenbedrijf, ik weet niet of het toeval is, het Klimaattransitieplan Havengebied en Havenbedrijf Rotterdam. Deze eerste versie van het klimaattransitieplan bevat de doelen en acties die zijn gebaseerd op bestaand beleid tot 2030 met een doorkijk naar 2050. Het plan bundelt alle inspanningen van het Havenbedrijf Rotterdam gericht op de reductie van de broeikasemissies. Het staat, volgens mij, op de site van het Havenbedrijf. U kunt het nalezen. Ik zou zeggen: we hebben meer dan genoeg informatie. Wat u wilt, daar wordt u al in bediend, want sinds vanochtend is het er. Om die reden moet ik deze motie ontraden. Dan een sympathieke motie 'stilte voor onze arbeider'. Ik heb daar al eerder op gereageerd. Hij had een iets andere vorm. Daar heb ik gezegd: nodig me uit. Maar dit gaat meer over de herdenkingsagenda en dat ligt meer op het terrein van onze burgemeester. Dus onze burgemeester zal daar zo nog wat over zeggen. Dan kom ik bij 'Rotterdams durfkapitaal'. We hebben net de move gemaakt van de start- en scaleups, alle inspanningen bij de EBZ, Economic Board Zuid-Holland, om dat meer te structureren. Er wordt altijd naar de overheid gekeken, maar het is natuurlijk ook belangrijk dat we meer privaat kapitaal uit de markt halen. U zegt: een inventarisatie. Dat is goed, want af en toe zie ik ook door de bomen het bos niet meer. Dus goed, een inventarisatie en ook kijken hoe we dat we op zo'n effectief en efficiënte manier kunnen inzetten, die schaarse middelen die we hebben, en hoe we die als hefboom kunnen gebruiken om meer privaat kapitaal aan te trekken, zodat we die start- en scaleups beter kunnen ondersteunen, waarmee ze niet per se naar het verre buitenland hoeven. Om die reden kan ik deze motie omarmen. Dan krijgen we de bredere Europese samenwerking. Het is een beetje een déjà-vu, want we hebben u een brief gestuurd op 9 december 2025, waar alle samenwerkingsverbanden van het Havenbedrijf instaan. Die worden natuurlijk door het Havenbedrijf zelf gekozen, want dat heeft er ook mee te maken dat we het Havenbedrijf juist hebben verzelfstandigd om dit soort meer operationele zaken zelf te kunnen beslissen. Ik kan u 1 ding vertellen: als een haven of een havenbedrijf waar ook ter wereld belangrijk is, voor de Rotterdamse, dan werkt ze ermee samen. Nogmaals, in de brief van 9 december staat al een opsomming. Dus om die reden moet ik deze motie ontraden. 'Natuur kan niet nog eens zo lang wachten'. Bij de Derde Maasvlakte, we zitten nog te wachten op de natuurcompensatie van de Tweede Maasvlakte. Ook daarover heb ik u een brief gestuurd, op 2 december, mijn collega Zeegers die hier naast me zit, dat het ministerie eindelijk wakker is geworden en wat gaan doen. Dus kijk die brief nog eens na. Het is wel: lessen moeten we leren en als we een Derde Maasvlakte gaan opspuiten, dan moet dit ook op orde zijn. Dus vandaag dat ik deze motie kan omarmen. Dan heb ik nog de motie 'duurzaam standaard, fossiel uitzondering'. Ik heb net al een voorbeeld gegeven, het is allemaal hypothetisch, want het is pas over 25 jaar, met bijvoorbeeld LNG, maar ik wil best dat verder uitzoeken en daarover aan u rapporteren. Dan heb ik nog 2 moties, als ik het goed heb, van de SP. 'Geen Derde Maasvlakte'. Dat willen wij wel en om reden dat we schaarste hebben, ondanks dat er nu wat bedrijven helaas weggaan. De circulaire duurzame economie heeft, gemiddeld gezien, anderhalf keer meer ruimte nodig dan de traditionele industrie. Dus deze motie moet ik ontraden. 'Baangarantie in de haven van de toekomst', natuurlijk, dat is leuk, maar dat kunnen we niet waarmaken. Daar gaan we ook niet over. Uiteindelijk nemen bedrijven mensen aan en niet de gemeente Rotterdam of het Havenbedrijf. Dus ook deze motie, ondanks een sympathiek doel, moet ik ontraden. Volgens mij heb ik alle moties gehad die op mijn werkveld vallen.

De VOORZITTER: Dan kijk ik even naar wethouder Lansink-Bastemeijer.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dank u wel, voorzitter en dank aan de raadsleden dat ik ook eens bij een havenonderwerp mag optreden. Ik voel mij vereerd om met u daarover het debat aan te gaan. Ik heb 2 vragen en een drietal moties. Twee moties zullen dezelfde appreciatie krijgen omdat ze over hetzelfde gaan, namelijk de bereikbaarheid van onze haven. GroenLinks vroeg nog, daar hebben zij ook nog een motie aan gekoppeld, dus daar zal ik er nog wat verder op ingaan, waarom waterveiligheid in samenwerking met DPDR, oftewel het Deltaprogramma Rotterdam Drechtsteden niet benoemd wordt in de havenvisie. Dat is feitelijk een keuze geweest, dat is zo'n enorm traject, zo'n groot traject, dat zou de havenvisie volledig overdonderen. Dat had u er 2 Bijbels bij kunnen nemen, denk ik. Dus voor de overzichtelijkheid en de leesbaarheid is ervoor gekozen dat er uit te halen. Ik zal ook bij uw motie aangeven dat in Q2 het Deltaprogramma Rotterdam Drechtsteden met de visie voor 2100 komt. Dat is een landelijke manier van werken, waarop we eens in de zoveel jaren kijken naar waterveiligheid en de inspanningen die daarvoor nodig zijn. Dat zal ook de grondslag zijn voor mijn ontraden van uw motie, kan ik u nu al zeggen, want daar hoort het echt thuis. Dat moet integraal worden gewogen en daar worden ook uw overwegingen allemaal in meegenomen. Daar is hard aan gewerkt met ontzettend slimme mensen. Daar zit ik samen met de burgemeester in, zoals u weet. Daarom zeg ik dat ook, mevrouw de burgemeester. Het was een compliment aan u, verkapt wellicht, maar wel gemeend. DENK vraagt over vervoer over water, is dat overwogen? Dat hebben we ook al wel eens geprobeerd. Die zijn ook uit de vaart gehaald, omdat het toch lastig bleek te koppelen met bedrijven die dan toch nog wat ver op afstand van het water hun bedrijfsvoering hebben. Dus dan moet je daar toch altijd weer aanvullend vervoer op hebben. Maar ik leg het niet helemaal naast me neer, want wij zijn samen met reizennaardehaven.nl, dat is een heel mooie samenwerking tussen bedrijven van de haven, wethouder Simons en mijzelf, bezig om juist dat vervoer en de bereikbaarheid van de haven met allerlei slimme oplossingen, zoals vanpooling, daar heeft u al heel vaak wethouder Simons over horen spreken, carpooling, de Hopper die we daar hebben. Als dat groter en groter en groter wordt, kan het zomaar zijn dat er misschien waterverbindingen zijn die daar een goede aansluiting op zouden kunnen hebben. Maar in de fase waarin we nu zitten met reizen naar de haven is dat net iets te vroeg en hebben eerdere experimenten laten zien dat er op dit moment weinig goede exploitatie op te vinden is. Maar in de toekomst, zou ik zeggen, willen we dat wel meenemen. Dan moet het gebruik van die nieuwe strategie die veel vraaggerichter zijn, dat is de kracht van reizen naar de haven, is dat het veel meer aansluit op de eisen die de bedrijven in de haven stellen. U kunt zich voorstellen dat zij een heel ander eisenpakket hebben over vervoer, omdat zij in ploegendiensten werken, volcontinu, 24/7. Dat is echt iets anders dat het ov kan leveren, zal ik u nu al zeggen, maar wat ook bijvoorbeeld vervoer over water kan leveren. In de toekomst zeker iets om naar te kijken. Dus ik sluit het niet helemaal uit. Dan de 3 moties wat mij betreft. Motie 7, 'laat de buitendijkse gebieden niet verzuipen'. Die is van GroenLinks plus CDA, heb ik u al aangegeven, het Deltaprogramma Rijnmond Drechtsteden is daar ontzettend hard over aan het peinzen, over het hele gebied. We komen in Q2 2026 met een advies, dat gaat ook naar de rijksoverheid. Dat wordt allemaal bij elkaar gebonden. Daar zijn we heel druk mee doende en de zaken die u meegEEft, worden daar al als overwegingen meegenomen. Dus ontraden, omdat ik vind dat het hier geen plek heeft. Ten tweede, omdat ik vind dat daar een uitstekend proces wordt doorlopen, wat aan uw wensen zal voldoen, denk ik, en daarmee overbodig. Dan de motie 'bereikbare haven van de toekomst'. Die wil ik koppelen aan openbaar vervoer naar de haven. Dat heb ik u al uitgelegd bij de beantwoording van de vragen vanuit DENK. Onze insteek, dat is ook echt in overleg met het havenwezen zelf en met de bedrijven aldaar, is veel meer op vraaggericht vervoer, dus vanpooling, waar medewerkers zelf een busje besturen dat mensen ophaalt en waar ook de bestuurder wat geld voor krijgt, carpooling hoef ik u niet uit te leggen en die Cityhopper. Dat doen we nu in de Botlek en proberen, als dat succesvol is, natuurlijk steeds meer bedrijven aan te schakelen, om op die manier de haven ook bereikbaar te maken. Dat zijn ontzettend goede initiatieven.

Lees daar vooral eens op, op reizennaardehaven.nl. Die website is een paar weken geleden in de lucht gegaan om bedrijven te enthousiasmeren, maar ook medewerkers en toekomstig potentieel van de haven, nieuwe medewerkers, te enthousiasmeren op een andere manier dan de klassieke auto naar de haven te komen. Wij zetten echt in op dat systeem, omdat wij ook uit verleden wel weten dat het ov daar dan niet zo heel succesvol zou zijn, gezien de specifieke aard van de bedrijfsvoering. Tot zover, mevrouw de voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Sta mij toe dat ik niet voor 1 motie beantwoording nog wissel van rol, dus dat ik dan ook gelijk de voorzitter en de beantwoorder ben, als dat oké is. De heer Lammering Varela had nog een motie op stuk nummer 13, om de Workers' Memorial Day toe te voegen aan de vaste herdenkingsagenda van de gemeente. De herdenkingsagenda van de gemeente wordt gevormd door herdenkingen die gerelateerd zijn aan oorlogen, conflicten en het slavernijverleden. Dit is echt van een andere orde. Dit gaat over vreselijke ongevallen, bedrijfsongevallen, en ik denk dat dat juist niet echt past in alle zaken die wij herdenken als gemeente. Ik vind het wel heel belangrijk dat er ook aandacht voor is, dus ik waardeer ook wel enorm dat in dit geval de vakbonden ook hier aandacht voor vragen, juist ook om het belang te benadrukken van veiligheid in het werk. Dat kan niet genoeg benadrukt worden. Dan denk ik dat de wethouder dat met mij eens is. We hebben helaas afgelopen jaar ook een aantal bedrijfsongevallen gehad met dodelijke afloop en dat is vreselijk. Dat is zo afschuwelijk, maar ik denk dat het niet helemaal past bij de herdenkingsagenda van de gemeente. Dus ik wil wel het belang benadrukken van het herdenken, maar niet via de gemeente, zoals wij dat formeel doen. Dus daarom ontraad ik deze motie. Ik kijk rond of er nog vragen zijn bijna blijven liggen voor een veegronde. Zijn er mensen die behoefte hebben aan een tweede termijn? Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dank u wel, voorzitter. Het kan vrij kort. U hoort vandaag vanuit de VVD, maar ook in de commissie, vanuit de andere partijen de vraag om keuzes vanuit deze wethouder. Wat ik heel veel terughoor in de antwoorden is: we hebben het samengesteld met het rijk, met de provincie, we hebben de visie van iedereen meegenomen. Maar, ik denk, wat wij missen als gemeenteraad is de visie van Rotterdam. Er is niet iets in deze visie waar we op tegen kunnen zijn, maar we missen wel die Rotterdamse stem. Dus ik hoop dat ook met onze motie om deze visie concreet te gaan maken in KPI's, dat we vervolgens ook echt gaan zien welke keuzes Rotterdam nou gaat maken, want dat is wel wat we ook verwachten en dat is waar wij, denk ik, raadsbreed om vragen. Dat is nog een verbeter slag die gemaakt kan worden in deze visie. Maar de wethouder omarmt die motie, dus daarmee kunnen wij wel deze visie hiermee steunen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Dat is niet het geval. Dan zijn we daarmee aan het eind gekomen van de agendapunt 5.2 en dan gaan we zo met 5.3, de erfpachtkwestie beginnen. Ik zou willen verzoeken of misschien een vervangend voorzitter het wil overnemen, want mijn hoofd begint nu echt heel helemaal vol te lopen en eruit te lopen. Dat betekent waarschijnlijk ook dat ik jullie niet meer zie voor het einde van het jaar. Ik wil jullie alvast alle goeds wensen voor het nieuwe jaar, maar ook vooral heel veel rust voor de komende dagen, want jullie gaan allemaal nog, ieder op zijn eigen manier, een heel drukke periode tegemoet. Heb ook tijd voor datgene wat er echt toe doet in het leven. Dat wens ik jullie toe. Dank jullie wel.

5.3 *Erfpachtkwestie*

- 1. Het voorstel tot vaststelling van de uitgangspunten erfpachtbeleid.*
- 2. Het voorstel tot wijziging van de Nota Rotterdams Grondbeleid betreffende de looptijd van nieuwe tijdelijke erfpachtcontracten.*

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dames en heren, een heel fijne middag en vanuit deze plek natuurlijk beterschap aan de burgemeester. Wij gaan door met agendapunt 5.3, de erfpachtkwestie. De eerste spreker op mijn lijstje is de heer Roskam. De heer Roskam, het woord is aan u.

De heer ROSKAM (lr): Voorzitter, erfpacht. Twee jaar geleden sprak bijna niemand in de stad erover. In deze gemeenteraad was het een voetnoot in begrotingen en beleidsdocumenten, voor bewoners niet meer dan een verplicht riedeltje bij de notaris, vlak voordat ze de sleutels kregen van hun nieuwe thuis. Hoe anders is het nu? Wat begon met 250 brieven aan erfpachters kwam bij veel Rotterdammers pas echt binnen na het artikel in het AD: bewoners van Rotterdams buurtje slaan steil achterover: erfpacht verloopt, 140.000 euro betalen. Niet alleen bewoners sloegen steil achterover, ook bij de fractie van Leefbaar Rotterdam waren we met stomheid geslagen. Door druk vanuit de samenleving en deze raad is het project na die 200 brieven razendsnel stilgelegd. Voorzitter, ik ga mijn hele commissietermijn hier niet overdoen. Daarvoor is de tijd te kort. Maar ik wil wel duidelijk maken dat dit voor Leefbaar Rotterdam nadrukkelijk niet het moment was om zelfgenoegzaam achterover te leunen en te wachten op het advies van de commissie. Dat doen we nog steeds niet. Zo kregen we maandag van mijnheer Van der Veer te horen, hij vroeg ons om advies, want hij ging een huis kopen in de Beverwaard met erfpacht. Afgelopen maandag passeerde de akte bij de notaris. Hij stuurt een mail naar de gemeente om van de HGW gebruik te maken en tot verbazing werd zijn mail gebounced. Gemeentelijk mailadres was niet beschikbaar. Door het snelle handelen van onze fractiemedewerker Thijs Pince van der Aa werd dit snel opgelost door de organisatie. Stelt u zich eens voor: heb je recht op die historische grondwaarden regeling, wil je het aanvragen, geeft de gemeente niet thuis. Wethouder, alstublieft, regel dit soort zaken. Dit zijn startpunten. Maar goed, we organiseerden bewonersavonden, onderhielden een erfpachtupdate met meer dan 1000 aanmeldingen, beantwoordden wekelijks tientallen mails, gingen de straat op, flyerden 30.000 woningen en spraken met experts die ons verder konden helpen. Toen bleek dat we simpelweg niet over alle informatie beschikten, dienden we een WOO-verzoek in en vroegen we aanvullende stukken op via de griffie. We moesten weten wat eerdere raden en colleges hadden besloten om scherp te krijgen waar de oplossing voor de erfpachters ligt. Wat bleek, voorzitter, het was effectief. Niet alleen ontdekten we dat het college de HGW-regeling sinds 2008 niet correct heeft uitgevoerd, maar ook dat deze regeling voor iedereen toepasbaar was met algemene bepalingen voor 1988 en dat het voor deze groep nooit goed was uitgevoerd. Ik weet nog dat ik het allemaal aan een zekere mijnheer Visser uitlegde. Zijn reactie was simpel maar duidelijk: mijnheer Roskam, dat klinkt als wanbeleid en kutbestuur. Wat gaat u eraan doen om het op te lossen? Daarover straks meer. Net als in de commissie wil ik hier wel meteen hardnekkige mythe de wereld uit helpen. Erfpachters krijgen vaak te horen dat ze de kleine lettertjes maar beter hadden moeten lezen. Dat is onzin. Het vergde ons een WOO-verzoek, uitvragen bij de griffie, uren werk om deze informatie boven tafel te krijgen. Bewoners wisten het niet, college wist het niet, de raad wist het niet, de uitvoering wist het niet. Dit is geen kwestie van kleine lettertjes, dit is een structureel informatieprobleem. Erfpacht is een complex product. Voorzitter, voor het voorstel dat nu voorligt, is het vooral van belang dat deze ontdekking erfpachters meer keuzevrijheid en meer bewegingsruimte heeft gegeven. Ik wil kort uitleggen waarom het helemaal niet zo ingewikkeld is als vaak wordt gedaan. De historische grondwaarden regeling, de HGW noemen we hem vaak, houdt in dat 50 jaar canon aanvullend kan worden afgekocht tegen de historische grondwaarde. Als de canon al eens voor 50 jaar is afgekocht, kan bij aankoop van een woning binnen een maand per mail opnieuw aanvullend worden afgekocht voor 50 jaar tegen historische grondwaarden. Dat betekent dat je een klein bedrag betaalt om de huur voor 50 jaar vooruit te betalen. Is de eerste periode niet afgekocht, dan wordt de canon per kwartaal betaald. Iedere 10 jaar van het contract volgt een herziening en bij zo'n herziening kan je wederom aanvullend voor 50 jaar afkopen. Dan nog de term toedeling. Daar bestond in de commissie nog onduidelijkheid

over, want anderhalve week geleden, niemand had hem gezien. Het college heeft daar zelf Pels Rijcken opnieuw voor geraadpleegd. Toedeling betekent niets anders dan het wijzigen van het eigendomsdeel: scheiding, overdracht, overlijden en ook in die gevallen kan afkoop mogelijk zijn. Het is niet ingewikkeld, maar we moeten de mensen wel wijzen op het recht. Daar later meer over. Maar goed, voorzitter, wat staat erpachters nu te wachten? Vanaf 1 januari lanceert de wethouder een nieuw erfpachtproject, aantoonbaar beter dan het oorspronkelijke plan. Voor zittende erpachters is de canonrente gelijkgetrokken met die van de andere G4-steden. De canon wordt berekend over 75 procent van de grondwaarde. Wie de canon niet kan betalen, krijgt uitstel van betaling. Niemand hoeft zijn woning te verlaten. De correctie op de aankoop van de grond is verhoogd van 25 naar 40 procent om te compenseren dat de grond niet bouwrijp is en niet in vol eigendom. De historische grondwaardenregeling wordt na 17 jaar weer correct uitgevoerd voor iedereen. Er komt een herstelactie voor fouten uit het verleden, waardoor sommige erpachters tienduizenden euro's kunnen terugkrijgen. Dankzij ons is deze uitgebreid, niet alleen voor een paar 100 mensen vanaf 2008, nee, vorige keer kregen we de toezegging van de wethouder dat deze herstelactie ook zou kijken naar iedereen met algemene bepalingen voor 1988. Oftewel: nog eens 7500 Rotterdamse huishoudens. Daarnaast komen er duidelijke informatiepakketten zodat de erpachters weten waar ze recht op hebben. Dankzij de motie van de heer Biljoen, daar zit hij weer, en mij, wordt erfpacht periodiek besproken binnen de regeling risicovolle projecten, zodat de raad kan bijsturen wanneer het nodig is. Voorzitter, tot slot wil ik nog een paar punten toevoegen voor de Rotterdamse erpachters. Leefbaar Rotterdam dient een motie in om de HGW-regeling als volwaardige derde optie op te nemen in iedere aanbestedingsbrief, inclusief een simpele en begrijpelijke uitleg. Een tip van mij, ik ga niet over de uitvoering en ik ben er zelf ook slecht in, maar besteed het uit aan een club die dit wel goed kan uitleggen. Daarnaast willen wij dat canonbetalers die gebruikmaken van een uitstelregeling in schrijnende gevallen in aanmerking kunnen komen voor kwijtschelding. Als hun woning onder water staat en mensen nauwelijks rondkomen, is het onacceptabel om alsnog duizenden euro's aan erfpachtschuld te innen. Tot slot blijkt uit veel mailcontact dat het vinden van stukken, correspondentie en erfpachtinformatie vaak een hels karwei is. Daarom wil Leefbaar Rotterdam dat alles overzichtelijk beschikbaar komt via Mijn Loket. Want als de waardering van de grond via de BAG gaat en de makelaars deze niet mogen gebruiken, zie ik disputeren in het vooruitzicht. Dan maar beter alles digitaal bij de hand. Voorzitter, dit is niet de laatste keer dat we hierover spreken, maar we mogen wel vaststellen dat er veel is bereikt. Dus concluderend: er is een hoop gebeurd en we spreken hier nu over dit onderwerp een week voor de kerst. Kerst is toch een moment dat staat voor een nieuw begin, licht in donkere tijden, maar ook een moment van bezinning. Voor veel erpachters hangt erfpacht als een grauwe sluier over deze feestdagen. Daarom willen wij met onze moties werken aan herstel en een lichtpuntje bieden. Herstel van vertrouwen in de politiek door te zorgen voor een fatsoenlijke overheid die juist handelt, die mensen de juiste informatie geeft en barmhartig zijn eigen fouten toegeeft en niet elkaar overschreeuwt met kortingen. Tot zover. Dan heb ik nu een paar moties.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, de heer Roskam. Dat levert een reactie op bij de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Ik haak aan op dat kwijtschelding. Kennelijk dient u daar nu ook een motie voor in, schrijnende gevallen, kwijtschelding, maar dan vraag ik me af: kwijtschelding van wat stelt u voor?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): We stellen een onderzoeksmotie voor om te kijken dat je zegt: in welke gevallen kan je het kwijtschelden? Het gaat vooral om canonbetalers. Stel, je kunt de canon

niet betalen, er is dan een uitstelregeling nu in het huidige voorstel waarbij je later dan alsnog gaat betalen. Maar we kunnen ons ook voorstellen, we hebben het over 50 jaar in de toekomst. We kunnen ons ook voorstellen, net zoals in 2008, dat er een woningcrisis komt, dat de huizenprijzen kelderen, dat je met dat huisje opeens financieel onder water staat. Wij vinden het best wel een schrijnende situatie als je dan alsnog die erfpachtschuld komt verhalen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dus het gaat over kwijtschelding van het betalen van de canon, als ik het goed begrijp.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Dat is inderdaad onze insteek.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dan vraag ik me af: waarom dient u dan een onderzoeksmotie in? Waarom dient u niet een amendement in? We kunnen vandaag dat voorstel beter maken. U zegt: het hangt als een grauwe sluier boven de feestdagen. Regel dan wat, maar u doet een onderzoeksmotie. U weet zelf wat er vaak gebeurt met onderzoeksmoties.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Ja, op een onderzoeksmotie komt een afdoening en dan maak je een voorstel en dan zie je een motie in. Het is simpel, je weet niet wat er de komende 50 jaar gaat gebeuren. Een deel van de mensen zal in een fijne situatie zitten, financieel gezien, en zeggen: je kunt het opplussen met mijn hypotheek, mijn overwaarde. Ik weet het niet. Er zal ook een groep mensen zijn die bijvoorbeeld zeggen: ik heb nog maar 10 jaar te gaan. Ik heb een AOW, die stijgt niet mee, dat je voor dat soort situaties wel iets biedt.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, dat hoeft de heer Roskam mij niet uit te leggen, daar gaan we straks allemaal voorstellen voor doen om inderdaad de meest kwetsbaren te beschermen. Daarom haak ik aan op dat zinnetje van u over kwijtschelding, want ik denk: daar zit een optie. Nu kan ik me voorstellen dat u zegt: college, werk uit, onderzoek dat, wat is schrijnend en wat is niet schrijnend. Maar u kunt vandaag wel regelen dat er kwijtschelding in komt. Bijvoorbeeld in het voorstel. Dat zou een majeure stap zijn. Maar door er een onderzoeksmotie van te maken, weet u zelf wat u doet. Dan kan het college van zeggen: dat willen we best onderzoeken, mijnheer Roskam. En dan kunt u zeggen: kwijtschelding, daar hebben we naar gekeken. Nee, vandaag is het moment waarop we als raad dingen kunnen regelen, kwetsbaren kunnen beschermen. Dat zit in uw betoog. Doe het dan ook. Maak dan ook een voorstel waarbij, als dat een meerderheid krijgt en ik denk dat dat zomaar eens zou kunnen in deze zaal, ik heb dat vorige keer ook al gezegd: de panelen verschuiven, dus we kunnen andere meerderheden hier vinden. Dan hebben we een meerderheid erop en dan kunt u het vandaag regelen. Dus mijn oproep aan u is: maak er geen onderzoeksmotie van, want daar kan nog van alles mee gebeuren. Regel het. Zet een kwijtscheldingsregeling in dat voorstel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mijnheer Segers-Hoogendoorn. Daar zat niet per se een vraag in, maar u mag van mij reageren, mocht u daar behoefte aan hebben. Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Misschien dat de heer Segers-Hoogendoorn met een onderzoeksmotie, met de uitkomst ervan, niets doet, maar ik niet. Daarom zeg ik ook net: het is een komma en geen punt. Dus we gaan hier nog verder mee. We hebben al kwijtscheldregelingen voor minima. Er zat een optie in het voorstel hoe ze het willen gaan aanpakken. Ik heb er nog een aantal vragen bij, dus ik dien een onderzoeksmotie in.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, afrondend en met permissie. De heer Roskam reageert niet op wat ik zeg. Ik zeg: vandaag kunnen wij dingen regelen. Er is hier een meerderheid in de raad om dit soort dingen te doen. Doe het dan ook, want als u een onderzoeksmotie indient, heeft u niets geregeld. Dan komt er een onderzoek en weet ik wanneer ergens een keer een antwoord. U zegt zelf: mensen hebben die grauwe sluier boven zich hangen. Dus regel het vandaag. Mijn steun heeft u en van heel veel partijen. Dat is de oproep die ik doe. Dus geen onderzoeksmotie, gewoon een amendement: kwijtscheldingsregeling erin. Doe het.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mijnheer Segers-Hoogendoorn. Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Dan hoop ik, als de motie afgedaan wordt en we komen met een voorstel om het aan te passen, dat ik nog steeds uw steun heb. U wilt nu beslissen over dingen die u niet weet. Ik vind het onbetrouwbaar, u niet schijnbaar. Daarover verschillen we van mening.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, nu dan afrondend. De heer Roskam had het over herstel van vertrouwen in de politiek, dat doet hij hiermee niet. Dit is een jij-bak naar mij. Dat is onterecht. U kunt hier vandaag iets regelen voor waar u zegt voor te staan. U doet het niet. U kiest er zelf voor om het niet te doen. Een onderzoeksmotie in te dienen. Daarmee wordt helemaal niets geregeld, voorlopig in ieder geval niet. Dus u moet het niet met mij gaan hebben over wanneer die motie afgedaan wordt. U kunt vandaag iets regelen en u kiest ervoor om het niet te doen. Dat is de conclusie.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): U wilt iets regelen wat u inhoudelijk niet kent, prima. Ik hoop wel dat ik over een paar maanden, als het afgedaan gaat worden, dat ik alsnog op uw steun kan rekenen. Indien niet: *c'est soit*.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Een andere interruptie van mevrouw Verkoelen, maar ook van mevrouw Kockelkoren. Mevrouw Verkoelen, het woord is aan u. Het woord is aan u, mevrouw Verkoelen, neem uw moment.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Ik ken mijn voorzitter, vandaar. Voorzitter, ik heb een vraag aan de heer Roskam, want het is een prachtig verhaal en u klopt stevig op de borst. Ik hoor u weer over 2008 en als ik ga vragen: wat, gaat u beginnen over de Partij van de Arbeid, maar het was allemaal 2002, de historische grondwaarde. In de commissie, ik was er zelf bij, zei u

keihard: dat moet het worden. Gaat u daarvoor of gaat u daar niet voor als we daar een amendement voor indienen?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Kunt u uw vraag verduidelijken? U zegt de historische grondwaarde of bedoelt u de historische grondwaardenregeling?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): De regeling.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Laten we scherp zijn. Daarvoor hebben we een motie ingediend. Wij hebben boven water getrokken dat die niet uitgevoerd is. Wij hebben boven water getrokken dat die voor een heel grote groep Rotterdammers wel van toepassing was, Pels Rijcken-rapport van november: de gemeente is nalatig, staat erin. Komt het in de herstelactie? Hij is er, mensen hebben recht op die regeling.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Niet iedereen, mijnheer Roskam, dat weet u verdomd goed. Ik wil van u boter bij de vis, hetzelfde als wat zojuist de heer Segers-Hoogendoorn zei: wat gaan de mensen nu van u krijgen, anders dan wat er in het voorstel staat? Wie gaat hier extra voordeel aan krijgen? U was keihard enige in de commissie: wij gaan de historische grondwaarderegeling doorvoeren. Dat gaat u niet doen, zo duidelijk is het. U zegt: wij doen nu van alles. Nee, u hebt het fout gedaan in 2002 als Leefbaar, want toen had u het moeten regelen. Dat heeft u toen niet gedaan. Dat kunt u nu herstellen. Dat zegt u ook in de commissie en ik wil graag van u weten: gaat u het doen, ja of nee?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Allereerst is het in 1988 al fout gegaan en toen was ik nog niet oud genoeg om te stemmen. U geeft heel duidelijk aan dat u dus nog steeds niet begrijpt hoe de historische grondwaarderegeling werkt. Dat is het enige dat u aangeeft met uw betoog. U hebt geen kennis van zaken, u spint mensen een rad voor de ogen. De historische grondwaarderegeling geldt voor iedere erfpachter in Rotterdam. Er zijn voorwaarden waar je aan moet voldoen en we hebben een motie ingediend dat er duidelijk wordt gecommuniceerd naar iedereen, zodat ze kunnen zien: maken we hier aanspraak op? En zo ja, hoe?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Dus niemand gaat grote rekeningen van 80.000 tot 140.000 euro krijgen? Die gaan allemaal terug. Dat krijgen wat ze kregen in 1988 plus 10 procent. Ja of nee?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Nee en wederom: u begrijpt het niet, want dat is niet het voorstel dat voorligt. Het is heel simpel. Mensen hebben de keuze. Wij zeggen: voer 3 opties in. U begrijpt het niet en u wilt niet begrijpen, dat is prima. Mensen kunnen zeggen: ik ga canon betalen, dat is een optie, daar kunnen mensen voor kiezen. Mensen kunnen zeggen: ik maak er meteen

gebruik van, want ik wil mijn huis verkopen. Ik ga naar Curaçao toe. Die zeggen: ik maak gebruik van die 60 procent regeling van het college. Dat kan. Ik zou gaan voor die HGW-regeling. Ik zeg: jongens, wat zijn de voorwaarden, moet ik doen om in aanmerking te komen? Dat is een keuze die bij mensen ligt. Een keuze die mensen hebben en een recht dat ze hebben.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dat wordt natuurlijk allemaal gezegd via de voorzitter, voor de duidelijkheid. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Dat is dus niet zo, via de voorzitter, dat is het totaal niet. U begrijpt de regeling niet, u begrijpt hem verdomd goed. U moet door de pomp, via de coalitie. U kunt niet de HGW-regeling doorvoeren en wat betekent dat? U zegt het zelf: dat is niet het voorstel. Dat klopt, dat is niet het voorstel. Heel veel erfpachters gaan er dus verrekke hard op achteruit. Als ik hem verkoop, gaat het een winst zijn voor degene die koopt, niet voor degene die verkoopt. Daar hebben we het nu over en die regeling, dat is de HGW-regeling en die pakt u niet aan. Dat zei u in de commissie: dat gaan we doen, maar u doet het uiteindelijk niet.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw Verkoelen. We gaan door naar mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik zou wel graag het pleidooi van mevrouw Verkoelen willen ondersteunen. Want wat wij hier zien, dat gebeurde ook al in de commissie, we zien een rookwolk die wordt opgetrokken van Roskam. Erfpachters kunnen gebruikmaken van HGW-regeling als zij nieuwe koper zijn. Anders moeten ze scheiden. Heel veel mensen zijn getrouwd, misschien dat ze willen scheiden, maar als je in je huis blijft wonen, kun je dus geen aanspraak maken op de HGW-regeling of ze kunnen trouwen. Maar sommige mensen zijn al getrouwd, kunnen ook geen aanspraak maken. Dan was er nog het ding van toedeling. Daarvan heeft Pels Rijcken uitgezocht: als wij 1 procent toedelen, alleen daarover krijg je dan een grotere korting. Dus wat de heer Roskam hier doet voorkomen, is alsof iedereen er aanspraak op kan maken. Dat is niet het geval. Wij willen dat heel helder hebben, want wij gaan zo meteen namelijk met een heel aantal partijen voorstellen doen indienen om wel voor alle erfpachters, 25.000 erfpachters, in de erfpachtregeling de historische grondwaarderegeling korting voor iedereen toegankelijk te maken. Dan wil ik graag horen van de heer Roskam: gaat u daarover mee of niet? Dan moet u eens ophouden met die rookwolken, gewoon ja of nee zeggen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Ik merk dat een deel van de raad nog steeds de HGW-regeling niet begrijpt. Het is een redelijk duidelijke regeling. We hebben er een motie over ingediend dat hij als volwaardige optie meekomt in het aanbod van het college. Dus vlees, vis, vega om het zo duidelijk te zetten. Dat is een oplossing waar iedere erfpachter recht op heeft. Er zijn voorwaarden waar je aan moet voldoen, net zoals met kiesrecht, daar zijn ook voorwaarden waar je aan moet voldoen. Je moet 18 zijn om te mogen stemmen. Het is heel simpel. Jullie begrijpen allemaal die regeling niet. Mijn voorstel is: we gaan hem weer toepassen. Dat is decennialang niet gebeurd. Iedereen krijgt te horen wat de regeling is. Hij wordt duidelijk uitgelegd en vervolgens is aan mensen de keuze. Als u de regeling wilt veranderen, want dat is waar u het over heeft, u wilt de regeling veranderen, dan vind ik dat niet betrouwbaar. Want ze zeggen: we hebben de regeling al decennia niet toegepast. U zegt: we begrijpen hem niet, want 2 weken geleden wist u allemaal ook niet waar het over ging. Nu zegt u: ik begrijp het niet. Doe dan maar iedereen, want volgens mij is het voordeliger. U verwijt het college Black Friday-deal om hem vervolgens zelf te overtoepen. Ik vind het onbetrouwbaar.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Het is wel bijzonder dat de hele wereld iets niet begrijpt, behalve de heer Roskam. Dat maakt het verhaal zo onbegrijpelijk voor erfpachters en dat is nu juist waarvoor we hier staan. Wij willen een begrijpelijke, transparante en betaalbare regeling voor iedereen. Het is jammer dat de heer Roskam kiest voor dat rookgordijn. Want daarmee help je erfpachters geen een stap verder. Ik hoop dat die zo meteen na afloop van de eerste en tweede termijn, na al onze goede voorstellen om wel een eerlijke, transparante betaalbare methode voor alle erfpachters in te dienen, dat hij dan terugkomt van die ivoren toren. Want wat een bullshit.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Roskam. We hebben nog een paar andere mensen die staan. U kunt ook rustig doorgaan. Mijnheer Segers-Hoogendoorn, het woord is aan u.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, via u een vraag aan de heer Roskam. Wat zegt hij over zijn menukeuze, hij noemt het zelf steeds vlees, vis, vega, aan zittende erfpachters over de HGW-optie. Dat is 1 van de 3 opties. Wat zegt hij dan als iemand hem zou vragen: de heer Roskam, u weet als enige in deze wereld hoe deze regeling werkt. Leg het mij uit.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Mijn voorstel zou zijn: ga voor die HGW-regeling als je in aanmerking komt. Er worden 2 opties worden aangeboden, wij zetten de derde optie erbij met onze motie. Dat is het verschil. Die zat niet in het voorstel, wij zetten hem erbij.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, dat is geen antwoord op mijn vraag. Mijn vraag was: wat zegt de heer Roskam tegen een zittende erfpachter die zegt: ik wil van die derde optie gebruikmaken, die HGW-regeling.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Dan zeg ik: kijk naar de voorwaarden en hoe je daaraan kunt voldoen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, over betrouwbare politiek gesproken. De heer Roskam verkoopt dit als: kijk eens aan wat wij voor u geregeld hebben, een derde optie. Wat hij tegen die mensen alleen maar kan zeggen, is: u komt er niet voor in aanmerking want u moet anders eerst scheiden, u moet eerst een andere situatie creëren, want u komt er niet voor in aanmerking. Dat is het eerlijke verhaal. Dus kom niet met betrouwbare politiek, als u zelf maar dit van een antwoord geeft. Het is geen redelijke menuoptie en u weet dat.

De VOORZITTER (de heer De Waard): In het kader van volledigheid, voor degene die de klok bijhoudt. Ik zag net dat de heer Segers-Hoogendoorn 30 seconden interruptietijd kreeg. Maar dat was natuurlijk geen interruptie van mijnheer Roskam op mijnheer Segers-Hoogendoorn. Dat is wel heel aardig, natuurlijk, maar laten we dat wel strak houden. Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): We hebben ook die hersteloperatie, dus mensen die er recht op hebben en wie het recht ontnomen is door het niet juist handelen van de overheid, krijgen dat herstel.

Dat is ook nog het geval. Dat kan ook het geval zijn bij inzittende erfpachter. Dat moet u ook niet vergeten.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dat is maar een deel van de mensen. U draait daar de hele tijd omheen en u kunt geen antwoord geven op mijn vraag: wat zegt u tegen iemand die de HGW-regeling wil gebruiken en inzittende erfpachter is? Daar hebt u geen antwoord op. U regelt helemaal niets hier vandaag, tenzij u meegaat met de voorstellen die er allemaal gaan komen, goed uitgewerkt zijn, met iedereen besproken zijn, goed over nagedacht is en die vandaag allemaal de revue gaan passeren. Pas dan laat u zien waar u staat.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Ongeveer de helft van de erfpachters zijn nu meegekomen in die hersteloperatie dankzij ons. Dus als iemand niets voor de erfpachters zoekt, dan bent u het, mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Het probleem dat hier wordt neergelegd, is dat er alleen teruggekeken wordt naar het verleden, wat Leefbaar Rotterdam allemaal zo goed heeft gedaan tot aan vandaag. Maar wij zitten hier vandaag om een gigantisch probleem voor erfpachters in de stad, 25.000 mensen, op te lossen. Daar kunt u vandaag een slag in maken ten opzichte van het voorstel wat er nu ligt, wat nog onvoldoende betaalbaarheid biedt voor veel erfpachters. Dat is wat wij u vragen: doe vandaag wat goed is voor de komende 100 jaar voor erfpachters. Daarvoor hebben wij al deze voorstellen. Wilt u daaraan meedoen?

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Om het voorstel te verbeteren, hebben wij ook moties ingediend. We hebben samen de regeling risicovolle projecten gekregen en ik hoop oprecht en eerlijk waar dat we het over 100 jaar niet meer over erfpacht in deze stad hebben, omdat het dan uitgeroeid is.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Roskam heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Erfpacht: Maatwerk voor betalingsproblemen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van de erfpachtkwestie;

constaterende dat:

- in het huidige erfpachtproject de mogelijkheid bestaat om betaling van de canon uit te stellen;
- uitstel van betaling in de praktijk kan leiden tot aanzienlijke canonschulden die kunnen oplopen tot tienduizenden euro's;
- een dergelijke schuld bijzonder belastend kan zijn en bewoners kan beperken in hun bewegingsruimte bij verkoop van de woning of bij life-events zoals scheiding, pensionering, overlijden of verhuizing;
- er signalen zijn dat juist financieel kwetsbare erfpachters risico lopen om op termijn in grotere problemen te raken dan bij tijdige ondersteuning; overwegende dat erfpachters

die door omstandigheden tijdelijk niet kunnen betalen geen schuld boven het hoofd moeten krijgen die hen later belemmert om te verkopen of door te stromen;

- het geen gegeven is dat de schuld per definitie met de overwaarde verrekend kan worden;

verzoekt het college:

- te onderzoeken onder welke voorwaarden kwijtschelding of gedeeltelijke kwijtschelding van opgebouwde canonschuld mogelijk is in situaties waarin sprake is van schrijnende omstandigheden;
- deze eventuele maatwerkvoorzieningen te verwerken in de bestaande uitstelregeling en dit helder te communiceren aan erfpachters die uitstel aanvragen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T. Roskam

Motie 2. Erfpacht: Alles op 1 plek!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van de erfpachtkwestie;

constaterende dat:

- de erfpachtkwestie inmiddels bijna twee jaar voortduurt;
- veel erfpachters onvoldoende op de hoogte waren van hun rechten en plichten rondom erfpacht;
- de gemeente Rotterdam zelf de archieven en het beleid jarenlang niet goed op orde had;
- cruciale informatie pas werd "herontdekt" na het indienen van een Woo-verzoek;
- deze informatie voor erfpachters met contracten van vóór 1988 (circa 7.500 erfpachters) nooit actief is gecommuniceerd;
- erfpachters op dit moment via meerdere, versnipperde kanalen worden geïnformeerd, wat leidt tot onduidelijkheid en inconsistentie;

overwegende dat:

- een centrale, overzichtelijke en betrouwbare plek nodig is waar erfpachters alle relevante informatie kunnen vinden;
- een digitaal portaal erfpachters in staat stelt beter geïnformeerde keuzes te maken en voorkomt dat zij afhankelijk blijven van losse stukken of mondelinge uitleg;
- dit portaal tevens kan helpen om vragen, procedures en documenten op één plek inzichtelijk te maken, wat zowel erfpachters als de gemeente ontlast;

verzoekt het college:

- binnen "Mijn Loket" op de website van de gemeente Rotterdam een aparte erfpachtpagina in te richten waar alle relevante documenten, (oude) correspondentie, voorwaarden, regelingen, veelgestelde vragen en stappenplannen overzichtelijk worden opgenomen;
- ervoor te zorgen dat deze pagina actueel wordt gehouden en ook verwijst naar contacten voor verdere vragen of ondersteuning;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T. Roskam

Motie 3. Erfpacht: Kennis is macht!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van de erfpachtkwestie;

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam sinds 1988 gebruik maakt van de Historische Grondwaarderegeling (HGW-regeling);
- bij collegebesluit is vastgesteld dat deze regeling geldt voor alle Rotterdamse erfpachters die aan de voorwaarden voldoen;
- de gemeente sinds 2008 erfpachters niet langer juist heeft geïnformeerd over dit recht;
- erfpachters met contracten van vóór 1988 hierover ook niet zijn geïnformeerd via de algemene bepalingen;
- het college heeft aangegeven de HGW-regeling weer volledig te zullen toepassen;

overwegende dat:

- erfpachters pas een weloverwogen keuze kunnen maken wanneer alle opties en voorwaarden inzichtelijk zijn;
- de HGW-regeling voor veel erfpachters een reëel alternatief kan zijn naast canonbetaling en conversie;
- erfpacht in elke gemeente anders georganiseerd is en daarom maximale transparantie noodzakelijk is;

verzoekt het college:

- de HGW-regeling als volwaardige derde optie op te nemen in iedere aanbiedingsbrief en daarbij expliciet uit te leggen wanneer een erfpachter hiervoor in aanmerking komt;
- de HGW-regeling op te nemen in de informatiepakketten zoals verzocht in eerder aangenomen motie "benader de bewoners", zodat erfpachters en alle betrokken partijen (waaronder notarissen en taxateurs) volledig en correct worden geïnformeerd;
- de bovengenoemde informatie voor zittende erfpachters te verwerken in het "Mijn Rotterdam" account zodat alle informatie in een oogomslag te vinden is;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T. Roskam

Motie 4. Erfpacht, wie heb ik aan de lijn?

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van de erfpachtkwestie;

constaterende dat:

- het eigen gemeentelijke erfpachtbeleid sinds 2008 niet meer correct is uitgevoerd, zoals vermeld in de door het college verstrekte stukken;
- het college heeft aangekondigd een hersteloperatie op te starten voor erfpachters met erfpachtcontracten van vóór 1988;
- Rotterdam ongeveer 7.500 particuliere erfpachters kent met contracten die (mogelijk) onder deze voorwaarden vallen;
- de wethouder heeft toegezegd deze contracten individueel te zullen beoordelen om vast te stellen of erfpachters daadwerkelijk financieel benadeeld zijn;

overwegende dat:

- zorgvuldigheid en transparantie hierbij van groot belang zijn;
- er signalen zijn dat mogelijk ook andere erfpachters zich achtergesteld of benadeeld voelen, maar dit nog niet kunnen aantonen;
- het mogelijk moet zijn om direct geïnformeerd te worden over je eigen situatie;

verzoekt het college:

- 14 010 te voorzien van een heldere trancheplanning én eenduidige scripts voor de herstelactie erfpacht, zodat individuele erfpachters die contact opnemen met de gemeente Rotterdam duidelijkheid krijgen over hun positie, planning en vervolgstappen;
- dit terug te koppelen aan de gemeenteraad in Q2 2026;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T. Roskam

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dan gaan wij door naar de volgende spreker, dat is mevrouw Kockelkoren. Het woord is aan u.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, wij willen een betaalbare oplossing voor bewoners met een huis op grond in erfpacht. Deze huidige situatie is voor Rotterdamse erfpachters onmogelijk te begrijpen. Eerst komt er een enorme rekening op de mat en is er veel onrust, dan blijkt dat de gemeente jarenlang de betaalbare historische grondwaarderegeling niet heeft toegepast, daar hadden we het al over, waardoor nieuwe erfpachters niet het aanbod kregen waar zij wel recht op hadden en na maandenlange debatten ligt er nu eindelijk een voorstel van de wethouder. Maar de teleurstelling is groot, want voor de meeste erfpachters is dit geen echte oplossing. Zij krijgen nog steeds geen eerlijk aanbod. Voor GroenLinks, de PvdA en collega oppositiepartijen staat het belang van erfpachters voorop. Wij willen voor al die mensen met een woning op erfpacht een betaalbare, begrijpelijke en transparante erfpachtregeling. Het belang van de inkomsten voor de gemeente om extra geld op te halen bij erfpachters, moet daaraan ondergeschikt zijn. Wij vinden het een eerlijke regeling om in het erfpacht project de historische grondwaarderegeling voor iedereen met een woning op erfpacht open te stellen. Zonder voorwaarden van vervreemding of toedeling. Alleen zo kunnen we de 25.000 erfpachters een betaalbaar, begrijpelijk en transparant voorstel bieden en daarvoor hebben wij dan ook een amendement.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Van Dommelen heeft voor u een interruptie. Mijnheer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Voorzitter, u wilt dat de wethouder de erfpacht meer geeft dan dat de experts redelijk vinden. Prima, dat is uw goed recht en ik vind het ook uw goed recht dat u opkomt voor de erfpachter. Tegelijkertijd zegt u ook: de begroting van de gemeente is daar ondergeschikt aan. Het gaat iedere keer daarover. Maar daar gaat het natuurlijk helemaal niet over. Het gaat om uitgaven aan andere zaken. Het gaat over toekomstig investeringsvermogen. U zegt dus: ik kies voor nu een zo goedkoop mogelijke prijs, onder de eerlijke prijs die door de experts is vastgesteld, en wat in de toekomst Rotterdam daarin misloopt. Dat is mij om het even. Heb ik dat zo goed uitgelegd?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): U zult begrijpen dat u dat zo niet goed heeft uitgelegd. Het gaat mij erom: het toekomstige investeringsvermogen van de gemeente Rotterdam is natuurlijk belangrijk, maar hier wordt iets omgedraaid. Er staat iets in de boeken. U wilt kennelijk 2,7 miljard hebben in 2105 gerekend over zoveel jaar. Wij zeggen: wij vinden dat het belang van die erfpachters moet vooropstaan en als ze daarmee dan 1,7 in plaats van 2,7 miljard in 2105 over hebben, waarmee we nog steeds zwembaden open kunnen houden en de sociale basis kunnen versterken, dan vinden wij dat nu de moreel rechtvaardigere keuze, de eerlijke keuze voor Rotterdammers.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Prima. Laat ik vooropstellen: het is geen begrotingsvraagstuk. Er staat een bedrag in de begroting en dat is niet waar we het over hebben voor die 2 tot 3 miljard, dat het waard zou zijn. Maar wat u dus zegt: ik vind het niet erg dat wat ik voorstel, dat dat een miljard aan toekomstig investeringsvermogen kost. Dat vindt u niet erg. Dat is wat u zegt.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Ik vind het belangrijk dat mensen die in het verleden een woning konden afkopen voor 7000 en dat nu voor 140.000 moeten doen, een eerlijke prijs krijgen. Dat vind ik belangrijk.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Dan nog 2 vragen. Dus de eerlijke prijs, waarvan experts zeggen dat het een eerlijke prijs is, dat vindt u geen eerlijke prijs. Ten tweede zegt u: 1 miljard toekomstig investeringsvermogen, daar ga ik dus niet voor, dat vind ik niet relevant. Overigens, dat is natuurlijk heel makkelijk: ik wil ook de goedkoopste prijs voor de erfpachters. Dat willen we hier allemaal, maar politiek is belangen afwegen en wat u doet, is heel gemakkelijk. U zegt: een zo goedkoop mogelijke prijs, maakt me niet uit, experts zeggen dit, maar ik vind dat het nog veel lager moet en wat dat voor de toekomst uitmaakt, is voor mij niet relevant.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Van Dommelen. Ik gun mevrouw Kockelkoren eerst een reactie en dan ga ik naar u toe.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, u hamert de hele tijd maar op die experts, maar ik heb ook de 20 experts gesproken die dat heel anders zien. Die het voorstel van de gemeente helemaal niet eerlijk vinden, die het helemaal niet redelijk vinden, die op het gebied van taxatie, op het gebied van allerlei pijlers van dit voorstel het niet eerlijk vinden. Daar verschillen dan kennelijk de meningen over. Twee, natuurlijk is de investeringscapaciteit van de gemeente Rotterdam in de toekomst belangrijk. Alleen het college gaat daar nogal fluïde mee om, want ten opzichte van wat wordt dit dan nu gerekend? Misschien dat alle mensen vanaf dit moment wel tegen historische grondwaarden afkopen, dan is dat bedrag dat we over 100 jaar in de boeken hebben staan totaal fictief. Dat vind ik het probleem van deze hele discussie. Als je wil opkomen voor erfpachters, kan dat nu en daar zijn we ons allemaal van bewust. Dan neem ik die resultaten, die sowieso boterzacht zijn, of het nu uw methode is of mijn methode in de toekomst, die neem ik dan voor lief ten bate van de erfpachters. Zo zit ik erin.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw Kockelkoren. Dan gaan we door naar mijnheer Dekker met een interruptie op mijnheer Van Dommelen, als ik het goed heb gezien. Ga uw gang.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dank u wel. Ik heb een aanvulling op wat mevrouw Kockelkoren zegt. Ik heb het idee dat we het omdraaien. Als we namelijk die historische grondwaarde voor iedereen van toepassing zouden laten zijn zonder de voorwaarde, dan halen we heel veel geld op, 1,7 miljard en we maken nu de keuze om op deze groep van 30.000 mensen nog eens 1 miljard extra binnen te halen. Mijn vraag is dan ook aan de heer Van Dommelen: waarom kiest u er niet voor om nog 1 miljard extra binnen te halen, want dat zou hartstikke goed zijn voor de investeringen van Rotterdam. Dus ik wil maar zeggen: u draait het om. Waarom kiest u om deze extra 1 miljard binnen te halen op deze 30.000 gezinnen? Waarom kiest u daarvoor?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, de heer Dekkers. Ik zie dat de heer Segers-Hoogendoorn aanvullend hierop ook een vraag heeft.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Aanvullend, inderdaad. Het is een mooie brug die de heer Dekkers maakt, want wij wisten natuurlijk dat er minimaal 1 coalitiepartij zou zijn die op een gegeven moment het miljard de zaal in zou gooien. Laten we ook zeggen waar we het dan over hebben. Dat miljard van het investeringsvermogen in de toekomst, is berekend op basis van 100 procent van de mensen die gebruik gaan maken van de regeling die het college vandaag voorstelt. Ik ga u vertellen: dat gaat lang geen 100 procent zijn. Dat miljard, over een fictief bedrag gesproken, dat is pas een fictief bedrag. Wat we zeker weten, is dat als we vandaag een betere deal neerleggen, waar meer mensen mee geholpen zijn, dat we dan in ieder geval de komende jaren juist veel meer ophalen. Dus het hele verhaal van u: steekt een dolk in het investeringsvermogen van deze stad, is een broodje aap, want dat miljard is het grootste fictieve bedrag dat hier vandaag in de zaal ligt.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel. Ik heb uw vinger gezien. Ik heb ook het woordje aanvullend gehoord, maar u wilde net ook 1 voor 1 zo heen en weer. Ik heb er nu 2 verzameld. Ik geef nu het woord aan de heer Van Dommelen, dan mag u daarna het woord nemen, mevrouw.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Krijg ik nu een minuut, voorzitter? Allereerst richting de heer Dekkers: die 3 miljard die genoemd is in de diverse gesprekken, zit op alle grond met erfpacht. Een groot deel daarvan is grond van bedrijven op erfpacht. Dus dat hele bedrag is niet de waarde van al het onroerend goed of alle in erfpacht uitgegeven grond bij particulieren. Wat wel is, is op het moment dat iedereen de historische grondwaardemethode zou toepassen, zou dat 1 miljard schelen. Dan kunnen we zeggen: dat is fictief. Maar let op: als je een waarde hebt van grond en je verkoopt het voor een bepaald bedrag of je verkoopt het voor een miljard lager, dan is dat wel degelijk een miljard. Dan kun je erover discussiëren, dat is ook richting de heer Segers-Hoogendoorn, dat het fictief is of dat het in de tijd is. Natuurlijk is het in de tijd, dat weet ik ook wel. Maar het gaat erom dat als jij iets hebt wat een waarde heeft, het is gewoon grond van de gemeente. Het wordt verkocht tegen een eerlijke prijs, dat zeggen de experts. Als u dan vervolgens zegt: ik wil het voor veel minder verkopen, voor veel minder dan het waard is, dan scheelt dat *at the end of the day* de gemeente plusminus een bedrag van 1 miljard. Ik vind het prima als u dat wil, maar als u zich maar wel realiseert dat dat betekent dat wij in de toekomst voor een bedrag van ongeveer 1 miljard, laat het 990 miljoen zijn, mijnheer Segers-Hoogendoorn, dat we daarvoor dus geen investeringsvermogen meer hebben voor andere zaken die voor alle Rotterdammers ook heel belangrijk zijn. Dat is het. Het is makkelijk om dingen weg te geven. Het is makkelijk om te pleiten voor de laagste prijs. Ik zou het ook willen, ik gun het iedereen, maar daar staat iets tegenover en dat is politiek bedrijf. Dat is de moeilijkheid van de beslissingen die wij met elkaar moeten nemen. U loopt daar, vind ik, wel heel makkelijk voor weg.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mijnheer Van Dommelen. Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, dat is pas makkelijk. Mensen die een beter voorstel doen in deze zaal meteen neerzetten als mensen die dat onrealistisch doen. De heer Van Dommelen heeft geen antwoord gegeven op mijn vraag, dus ik ga hem wat simpeler stellen. Is het wel of niet zo dat dat miljard de uitkomst is van een som die ervan uitgaat dat 100 procent van de mensen gebruik gaat maken van, zeg even, de regeling Zeegers?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Excuus. Ik dacht dat de vraag nog bezig was. Kunt u het nog 1 keer herhalen?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dat mag van mij in technische tijd.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Fijn, voorzitter. Dank u wel. Is het wel of niet zo dat het miljard een uitkomst is van een som die uitgaat van 100 procent van de mensen die gebruik gaan maken van de regeling Zeegers, als we die vandaag goedkeuren?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Nee, dat miljard heeft niets te maken met de regeling. Dat is de waarde van het onroerend wat op dit moment ingeschat wordt als de waarde van het in erfpacht uitgegeven onroerend goed. Dat is de waarde. Totaal gaat het om 2,5 tot 3 miljard. We hebben het hier over 1 miljard die *at stake* is. Nogmaals, laat het 900 miljoen zijn, het gaat om megaveel geld van investeringsvermogen, dat we makkelijk prijsgeven op een moment dat we zeggen: de prijs die experts hebben bepaald, vinden wij nog steeds te hoog. Dat is uw goed recht dat te vinden, maar als u dat doet en als u daarvoor pleit, geeft u dit wel weg.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, dat klopt niet. Het miljard is namelijk het einde van het tabelletje dat ons voorgesteld is door de wethouder. Dat is dat investeringsvermogen, dat is die ingeboekte baat waar we het steeds over hebben. Het zijn geen kosten, het is een ingeboekte baat. Die baat komt in het hoogste dingetje uit op een miljard. Dat gaat er dus van uit dat iedereen gebruik maakt van de regeling. Ik zeg u hier nogmaals: als wij die hier vanavond aannemen, dan gaat daar maar een heel klein deel van de mensen gebruik van maken. Dat zijn namelijk alleen de mensen die het zich enigszins kunnen veroorloven om tegen een marktprijs dat te regelen. Dat is wat hier nu voorligt. Het is dus geen miljard, het is veel en veel minder. Nogmaals: het gaat over het inboeken van een baat. Als wij vandaag een betere regeling voorstellen, gaan veel meer mensen daarvan gebruikmaken en hebben we dus de eerste jaren juist veel meer inkomsten. Hou dat tussen je oren.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Ik kijk naar mevrouw Kockelkoren. Is het aansluitend hierop of op een heel ander punt? Mijnheer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Nog 2 punten. De heer Segers-Hoogendoorn heeft het over mensen die zich kunnen permitteren om de marktprijs te betalen. Maar dat is het juist niet. U doet een voorstel om een veel lagere prijs te betalen. Wij zeggen: de prijs die nu voorligt, is door experts vastgesteld. Ik kan die prijs niet vaststellen. Dat kunt u ook niet, want u hebt er

geen verstand van, net zo goed als ik niet. Experts hebben die prijs vastgesteld en daar gaat het om. Het is niet een ingeboekte bate, het is de waarde van het vastgoed.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mijnheer Van Dommelen. We gaan eerst naar mevrouw Kockelkoren, die stond echt als eerste. U gaat inderdaad heen en weer, dat is wel goed voor de kniespieren, dus wat dat betreft heel prima.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Dit is niet juist wat u doet.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Verkoelen, u mag een punt van orde maken, maar dan kondigt u dat aan en voor de rest gaat u niet weer gillen zonder dat ik u het woord heb gegeven. Ik heb u een paar keer zien staan. We gaan eerst naar mevrouw Kockelkoren en daarna was u aan de beurt. Dank u wel. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Dan heb ik nu een punt van orde, voorzitter.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Ga uw gang, mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Ik wil schorsen, ik wil bij u komen. Ik ben zojuist netjes steeds gaan zitten, ik hoef niet de hele tijd te blijven staan. Ik zou na de heer Segers-Hoogendoorn de inbreng kunnen hebben. Er is een heel debat nu geweest. Ik ben daarna aan de beurt. Ik vind het echt uitermate vervelend wat hier gebeurt en ik snap het, er werd me al gewaarschuwd door een aantal: dat wordt weer ruzie. Dat wordt inderdaad ruzie, want u hoort onafhankelijk netjes te doen zoals het hoort. U hebt mij het woord gegeven na de heer Segers-Hoogendoorn.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Verkoelen, u hebt gevraagd om een schorsing. U wilt hier komen bij mij. Dat is ten eerste aan te raden, want u hebt hier een paar uitspraken gedaan die ik graag met u wil bespreken. Komt u maar even naar voren. Ik schors de vergadering voor 10 minuten.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dan gaan wij door met dit agendapunt. In heel goed overleg met iedereen, geef ik nu het woord aan mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Dank u wel, voorzitter. Wat ik nog wilde aanvullen op de heer Segers-Hoogendoorn is natuurlijk dat het in de boeken staat voor historische grondwaarden. De heer Van Dommelen doet voorkomen alsof dit is. Het is wel degelijk een begrotingsverhaal. Dat is het grote punt. In de boeken staat de grond voor de historische grondwaarde. In de begroting wordt het anders en het gaat nooit 100 procent worden. Dat weet de heer Van Dommelen ook, want kijk maar wat er gebeurde in 2002, toen dachten ze ook allemaal: iedereen gaat dit aanbod aannemen. Het was nog niet 17 procent. Dat is de hele boodschap die wij keer op keer geven. Er gaat niets aan geld binnenkomen. Je kijkt naar de historische grondwaarden die in de boeken staan. Dat is van belang. Als je niet naar de begroting wil kijken, wat de heer Van Dommelen zegt, dan moet je je daaraan gaan houden en dan hebben we niets te hebben. Dan hebben we alles wat we meekrijgen, meegenomen, maar niet meer gaan rekenen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Graag de tijd stopzetten als ik reageer op een interruptie, anders gaat het wel heel hard, dan krijg ik op mijn donder van mijn collega fractiegenoten. In de begroting staat een bedrag van 200 miljoen, de waarde van de grond is alles bij elkaar bijna 3 miljard. Dat is het grote verschil. Ik wijs er nog 1 keer op, dat zeg ik ook tegen mevrouw Verkoelen: het gaat er natuurlijk om, wat is een eerlijke prijs? Die eerlijke prijs is vastgesteld door experts, daar gaat het om. Dat is wat constant ter discussie wordt gesteld. Kennelijk vindt u een andere prijs eerlijker. Prima, dat is uw goed recht. Maar experts zeggen dat dit de eerlijke prijs is.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, de heer Van Dommelen. Dan gaan we naar mevrouw Kockelkoren die net nog stond.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, de gemeente, bij elke verkoop van het huis, doet zelf het aanbod voor een historische grondwaarde. Dus dat dat niet marktconform is, is onzin, want daarvoor verkopen we het. Als nu iedereen zou verkopen, zijn dat de inkomsten die we krijgen. Dus dat hele verdere verhaal is een *add on* en dat vindt u kennelijk belangrijker. Wij vinden het belangrijker dat die erfpachters een betaalbare prijs krijgen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Ik begrijp dit niet. De gemeente verkoopt helemaal niet de grond tegen de historische grondwaarde. Ze hebben een heel andere methode en die staat ook in het voorstel. Dat er een historische grondwaardemethode van toepassing is, onder voorwaarden, heeft er alles mee te maken dat in de jaren '80 de markt helemaal op zijn gat lag, dat er geen verkopen plaatsvonden, dat toen bedacht was: we moet die verkopen stimuleren. Daarom zit die regeling ook op de koper. De verkoop moest worden gestimuleerd. Door allerlei fouten in de uitvoering is die regel nooit ingetrokken. Daarom hebben we het hierover. Dat heeft niets te maken met een normaal aanbod wat de gemeente doet aan een koper.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Een correctie, want u begrijpt me kennelijk verkeerd. Als alle woningeigenaren met een huis op erfpacht morgen hun woning zouden verkopen, dan zou voor die mensen de historische grondwaardemethodiek gelden. Zo zit het en dat zijn dan je inkomsten. Dus dat heeft niets te maken met dat dat niet marktconform zou zijn of dat dat niet volgens een door een expert vastgestelde methodiek zou zijn. Dat is een regeling die we zelf in leven hebben geroepen. Het enige dat wij zeggen, is: maak die regeling nou zonder voorwaarden toegankelijk voor alle zittende erfpachters. Dat is eerlijk.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw Kockelkoren. Mijnheer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Ik was vooral benieuwd richting de heer Segers-Hoogendoorn, maar volgens mij heeft mevrouw Verkoelen daar net ook al deels een antwoord op gegeven. Het is evident dat niet iedereen gelijk van de regeling gebruik zal maken, dus die 1 miljard heeft u gelijk in. Tot op zeker hoogte is dat natuurlijk een fictief bedrag. Maar daar zal wel degelijk een groep gebruik van maken. Met het voorstel wat er zo nu ligt en als ik dat zo een beetje proef, met een veel forsere korting erop, betekent dat wel degelijk ook ruimte voor ons investeringsvermogen de komende jaren met zaken die ook belangrijk zijn voor de stad Rotterdam. Maar u weet klaarblijkelijk wel hoe groot het percentage is dat er wel gebruik van gaat maken? U verwijt net de heer Van Dommelen dat hij niet weet.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Een vraag aan de heer Segers-Hoogendoorn. Het laatste werd niet verstaan. U mag dat herhalen in technische tijd.

De heer DE HAAN (d66): U zei heel stellig dat dat 1 miljard de situatie zou zijn wanneer iedereen er gebruik van zou gaan maken. Dat wist u de heer Van Dommelen te vertellen dat dat niet het geval zou zijn. Maar ik ben wel heel nieuwsgierig hoe groot dat percentage is dat er wel gebruik van zal maken.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Daar ben ik ook nieuwsgierig naar. Tegelijkertijd zeg ik alleen: als je een beter voorstel doet waar meer mensen gebruik van kunnen maken, dan krijg je juist op de korte termijn, in ieder geval de eerste jaren veel meer baten. Dus dat is ook mijn hele verhaal straks, maar ik ga mijn eerste termijn nu niet doen. We moeten nu dit voorstel doen omdat het op heel veel plekken afloopt, maar we doen het echt in de slechtst denkbare periode. Mensen hebben een kleine portemonnee, de gemeente heeft een kleine portemonnee en de huizenprijzen stijgen tot in de hemel. Alle 3 rode vlaggen en op basis daarvan gaan wij een marktconform voorstel doen. Dat is natuurlijk sowieso een beetje getikt. Het enige waar ik op gereageerd heb, is: dat miljard, daarvan wist ik: dit wordt de zaal ingeslingerd, maar dat miljard is nou het meest fictieve bedrag dat hier in al die stukken staat. Dat zegt u net zelf ook.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Volgens mij is het niet marktconform, want er vindt wel degelijk aftopping plaats, dus wel degelijk wordt er ook gekeken naar dat belang van de erfpachter daarin.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, de heer De Haan. Ik zie dat de heer Dekkers nog een interruptie heeft, volgens mij op mijnheer Van Dommelen nog.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dat klopt. Voordat ik mijn interruptie richt op de heer Van Dommelen ook nog op het miljard, want ik heb ook nog technische vragen gesteld, dat was een paar weken geleden, en toen was er ook een bedrag van 500 miljoen. Dus we zien dat het nu ook wel heel erg uitkomt om dat bedrag op te kloppen en compleet te maximaliseren. Ik denk dat we daar echt voorzichtig mee moeten zijn. Daarnaast, dat is een punt gericht tegen de heer Van Dommelen: u beroept zich elke keer op experts, maar ik vind het wel moeilijk dat u dat selectief doet. Want als we kijken naar steden om ons heen, dan zijn wij de enige, hier in Rotterdam, die deze rekenmethode hanteert. Dat is niet aangedragen door de experts. Als we gaan kijken hoe we dan rekenen, passen we geen depreciatie toe maar aftopping. Dat is niet aangeraden door de experts, dus het lijkt, als de VVD roept: experts, experts, experts, dat we draagvlak hebben. Maar u doet dat selectief en ik wil echt vragen om daar voorzichtig mee te zijn, want u doet nu net alsof er een enorm gedragen voorstel ligt door de experts. Dat is het niet. Dit is een voorstel voor het college dat wij moeten beoordelen en moeten kijken of we dat een goed voorstel vinden en een juiste politieke afweging.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Het is niet waar wat u zegt, mijnheer Dekkers, via de voorzitter. De residuele grondwaardemethode is een veel gebruikte methode voor erfpacht problematiek. Het gaat er namelijk om dat je opstal en grond moet splitsen. Hoe je er ook naar kijkt, dat moet je splitsen. Daar is die methode heel gebruikelijk voor. Een korting van

tussen de 25 en de 40 procent is heel normaal. Het enige dat aangepast is, dat ben ik met u eens, is de aftopping. Daar kom ik zo meteen op terug, dat heb ik ook in de commissie gezegd. Verder is wat er voorgesteld is, een heel gebruikelijk voorstel in deze wereld van erfpacht.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, de heer Van Dommelen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Kockelkoren heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. Historische grondwaarde voor alle erfpachters, zonder voorwaarden van vervreemding of toedeling

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 6.3 Erfpachtkwestie;

Besluit Artikel VI:

"Specifieke uitgangspunten voor het erfpachtproject";

te wijzigen in:

Artikel VI. "Specifieke uitgangspunten voor het erfpachtproject", waarbij de tekst van lid 1 als volgt komt te luiden:

1. alle eigenaren van een woning op erfpacht met een tijdelijk contract één projectaanbieding te doen met daarin drie opties: (i) om hun tijdelijk contract om te zetten naar eigendom of eeuwigdurende erfpacht, (ii) om de canon aanvullend af te kopen tegen de historische grondwaarde, of (iii) om na afloop of expiratie van hun huidige contract periodiek canon te betalen;
 - a. Dit geldt ook voor eigenaren die hun pand in de loop van het project verwerven en waarvoor al een projectaanbieding is verstrekt. Voor deze erfpachters wordt aan het einde van het project een "veegronde" georganiseerd;
 - b. Het aanbod om aanvullend af te kopen tegen de historische grondwaarde wordt aan alle eigenaren van een woning op erfpacht gedaan, zonder voorwaarden over vervreemding, toedeling en tijdvak. Verder gelden de eerder gestelde voorwaarden voor deze regeling;
 - c. Het aanbod dat de erfpachters ontvangen bevat naast de bedragen voor opties i en ii een schatting van de verschuldigde periodieke canon na afloop of expiratie van het contract;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A. Kockelkoren, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, S. Reitema, L.P.A. Dekkers, P.J.H.D. Verkoelen, T.J. Vonk, R.T.J. van der Velden en T.S.J. Coskun

Toelichting

Erfpacht moet betaalbaar, begrijpelijk en transparant zijn voor Rotterdammers. De indieners van dit amendement zien in het voorstel van het college onvoldoende transparantie en begrijpelijkheid. Erfpachters krijgen in dat voorstel vanaf januari 2026 twee opties voorgelegd: afkopen met een aftopping op 60% van de huidige grondwaarde, of canon gaan betalen. Met dit amendement voegen we daar helder en transparant een derde optie aan toe: aanvullend afkopen op basis van de historische grondwaarde, zonder omslachtige voorwaarden. Uit het meest recente advies van Pels Rijcken (d.d. 11 december 2025) blijkt dat ook zittende erfpachters onder bepaalde voorwaarden gebruik kunnen maken van de historische grondwaarde-regeling. Dat lijkt vooral te kunnen bij een scheiding, maar de adviezen hierover gaan uit van interpretaties van de Algemene Bepalingen die onzeker zijn.

De indieners van dit amendement vinden dit absoluut niet begrijpelijk en transparant. We kunnen erfpachters niet op pad sturen met deze onduidelijkheid. Om erfpacht begrijpelijk en transparant te maken en extra ongelijkheid te voorkomen, is het noodzakelijk om deze mogelijkheid aan alle erfpachters aan te bieden, zonder de voorwaarden over vervreemding of toedeling. Daarom stellen wij voor om de optie 'aanvullend afkopen tegen de historische grondwaarde' op te nemen in de aanbidding die alle erfpachters krijgen gedurende het erfpachtproject.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dan gaan we door naar de volgende spreker, dat is de heer Dekkers. Het woord is aan u.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, net voordat Rotterdam het jaar afsluit en we feestdagen gaan vieren met vrienden en familie, staan we vandaag stil bij een belangrijk onderwerp: erfpacht. Zo'n 30.000 gezinnen in de stad zullen te maken krijgen met een besluit dat vandaag wordt genomen en de rekenmethodiek achter erfpacht, die we vandaag vaststellen, kan ervoor zorgen dat onze Rotterdammer fijne feestdagen of een klotenkerst tegemoet gaat. Daarom vraagt dit onderwerp vandaag om zorgvuldigheid, maar ook om politieke moed. Voorzitter, erfpacht is ooit ingevoerd met een helder en sociaal doel: Rotterdammers met een kleine portemonnee toch toegang geven tot een koopwoning. De gemeente bleef eigenaar van de grond en de bewoner kon een huis kopen. Woonzekerheid stond centraal. Vandaag zien we het tegenovergestelde: erfpacht zorgt voor onrust, onzekerheid en slapeloze nachten. De gemeente lijkt het verkrijgen van zo veel mogelijk erfpachtinkomsten centraal te stellen en legt de aanbevelingen van Boeg en Verbeter met een paar zinnen naast zich neer.

De VOORZITTER (de heer De Waard): U hebt een interruptie. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Voorzitter, ik teken er toch wel echt protest tegen aan dat u zegt dat de meeste inkomsten binnenhalen het doel zou zijn. Als we hier echt een tijd met elkaar mee bezig zijn, serieus mee bezig zijn, en daar hebben we de tijd voor genomen. Dat is ook, omdat de nodige zaken uit de kast zijn gevallen. Maar als daar nu een aftopping uit uitkomt van eerst 40 procent, we gaan de canonrente naar beneden bijstellen, we zorgen ook, in het ergste geval, dat we ook die canon even on hold kunnen gooien. Dan vind ik dat wel heel grote woorden. Ik vind dat het voorstel wel degelijk rekening houdt met de zorgen die er zijn en met de financiële zorgen die er zijn bij de erfpachters.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, daar verschillen we van mening. We hadden het net al over depreciatie en aftopping. Doordat we kiezen voor aftopping, dat is een keuze waardoor het ons minder gaat kosten en dus ik zie in de afweging die we maken echt elke keer dat we toch ook het geld en de begroting belangrijk meewegen en ik zal die balans echt graag anders willen leggen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Als het geld alleen de overweging was geweest, waren we nooit met een voorstel gekomen. Dan hadden we gezegd: laten we lekker doorgaan op de oude voet. Dan hadden we uitstekend kunnen cashen, als gemeente, en dan waren we niet met een voorstel gekomen. Dan hadden we daar ook niet best ook de nodige tijd voor genomen en met elkaar in discussie gegaan, omdat we wel degelijk vinden dat er iets moet gebeuren. Ik vind het echt heel grote woorden van u, de heer Dekkers.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dan hadden er waarschijnlijk al rechtszaken gelopen. Ik denk dat we ook niet uitsluiten dat we dat traject nog ingaan. Ik denk dat we echt op de grens lopen van wat we moeten doen en dat we daar ook een erg risico lopen. Maar goed, daar maken wij dus een andere afweging.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dan nog 1 keer: dan vindt u dus bijvoorbeeld die aftopping die de eerste 5 jaar geldt van 40 procent, de kas vullen van de gemeente Rotterdam?

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik vind dat niet de kas vullen van de gemeente Rotterdam. Ik vind dat een correctie in een aanbieding die we nooit hadden mogen doen in het verleden.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Fijn dat al de grote woorden een stukje genuanceerder worden, zo in de loop van uw betoog. Dank u wel daarvoor.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Dekkers, u kunt doorgaan.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, vorig jaar heeft dit college de erfpachters de stuipen op het lijf gejaagd met voorstellen met daarin met daarin astronomische bedragen. Er zijn voorstellen uitgestuurd van meer dan 70.000 euro voor een appartement van 70 vierkante meter. Door dit nieuwe voorstel van het college wordt er een tijdelijke aftopping toegepast op dit bedrag. De rekening blijft echter zo'n 45.000 euro voor een appartement. Dat is heel veel geld, dat vind ik echt. Tegelijkertijd hebben alle Rotterdammers ook recht op de historische grondwaarderegeling, als je tenminste aan de juiste voorwaarden voldoet. Er loopt al een correctie, omdat deze deal in het verleden niet goed is uitgevoerd. Tevens komen veel Rotterdammers niet in aanmerking voor de HGW-deal, omdat ze inmiddels in de tweede 50 jaar van hun erfpachttermijn zitten. Verkoop je echter je huis of appartement, dan heeft de nieuwe bewoner wel recht op de historische grondwaarderegeling. Snapt u het nog? Voorzitter, naast het ingewikkelde en moeilijk uitlegbare voorstel van het college zitten we dus met de situatie dat we een ongelijk speelveld creëren voor de mensen in onze stad. Wij vinden dat niet rechtvaardig. Buren in vergelijkbare woningen met vergelijkbare inkomens worden geconfronteerd met aanbiedingen die tienduizenden euro's uit elkaar liggen. Dit college biedt de Rotterdamse erfpachter in de week voor kerst een wel zeer interessant gespreksonderwerp voor aan de kersttafel. Moet ik scheiden van mijn partner om een betere aanbieding te krijgen en mijn huis te kunnen behouden? Moet ik mijn woning aan mijn kind verkopen om zo een betere aanbieding te krijgen? Of als ik nou het huis van de buurman koop en hij koopt mijn woning, zijn we dan allebei voordeliger uit? Op het moment dat een raadsvoorstel dit soort vragen oproept, zijn we van mening dat het geen goed voorstel is. Daarom steunt Volt de amendementen en de moties van GroenLinks tot raadslid Verkoelen die de voorwaarden van de verdeling en toedeling schrappen en inzetten op een aanbieding op basis van historische grondwaarde, zonder voorwaarden, voor alle erfpachters. Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, de heer Dekkers. Dan gaan wij door naar de volgende spreker, dat is de heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Voorzitter, de afgelopen periode heb ik tijdens bewonersavonden intensief met erfpachters gesproken. Ik heb hun teleurstelling gehoord, hun boosheid soms ook. Dat raakt mij ook. In de vele debatten die we sinds 2024 gevoerd hebben, stond voor mij steeds 1 punt centraal: bewoners moeten een eerlijke prijs betalen voor de grond onder hun woning. Tijdens de bewonersavonden die ik georganiseerd heb, kreeg ik logischerwijs altijd de vraag: wat is een eerlijke prijs? Het antwoord is: dat weet ik niet. Bewoners moeten betalen voor wat de grond onder hun woning waard is, niet meer en niet minder. Ook ik vond dat de gemeente te veel geld voor de grond vroeg. Een afprijzing was op zijn plaats. Hoe hoog die afprijzing moest zijn, dat kon niet door mij worden vastgesteld, ook niet door u, maar door onafhankelijke experts. Laat ik u in herinnering brengen dat de raad om een onderzoek heeft gevraagd. Als de uitkomst u niet bevalt, is het wel heel makkelijk om dan vervolgens te zeggen: het moet veel lager. De raad heeft erom gevraagd, om dat onderzoek. Het oordeel was: een afprijzing van 25 tot 40 procent. In de commissie heb ik verteld dat ik het te verdedigen vind dat de wethouder kiest voor een aftopping in plaats van een depreciatie. Veertig procent aftopping zorgt voor een eerlijke prijs. Dat is dus niet wat ik zeg, dat is wat experts zeggen. In die zin komt het voorstel van de wethouder tegemoet aan uitgangspunt nummer 1 van de VVD. Er zijn vandaag partijen, we hebben ze gehoord, die zullen voorstellen om meer korting te geven en dat is hun goed recht. Dat gun ik elke bewoner, individueel, van harte. Maar deze voorstellen gaan de grond goedkoper maken dan dat die waard is. De aftopping is overigens niet het enige dat in het voorstel van de wethouder staat. Een deskundigen procedure waarmee bewoners hun aanbod kunnen betwisten, een uitstelregeling voor wie de canon niet kan betalen en het opnieuw correct uitvoeren van de historische grondwaarderegeling, wat een correctie is op een tegemoetkoming uit de jaren '80 om de markt weer open te gooien. Ik steun de motie van Leefbaar die vraagt om duidelijkheid over die regeling, ook in de aanbieding. Dat komt bovenop eerdere verbeteringen, zoals het vrijgeven van de taxatierapporten en het verlagen van de canonrente. Het voorstel dat er nu ligt, zal voor sommige erfpachters teleurstellend zijn, maar ik benadruk dat het wel wezenlijk anders is dan waar we vandaan komen in 2024. Er zijn, wat mij betreft, nog een paar punten die beter moeten. Zo vind ik het niet uitlegbaar dat bewoners op het moment dat de aanbiedingen worden verstuurd nog geen duidelijkheid krijgen over de hoogte van de canon. De wethouder heeft aangegeven een verlaging van de canon te willen onderzoeken. Daarom dien ik een motie in om per 1 januari een korting van 25 procent op de canon toe te passen. Daarnaast vind ik dat bewoners standaard, tegelijkertijd met het aanbod, hun taxatierapport moeten ontvangen. Ik ben blij dat de wethouder heeft toegezegd hier werk van te maken. Is het voorstel hiermee perfect? Nee, zeg ik eerlijk, maar het is wel een gebalanceerd voorstel. Het doet recht aan erfpachters en aan de stad. Het voorkomt dat mensen hun huis uit moeten. Het biedt keuzevrijheid, afkopen, converteren of canon betalen en het brengt hopelijk rust en voorspelbaarheid. Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Van Dommelen heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement B. Canonverlaging

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van het Raadsvoorstel over Vaststelling uitgangspunten erfpachtbeleid;

besluit:

Artikel I. Beperken canon voor woningen na afloop of expiratie van hun huidige contract

1. Er is een groep bewoners met een huis op erfpachtgrond die niet overgaat tot afkoop en conversie, maar ervoor kiest om periodiek canon te betalen na afloop of expiratie van huidige contract. Om deze groep tegemoet te komen wordt onderzocht op welke wijze een reductie van 25% kan worden toegepast op de berekeningssystematiek van de nieuwe periode. Dit wordt nog juridisch onderzocht;

te wijzigen in:

Artikel I. Beperken canon voor woningen na afloop of expiratie van hun huidige contract

1. Er is een groep bewoners met een huis op erfpachtgrond die niet overgaat tot afkoop en conversie, maar ervoor kiest om periodiek canon te betalen na afloop of expiratie van huidige contract. Om deze groep tegemoet te komen wordt een reductie van 25% op de canon doorgevoerd;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.J. van Dommelen, T. de Haan en R.N. Dahoe

Toelichting:

Met dit amendement wordt de canonverlaging van 25% bij aanvang van het erfpacht project doorgevoerd. Hierdoor kunnen bewoners een goede afweging maken tussen conversie, afkoop of het betalen van canon.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dan gaan we door naar de volgende spreker. Dat is de heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk): Dank u wel, voorzitter. Het meeste is vandaag al gezegd en in voorgaande debatten. Voor DENK draait dit debat uiteindelijk op 1 vraag: krijgen erfpachters een aanbod dat begrijpelijk, transparant en menselijk is? We zien dat de wethouders stappen hebben gezet die kunnen helpen en tegemoet komen aan wat wij van ze vragen: lagere afkoopsommen, uitstel bij betaling, wanneer er echt een schrijnende situatie is, herstel van fouten, verbeteren van de communicatie. Dat waarderen wij. Tegelijkertijd zien we hoe ingewikkeld het erfpachtsysteem is geworden. Voor DENK hoeft het niet ingewikkelder, maar juist simpeler. Een helder uitlegbaar aanbod en informatie die beschikbaar is voor iedereen. Voorspelbare woonlasten voor iedereen, transparante berekening en altijd met oog voor de menselijke maat. Daarom zullen we ook een aantal moties steunen die hier verder aan bijdragen en vereenvoudigen, zoals het 1 loket waarbij je via 14 010 en online uitlegbaar inzicht kunt krijgen. Die zullen we steunen. DENK kiest voor duidelijkheid boven complexiteit en voor menselijke maat. Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, de heer Dahoe. Dan gaan we door naar de volgende spreker, de heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Het heeft lang geduurd, maar er ligt dan nu eindelijk toch een voorstel, zelfs een raadsvoorstel, waar we vandaag een oordeel over moeten vellen. Van collegebesluit naar raadsbesluit eindelijk op de agenda en waar we duidelijkheid mee scheppen. Ongetwijfeld niet tot ieders zin, maar het creëert wel duidelijkheid na een lange periode waarin veel mensen, erfpachters, niet wisten waar ze aan toe waren. Het voorstel bestaat uit een drieslag: een aftopping, de eerste periode 40 procent, daarna 25 procent, een canon die 50 jaar verder loopt met een inmiddels doorgevoerde korting naar 3,06 procent, dat was al eerder besloten en met zonet ook wat de heer Van Dommelen aangaf, een verdere korting van 25 procent daarbovenop. Tot slot ook nog een

vangnet: maatwerk met uitstel en pas canonbetaling bij verkoop. Vervelend als je het liefst eigenaar wil worden, maar toch ben ik ook blij dat we hiermee duidelijk maken dat niemand zijn huis uit hoeft. Dan is er nog dat vierde punt, we hebben daarnet flink ook met de heer Roskam over gesproken: de historische grondwaarde, een regeling uit 1988 die, daar zijn we het over eens, nog geldt, maar die ook nog voorwaarden heeft waarmee de regeling destijds is opgetuigd. Ik denk dat we allemaal in deze zaal hebben geworsteld met het dossier. Het duurde lang, er kukelden gedurende de rit verrassingen uit kast, iets wat het proces geen goed heeft gedaan. Daar zijn we het, volgens mij, allemaal over eens en we hebben ook echt een opgave in de communicatie hierover richting de erfpachters, richting de Rotterdammers. Erfpacht is helaas niet gemakkelijk, was het maar zo. Dan is ook de vraag: waar doe je goed aan, waar doe je recht aan? Ook omdat in die verstrengelde mix van opstal en van grond in de afgelopen jaren fors zijn gestegen. Iets waar je als erfpachter niet altijd lang zelf die invloed op hebt. Dus ik vind het ook goed dat we daar bijvoorbeeld in die maatregel van de aftopping oog voor hebben en in die korting op de canon. Maar als gemeente hebben we ook andere belangen in het oog te houden en daar een afweging in te maken bij onze keuzes. De afgelopen periode heb ik ook scenario's langs zien komen waarbij de grond in erfpacht, als je het doorredeneert en doorrekent, bijna om niet wordt weggegeven. Het heeft mij ook wel verbaasd, het gemak waarmee sommige partijen voor een deel daarin meegaan. Uiteraard terecht het belang van de erfpachter in hun achterhoofd, maar ook voorbijgaand aan een ander belang, want je neemt daarmee ook een flinke hypotheek op de toekomst, op toekomstige generaties. Het staat uiteraard niet zo in de boeken en al helemaal nog niet opgeschreven in de toekomstige begrotingen, dat is zo. Daarmee is het uiteraard ook wel makkelijk rekenen en beloven. Maar als je het doorredeneert, leveren we daarmee toch ook fors in op onze toekomstige investeringscapaciteit. Ik gun de erfpachters een goede regeling, maar ik gun de Rotterdammers zeker ook toekomstperspectief.

De VOORZITTER (de heer De Waard): U hebt een interruptie van de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, het verbaast me wel dat de heer De Haan dit argument gebruikt, want hij zegt net zelf in zijn interruptie naar mij dat ik gelijk heb als het gaat over waar komt dat miljard vandaan? Hij zegt zelf ook dat dat een fictief bedrag is. Maar daarin is het ook weer selectief shoppen, want nu is ieder voorstel dat ruimhartiger is dan wat ons college hier voorstelt, dat is volgens u dan financieel onhaalbaar en legt een hypotheek op toekomstige generaties terwijl u net zelf toegeeft dat dat miljard aan inkomsten en dat zogenaamde verdienvermogen van de toekomst hartstikke boterzacht is en fictief.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Ik zeg niet dat het boterzacht is. Ik zie wel degelijk dat bedrag van dat miljard staan, maar dat was de hypothetische situatie dat iedereen daarvan gebruik zou gaan maken. Dat ben ik met u eens, dat zal niet gebeuren. Maar u zult het zeker met me eens zijn dat als er een dusdanige gunstige regeling zal ontstaan, dat we wel degelijk een enorme hoeveelheid aan inkomsten gaan mislopen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dat is dus maar de manier waarop je daarnaar kijkt. Want mijn stelling is juist: als je een gunstige regeling neerlegt, gaan veel meer mensen er gebruik van maken, waardoor je veel meer inkomsten hebt, in ieder geval op de korte en middellange termijn, waardoor je ook de mogelijkheid hebt om je begroting erop aan te passen. Dat hebben meerdere partijen hier al gezegd: we zijn aan het worstelen met een baat

die heel lang ingeboekt is. Dus dat is tegelijkertijd een verhaal dat je kunt vertellen. U kiest er hier voor om 1 kant van het verhaal te vertellen, daarmee te zeggen: iedereen die komt met een ruimhartigere regeling is iemand die een hypotheek op toekomstige generaties legt. Dat bestrijd ik en ik zou het ook mooi vinden als de heer De Haan zegt dat dat inderdaad niet klopt.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, de heer Segers-Hoogendoorn. De heer Roskam met een interruptie op de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer ROSKAM (lr): Ik denk dat ik het wel een stukje eens ben met de heer Segers-Hoogendoorn. Dit valt buiten de meerjarenbegroting, dit zijn inderdaad fictieve baten. Dat ben ik met u eens. De aanname is ook ongeveer dat 10 of 11 procent van de mensen gaat converteren, dus dat die ingaan op dit aanbod. Dus in zekere zin klopt uw redentatie. Het miljard, daar zal ik ook eerlijk zijn, kan ik ook niet plaatsen. Je kunt een dikke duim berekening doen: als iedereen HGW doet, heb je 200 miljoen binnen, om en nabij, stel, in de loop van 5 jaar. Dus het zijn allemaal fictieve bedragen. Het zijn wel grote bedragen, dat zal ik ook toegeven. Maar daarom dat ik ook denk en vind: laten we in eerste instantie kijken naar waar mensen recht op hebben, wat de regelingen zijn, dat dat allemaal goed uitgevoerd gaat worden. Daarna kunnen we weer verder gaan. Daarom hebben we ook vorige keer die regeling risicovolle projecten ingediend met de heer Biljoen, omdat je er dan grip op blijft houden, dan blijf je kijken, dan kan je bijsturen. Maar inderdaad, dat miljard, ik kan hem ook niet plaatsen. Ik kan wel rondrekenen naar 1 miljard, maar ieder bedrag is even valide.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Roskam. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Laat ik hem dan aan de wethouder stellen, wat diens inschatting is als, dat is ook een beetje naar aanleiding van het amendement dat u hebt ingediend, wat daarvan de financiële gevolgen ongeveer zouden zijn. Het hoeft helemaal niet exact richting dat miljard, zeg ik richting de heer Segers-Hoogendoorn, maar het gaat wel degelijk effect hebben.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Waarmee ik dus concludeer dat dat deel van het verhaal van de heer De Haan dus inderdaad niet meer geldt. Dus het deel van zijn betoog, waarbij hij zegt: iedere ruimhartige regeling is uiteindelijk een hypotheek leggen op toekomstige generaties. Dat klopt niet. Dat geeft de heer De Haan nu toe, dus het is wel mooi dat we dan in ieder geval een zuiverder debat gaan voeren. De wethouder mag van mij daar antwoord op geven, maar tegelijkertijd: we weten allemaal dat alles fictief is.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): De heer Segers-Hoogendoorn, dat is meestal uw trucje: de spreker woorden in de mond leggen en zeggen dat het volledig fictief is. Het is niet fictief, want er zijn wel degelijk consequenties en het heeft wel degelijk zijn effect op onze investeringscapaciteit. Daarmee citeer ik ook uit de brief die de wethouder daarover heeft geschreven. Daar zijn wel degelijk ook bedragen in opgesteld. Het zou u ook sieren als u daar ook rekenschap aangeeft.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Nu daagt de heer De Haan me natuurlijk uit, maar dat is nu onze rol hier in de raad. Ik zeg dat toch nog maar weer: wij hebben die controlerende

rol. Prima, de cijfers die het college heeft geleverd. Vervolgens gaan wij zelf ons daarin verdiepen, toch? Dat mag ik ook van u verwachten. Ik zeg: kom niet met het argument bij mensen die een ruimhartigere regeling neerleggen dat dat een hypotheek op toekomstige generaties is. Dat kunt u niet hard maken. Mijn conclusie is dat dat inderdaad klopt. U kunt dat niet hardmaken, dan kunt u met allerlei fictieve bedragen de zaal in strooien. Maar ik kan net zo goed beredeneren dat het op de langere termijn eerder een positief effect heeft in financiële zin en in ieder geval iets wat ruimhartiger is voor mensen die nu in de penarie zitten.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Andersom kunt u het ook niet richting mij zo uitleggen. U kunt ook niet aangeven waarom het helemaal 0 zou zijn. Het heeft wel degelijk een effect op onze toekomstige investeringscapaciteit. Daarmee vind ik het dus ook wel belangrijk dat dat het eerlijke verhaal is. Hoe we bijvoorbeeld als stad, ik noem maar eens wat, om te blijven investeren in sociale initiatieven. Wat is dan ook ons rentmeesterschap richting de toekomst waard? Ik vraag dan ook richting mevrouw Verkoelen: wat is J van Jongeren in JOU, als je daar geen oog voor hebt en voor toekomstige generaties.

De VOORZITTER (de heer De Waard): U hebt een interruptie van de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, ik maak hier echt bezwaar tegen. Dus u hebt uw termijn zo opgesteld. Maar ik vraag u om hem nu aan te passen. Nu gaat u zelfs het woord 'rentmeesterschap' deze zaal ingooien. Dan weet u zeker dat ik opsta. We constateren met zijn allen dat we zowel in de plus als in de min met totaal fictieve bedragen rekenen hier, dus kom niet met het argument dat een ander voorstel meteen een negatief financieel effect heeft. Dat kunt u niet hard maken en dat kan dus ook geen onderdeel zijn van uw betoog.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Net zo goed als u zelf ook niet hard kan maken dat het geen enkel effect heeft, mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, dan komen we weer bij de kern van het verhaal. Vindt u het belangrijk dat er een betaalbare regeling voor de erfpachters uitkomt of vindt u het belangrijker dat de inkomsten hoger worden voor de gemeente Rotterdam in de toekomst? Dat is precies de politieke afweging die wij hier moeten maken. Dan is het niet nodig om te zeggen dat alle voorstellen die de oppositie doet gemakkelijk is, het gaat om die belangenafweging. Wij hebben nu heel duidelijk kleur bekend dat dat ook de afweging kan zijn om voor erfpachters een betaalbare regeling neer te leggen. Dat is geen fictieve regeling, want dat doet de heer Van Dommelen dan voorkomen van iedereen kan wel iets verzinnen. Dat is een regeling die de gemeente Rotterdam zelf in het leven heeft geroepen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Ik zou benieuwd zijn, als ik nou zou voorstellen dat we voortaan ontwikkelingsgrond voor een betaalbare prijs aan ontwikkelaars geven, want het heeft toch geen waarde, heeft toch geen toekomstig inkomen, inkomensbron is niet belangrijk. We geven het weg aan ontwikkelaars, daarmee geven we niets weg voor de gemeente Rotterdam. Wat zou u dan zeggen?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Dan bent u niet zo heel slim bezig, maar dat is helemaal niet waar we het nu over hebben. We hebben nu een regeling, die we zelf als gemeente in het leven hebben geroepen, die niet goed is uitgevoerd de afgelopen jaren, waardoor heel veel mensen in de problemen zijn gekomen. Dan ligt er nu een voorstel voor van de wethouder om dat te repareren en dan zeggen wij: dat voorstel om het repareren is nog onvoldoende. Dat is wat we simpelweg zeggen en dat is een politieke keuze.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): We hebben het de hele tijd over de waarde van grond, daar heeft de heer De Haan het ook over. Jullie zitten dat iedere te ontkennen, dat grond geen waarde heeft. Dan zeg ik: grond voor een ontwikkelaar heeft kennelijk wel waarde, maar erfpachtgrond heeft geen waarde. Natuurlijk heeft dat waarde voor de gemeente. Ik snap niet dat we dat maar blijven ontkennen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, dat ontkent dus ook helemaal niemand.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw Kockelkoren. Mijnheer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik wil daarop aanvullen dat we die waarde ook heel goed ten dienste maken. Je hebt de eerste 50 jaar dat er betalingen binnenkomen, een tweede 50 jaar en dan heb je nog een keer overdracht, dus mensen gaan 3 keer langs start. Dan is het heel goed om af te wegen: wat is sociaal en moreel om dit te doen? Zeker als er al een regeling ligt die voor heel veel mensen, of misschien niet, want dat weten we niet precies met dat toebedeling en verdeling, kan dienen. Dus ik denk dat we daar heel goed mee omgaan.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, de heer Dekkers. Mijnheer De Haan, u mag verder gaan.

De heer DE HAAN (d66): Heel kort, want ik had, daar triggerde ik natuurlijk de heer Segers-Hoogendoorn mee, met zijn rentmeesterschap, wat ik niet had mogen zeggen. Sorry, mijnheer Segers-Hoogendoorn. Mevrouw Verkoelen had ik natuurlijk ook nog met de jongeren gevraagd, waar die voor stonden. Toen had ik tot slot nog, inderdaad, mijn verbazing willen uiten richting GroenLinks en Partij van de Arbeid. Mevrouw Kockelkoren had het had het net over het huishoudboekje. Het is ook ons huishoudboekje waar we allerlei goede zaken met de stad mee doen. Het heeft mij toch echt ook wel in de afgelopen periode verbaasd dat we het zo weinig over het collectieve belang hebben gehad van wat we daarmee zouden kunnen doen en wat we daarmee ook voor de toekomst zouden kunnen doen. Dat we alleen maar op die manier voor huizenbezitters gaan.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, de heer De Haan. We gaan door naar de volgende spreker en dat is mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Voorzitter, de kern van dit erfpachtdossier is dus ook niet technisch, de kern is hartstikke politiek en moreel. In 2002 is in Rotterdam iets fundamenteels gebeurd: wat een levensbehoefte is, wonen, is toen door Leefbaar Rotterdam, VVD en ook overigens het CDA, toen in de coalitie omgevormd tot een investeringsproduct. Niet openlijk, niet na een principieel raadsbesluit, maar sluipenderwijs via beleidswijzigingen

en uitvoeringskeuzes en zelfs met stukken die deze raad nooit heeft mogen zien. Tot 2002 was erfpacht een beschermingsinstrument. Het risico van grondwaardestijging lag bij de overheid, niet bij het huishouden en toen kwam 2002. Wonen was niet meer een recht, maar een rendement, niet meer een zekerheid, maar een risicoverdeling. Residuele berekeningen deden hun intrede. Marktwaaarde werd leidend. Het huishouden werd behandeld als een investeerder. Voorzitter, de raad heeft nooit besloten dat wonen een marktproduct met bijbehorende marktrisico's moest worden. Maar dat is wel gebeurd door Leefbaar, VVD en het CDA in 2002. Die lijn wordt tot op de dag van vandaag doorgetrokken. Ook dit college blijft redeneren vanuit die markt. De inwoner wordt gezien als iemand die moet meebewegen met modellen, rentes en grondprijzen, niet als iemand die wil wonen, onderhouden, verbouwen en leven. Voor mensen die hun huis hebben afbetaald en dachten veilig te wonen, voelt dit als een zware straf achteraf. Voorzitter, de VVD denkt mee, maar blijft vanuit het beleggersperspectief beredeneren. Een kortinkje hier, 25 procent, hoorden we net, een plafonnetje daar, zonder de methodiek te veranderen. Leefbaar Rotterdam doet voorkomen voor de erfpachters op te komen, maar doet helemaal niets, ondanks het HGW-verhaal in de commissie van de heer Roskam en ook nog eens herhaald hier, maar dik kloppend op de borst: we zijn zo geweldig, hoorden we zojuist dat er geen enkele wijziging komt in het voorstel, ook al probeert Leefbaar dat voortdurend te verkopen, maar het is niet het geval. Zo dreigt opnieuw wat al 20 jaar gebeurt: de markt wint, de gewone man en vrouw betalen. Voorzitter, de oplossing is heel simpel, maar doelbewust ingewikkeld gemaakt door het college. Canon, dames en heren, is huren. Conversie is wijzigen en residueel rekenen is: wat blijft er over? Simpel kan het niet, maar rond die simpele begrippen is een woud gebouwd van contracten en uitzonderingen. Niet in de belangen van de bewoners, maar wel van de politiek en de markt. Voorzitter wonen is geen investering. Een huis is geen aandeel. De waardeestijging van een woning is geen winst. Echt niet. Ik hoorde het de heer Van Dommelen net weer zeggen, flauwekul. Een huis is nooit, de grond is nooit de winst. Konden we het maar allemaal terugdraaien. Ik zal u zeggen, veel mensen zouden zeggen: ik ga met die onbetrouwbare overheid niet meer in zee. Die hebben hun hele hebben en houwen op grond gebouwd waarvoor ze nu afgerekend worden. De waardeestijging van een woning is geen winst die door de overheid binnengeharkt mag worden. Het mag niet. Die waarde zit in levens, niet in spreadsheets. Daarom dien ik amendementen in met de heel simpele reden: wonen in een levensbehoefte, de historische grondwaardelogica moet terug als norm, zodat het marktrisico niet langer bij bewoners ligt. Verder maken we ons keihard een noodzakelijk onderscheid tussen wonen en commercieel vastgoed. Jammer dat de heer Van Dommelen wegloopt, want daar wil ik wel degelijk ... Ah, u bent er nog, daar wil ik wel degelijk rekening mee houden. Wie investeert, de markt, die draagt een risico. Een marktpartij die op grond een huis, een pand zet, dat weet u beter dan ik, is geen cent waard, dat pand. Daar gaat het helemaal niet om. Het gaat voor hen om hele andere zaken, waar ze staan. Wie woont, de inwoner, verdient gewoonweg bescherming. Dat moet je van het begin af aan doen. Ten slotte borgen we dat niemand door deze overgang financieel klem wordt gezet of zijn huis moet verkopen. Voorzitter, de kiem van deze crisis, ik herhaal het nog maar een keer, is in 2002 gelegd door Leefbaar Rotterdam, VVD en het CDA. De verantwoordelijkheid om haar te herstellen, ligt vandaag bij een coalitie van de Leefbaar, VVD, D66 en DENK mag ook meedoen. Die heb ik weinig gehoord, maar mag meedoen. Stop met je rijk rekenen aan huiseigenaren. Stop met het afwentelen van marktrisico's. Ga weer voor je bewoners staan. Dat is geen coulance, dat is recht doen. Daar heb ik 5 amendementen voor.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Verkoelen heeft de volgende amendementen ingediend.

Amendement C. Functiescheiding erfpacht: historische grondwaarde leidend voor wonen deel I 'wonen is een levensbehoefte'

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van het Raadsvoorstel tot vaststelling van de uitgangspunten erfpachtbeleid;

Besluit:

Artikel II - Beperken conversiesomberekeningen voor woningen
aan te vullen met een tweede lid:

2. Bij de afkoop of conversie van erfpacht voor woonfuncties (in lijn met het door de raad vastgestelde onderscheid tussen wonen en niet-woonfuncties) wordt de berekening op basis van historische grondwaarde, zoals vastgesteld in 1988 en nader aangevuld in 2002 en 2005, toegepast, indien deze leidt tot een lagere of gelijkwaardige afkoopsom dan berekening op basis van actuele grondwaarde;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. P.J.H.D. Verkoelen, A. Kockelkoren, T.J. Vonk, S. Reitema, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, L.P.A. Dekkers, R.T.J. van der Velden en T.S.J. Coskun

Toelichting

Dit amendement beoogt het erfpachtbeleid weer in lijn te brengen met het oorspronkelijke doel van erfpacht als wooninstrument, en onderscheid te maken tussen wonen en investeren. De Historische Grondwaarde-regeling (HGW) uit 1988 was gebaseerd op het uitgangspunt dat wonen geen investeringsobject is en dat het risico van toekomstige grondwaardestijgingen niet bij individuele bewoners hoort te liggen. De gemeente erkende destijds expliciet dat zij de waardeontwikkeling van grond over lange tijd niet kon voorspellen en koos daarom voor eenvoud, rechtszekerheid en betaalbaarheid. Vanaf 2002 is het erfpachtbeleid echter steeds meer benaderd vanuit markt- en investeringslogica. Hierdoor zijn berekeningen gebaseerd op actuele marktwaarde en residuele methoden dominant geworden. Dit heeft geleid tot complexe, slecht uitlegbare constructies en tot het afwentelen van marktrisico's op bewoners, terwijl zij daar geen invloed op hebben en nooit voor hebben gekozen. Het amendement herstelt de woonlogica van erfpacht door:

- de historische grondwaardebenadering opnieuw centraal te stellen voor woningen;
- deze systematiek als voorkeursroute toe te passen wanneer zij tot een lagere afkoopsom leidt;
- expliciet onderscheid te maken tussen woonfuncties en niet-woonfuncties.

Dit onderscheid is noodzakelijk omdat bedrijfsmatig en commercieel vastgoed fundamenteel anders functioneert dan wonen. Voor dergelijke objecten is markt- en exploitatiegericht rekenen gebruikelijk en passend. Het onverkort toepassen van historische grondwaarde op niet-woonfuncties zou kunnen leiden tot onbedoelde en disproportionele voordelen voor beleggers en bedrijven. Het amendement voorkomt daarmee:

- dat een woonoplossing verandert in een generieke kortingsregeling;
- dat publieke grondwaarde weglekt naar commerciële partijen;
- en dat bewoners blijven vastzitten in een systeem waarin wonen als investering wordt behandeld.

Met dit amendement wordt erfpacht opnieuw ingericht vanuit het principe: wonen gaat vóór investeren, met behoud van bestuurlijke uitvoerbaarheid en rechtsgelijkheid.

Amendement D. Functiescheiding erfpacht: historische grondwaarde leidend voor wonen
deel 2 'Historische grondwaarde leidend voor wonen als dat goedkoper is'

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van het Raadsvoorstel tot vaststelling van de uitgangspunten erfpachtbeleid;

Besluit:

Artikel III - Historische grondwaarde-regeling, lid 1

1. De mogelijkheid om de verplichting tot canonbetaling aanvullend af te kopen op basis van de historische grondwaarde die is ingesteld bij de algemene voorwaarden 1988 en de uitbreiding van deze afkoopregeling naar oudere algemene voorwaarden, te bevestigen en uit te voeren zoals ingesteld in 1988 en aangevuld in 2002 en 2005;

Te wijzigen in:

1. De mogelijkheid om de Historische Grondwaarde-regeling (HGVV), zoals vastgesteld in 1988, opnieuw open te stellen voor woonfuncties. Onder woonfuncties wordt verstaan: particuliere woningen en woningen van woningcorporaties bestemd voor permanente bewoning. Voor niet-woonfuncties, waaronder bedrijfsmatig en commercieel vastgoed, is de Historische Grondwaarde-regeling niet van toepassing. Voor deze objecten blijft een separate waarderingssystematiek gelden, passend bij het exploitatie- en beleggingskarakter van deze functies;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. P.J.H.D. Verkoelen, A. Kockelkoren, T.J. Vonk, S. Reitema, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, L.P.A. Dekkers, R.T.J. van der Velden en T.S.J. Coskun

Toelichting

Dit amendement beoogt het erfpachtbeleid weer in lijn te brengen met het oorspronkelijke doel van erfpacht als wooninstrument, en onderscheid te maken tussen wonen en investeren. De Historische Grondwaarde-regeling (HGW uit 1988 was gebaseerd op het uitgangspunt dat wonen geen investeringsobject is en dat het risico van toekomstige grondwaardestijgingen niet bij individuele bewoners hoort te liggen. De gemeente erkende destijds expliciet dat zij de waardeontwikkeling van grond over lange tijd niet kon voorspellen en koos daarom voor eenvoud, rechtszekerheid en betaalbaarheid. Vanaf 2002 is het erfpachtbeleid echter steeds meer benaderd vanuit markt- en investeringslogica. Hierdoor zijn berekeningen gebaseerd op actuele marktwaarde en residuele methoden dominant geworden. Dit heeft geleid tot complexe, slecht uitlegbare constructies en tot het afwentelen van marktrisico's op bewoners, terwijl zij daar geen invloed op hebben en nooit voor hebben gekozen.

Het amendement herstelt de woonlogica van erfpacht door:

- de historische grondwaardebenadering opnieuw centraal te stellen voor woningen;
- deze systematiek als voorkeursroute toe te passen wanneer zij tot een lagere afkoopsom leidt;
- expliciet onderscheid te maken tussen woonfuncties en niet-woonfuncties.

Dit onderscheid is noodzakelijk omdat bedrijfsmatig en commercieel vastgoed fundamenteel anders functioneert dan wonen. Voor dergelijke objecten is markt- en exploitatiegericht rekenen gebruikelijk en passend. Het onverkort toepassen van historische grondwaarde op niet-woonfuncties zou kunnen leiden tot onbedoelde en disproportionele voordelen voor beleggers en bedrijven.

Het amendement voorkomt daarmee:

- dat een woonoplossing verandert in een generieke kortingsregeling;

- dat publieke grondwaarde weglekt naar commerciële partijen;
- en dat bewoners blijven vastzitten in een systeem waarin wonen als investering wordt behandeld.

Met dit amendement wordt erfpacht opnieuw ingericht vanuit het principe: wonen gaat vóór investeren, met behoud van bestuurlijke uitvoerbaarheid en rechtsgelijkheid.

Amendement E. Functiescheiding erfpacht: historische grondwaarde leidend voor wonen deel 3 'technische en juridische uitwerking van de historische grondwaarde voor wonen'

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van het Raadsvoorstel tot vaststelling van de uitgangspunten erfpachtbeleid;

Besluit:

Artikel III - Historische grondwaarde-regeling

Te wijzigen in:

1. De mogelijkheid om de Historische Grondwaarde-regeling (HGW), zoals vastgesteld in 1988, opnieuw open te stellen voor woonfuncties. Onder woonfuncties wordt verstaan: particuliere woningen en woningen van woningcorporaties bestemd voor permanente bewoning. Voor niet-woonfuncties, waaronder bedrijfsmatig en commercieel vastgoed, is de Historische Grondwaarde-regeling niet van toepassing. Voor deze objecten blijft een separate waarderingssystematiek gelden, passend bij het exploitatie- en beleggingskarakter van deze functies.

2. De HGW-regeling kent de volgende momenten waarop de afkoop op basis van de HGW-regeling mogelijk is:

- a. Voor zittende erfpachters met een canonverplichting die voor een deel is afgekocht, met ingang van de eerste dag van een kwartaal of van het daarop volgende kwartaal zulks naar keuze van de gemeente -, te rekenen vanaf het moment dat van de zijde van de erfpachter een schriftelijk verzoek tot afkoop is ontvangen
- b. Voor zittende erfpachters met een canonverplichting die niet is afgekocht maar nog wel kan worden afgekocht op grond van de erfpachtakte of de afkoopregeling vastgesteld door de Raad bij zijn besluit van 8 november 1984, Gemeenteblad 1984, nr. 208, met ingang van het moment dat de canonverplichting voor een deel afgekocht zou kunnen worden op grond van de aldan van toepassing zijnde mogelijkheid in de erfpachtakte of in de eerder genoemde door de Raad vastgestelde afkoopregeling. Dit kan:
 - i. bij gehele of gedeeltelijke vervreemding van het erfpachtrecht, mits de erfpachter daartoe binnen één maand (twee maanden onder de Algemene Voorwaarden 1993) na het tijdstip van vervreemding schriftelijk verzoekt;
 - ii. bij de 10-jaarlijkse herziening van de canon, indien deze herziening contractueel is voorgeschreven. De erfpachter, zal daartoe telkens, zodra het bedrag van de herziene canon definitief vaststaat een aanbieding van de gemeente ontvangen;
 - iii. om de 10 jaar te rekenen vanaf de eerste dag van een kalenderkwartaal volgend op de ingangsdatum van het erfpachtrecht in de gevallen dat geen 10-jaarlijkse herziening van de canon is voorgeschreven. De erfpachter zal daartoe telkens een aanbieding van de gemeente ontvangen.

3. Berekening van afkoopsommen op basis van historische grondwaarde evenredig aan te passen voor resterende looptijden korter dan 49 jaar.

4. Een herstelactie te laten uitwerken voor de gevallen waarin de historische grondwaarderegeling in het verleden onjuist is toegepast;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. P.J.H.D. Verkoelen, A. Kockelkoren, T.J. Vonk, S. Reitema, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, L.P.A. Dekkers, R.T.J. van der Velden en T.S.J. Coskun

Toelichting

Dit amendement beoogt het erfpachtbeleid weer in lijn te brengen met het oorspronkelijke doel van erfpacht als wooninstrument, en onderscheid te maken tussen wonen en investeren.

De Historische Grondwaarde-regeling (HGW) uit 1988 was gebaseerd op het uitgangspunt dat wonen geen investeringsobject is en dat het risico van toekomstige grondwaardestijgingen niet bij individuele bewoners hoort te liggen. De gemeente erkende destijds expliciet dat zij de waardeontwikkeling van grond over lange tijd niet kon voorspellen en koos daarom voor eenvoud, rechtszekerheid en betaalbaarheid.

Vanaf 2002 is het erfpachtbeleid echter steeds meer benaderd vanuit markt- en investeringslogica. Hierdoor zijn berekeningen gebaseerd op actuele marktwaarde en residuele methoden dominant geworden. Dit heeft geleid tot complexe, slecht uitlegbare constructies en tot het afwentelen van marktrisico's op bewoners, terwijl zij daar geen invloed op hebben en nooit voor hebben gekozen.

Het amendement herstelt de woonlogica van erfpacht door:

- de historische grondwaardebenadering opnieuw centraal te stellen voor woningen;
- deze systematiek als voorkeursroute toe te passen wanneer zij tot een lagere afkoopsom leidt;
- expliciet onderscheid te maken tussen woonfuncties en niet-woonfuncties.

Dit onderscheid is noodzakelijk omdat bedrijfsmatig en commercieel vastgoed fundamenteel anders functioneert dan wonen. Voor dergelijke objecten is markt- en exploitatiegericht rekenen gebruikelijk en passend. Het onverkort toepassen van historische grondwaarde op niet-woonfuncties zou kunnen leiden tot onbedoelde en disproportionele voordelen voor beleggers en bedrijven.

Het amendement voorkomt daarmee:

- dat een woonoplossing verandert in een generieke kortingsregeling;
- dat publieke grondwaarde weglekt naar commerciële partijen;
- en dat bewoners blijven vastzitten in een systeem waarin wonen als investering wordt behandeld.

Met dit amendement wordt erfpacht opnieuw ingericht vanuit het principe: wonen gaat vóór investeren, met behoud van bestuurlijke uitvoerbaarheid en rechtsgelijkheid.

Amendement F. Uitsluiten residuele grondwaardemethode voor woonfuncties!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van het Raadsvoorstel tot vaststelling van de uitgangspunten erfpachtbeleid;

Besluit:

Artikel II - Beperken conversiesomberekeningen voor woningen

Aan te vullen met een tweede lid:

2 Bij de afkoop of conversie van erfpacht voor woonfuncties wordt de residuele grondwaardemethode uitgesloten als berekeningsgrondslag. Voor woonfuncties worden uitsluitend eenvoudige, transparante en uitlegbare berekeningsmethoden toegepast die geen marktrisico bij individuele bewoners leggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen, A. Kockelkoren, T.J. Vonk, S. Reitema, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, L.P.A. Dekkers, R.T.J. van der Velden en T.S.J. Coskun

Toelichting

Dit amendement beoogt te voorkomen dat bij woningen gebruik wordt gemaakt van de residuele grondwaardemethode, een systematiek die is ontwikkeld voor vastgoedexploitatie en projectontwikkeling, maar niet passend is bij wonen. De residuele methode gaat uit van marktwaarde, rendement en restwaarde, en veronderstelt daarmee een investeringslogica. Toepassing van deze methode bij woningen leidt tot complexe en slecht uitlegbare uitkomsten, en tot het afwentelen van marktrisico's op bewoners, terwijl zij geen invloed hebben op marktontwikkelingen en geen investeringsdoel nastreven. Deskundigen, toezichthouders en landelijke handreikingen (waaronder van het ministerie van BZK) waarschuwen expliciet voor toepassing van residueel rekenen bij woonfuncties. Het gebruik ervan draagt bij aan onrust, rechtsongelijkheid en verlies van vertrouwen in de overheid. Met dit amendement wordt vastgelegd dat voor woningen uitsluitend berekeningsmethoden worden gebruikt die aansluiten bij het karakter van wonen: zekerheid, betaalbaarheid en begrijpelijkheid.

Amendement G. Verplicht sociaal vangnet bij afkoop en conversie erfpacht voor woonfuncties!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van het Raadsvoorstel tot vaststelling van de uitgangspunten erfpachtbeleid;

Besluit:

Het ontwerpbesluit behorende bij het raadsvoorstel Vaststelling uitgangspunten erfpachtbeleid conform het voorstel van burgemeester en wethouders vast te stellen en aan te vullen met onderstaande Artikel VIII:

Artikel VIII - Sociaal vangnet woonerfpacht

1. Er wordt voor erfpachters van woonfuncties een verplicht sociaal vangnet opgesteld bij afkoop of conversie van erfpacht, gericht op betaalbaarheid en het voorkomen van financiële ontwrichting of gedwongen verkoop.

Dit sociaal vangnet omvat in ieder geval:

- a. de mogelijkheid tot gespreide betaling zonder rente-op-rente;
- b. uitstel van betaling zonder verlies van rechten;

c. aanvullende bescherming voor ouderen, huishoudens met lage inkomens en erfpachters zonder toegang tot aanvullende financiering;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. P.J.H.D. Verkoelen, A. Kockelkoren, T.J. Vonk, S. Reitema, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, L.P.A. Dekkers, R.T.J. van der Velden en T.S.J. Coskun

Toelichting

Dit amendement beoogt acute financiële en sociale problemen bij erfpachters te voorkomen tijdens de overgang naar een aangepast erfpachtsysteem.

Veel erfpachters verkeren momenteel in onzekerheid door hoge en onverwachte afkoopsommen, beperkte financieringsmogelijkheden en de onverkoopbaarheid van woningen. Deze problematiek treft met name ouderen, gezinnen met beperkte draagkracht en huishoudens zonder toegang tot aanvullende hypotheekruimte.

Een beleidswijziging zonder verplicht sociaal vangnet vergroot het risico op stress, schuldenproblematiek en gedwongen verkoop. Dit is onverenigbaar met de verantwoordelijkheid van de gemeente als overheid die wonen als basisvoorziening beschermt.

Met dit amendement wordt geborgd dat het college bij de uitvoering van het erfpachtbeleid altijd maatregelen treft om bewoners te beschermen tegen onevenredige financiële gevolgen, en dat niemand door gemeentelijk beleid in acute woononzekerheid wordt gebracht.

De amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dan gaan we door naar de volgende spreker, de heer Segers-Hoogendoorn. Ik wil u vragen rekening te houden met uw spreektijd.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dank, voorzitter. Voor deze collegeperiode zat het CDA 24 jaar lang onafgebroken in het college van deze stad, dus overal zitten onze vingerafdrukken op. Overigens was het grootste deel van die 24 jaar mevrouw Verkoelen ook CDA-lid. Vanavond zien we wat er kan gebeuren als het CDA niet meer in het college zit. Voorzitter, erfpacht is een heel ingewikkeld dossier, maar ik ga het heel simpel vertellen. Het eerste punt is, wat ons betreft: is de historische grondwaardemethode eerlijk of niet? Die is volstrekt oneerlijk, want een zittende erfpachter kan er geen gebruik van maken en een nieuwe koper kan er wel gebruik van maken. Dat is precies de stofwolk die Leefbaar deed op dwarrelen. Dat is wat de historische grondwaarderegeling is en die is dus niet eerlijk. Het tweede is: welk financieel langjarig effect is er bij welk besluit je vanavond neemt, de methode Zeegers of de goede voorstellen die er vanuit deze zaal komen. Daar is vooral heel veel onduidelijkheid over. Je kunt net zo goed betogen dat het ons financieel wat oplevert dan dat het ons financieel wat kost. Voorzitter, daarom vind ik dus ook dat wij een voorstel doen nu, we moeten nu wel, want het loopt nu af bij heel veel mensen, maar we doen een voorstel, nogmaals, in een tijd dat mensen een krappe portemonnee hebben, de gemeente een krappe portemonnee heeft en de huizenprijzen tot in de hemel stijgen. Drie rode vlaggen en daarom kunnen we dus geen ruimhartig en menselijke maat voorstel doen hier vanavond, tenzij u instemt met alle goede voorstellen van de oppositie. Ik wil in de laatste 5 seconden nog een motie indienen. Die gaat namelijk over dat wij vinden dat er bij die communicatiestrategie aan toegevoegd moet worden wat mensen kunnen doen als het gaat

over de conversie. Die wil ik bij dezen indienen en die is door veel partijen mede ondertekend.
Dank.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, de heer Segers-Hoogendoorn. Dan wacht ik af totdat ik uw motie in ontvangst mag nemen. Wel wil ik erop wijzen dat de fractie van het CDA door haar spreektijd heen is.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Informeer nieuwe eigenaren

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van de erfpachtkwestie;

constaterende dat:

- bij toepassing van de HGW-regeling eigenaren de eerstvolgende 5 jaar niet over kunnen gaan tot conversie;
- het huis in de tussentijd verkocht kan worden;
- nieuwe huiseigenaren hierdoor voor langere tijd geen erfpacht verplichtingen hebben omdat het erfpachtcontract afgekocht is;

overwegende dat:

- bij het kopen van een huis veel zaken geregeld moeten worden;
- erfpachtdetails daarom bij de notaris over het hoofd gezien kunnen worden als minder belangrijk door nieuwe eigenaren;
- hierdoor de erfpachtverplichtingen in de toekomst wellicht vergeten kunnen worden;
- het risico bestaat dat we op de lange termijn weer met aflopende erfpachtcontracten geconfronteerd worden;
- enkel het attenderen op de erfpachtstatus door de notaris niet voldoende is om nieuwe eigenaren van een huis op erfpacht voldoende te informeren;

verzoekt het college:

- bij de communicatiestrategie toe te voegen dat nieuwe huiseigenaren op erfpachtgrond na aankoop van hun huis binnen een jaar een brief krijgen van de gemeente over de erfpacht;
- hierin in ieder geval te vermelden wat de financiële consequenties zijn bij directe conversie, conversie over 10 jaar en conversie of verlenging van het erfpachtcontract aan het einde van het contract;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, A. Kockelkoren, S. Reitema, P.J.H.D. Verkoelen, L.P.A. Dekkers, T.S.J. Coskun en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Ik heb verder geen sprekers op mijn lijstje, maar ik zie nog wel wat vingers. Als eerste zag ik mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): Dank, voorzitter. Laat ik maar meteen met de deur naar huis vallen: hier staat geen erfpachtexpert, maar wel staat hier een volksvertegenwoordiger. Een volksvertegenwoordiger die huilende mensen op haar netvlies heeft staan en die een

wethouder ziet die zichzelf op de borst klopt met een zogenoemde Black Friday-deal. Maar het zal je maar gebeuren, voorzitter, een hardwerkend gezin dat zijn best doet om iedere maand wat geld opzij te zetten, om die winterjassen te kunnen kopen voor de kinderen of om eens een week op vakantie te kunnen of om te sparen voor het einde van je erfpachtcontract en plots valt daar die dikke rekening: of je 150.000 euro af wil tikken. Voorzitter, er is al heel veel gezegd in dit debat. Ik ga absoluut niet pretenderen om hier inhoudelijk nog wat aan toe te voegen, maar ik vind het wel triest dat Rotterdammers zo lang moeten wachten op oplossingen en duidelijkheid. Want gaat u maar rustig slapen, eind oktober kom ik met oplossing, hoorden we zo lang. Maar niets is minder waar. De grote pijnpunten zijn er niet uit met dit raadsvoorstel en betaalbaar in alle gevallen, quote van de wethouder in het AD, dat al helemaal niet. Want of het nou conversie of canon of HGW-regeling is, gewone Rotterdammers hebben dit geld simpelweg niet. Erpachters hebben ook na dit voorstel het gevoel dat de gemeente over hun rug wil cashen. Dat gevoel is voor onze fractie heel pijnlijk, voorzitter, en eerlijk gezegd is dat gevoel ook niet weggenomen na dit debat. Veel oppositiepartijen hebben vandaag voorstellen ingediend om het raadsvoorstel te verbeteren. Voorstellen die ervoor zorgen dat erpachters aanspraak kunnen maken waar zij in onze ogen recht op hebben. Deze voorstellen heeft de PvdA Rotterdam ook van harte meegetekend. Mijn fractie is benieuwd naar de reactie van de wethouder. Tot zover.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw Reitema. Dan gaan we door naar de heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. Het raadsvoorstel laat zich lezen als een kortingsfolder, zoiets als wat je bij de Ziggo soms krijgt, maar dan voor een heel complex product. Zoals gisteren in de Trouw ook werd geschreven: erfpacht is nog complexer dan pensioen en er zit geen bijsluiter bij. Dan nu een raadsvoorstel met een tegemoetkoming hier en een korting daar. Is 25 procent of soms 40 procent korting een goede deal of betaal je nog te veel voor de grond? Wie het weet, mag het zeggen. Onze inzet is steeds geweest: er moet een eerlijke regeling komen die transparant goed uitlegbaar is. De grond onder je woning en wat je daarvoor betaalt, zou niet moeten leiden tot zoveel discussie en al helemaal niet tot de schrijnende verhalen die we de afgelopen tijd hebben gehoord. Die hebben we zoveel gehoord, voorzitter, dat we echt naar iets beters toe moeten, want hij staat haaks op waar de erfpacht ooit voor bedoeld is. Voorzitter, ooit was de erfpacht bedoeld om mensen met een smalle beurs betaalbaar aan hun huis te helpen. Maar het beste en goedkoopste aanbod uit het raadsvoorstel van vandaag is voor zittende erpachters onbereikbaar, namelijk de historische grondwaarden regeling. Daar staat namelijk een grote sticker op: alleen voor nieuwe klanten. Als een erfpachter een rekening krijgt voor de grond van bijvoorbeeld 80 K en hij weet dat als het huis verkocht wordt, de nieuwe eigenaar een rekening krijgt voor bijvoorbeeld 10 K, daar kunnen we heel lang over discussiëren, dat is niet eerlijk. Als we onszelf inderdaad die belangrijke vraag stellen: wat is een eerlijke prijs? Dan is deze regeling die nu voorligt niet eerlijk. Voorzitter, dan kom ik tot mijn tweede punt. De historische grondwaardemethode is door de gemeente jarenlang niet goed toegepast en gecommuniceerd. We zijn blij dat het college dat ook heeft toegegeven en ook heeft gezegd dat er gehandeld zal worden en spreekt zelfs over herstel. Het college denkt dat er zo'n 200 gedupeerden zijn. Wij verwachten dat, gezien de hoeveelheid mensen die erfpachtcontractant zijn, dat het om veel meer mensen gaat. We roepen dan ook iedereen op om zich te melden bij de gemeente die zich hierin sterk benadeeld voelt. Onze vraag aan de gemeente is dan ook: is de wethouder klaar om al die mensen op te vangen, staan er mensen klaar om een goede regeling of in ieder geval het verhaal aan te horen en met deze mensen inderdaad een herstelregeling te gaan uitvoeren? Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, de heer Vonk. Dan gaan we door naar de heer Coskun.

De heer COSKUN (sp): Voorzitter, ik zal het kort houden. In 2002 was, toen de PvdA aan de kant geschoven werd, het eerste wat de VVD deed, bij monde van de heer Van Gent en bij monde van de heer Van der Heijden van het CDA: ha, nu kunnen we de erfpacht afschaffen. Dat hebben ze gedaan en dat hebben we nu geweten. Voorzitter, ik sluit me volledig aan bij de pleidooien van mevrouw Verkoelen, mevrouw Reitema en de heer Vonk. Daar hoeft ik weinig aan toe te voegen. Eigenlijk zou grond überhaupt geen melkkoe moeten zijn, eigenlijk is de aarde van ons allemaal, eigenlijk zou de grond überhaupt niet verkocht konden kunnen worden, aan niemand niet, nooit niet, want we hebben maar 1 aarde en het is te gek voor woorden dat over de ruggen van heel veel mensen daar heel veel winst op gemaakt wordt. Dat zou niet moeten kunnen. Maar goed, we zitten in een ingewikkeld systeem, ingewikkeld gemaakt, dat nooit uit te leggen is. Die regeling die er nu is, kan je aan niemand uitleggen. Zeker voor bewoners moet je dat simpel houden. Mevrouw Reitema heeft het al gezegd: terug naar de oorspronkelijke bedoeling van het sociaaldemocratische begrip erfpacht.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, de heer Coskun. Dan kijk ik de zaal rond of er andere sprekers zijn. Dat is niet het geval, dus voordat wij naar de beantwoording gaan van het college, stel ik voor dat we 10 minuten gaan schorsen, want ik heb begrepen dat er wat lekkers staat en een koffietafel. Wij vervolgen deze vergadering om 16.45 uur. Dank u wel.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER (de heer De Waard): Ik wil de raadsleden ook verzoeken om plaats te nemen. Dan gaan we over tot de beantwoording aan de kant van het college. Dan geef ik als eerste het woord aan wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Het is een complex onderwerp, dat zegt u allemaal en het is een onderwerp dat echt in heel Rotterdam resoneert. Het gaat over 24.000 erfpachters van een woning. Dus het is echt een gigantische hoeveelheid Rotterdammers die hiermee te maken krijgt. Sommige mensen echt al op zeer korte termijn, die hebben we natuurlijk vorig jaar een brief gestuurd, dat zijn er zo'n 230 waarbinnen dat binnen 5 jaar echt gaat spelen. Maar die anderen komen dus in de decennia daarna aan de beurt. We hebben natuurlijk gezien, toen we die brieven naar deze mensen stuurden, hoe hoog dat bedrag uiteindelijk uitviel. Ik kon mij ook heel goed nog er herinneren hoe we daar in het debat ook met elkaar over spraken dat we zeiden, dat vonden wij als college ook, dat vond ik als wethouder ook, dit is wel echt een heel erg hoog bedrag en is dat wel fair en redelijk en is dit goed uitlegbaar. We hebben daar natuurlijk onderzoeken naar gedaan, een commissie van wijzen gevraagd heeft. Ook de landsadvocaat heeft iedere stap met ons mee gelopen naar hoe kunnen we dit nu op een fatsoenlijke manier doen, gegeven het feit dat we het wel hebben over grond en grond is wel degelijk ook iets dat waarde heeft. Het is grond die wij in erfpacht hebben uitgegeven en waarvan je je kunt voorstellen: op enig moment wil de erfpachter de grond zelf kopen. Maar het is natuurlijk wel iets dat waarde heeft en hoe waardeer je dat nou op een goede manier? Ook die commissie van wijzen zegt: die residuele grondwaardemethode is wel de methode waarop grond en opstallen, althans waarop de berekening goed gemaakt kan worden. Zeker ook omdat je een onderscheid moet maken tussen grond en opstal is die residuele grondwaardemethode een goede methode om dat te doen. Dat heb ik ook gezegd: ik wil wel iets doen dat ook volgens de gecertificeerde taxatiebranche wordt erkend als goede methode. Dat hebben we zo gedaan. Wel heeft die commissie van wijzen gezegd: in deze methode wordt uitgegaan van nieuwbouwwaarde. Dat is iets waarvan je kunt zeggen: dat is niet helemaal van toepassing hier, dus dan is het niet onredelijk om daar een afslag op te nemen. Zij noemden dat depreciatie. Uiteindelijk heeft

dat geleid tot de aftoppingsregeling die wij dan voorstellen nu, waarbij we zeggen dat niemand ooit meer hoeft te betalen dan 60 procent van de grondwaarde, indien men de grond wil kopen. Dus indien men wil converteren. Het is enerzijds de grondwaarde, deels ook nog de canon die afgekocht moet worden. Dat hele pakketje mag nooit hoger zijn dan 60 procent van de grondwaarde in dit project. Dat is wat we nu aan u voorleggen. Dat is dus wel degelijk iets anders dan 100 procent van de grondwaarde als maximum wat we in eerdere instantie hadden. Dus het is een aanzienlijke afslag die we nemen, die goed uitpakt, althans waar het voordeel het meest uitpakt voor de mensen die op korte termijn gaan converteren. Althans, bij de mensen van wie het contract op korte termijn afloopt. Naarmate we verder in de tijd zitten, zullen mensen iets minder van dat voordeel ervaren, omdat we met de netto contante waarde rekenen en hun grondwaarden sowieso al lager uitpakten vanwege de netto contante waarde. Het is een beetje een technisch verhaal, maar wat ik maar wil zeggen: we zijn hier echt niet over 1 dag ijs gegaan. We hebben dit heel goed onderzocht, echt deskundigen geraadpleegd, een enorme afslag genomen van die 60 procent van de grondwaarde. Dat is het voorstel dat nu voorligt. Dat vonden we belangrijk, omdat we vonden dat we ook een eerlijk en uitlegbaar systeem en een grondwaardemethode moesten hanteren. Dat hebben we hiermee gedaan. Het tweede punt is dat we het ook belangrijk vonden, eigenlijk stond er bovenaan: we willen dat niemand zijn huis moet verkopen vanwege de erfpachtkwestie. Dat was voor mij echt het allerbelangrijkste. Dat betekent dus ook: men hoeft niet te converteren, men kan ook canon blijven betalen. Dat we de grond blijven zoals het ooit ook was uitgegeven. De uitgifte was op erfpacht met een canonbetaling, dat je dat voortzet. Ook dat is mogelijk. Dat zijn natuurlijk aanzienlijk lagere kosten waar mensen dan als maandbedrag mee te maken krijgen. We hebben dat in dat tabelletje ook meegegeven, dan kan je ongeveer denken aan 200 euro per maand. Natuurlijk, dat is altijd weer extra dat erbij komt, maar het is wel iets anders dan een enorme conversiesom op tafel moeten leggen. We hebben dus ook die looptijd van de canon verlengd, dat was in eerste instantie nog geen mogelijkheid. Daarvan hebben we gezegd: die gaan we tot een behoorlijke tijd verlengen. Dat is ook onderdeel van het voorstel, zodat je of canon kunt betalen of conversie kan doen. Deze zomer kwam natuurlijk naar voren dat we die historische grondwaarden niet goed hadden toegepast. Dat gaan we herstellen, voor die mensen voor wie dat van toepassing is en is ook onderdeel van het hele pakket. Dus ook mensen die daar nu recht op hebben, kunnen daar natuurlijk ook aanspraak op maken. Mocht uit deze 3 opties nog blijken dat iemand dat niet kan betalen, dus de canon ook niet kan betalen, dan hebben we de uitstel van betalingsregeling. Dat betekent dat mensen de canon als het ware, een soort van opsparen, nog niet hoeven te betalen en dat dat pas verrekend wordt op het moment dat de woning wordt verkocht, van de overwaarde. Als dan blijkt dat die overwaarde onvoldoende is en dat die persoon dat restant toch niet kan dragen, dan zal die persoon dat niet hoeven te betalen. Dus in alle vormen proberen we echt te voorkomen dat mensen hun huis uit moeten vanwege erfpacht. Dat was voor mij, voor het college, het allerbelangrijkste. Dat even het systeem uitgelegd. Daarnaast, op het moment dat mensen het niet eens zijn met de manier waarop de taxatie heeft plaatsgevonden van de grondwaarde, hebben we ook de deskundige regeling, die hadden we hiervoor ook niet. De deskundige regeling betekent dat de erfpachter een deskundige aanwijst, de gemeente een deskundige aanwijst, dat die 2 deskundigen een derde deskundige aanwijzen en het oordeel van die deskundigen commissie zal dan leidend zijn in de taxatiewaarde. Dus we proberen echt hierin ons transparant en fair op te stellen naar de erfpachters en dat is ook terecht. Dat hebben we ook te doen. Niet om onszelf op de borst te kloppen, helemaal niet, maar wel, denk ik, goed om te zeggen dat het ons ook menens is dat we op een faire en nette manier als dienstverlener ook met deze contracten willen omgaan, zodat iedereen in zijn huis kan blijven wonen, waar die nu woont. Dan de verschillende moties en amendementen. De motie van Leefbaar Rotterdam 'maatwerk voor betalingsproblemen'. U gaat in van stel nu dat inderdaad aan het eind toch die verrekening van die uitgestelde betaling niet goed uitgevoerd kan worden, of mensen daardoor toch in schrijnende situaties terechtkomen, of we dan toch nog naar maatwerk willen kijken

daarvoor en die maatwerkvoorzieningen te verwerken in die uitstelregeling. Dat is wat u vraagt. Dat kunnen wij doen. Dat is dus, wat mij betreft, oordeel raad. Het is goed uitvoerbaar. Dan zegt u ook, motie 3, 'erfpacht, kennis is macht': die historische grondwaarderegeling om dat als optie ook mee te nemen in de brief die we gaan sturen naar alle erfpachters, het niet alleen hebben over canon, niet alleen over conversie, maar ook over deze historische grondwaarderegeling. Dat zullen wij doen, dus dat is uitvoerbaar, oordeel raad. Dan heb ik het amendement A van een heleboel partijen 'historische grondwaarde voor alle erfpachters zonder voorwaarden van vervreemding of toedeling'. Daar is ook het debat veel over gegaan. Deze zal ik toch ontraden. We hebben echt gemeend een fair en eerlijk voorstel te doen waarin we echt aftoppen tot die 60 procent van de grondwaarde, met allerlei regelingen om canon te betalen, uitstelregelingen. Dus wij vinden het een evenwichtig pakket en dat we hierin te ver zouden gaan. Het zou een aanzienlijke vermindering van inkomsten betekenen op de lange termijn. Daar is natuurlijk al veel gegaan, misschien goed om daar nog het nodige over te zeggen. We hebben berekend en in de brief staat die miljard, maar er staat: dat is als 100 procent daar gebruik van zou maken. Maar we hebben in de tabel, op uw verzoek, aangegeven wat als 25 procent converteert? Wat als 50 procent? Wat als 75 en wat als 100? Die 100 was dat miljard, bij die andere conversie percentages is het bedrag natuurlijk lager. Dat staat ook in de brief die ik aan u heb gestuurd. Dus die informatie ligt bij u. Maar als je deze 2 methodes met elkaar zou vergelijken, bij iedere conversie volgens de methode die wij hier voorstellen versus de methode die volgt uit het amendement wat ik nu aan het bespreken ben van GroenLinks et cetera, bij iedere conversie krijgen we gemiddeld 43.000 euro minder. Gemiddeld, in sommige gevallen 10.000, in andere gevallen is het 80.000. Het is ook afhankelijk van wie converteert wel, wie converteert niet. Het zijn altijd richtcijfers waar je nooit helemaal zeker van kunt zijn. Dat is ook hoe het werkt in dit soort situaties. Het gedrag van mensen is niet te voorspellen, ook niet voor ons. Dus je moet met bandbreedtes werken en inschattingen. Wat we dus kunnen zeggen: de gemiddelde conversiesom zal dan 43.000 euro lager zijn. Dat staat ook in mijn wethoudersbrief. Maar dat het minder oplevert per conversie, dat lijkt me wel zo. Dat is in ieder geval 1 ding dat zeker is.

De VOORZITTER (de heer De Waard): U hebt een vraag van de heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, een verhelderende vraag. Dus in het geval dat je al jaren in je huis woont en je krijgt die aanbieding, maar je buurman komt er nieuw wonen, dan krijgt die dus ook gemiddeld een aanbieding die 43.000 euro lager ligt, omdat die persoon wel recht heeft op de HGW-regeling?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Nee, het zit wel in gecompliceerder in elkaar dan dit. Het gaat over op het moment dat wij grond verkopen aan 1 of aan 2, dan is gemiddeld het verschil 43.000. Maar de situatie per persoon is dat kan je niet zomaar. Het zou kunnen zijn dat die 2 mensen naast elkaar wonen, dat zou kunnen, maar dat hoeft natuurlijk niet per se. Het is echt afhankelijk van allerlei situaties.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, gemiddeld is het dus zo dat als je in je tweede termijn zit in een huis woont en iemand naast jou er nieuw gaat wonen, dat die persoon dus gemiddeld gezien 43.000 euro minder hoeft te betalen, omdat die persoon dus gebruik kan maken van de HGW-regeling.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dat is afhankelijk van waar zit die andere persoon in? Heeft hij al de eerste 50 jaar afgekocht ja of nee en gaat hij wel of niet converteren? Dat is de vraag, misschien wil die persoon dat wel helemaal niet. Het is ook de vraag, omdat we werken met de netto contante waarde, wanneer loopt die erfpacht af? Dat is de meest belangrijke voorspellende kracht nog voor de conversiesom die je moet betalen. Dus het hangt van heel veel zaken af.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik snap dat het van heel veel zaken afhangt. Dus het kunnen heel andere bedragen zijn, maar gemiddeld is het dus 43.000 euro verschil.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik hou mij bij wat ik in mijn brief heb gezegd. Op het moment dat wij zouden zeggen: we hebben ons voorstel, het voorstel dat nu voorligt, dus iedereen zou recht kunnen hebben op de historische grondwaarderegeling. Dus niet alleen bij verkoop, maar altijd, dan zou dat uiteindelijk 43.000 gemiddeld per woning zijn. Dat is wat ik zeg. Maar het is vaak, op het moment dat je er een variabele bij gooit, zou het wel eens niet kunnen kloppen. Vandaar dat ik zeg: ik hou mij alleen over de variabelen zoals ze nu beschreven staan in de brief.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Dan wil ik daar op aanvullen. Als dus een erfpachter na de eerste 50 jaar besluit de canon te gaan betalen, dan verliest de toekomstige erfpachter, die erbij komt, die gaat dan die HGW verliezen. Dat is dus 100.000 euro pakweg.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik snap deze vergelijking niet helemaal. Op het moment dat je erfpacht hebt, je zit op erfpacht, je hebt de variant eerste 50 jaar afbetaald en je gaat daarna canon betalen, dan krijg je iedere 10 jaar natuurlijk weer een aanbod. Dan zou je wel weer gebruik kunnen maken van die historische grondwaarde.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Maar ik heb het over de toekomstige koper, die verliest het recht op HGW.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Deze stelling herken ik niet. Op het moment dat een koper iets koopt op erfpacht en die laat binnen 2 maanden weten of binnen 1 maand, afhankelijk van zijn algemene voorwaarden, of die gebruik wil maken van die HGW-regeling, dan kan die dus de erfpacht afkopen voor 50 jaar tegen de historische grondwaarden en na 5 jaar besluiten om al dan niet te converteren. Dat is hoe het werkt.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Vonk heeft ook een vraag.

De heer VONK (cu): Aanvullend op de vraag van de heer Dekkers over die 43.000. We pinnen elkaar niet vast op de bedragen, maar het principe. Want ik denk dat veel Rotterdammers dat heel ingewikkeld vinden, ik ook namelijk. Op het moment dat jij een aanbod krijgt van zeg

80.000 euro, dat je weet dat als ik morgen mijn huis verkoop, dat dan die nieuwe persoon voor datzelfde stuk grond een aanbod krijgt van bijvoorbeeld 10.000. Dat voelt onrechtvaardig. Kunt u uitleggen waarom dat wel eerlijk zou zijn?

De VOORZITTER (de heer De Waard): De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dit zijn regelingen die in het verleden zijn vastgesteld. Ik denk dat, volgens mij, de heer Van Dommelen ook beschreef waarom die regeling er was. Het was destijds in 1988, die huizenmarkt zat op slot, dus de bedoeling was om wel huizen in erfpacht uit te geven en dat de koper dan deze regeling kon krijgen om die woningmarkt te stimuleren. Eigenlijk hebben we altijd situationeel grondbeleid gehad. Dus je wilt bepaalde maatschappelijke doelen bereiken door middel van grondbeleid en soms heb je weer andere doelen. Hoe dat voor mensen uitpakt, dat ben ik helemaal met u eens, kan heel verschillend zijn en dat is heel moeilijk uit te leggen. Daar ben ik het ook mee eens, maar dat is inherent aan erfpacht. Dat is een lastig systeem. Met verschillende doelstellingen zijn deze beleidsregels ingevoerd en daar zitten we nu mee, met een kluwen die ingewikkeld is. Dat willen we wel versimpelen. We hebben die menukaart, om het maar zo te zeggen, en zo stellen we dat voor. Maar het kan ook zo zijn dat er 2 mensen naast elkaar wonen die andere conversiesommen krijgen vanwege bij de 1 de canon wel is afgekocht, bij de andere is dat nog niet afgekocht. Dus het kan sowieso in alle gevallen verschillen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Ik snap dat u iets dat krom is, kan verklaren vanuit het verleden, maar we zitten nu in het nu. Dan zou ook mijn oproep zijn, dat is, denk ik, ook de reden waarom zoveel partijen nu ook met het voorstel komen, laten we nou in ieder geval iedereen de kans geven om van die regeling op basis van de historische grondwaarde gebruik te maken, zodat je dat dat stukje kromheid, dat stukje onrecht dat nu in de regeling zit, namelijk dat degene die het straks gaat kopen voor datzelfde stuk grond veel minder hoeft te betalen, dat we dat in ieder geval oplossen en tegen de Rotterdammers kunnen zeggen: we maken het voor iedereen gelijk. Kunt u niet meegaan in die redenering?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Ik kijk naar de heer Roskam. Is het een toevoeging hierop of is dat een aparte vraag?

De heer ROSKAM (lr): Misschien een toepassing. Ik merk dat de HGW-regeling nog steeds onduidelijk is, daarom heb ik ook die motie gevraagd: doe er voorbeelden bij. Het voorbeeld dat mevrouw Verkoelen noemde, dat is een beetje flauw gezegd, in de regelingen van 1988 stond hij als de erfpachtersgroep 1 en daarna krijg je je herziening. Dat zijn dus allemaal voorbeelden, want iedereen heeft recht op die regeling. Ik heb het al 10 keer gezegd vandaag: hij is lastig te begrijpen. Daarom zeg ik met die motie: zorg ervoor dat een communicatiebureau dit kan uitleggen, zodat iedere Rotterdammer dit begrijpt, van als ik nu verkoop dan heeft de verkopende partij er een voordeel bij. Maar ik kan ook zeggen: ik ga straks canon betalen, dan krijg ik een tienjaarlijkse herziening en dan kan ik er weer aanspraak op maken. Dat zijn dus verschillende scenario's die gecommuniceerd moeten worden, maar die heel onduidelijk zijn. Daarom zeg ik ook: die HGW, in zekere zin kan je zeggen: het is een koopje, want het is goedkoper dan de marktprijs die je nu zou moeten betalen voor een stuk grond met erfpacht, dus dat is een heel voordelige regeling. Maar hij geldt al voor iedereen, hij moet alleen duidelijk gemaakt worden. Daarom heb ik ook die motie ingediend.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Eens, hij geldt voor iedereen. We gaan hem ook weer goed uitvoeren. Dat was in ieder geval de bedoeling.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik vind het wel bezwaarlijk dat de wethouder zegt: eens, hij geldt voor iedereen. Hij geldt voor iedereen die zijn huis verkoopt. Dat moet wel helder blijven.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dat klopt, maar er zijn sowieso altijd randvoorwaarden, voor welke regeling dan ook. Iedereen die onder die randvoorwaarden valt, krijgt deze regeling.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): U hebt hem deels, mevrouw Kockelkoren. Hij geldt voor iedereen en er zijn meerdere voorwaarden. Dus er zijn meerdere momenten waarop je eraan kan voldoen. Daar gaat het om. Dat is het punt dat niemand duidelijk lijkt te willen krijgen en daarom zeg ik ook: zorg ervoor dat het duidelijk wordt. Het is niet alleen bij verkoop.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, wat u doet is, het onduidelijker maken. Want u rekt het op alsof het voor iedereen is en dat is simpelweg niet waar. Als u nu eens vertelt voor hoeveel dat dan zou zijn, dan zouden we een eerlijk verhaal hebben. Maar het geldt voor iedereen die zijn woning verkoopt, die gaat scheiden. Dan geldt het, maar niet voor zittende erfpachters.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): En nog de herziening.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Helder. Ik ga naar amendement B, van de VVD, 'canonverlaging'. U geeft aan: die afslag van 25 procent op de grondwaarde ook toe te passen voor de canon. Mijn voorstel was om dat uit te zoeken. Maar u zegt: nee, dat moet gelijk geregeld worden, want dan kunnen mensen heldere keuzes maken. Ik denk dat u daar een goed punt heeft, dus dat is uitvoerbaar. Oordeel raad.

De VOORZITTER (de heer De Waard): U hebt nog een vraag van de heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, meer een opmerking, want ik vind dit een toneelstukje. We hebben in mei over erfpacht gesproken, in september. Toen hebben we dit allemaal uit kunnen zoeken. We hebben afgelopen maand een commissiebehandeling gehad, toen hebben we al gezegd: waarom moeten we dit nog uitzoeken? Kunnen we dat niet toezeggen? Dan hebben we hier een voorzetje van 2 coalitiepartijen dat we dan gaan binnenkopen. Ik vind dat echt vervelend, omdat er heel veel mensen in onrust zitten en dan gaan we 18 december, de week voor kerst, zeggen: dat kan wel. Ik ben dan toch benieuwd: wat is er veranderd tussen nu en afgelopen week dat we dit opeens kunnen gaan doen?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik heb het toen ook al toegezegd, dus er is niets veranderd. Dat wilde ik doen. Omdat we er natuurlijk een raadsvoorstel van hebben gemaakt, kon dit ook geamendeerd worden nu. Dat is het verschil.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, u hebt dus alles wat toen is toegezegd in dat raadsvoorstel geschreven, behalve dit. Dat maakt het een beetje vreemd.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik heb 1 ding dat ik heb toegezegd, volgens mij, toegepast in het raadsvoorstel, dit niet. Dat zal dan in de veelheid der dingen wat over het hoofd gezien zijn. Maar het is volgens mij goed. Het was ook een pleidooi van de heer Van Dommelen om dat te doen, dus het lijkt mij ook niet een flauw spelletje, helemaal niet. De heer Van Dommelen heeft daar heel erg op aangedrongen. Het stond niet in het raadsvoorstel. Hij wil het graag en dat kan dus.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, laat ik het dan iets nuanceren. Het is mooi dat de heer Van Dommelen dat wilde en dat het hem zo wordt gegund. Ik had het nog chiquer gevonden, ook richting de erfpachters, dat in dit voorstel het meteen was meegenomen, dat we serieus waren genomen. Dan hadden mensen het bij het voorstel al meteen geweten.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, de heer Dekkers. Mijnheer De Haan.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dat is zeker waar. Wij hadden een slag om de arm omdat je nog moet uitzoeken hoe je het juridisch helemaal vorm geeft. Dat was heel preciezerig in het raadsvoorstel terechtgekomen, terwijl alle intentie al was om het te doen. Dat heb ik ook, volgens mij, gezegd. Amendement C.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer De Haan staat nog. Mijnheer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Ik vind het toch ook wel een beetje flauw, richting de heer Dekkers, want volgens mij heeft de heer Van Dommelen dat ook duidelijk in het debat aangegeven. Destijds was het nog een collegevoorstel, dat heeft de heer Van Dommelen, volgens mij, ook al duidelijk in zijn termijn aangegeven, dat hij met een motie zou komen. Ik vind het een beetje flauw en spijkers op laag water zoeken om dit zo op die manier dan ook de heer Van Dommelen en het college voor de voeten te schuiven.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Wethouder Zeegers, u kunt doorgaan.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Het amendement van mevrouw Verkoelen 'functiescheiding erfpacht: historische grondwaarden leidend voor wonen deel 1'. Dat komt op hetzelfde neer. U zegt: gebruik altijd historische grondwaarden voor iedereen in alle situaties, niet alleen verkopen of bij scheiding of wat dan ook. Daar heb ik mijn oordeel al over gegeven, dat zal ik ontraden. Dan hebt u 'functiescheiding erfpacht: historische grondwaarden leidend voor wonen deel 2'. Om voor de woonfuncties dit te doen en niet voor het bedrijfsmatig en commerciële vastgoed. Om dat alleen voor de woningen te doen. Ik wilde het al niet voor de woningen doen. Om die reden zal ik het al ontraden. Maar om het ook categorisch niet voor die bedrijfsfusies te doen, dat is sowieso lastig om dat zo op voorhand al te zeggen, omdat we het ook nog niet goed weten. We hebben 1000 contracten voor de

niet-wonen, zo staat het in onze administratie. Dat is van parkeerplek tot multinational, zal ik maar zeggen en alles dat ertussen zit. Voor die 1000 contracten willen we heel goed analyseren: waar hebben we het wel van toepassing, waar niet, hoe zit het daar precies? Dat is nog een klus waar we komend jaar mee bezig zijn, dus het is sowieso lastig om nu al uitspraken te doen over hoe we omgaan met niet-wonen functies. Om die 2 redenen wilde ik het ontraden. Dan hebt u nog 'uitsluiten residuele grondwaardenmethode voor woonfuncties'. Daar heb ik net al het een en ander over gezegd. Het is een richtlijn van de taxateurs om residueel te berekenen. Dat is 1 en 2, we hebben ook geen alternatief om die grondwaarden te berekenen. Ergens moet je natuurlijk de opstal en de grond van elkaar kunnen splitsen. Dat doen we met residuele grondwaardenmethode. Ook bij WOZ-berekeningen moet je die splitsing residueel doen. Dus we hebben geen alternatief en daarom ontraad ik dit. Dan hebt u het amendement 'verplicht sociaal vangnet bij afkoop en conversie erfpacht voor woonfuncties'. We hebben een vangnet. Wat we ook hebben gezegd, op het moment dat iemand die uitgestelde canonbetaling, bij overlijden of bij verkoop van de woning, dat niet helemaal uit de overwaarde kan betalen en dan wel in de financiële problemen terecht zou komen, waar we natuurlijk ook weer richtlijnen voor hebben, maar stel dat dat zo is, dat we dat dan niet zullen terugvorderen. Die vangnetregeling is juist bedoeld om te voorkomen dat mensen echt door het ijs zakken. Dat willen wij natuurlijk ook niet hierdoor. U stelt voor om die uitstel van betaling zonder verlies van rechten en ook geen rente op rente te doen. Op het moment dat die rente op rente leidt tot grote financiële problemen voor de erfpachter bij dat terugbetalen van die canon, zullen we dat ook niet innen. Maar stel nou dat het inkomen van deze persoon zo is gegroeid dat die rente wel kan worden voldaan, dan willen we dat toch wel doen. Vandaar ontraden. Amendement E heb ik nog niet zo heel erg lang en ik moet hem even doorgronden om echt te begrijpen wat de kern is van het voorstel. Dus hier ga ik me nog eventjes in verdiepen. Dan de motie 'informeer nieuwe eigenaren', motie nummer 5 en in die communicatiestrategie ook mee te nemen dat nieuwe huiseigenaren op erfpachtgrond na aankoop van hun huis binnen een jaar een brief krijgen over de erfpacht en dan ook aan te geven wat de financiële consequenties zijn. Dat kunnen wij, het lijkt me netjes om dat te doen. Dat is oordeel raad.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Dan een vraag aan de heer Segers-Hoogendoorn over deze motie, gezien de spreektijd mag dat, denk ik, wel. Als je een jaar na dato een brief stuurt, is dat niet een beetje mosterd na de maaltijd, aangezien je een maand na het passeren bij de notaris gebruik kan maken van de HGW? Vanwaar uw overweging voor een jaar na dato?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Een vraag gesteld aan de heer Segers-Hoogendoorn zonder spreektijd, maar dit is een interruptie. Daar krijgt u 30 seconden de tijd voor. De heer Segers-Hoogendoorn, wilt u daarop antwoorden?

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Ik moet op dat jaar het antwoord schuldig blijven.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Ik begrijp hem, maar daarom heeft u gelukkig ook eerder gestemd voor onze motie van informeer de bewoners. Daarom hebben we ook bij ons een motie gevraagd: leg hem vast bij hypotheekverstrekkers en notarissen neer, zodat mensen het direct weten. Dus niet als je je keuken nog moet financieren en je hebt je badkamer gedaan en dat soort dingen. Maar als je je hypotheek doet, dat je dan al weet dat je hem mee kan pakken. Dank u.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, de heer Roskam. We kunnen doorgaan naar wethouder Zeegers. Nee, wethouder Van Rij.

De heer VAN RIJ (wethouder): Mijnheer Segers-Hoogendoorn, ik pak hem mee. Anders blijft er verwarring over. Ik zie nu ook in overleg, maar ik pak hem mee. Het is natuurlijk de bedoeling dat als het huis wordt gekocht, dat we onmiddellijk die nieuwe eigenaar op de hoogte gaan stellen van hoe die HGW-regeling is, want die heeft maar zeer beperkt de tijd om daarop te gaan reageren. Dus de bedoeling is wel dat dat in eerste instantie natuurlijk door informatieplicht van de notaris gebeurt. Maar we willen ook, vanuit de gemeente, daar dan die actieve informatieplicht aan hangen, door ook de bewoner aan te schrijven. Die krijgt veel andere post, dus de bedoeling is ook, dan kom ik ook bij uw motie, om hem dan op te nemen in ons Mijn Loket-verhaal. Dus in Mijn Loket moet u die brief ook binnen enkele dagen zien nadat er gepasseerd is bij de notaris. Dat is de bedoeling. Dat is wel echt een nieuw systeem dat we eerder als gemeente nog niet deden. De normale canonregistratie ging wel via Mijn Loket, maar mutaties waren dat nog niet. Overigens, ook de jaarindexaties en zo liepen via Mijn Loket, maar de mutaties werden nog niet geregistreerd in Mijn Loket. Dat gaan we wel toevoegen. Ik geef u er wel bij dat dat best weer een ingewikkelde zaak is op het gebied van automatisering, maar we gaan dat zo snel mogelijk uitrollen. Dat geldt overigens, dat is dus 1 motie: 'toevoegen aan Mijn Loket'. Die zullen we daarom omarmen. Een andere niet onbelangrijke motie is van het script van 14 010. U zegt: een helder en eenduidig script. Ja, maar het wordt wel een groeiend script. Want u zult zich voorstellen dat er op de eerste telefoontjes in januari veel vragen zullen zijn die we dan voor het eerst krijgen. Dat betekent dat die in de eerste lijn, nu word ik technisch, niet behandeld kunnen worden, waarschijnlijk niet eens in de tweede. Dat zal waarschijnlijk in de derde lijn beantwoord worden. Dat betekent dat we wel, we hebben een zelflerend 14 010 dus dat betekent dat als we die vragen daar hebben behandeld, dat we die wel dan in het script van dan wel de tweede, dan wel in de eerste lijn gaan zetten. Dus het is wel een groeiend script. Dat geef ik mee. Dus het is ook niet zo dat we het op 10 januari helemaal rond hebben. Daar gaat echt wel wat tijd overheen. Maar met die toevoeging, u vraagt ook al in Q2 terug te koppelen. U zou kunnen bellen, dan weet u het misschien eerder. Maar het ligt wel in die lijn. Gedurende het project zal dat script echt wel groeien. Dan kunnen we hem ook zeker omarmen. Ik denk dat het echt belangrijk is dat we ook, want het zijn over het algemeen mensen die een nieuw huis kopen enzovoort, wat digitaler behept zijn dan mensen die er al 30 jaar wonen. In ieder geval in mijn geval was dat zo. Daar houden we ook rekening mee. Vandaar dat die 14 010 ook up-to-date moet zijn.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, wethouder. Mijnheer Segers-Hoogendoorn met nu toch wel een antwoord.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Inderdaad, ik moest het precies weten. De motie die wij hebben ingediend, ziet specifiek toe op conversie. Want het kan natuurlijk zo zijn dat je bij het nieuwe eigenaar zijn gebruikmaakt van een HGW-regeling en dan ga je dus die canon betalen en je moet die conversie dan binnen 5 jaar doen. Dat is een andere keuze nog weer, een extra keuze. Daar ziet specifiek de motie op toe, om dat aan de communicatie toe te voegen. Daarom hebben we maar een termijn genoemd en hebben we een jaar gepakt. Maar dat had ook iets anders kunnen zijn. Maar in ieder geval binnen dat moment en de 5 jaar.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Dank voor de duiding. Ik denk ook wel dat het belangrijk is om mensen erover te blijven informeren. Hetzij via een fysieke brief, dan wel via Mijn Loket, als dit soort momenten er aankomen. Dank voor de duiding, mijnheer.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Roskam. Volgens mij moet wethouder Zeegers dan nog 1 motie appreciëren. Het woord is aan u.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Amendement is het, van mevrouw Verkoelen. U geeft aan dus de functiescheiding erfpacht historische grondwaarden leidend voor wonen deel 3. Daar maakt u ook het onderscheid tussen wonen en bedrijfsruimtes, niet-wonen. Daarbij zegt u: categorisch niet-wonen daarvan uit te sluiten. In de appreciatie van uw eerdere amendement, heb ik ook aangegeven: wij weten nu nog onvoldoende hoe precies de situatie is in het niet-wonen deel van erfpacht. Dus wij kunnen nu niet al vooruitlopend op dat echt goed te hebben bestudeerd, die casuïstiek die daar ligt, al richtlijnen aannemen die mogelijk strijdig zijn met afspraken die we hebben gemaakt in het verleden. Vandaar dat ik dit ontraad.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, wethouder Zeegers. Dan zijn we hiermee aan het eind gekomen van de eerste termijn. Dan kijk ik de zaal rond of er behoefte is aan een tweede termijn. Er is behoefte aan een veegronde. De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Voorzitter, ik had aandacht gevraagd voor de mensen die gedupeerd zijn, omdat ze nooit goede informatie hebben gehad over die regeling. Toen had ik de vraag gesteld: wordt die organisatie erop ingericht om al deze mensen, dat zullen er velen zijn, iets aan te bieden?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Ik maak de veegronde af. We zitten in de veegronde. Er is niets voor de veegronde. Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Excuus. Ik zat zo in mijn moties, toen was ik de vraag vergeten te beantwoorden. Ja, op verschillende manieren. Wij houden nu bij wie ons allemaal benadert. Die gaan we, op het moment dat duidelijk is wat we gaan doen, hier nog verder over informeren. We houden bewonersavonden, we zijn bereikbaar op allerlei manieren en we gaan naar al die dossiers, zeker de gedupeerden van de HGW-regeling proactief benaderen, zeker die 200. Die anderen zijn we nu aan het beoordelen, wat de situatie is bij die mensen. Maar mensen kunnen ons in ieder geval altijd vanuit zichzelf benaderen en degenen die ons hebben benaderd, benaderen wij ook weer nu om verder te doen en wij organiseren dus ook bijeenkomsten voor iedereen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, wethouder Zeegers. Ga ik nu wel kijken of er behoefte is aan een tweede termijn. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, heel kort. We zien waar dit naartoe gaat. De amendementen voor de historische grondwaarden worden allemaal ontraden, helaas. Ik heb wel nog een ander amendement voor de tweede termijn, want als mensen dan toch noodgedwongen op die canon over moeten, omdat het bedrag te hoog is voor de afkoop, willen wij graag een eerlijke canon met een reductie van 40 procent.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Kockelkoren heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement H. Een eerlijke canon

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 6.3 Erfpachtkwestie;

Besluit:

Artikel I. "Beperken canon voor woningen na afloop of expiratie van hun huidige contract"

Te wijzigen in:

Artikel I. "Beperken canon voor woningen na afloop of expiratie van hun huidige contract", waarbij de tekst van lid 1 als volgt komt te luiden:

1. Er is een groep bewoners met een huis op erfpacht die niet overgaat tot afkoop en/of conversie, maar ervoor kiest om periodiek canon te betalen na afloop of expiratie van hun huidige contract. Om deze groep tegemoet te komen wordt een reductie van 40% toegepast op de berekeningssystematiek van de nieuwe periode;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, S. Reitema, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, L.P.A. Dekkers, P.J.H.D. Verkoelen, T.J. Vonk, R.T.J. van der Velden en T.S.J. Coskun

Toelichting

Wij willen erfpachters de mogelijkheid bieden om tegen een redelijk bedrag hun canon af te kopen, door middel van de historische grondwaarde-regeling. Maar ook in het geval dat die regeling voor iedereen open staat, zal een deel van de erfpachters ervoor kiezen om periodiek canon te gaan betalen, bijvoorbeeld omdat zij de afkoopsom niet in één keer kunnen betalen. Dat geldt des te meer als de HGW-regeling niet voor iedereen opengesteld wordt, en het een keuze is tussen afkoop en conversie met een aftoppingsgrens op 60% van de actuele grondwaarde, en een periodieke canon. Dit amendement biedt een korting 40% op de toekomstige canon. Dit komt overeen met het advies van de commissie depreciatie en met de verlaging van de aftopping van conversiesommen.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dank voor de coulance, voorzitter, om alleen inderdaad nog een motie in te dienen. Wij hebben afgewacht, maar we zien dat de besluitvorming en het debat helaas in een plooi ligt. Dus dan uiteindelijk nog maar de motie. Ik zei al: 3 rode vlaggen. Kleine portemonnee bij de mensen, kleine portemonnee bij de gemeente en een enorm stijgende huizenmarkt. Dus wij dienen hier nog de motie 'geen slecht voorstel in een slechte markt' in en dat dient uiteindelijk om dan toch maar de situatie te bevriezen tot er betere tijden zijn.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Geen slecht voorstel in een slechte markt

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van de erfpachtkwestie;

constaterende dat:

- de wethouder met een voorstel is gekomen voor het erfpachtprobleem, andere de Historische Grondwaarde (HGW)-regeling weer in werking gaat treden;
- de HGW-regeling beoogde het erfpachtsysteem eenvoudig en rechtvaardig te maken;
- er sindsdien veel beleidsmatige veranderingen zijn geweest op het erfpachtdossier;

- we te maken hebben met een laagconjunctuur, waardoor mensen een kleine portemonnee hebben;
- daarnaast ook de gemeente in economisch slechte tijden verkeert;
- de grondprijzen enorm gestegen zijn in de afgelopen jaren;

overwegende dat:

- door de veranderingen het erfpachtdossier allesbehalve eenvoudig en rechtvaardig is;
- een probleem als dit niet opgelost kan worden met deze mate van onduidelijkheid bij de raad, maar ook bij bewoners;
- de kleine portemonnees van bewoners en gemeente een goed voorstel in de weg zitten;
- de hoge grondprijzen hier in negatieve zin aan bijdragen;
- de economische situatie van de erfpachters, de economische situatie van de gemeente en de hoge grondprijzen drie redenen zijn om nu niet tot een voorstel te komen;

verzoekt het college:

- de huidige situatie te bevriezen, en daarbij de contracten van erfpachters die binnen 5 jaar aflopen te verlengen voor 5 jaar;
- terug te gaan naar de tekentafel voor een nieuw voorstel, waarbij alle voorwaarden van de HGW-regeling duidelijk zijn;
- hierbij de erfpachters in ieder geval nooit een slechter aanbod te doen dan er nu ligt;
- daarmee de meest kwetsbare mensen te beschermen tegen de torenhoge erfpachtprijzen, en tegen verplichte verhuizingen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, A. Kockelkoren, S. Reitema, P.J.H.D. Verkoelen, L.P.A. Dekkers, T.S.J. Coskun en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Andere sprekers in de tweede termijn? Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, het is hartstikke duidelijk dat het een bestuurlijk drama is. Ik zie het ook vandaag weer hoe de berekeningen gedaan worden. We komen er niet echt lekker uit met zijn allen. Daarom vind ik dat we als politiek de verantwoordelijkheid moeten nemen om bestuurlijk als wel doelmatig te kijken, te onderzoeken hoe het erfpachtbeleid is ontwikkeld en hoe we als raad daarbij betrokken zijn geweest door de jaren heen. Daarvoor heb ik een tweetal moties. Eentje voor een rekenkameronderzoek en eentje voor een raadsonderzoek.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Verkoelen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 7. Rekenkameronderzoek in bestuurlijk handelen rond erfpachtbeleid!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van het Raadsvoorstel tot vaststelling van de uitgangspunten erfpachtbeleid;

constaterende dat:

- erfpacht in Rotterdam oorspronkelijk is ingericht als een beschermingsinstrument voor wonen, bedoeld om zekerheid en betaalbaarheid voor bewoners te waarborgen;

- met de invoering van de Historische Grondwaarde-regeling (HGW) in 19BB expliciet is gekozen voor eenvoud, rechtszekerheid en het niet afwentelen van onvoorspelbare grondwaardestijgingen op bewoners;
- sinds begin jaren 2000 het erfpachtbeleid ingrijpend is gewijzigd, waarbij marktwaarde, residuele berekeningen en risicodeling met bewoners een steeds grotere rol zijn gaan spelen;
- deze beleidsontwikkeling heeft geleid tot grote financiële en maatschappelijke gevolgen voor erfpachters, waaronder forse kostenstijgingen, onzekerheid en onverkoopbaarheid van woningen;
- er bij veel bewoners, en ook binnen de raad, twijfel bestaat of deze fundamentele koerswijziging expliciet, tijdig en volledig door de gemeenteraad is besproken en besloten;

overwegende dat:

- het vertrouwen van bewoners in het gemeentelijk handelen is geschaad en herstel daarvan vraagt om openheid en inzicht;
- het van belang is om te begrijpen hoe bestuurlijke keuzes, beleidswijzigingen en uitvoeringspraktijk zich over langere tijd hebben ontwikkeld;
- een zorgvuldig en onafhankelijk onderzoek noodzakelijk is om lessen te trekken voor toekomstig erfpachtbeleid;

verzoekt de raad:

- de Rekenkamer Rotterdam te verzoeken een aanvullend onderzoek uit te voeren naar het erfpachtbeleid, met als focus:
 - o de financiële gevolgen van het gevoerde beleid;
 - o de doelmatigheid van het erfpachtbeleid;
 - o de doeltreffendheid van het erfpachtbeleid in relatie tot de oorspronkelijke doelstellingen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. P.J.H.D. Verkoelen, A. Kockelkoren, T.J. Vonk, S. Reitema, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, L.P.A. Dekkers, R.T.J. van der Velden en T.S.J. Coskun

Motie 8. Inzicht in bestuurlijk handelen rond erfpachtbeleid!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de uitgangspunten erfpachtbeleid;

constaterende dat:

- erfpacht in Rotterdam oorspronkelijk is ingericht als een beschermingsinstrument voor wonen, bedoeld om zekerheid en betaalbaarheid voor bewoners te waarborgen;
- met de invoering van de Historische Grondwaarde-regeling (HGW) in 1988 expliciet is gekozen voor eenvoud, rechtszekerheid en het niet afwentelen van onvoorspelbare grondwaardestijgingen op bewoners;
- sinds begin jaren 2000 het erfpachtbeleid ingrijpend is gewijzigd, waarbij marktwaarde, residuele berekeningen en risicodeling met bewoners een steeds grotere rol zijn gaan spelen;
- deze beleidsontwikkeling heeft geleid tot grote financiële en maatschappelijke gevolgen voor erfpachters, waaronder forse kostenstijgingen, onzekerheid en onverkoopbaarheid van woningen;

- er bij veel bewoners, en ook binnen de raad, twijfel bestaat of deze fundamentele koerswijziging expliciet, tijdig en volledig door de gemeenteraad is besproken en besloten;

overwegende dat:

- het vertrouwen van bewoners in het gemeentelijk handelen is geschaad en herstel daarvan vraagt om openheid en inzicht;
- het van belang is om te begrijpen hoe bestuurlijke keuzes, beleidswijzigingen en uitvoeringspraktijk zich over langere tijd hebben ontwikkeld;
- een zorgvuldig en onafhankelijk onderzoek noodzakelijk is om lessen te trekken voor toekomstig erfpachtbeleid;
- Artikel 155a van de Gemeentewet en Artikel 33 lid 1 van het reglement van orde de gemeenteraad de mogelijkheid biedt tot het instellen van een raadsonderzoek gericht op het door het college gevoerde bestuur, zonder direct over te gaan tot het zwaarste instrument van een raadsenquête;

verzoekt de raad:

- een raadsonderzoek op grond van artikel 155a Gemeentewet en Artikel 33 lid 1 van het reglement van orde in te stellen naar het bestuurlijk handelen rond het Rotterdamse erfpachtbeleid;
- als hoofdvraag van dit raadsonderzoek vast te stellen: "Hoe en op basis van welke bestuurlijke keuzes is het Rotterdamse erfpachtbeleid sinds de invoering van de Historische Grondwaarde-regeling in 1988 veranderd, en in hoeverre is de gemeenteraad daarbij tijdig, volledig en expliciet betrokken geweest?";
- daarbij ten minste de volgende deelvragen te betrekken:
 - o welke besluiten expliciet door de gemeenteraad zijn genomen;
 - o welke wijzigingen via beleid, uitvoeringspraktijk of collegebesluiten zijn

doorgevoerd;

- o wanneer en waarom marktdenken dominant is geworden binnen het erfpachtbeleid;
- o welke gevolgen deze ontwikkelingen hebben gehad voor bewoners;
- o welke lessen hieruit getrokken kunnen worden voor toekomstig beleid;
- het onderzoek te laten zien op het bestuurlijk handelen van achtereenvolgende colleges in de genoemde onderzoeksperiode, waaronder in ieder geval wordt verstaan:
 - o bestuurlijke keuzes;
 - o beleidswijzigingen;
 - o uitvoeringspraktijk;
 - o informatievoorziening aan de raad;
- het verschuiven van financiële en marktrisico's naar bewoners;
- het tijdvak van het onderzoek vast te stellen vanaf de invoering van de HGW-regeling in 1988, met een doorkijk naar relevante beleidsontwikkelingen vanaf circa 1975;
- voor de uitvoering van het raadsonderzoek, waar passend, gebruik te maken van onafhankelijke externe expertise;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen, A. Kockelkoren, T.J. Vonk, S. Reitema, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, L.P.A. Dekkers, R.T.J. van der Velden en T.S.J. Coskun

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Even een vraag aan mevrouw Verkoelen. Ik had in de commissie een aantal maanden nog voorgesteld om de wethouders uit die tijd uit te nodigen bij de commissie BBB. Daar was u toen tegen, maar u wilt nu een raadsonderzoek. U vraagt om een onderzoek, wij doen ons eigen onderzoek, iedereen zijn manier. Maar toen was u er juist tegen om de wethouders van destijds te luisteren. Maar begrijp ik dan nu dat u dat wel wilt doen met uw raadsonderzoek?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Ik heb een rekenkameronderzoek, dat sowieso. Dat betreft de doeltreffendheid en de doelmatigheid van het hele beleid van de afgelopen jaren en het raadsonderzoek op grond van artikel 155A, artikel 33 lid 1 ga ik voorlezen, de hoofdvraag: hoe en op basis van welke bestuurlijke keuzes is het Rotterdamse erfpachtbeleid sinds de invoering van de historische grondwaarderegeling in 1988 veranderd en in hoeverre is de gemeenteraad daarbij tijdig, volledig en expliciet betrokken geweest? Daar kun je tenminste de volgende deelvragen bij betrekken: welke besluiten zijn expliciet door de gemeenteraad genomen, welke besluiten via beleid, uitvoeringspraktijk of collegebesluiten zijn doorgevoerd, welke gevolgen deze ontwikkelingen hebben gehad voor de bewoners en welke lessen hieruit getrokken kunnen worden voor toekomstig beleid. Dus het is iets meer dan alleen wethouders uitnodigen om een verhaaltje te doen over hoe het was in 2002.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Hartelijk dank. Ik heb dan in ieder geval een aantal van de stukken die ik met u kan delen, want we hebben de Woo-verzoeken gedaan. Dus alles vanaf 1988 hebben we ongeveer boven water aan collegebesluiten. Dan over uw rekenkamerrapport. U gaf aan: de doelmatigheid en doeltreffendheid. Maar wilt u dan niet een 213a onderzoek hebben, want die gaan juist daarover. Voor rekenkamerrapporten zou u uw vragen wellicht iets anders moeten formuleren. Ik help graag mee, maar even een suggestie. U wilt de rekenkamer vragen voor een onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid. Dat zijn juist 213a onderzoeken die we intern kunnen laten uitvoeren door BCO. Dat is mijn vraag. Dus wilt u dan het via de rekenkamer doen? Dat kan sowieso. Ik vind het prima, maar ik help graag mee zodat we wel de goede onderzoeksvraag bij het juiste bureau stellen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Ik schat in dat ik de juiste onderzoeksvragen heb gedaan, want ik heb dit echt al uitgezocht en het is wel een rekenkamerverzoek.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel. Dan ga ik de commissie rondkijken of er andere sprekers zijn in tweede termijn. Dat is niet het geval. Dan geef ik het woord aan de wethouder voor de appreciatie van de moties en amendementen. U hebt nog geen moties en amendementen. Dan gaan we daar even op wachten. Voor de kijkers thuis: wij wachten totdat de moties naar de wethouders komen, zodat ze deze kunnen lezen en appreciëren. Een klein moment geduld, alstublieft. Dames en heren, ik zie dat de printer inmiddels heeft geprint. Dat is fijn. Dan kunnen we overgaan tot het appreciëren van de ingediende moties en/of amendementen. Ik wil iedereen verzoeken om weer plaats te nemen. Dan gun ik de wethouder de tijd om het te lezen, want ze krijgt ze pas net onder haar neus. De wethouder is gereed. Ik geef graag het woord aan wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel. Allereerst amendement H van GroenLinks, PvdA en nog een heleboel andere partijen om dat canonpercentage niet op 25 procent korting toe te passen, maar 40 procent. Het is goed om te weten dat die canon natuurlijk pas,

dit is de canon voor mensen die ervoor kiezen niet te converteren. Dus dat zal mogelijk niet een heel grote groep zijn. Wij willen mensen wel stimuleren om te converteren. Daar zit ook de gedachte achter dat er echt wel een prikkel moet zijn om dat te gaan doen. We hebben al een behoorlijke korting gegeven. We hebben het rentepercentage naar beneden gebracht, 25 procent korting op de grondwaarde toegepast. Dus deze zal ik, om die redenen, ontraden. Dan de motie 'geen slecht voorstel in een slechte markt', dit voorstel dus te bevroren en alles 5 jaar op te schuiven. Dat zou ik een heel slecht idee vinden als we dat zouden doen. Mensen zijn toe aan helderheid, duidelijkheid en er zijn ontzettend veel opvattingen over hoe je met erfpacht om moet gaan. Daar zal je elkaar misschien niet altijd goed in vinden, maar duidelijkheid is nu ontzettend belangrijk voor mensen. Dus deze motie ontraad ik. Dan hebben we een motie rekenkameronderzoek, maar die gaat niet voor mij. Die is voor uzelf. Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): U mist nog een motie. Dat wordt even uitgezocht. Valt onder een andere portefeuille. U bent klaar, dank u wel. Wethouder Van Rij. Dan waren dit alle appreciaties. Dan dank ik jullie voor jullie antwoorden en dan zijn we hiermee aan het eind gekomen van dit agendapunt.

5.4 *Debat over 'Opvang eerst bij dak- en thuisloze kinderen', aangevraagd door het lid Kind e.a.*

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dan gaan we door naar het volgende agendapunt 5.4, welke luidt: debat over opvang eerst bij dak- en thuisloze kinderen, aangevraagd door het lid Kind. Hiervoor ga ik de voorzittershamer overgeven aan mijn collega Bruin, in het kader van een woordvoerderswissel. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Kind, ga uw gang.

De heer KIND (volt): Dank u wel, voorzitter. Het is een heel fundamenteel debat dat ik heb aangevraagd, misschien wel het meest fundamentele deze hele raadsperiode, want het gaat over de vraag, meestal mensen als mij vragen: waarom ben je nu uiteindelijk de politiek ingegaan, dan denk ik dat mijn antwoord zou zijn dat ik er wil zijn voor de meest kwetsbare inwoners van Rotterdam. In dit geval ouders met kinderen die dakloos raken, om wat voor reden dan ook. Voorzitter, ik ben ervan overtuigd dat alle raadsleden, alle leden van het college, alle ambtenaren en alle inwoners van Rotterdam zouden zeggen: als een moeder met een kind of een vader met een kind dakloos raakt, dan moet daar opvang en hulp worden geboden. Ik denk dat iedereen daarachter staat. Maar helaas hebben we in Nederland en dus ook in Rotterdam een systeem opgetuigd, dat dit enorm lastig maakt. Het is namelijk enorm ingewikkeld geworden rondom wet- en regelgeving en de opvang. Waar we hopen dat iets onvoorwaardelijk zou zijn als je aanklopt bij de gemeente, dat je vertrouwd wordt, dat je wordt gezegd: natuurlijk, we hebben opvang voor jou, is het niet zo voorwaardelijk als we denken en is het gebaseerd op de mate van zelfredzaamheid van moeder en kind. Daar wordt het dus enorm ingewikkeld. Want als we kijken naar wet- en regelgeving, maar ook naar onze eigen beleidsregels, dan zijn er 13 criteria op basis waarvan de zelfredzaamheid van een moeder, in dit geval met een kind, wordt beoordeeld. Denk aan het sociale netwerk van de aanvrager en de mate waarin dat netwerk daadwerkelijk kan helpen, wordt meegewogen. De vraag of de cliënt in staat is op eigen kracht of met gebruikelijke hulp te handhaven in de samenleving of de aanwezigheid van voorliggende voorzieningen. Ik kan zo nog wel eventjes doorgaan. In een gesprek van ongeveer 60 minuten wordt beoordeeld of een ouder met kind recht heeft op opvang. Juist daar schuilt het risico van een zogenoemde foutpositieve beoordeling. Een ouder wordt als zelfredzaam aangemerkt, terwijl dat in werkelijkheid dus niet zo is, bijvoorbeeld omdat het sociale netwerk, de voorliggende voorzieningen of eigen middelen uiteindelijk toch niet toereikend blijken. Daarbij moeten we ons realiseren dat dit

gesprek plaatsvindt in een extreem stressvolle situatie. Je bent als moeder met kind bij de gemeente. Je weet niet waar je naartoe moet en op dat moment wordt verwacht om allerlei informatie te geven over je leven, je sociale leven, je middelen, je verleden en ga zo maar door, waardoor het vaak afhankelijk is van de interpretatie van informatie in dat stressvolle gesprek. Dat risico moeten we niet lopen en dat is erg kwetsbaar als we kijken naar het Rotterdamse vangnet. De afgelopen weken heb ik, maar ook andere raadsleden, onder andere in het kapstokoverleg, waarvoor echt grote complimenten aan de heer Vonk, die er ooit mee is begonnen, het initiatief heeft genomen, wat ertoe heeft geleid dat wij als raadsleden veel meer in verbinding staan, et mensen die in dakloze situaties verkeren, maar ook hulpverleners, sociaal advocaten en ga zo maar door, om daar informatie met elkaar uit te kunnen wisselen. Maar ook de Kinderombudsman en medewerkers van Basisberaad hebben signalen met ons gedeeld dat het dus niet altijd goed gaat en dat er soms zelfs ouders met kinderen vanuit Centraal Onthaal naar de politie zijn gegaan en soms zelfs via een omweg van het Rode Kruis en Stichting Lekker Geven toch uiteindelijk onderdak hebben kunnen vinden en een veilige slaapplek voor hun kinderen hebben kunnen bieden. Soms met succes, soms eindigend in een nacht op het politiebureau. Dan hebben we het alleen nog maar over situaties die überhaupt in beeld zijn. Voorzitter, vandaag staan we voor een principiële keuze. Wat voor stad willen we zijn? Willen we de gaten in het vangnet voor dakloze ouders met kinderen dichten, of laten we deze voortbestaan? Willen we een stad zijn waar ouders met kinderen altijd worden geholpen en actief worden begeleid naar een veilige opvangplek, ongeacht de uitkomst van een kwetsbaar en onzeker onderzoek? Voor Volt is het antwoord helder: Rotterdam moet die stad zijn: menselijk, liefdevol en met een uitgestoken hand. Daarom dienen wij vandaag 2 moties. De eerste motie gaat over opvang eerst bij dak- en thuisloze kinderen, waarin we, ongeacht het onderzoek, aan het college vragen om altijd hulp te bieden aan een gezin waarin een moeder of een vader met een kind op straat komt te staan en altijd te begeleiden naar veilig onderdak. Dat is de eerste motie. Die dienen we breed in, ChristenUnie, CDA, SP, GroenLinks, PvdA, DENK, D66 en raadsleden Van der Velden en Verkoelen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Een interruptie van mevrouw Van Groningen. Ga uw gang.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. Ik zou meer een verhelderende vraag willen stellen. U zegt: altijd opvang en natuurlijk willen we dat geen enkel kind dakloos is. Dat deel ik met u. Alleen, er zijn soms ouders die hun kind juist blootstellen aan die dakloosheid, terwijl dat niet noodzakelijk is. Hoe kijkt u dan daarnaar?

De heer KIND (volt): Kunt u de vraag iets verhelderen, alstublieft?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Herhaalt u in technische tijd.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, mijn vraag was: soms zijn er ouders die hun kind juist blootstellen aan dakloosheid, terwijl dat niet noodzakelijk is, terwijl ze bijvoorbeeld wel een huis hebben. Hoe kijkt u daar dan naar?

De heer KIND (volt): Het is onze overtuiging dat als een ouder met een kind aanklopt bij Centraal Onthaal voor nachtopvang, ongeacht de situatie en wat er speelt, we het risico moeten voorkomen dat een kind met een ouder op straat komt te staan en dat we dan in ieder geval in eerste instantie die hulp en het veilig onderdak moeten bieden en niet het risico moeten lopen dat ouder en kind op straat komen staan, wat nu dus af en toe wel gebeurt. Dan vervolg ik met de tweede motie, die gaat meer over de communicatie vanuit Centraal Onthaal naar de ouder met het kind, maar ook in bredere zin, mensen die dak- en thuisloos zijn en aankloppen bij Centraal Onthaal, dat er zorgvuldig wordt gecommuniceerd dat de

overwegingen om iemand wel of niet zelfredzaam te verklaren, tussen aanhalingstekens, duidelijk en transparant in een beschikking worden opgeschreven, dat dat wordt beargumenteerd en daarnaast dat er ook informatie wordt gegeven over alternatieve voorzieningen, mogelijkheden om bijvoorbeeld in beroep te gaan et cetera et cetera. Het is een onderzoeksmotie waarin we ook vragen om met vertegenwoordigers van de doelgroep, maar ook met het Basisberaad hierover dit onderzoek gezamenlijk uit te voeren. Breed, samen met ChristenUnie, GroenLinks, SP, PvdA, DENK en D66. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Kind heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Opvang eerst bij dak- en thuisloze kinderen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van het agendapunt 5.4. Debat over 'Opvang eerst bij dak- en thuisloze kinderen', aangevraagd door het lid Kind e.a.”;

constaterende dat:

- uit een recente telling blijkt dat 18% van de dakloze mensen in Nederland jonger is dan 18 jaar;
- de kinderombudsman Rotterdam-Rijnmond augustus jl. de noodklok heeft geluid over een stijging van dakloze gezinnen, die door het Centraal Onthaal Gezinnen (hierna: COG) onterecht 'zelfredzaam' worden verklaard¹;
- zowel raadsleden als de kinderombudsman Rotterdam-Rijnmond signalen ontvangen van een stijging van dak- en thuisloze kinderen in Rotterdam;

overwegende dat:

- het recht op 'nachtopvang' voor ouders met een kind wordt bepaald op basis van meerdere wettelijke kaders, zijnde: de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Verordening maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp Rotterdam 2025, de beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp Rotterdam 2025, de Beleidsregels maatschappelijke opvang 2025, EU-Richtlijn 2004/38;
- het belangrijke uitgangspunt van deze wetten 'zelfredzaamheid' is, wat op basis van 13 criteria (artikel 2.5.4) - in een gesprek van ca. 60 minuten - wordt beoordeeld door medewerkers bij het COG²;
- deze criteria vrij vaag zijn omschreven, zoals: 'de aanwezigheid van een (mogelijk voorliggende) maatregel op grond van de Jeugdwet, zowel voor de aanvrager (als dit een jongere is) als voor de meekomende minderjarige kinderen van de aanvrager' (artikel 2.5.4);
- er meerdere signalen zijn van ouders met kinderen, die na onderzoek van het COG het oordeel 'zelfredzaam' hebben gekregen en vervolgens alsnog op straat zijn beland, met alle gevolgen van dien³;
- ouders met kinderen na een afwijzing door beveiligers en medewerkers van CO op basis van werkinstructies naar de politie worden doorverwezen, wat leidt tot aanzienlijke werkdruk aldaar;

is van mening dat:

- er vanuit een positief mensbeeld mag worden verondersteld dat dak- en thuisloze ouders met kinderen, alleen in geval van acute nood bij het COG zullen aankloppen voor veilig onderdak;
- het risico van een foutieve inschatting op basis van een Wmo-onderzoek, niet opweegt tegen de directe veiligheid voor ouder en kind;
- de politie zich hoofdzakelijk met de openbare orde zou moeten bezighouden en niet met het vinden van onderdak voor dak- en thuisloze ouders en kinderen;

- er in situaties waarin er een dakloos kind in het spel is, er altijd éérst veilig onderdak moet worden geboden, voordat er de mate van 'zelfredzaamheid' en andere mogelijkheden door het COG en andere professionals worden onderzocht;

verzoekt het college:

- in situaties waarin er een dak- en thuisloos kind in het spel is, altijd hulp voor het gezin en hulp bij het zoeken naar veilig onderdak te bieden, ongeacht de uitkomsten van een Wmo-onderzoek;
- hierover terug te koppelen aan de gemeenteraad van Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T. Kind, T.J. Vonk, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, A. Kockelkoren, T.S.J. Coskun, J.M. de Bruijn, N. Akhatab, P.J.H.D. Verkoelen, R.T.J. van der Velden en E.H. Balcha

¹ 202508199-ORR-Brief-dakloze-gezinnen.pdf

² Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp Rotterdam 2025 Lokale wet- en regelgeving

³ Gemeenten weigeren dakloze moeders bij opvang en dreigen met afnemen kinderen I Trouw

Motie 2. Zorgvuldigheid in ambtelijke communicatie maatschappelijke opvang

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van het agendapunt 5.4 'Debat over 'Opvang eerst bij dak- en thuisloze kinderen', aangevraagd door het lid Kind e.a.';

constaterende dat:

- de toekenning van het 'recht op ondersteuning', binnen de Maatschappelijke Opvang wordt geregeld via de toekenning van beschikkingen;
- het uitgangspunt van de Wmo 2015 'zelfredzaamheid' is, waarbij gekeken wordt naar de mate waarin burgers zelf in staat zijn om zelfstandig een antwoord te vinden op persoonlijke uitdagingen;
- ambtenaren en professionals op basis van verordeningen, beleidsregels en uitvoeringsregels, onderzoek uitvoeren naar de mate waarin burgers wel of niet zelfredzaam zijn;

overwegende dat:

- de gemeente wettelijk verplicht is om het besluit om een beschikking wel of niet toe te kennen altijd schriftelijk te onderbouwen naar burgers;
- er in een aanzienlijk aantal gevallen geen onderbouwd besluit wordt gecommuniceerd naar burgers, maar kort en bondige onderbouwing wordt meegegeven, zoals: "uit ons onderzoek is gebleken dat wij u in staat achten zich op eigen kracht, met gebruikelijke voorzieningen, met mantelzorg en met hulp vanuit uw sociale netwerk te handhaven in de samenleving. U dient zelf in uw onderdak en dat van uw kinderen te voorzien";
- in verschillende casussen verzoeken informeel worden afgedaan, zonder brief of andere schriftelijke communicatie, waardoor de rechtsbescherming van burgers onder druk staat;
- het hierdoor voor burgers onduidelijk is waarom de gemeente Rotterdam een beschikking wel of niet heeft toegekend;
- dit het indienen van een eventueel bezwaar moeilijk maakt, omdat een bewoner de argumenten van de gemeente Rotterdam niet specifiek kan weerleggen;

verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe inwoners die worden afgewezen bij het Centraal Onthaal zo volledig en begrijpelijk mogelijk geïnformeerd kunnen worden over de redenen van een afwijzing;
- te onderzoeken hoe burgers die worden afgewezen bij het Centraal Onthaal zo volledig en begrijpelijk mogelijk geïnformeerd kunnen worden over mogelijke vervolgstappen;
- dit onderzoek samen met vertegenwoordigers van de doelgroep en het basisberaad uit te voeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T. Kind, T.J. Vonk, A. Kockelkoren, T.S.J. Coskun, J.M. de Bruijn, N. Akhatab, P.J.H.D. Verkoelen, R.T.J. van der Velden en E.H. Balcha

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Vonk en daarna aan de heer Coskun.

De heer VONK (cu): Dank u wel. De verhalen die je soms hoort uit de praktijk van dakloosheid, wil je soms niet geloven, vooral als het gaat om kinderen. Wat de ouders ook voor achtergrond hebben, soms keuzes hebben gemaakt of in situaties terecht zijn gekomen: de kinderen hebben daar geen aandeel aan. Maar de traumatische ervaringen aan de poort van de maatschappelijke opvang treft ook hen. Als die verhalen in een kapstokoverleg op tafel komen, als er betrokken partijen in de stad, zoals de ombudsman, uitvoerende organisaties, sociaal advocaten, Rode Kruis en ga zo maar door, aan de bel trekken, dan is het tijd om de wethouder te horen. Ik heb een aantal vragen. Hoeveel gezinnen met kinderen zijn in 2025 weggestuurd onder het mom van zelfredzaam? Je mag hopen dat een dergelijke zwaarwegende beslissing zorgvuldig geregistreerd werd. Tweede, is er nauwkeurig beschreven hoe we de term zelfredzaam moeten verstaan en hoe deze wordt onderzocht en kunnen we als raad de definitie en onderzoeksmethode krijgen? Drie, klopt het dat mensen op grond van zelfredzaamheid worden weggestuurd, zonder dat ze de onderbouwing meekrijgen bij het besluit? Klopt het dat Centraal Onthaal mensen wegstuurt omdat ze zelfredzaam zouden zijn, terwijl ze tegelijk wordt geadviseerd contact op te nemen met bijvoorbeeld Michelle van Tongerloo of het Rode Kruis, alsof dat voorliggende voorzieningen zouden zijn. Staat de wethouder in contact met sociaal advocaten Rotterdam, die wekelijks vrouwen met kinderen zien die zijn afgewezen bij Centraal Onthaal en ten einde raad zich wenden tot deze advocaat om hun recht te halen, namelijk een veilige plek voor zichzelf en hun kinderen? Klopt de bewering door de journalisten van Investico dat Rotterdam dreigt om kinderen aan te geven bij Veilig Thuis? Wat is de reactie van de wethouder op de noodkreet van de ombudsman en hoe verhoudt zich dat tot het aanbod van Het Dijkhuis om er voor deze groep te willen zijn, als de gemeente op zijn minst behulpzaam is bij het zoeken naar een pand. Klopt het dat die hulp richting Dijkhuis tot nu toe niet is gekomen? Wat is de reactie van de wethouder op de brief die vanuit het Centrum voor Dienstverlening en Timon en anderen is gestuurd en waarin deze betrokken en professionele organisaties de noodsituatie bij Centraal Onthaal onderkennen en tegelijk constateren dat beschikbare capaciteit binnen de opvang niet wordt benut? Hoe reageert de wethouder op een oproep om het begrip zelfredzaamheid bij vrouwen met kinderen dringend te herzien? Voorzitter, wat de ChristenUnie betreft, moeten we de definitie van zelfredzaamheid grondig herzien, want er zijn geen zelfredzame daklozen en zeker niet als er kinderen bij betrokken zijn. Mensen moeten allereerst een veilige plek krijgen alvorens onderzocht wordt wat de beste manier is om mensen duurzaam te helpen en we moeten stoppen moeders met kinderen door te sturen naar goedwillende initiatieven, als de gemeente zelf deze afwijst voor hulp. Mensen moeten ook een schriftelijke onderbouwing krijgen als ze worden afgewezen, zodat de afwegingen

transparant zijn en getoetst kunnen worden of de weigering tot onderdak juist is geweest. Als dat, voorzitter, de uitkomst is van dit debat, dan teken ik daarvoor, zo vlak voor het kerstrees. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Geen motie, dat waren alleen vragen. Dan heb ik het goed begrepen. De heer Coskun en daarna mevrouw Kockelkoren.

De heer COSKUN (sp): Voorzitter, de heer Kind heeft al de juiste moties ingediend naar aanleiding van de cases die op het kapstokoverleg, de moeder die haar verhaal vertelde, en de heer Vonk heeft al de juiste vragen gesteld. Voorzitter, de definitie van een kind is dat het niet zelfredzaam is. Dus een niet zelfredzaam mens. Die heeft recht op hulp, dat staat in allerlei verdragen die wij ondertekenen, die iedereen in deze zaal ook zou moeten onderschrijven. Hoe kan het dat er toegestaan wordt dat zo'n kind dat zich meldt met haar ouders, een van de ouders, bij een loket van de gemeente en met een hulpvraag, dat die weer op straat gezet wordt? Het moet niet kunnen. Geen kind in Rotterdam mag op straat slapen. Elk kind heeft recht op rust en ik ben zeer benieuwd naar de antwoorden van de wethouder op de vragen van de heer Vonk en vooral ook op de reactie, dat die breed omarmd wordt, de motie die we vandaag aannemen en dat vanaf vandaag, vanavond 23.00 uur, ik weet niet wanneer Centraal Onthaal sluit, het loket, dat er geen enkel kind meer wordt weggestuurd van dat loket.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Mevrouw Kockelkoren, daarna mevrouw De Bruijn.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter. Gisteren stonden we op het Schouwburgplein met dakloze mensen, straatadvocaten, de Kinderombudsman, het Rode Kruis, de Pauluskerk en raadsleden. Van allen horen we dat er een duidelijke toename is van het aantal gezinnen dat noodgedwongen in portieken, kelderboxen, parken of auto's slapen. Vaak eenoudergezinnen met jonge kinderen die bij Centraal Onthaal worden afgewezen, omdat zij als zelfredzaam worden aangemerkt. Er is dan nog geen sprake van meervoudige problematiek. Soms krijgen mensen geen beschikking, maar staan wel op straat. Soms wordt het advies gegeven om het kind via Veilig Thuis in een pleeggezin te plaatsen, zodat de ouder tot rust kan komen. Maar, voorzitter, een kind is nooit zelfredzaam en een ouder komt nooit tot rust als die de zorg voor zijn of haar kind uit handen moet geven. Wat GroenLinks betreft, is dit onacceptabel. De gevolgen hiervan zijn namelijk ernstig en onomkeerbaar. De rechten van kinderen staan onder druk. Het uitgangspunt in Rotterdam is altijd geweest: geen kind op straat. Daar moeten we dan als stad ook naar handelen. Daarom hebben we beide moties mede-ingediend en wensen van harte dat het college tot actie overgaat, zodat er ook geen kind meer op straat komt te staan. Voorzitter, dan heb ik daar nog een vraag bij, want ik heb ook begrepen, in gesprekken, gisteren, dat soms een ouder en kind als zelfredzaam wordt gezien en tegelijkertijd wordt verwezen naar het crisisinterventieteam. Dan vraag ik me echt af: dat kan niet beide waar zijn. Als je naar het crisisinterventieteam wordt gestuurd, dan is er kennelijk iets aan de hand. Dan ben je dus niet zelfredzaam. Kan de wethouder daar een antwoord op geven?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dan is de volgende mevrouw De Bruijn en daarna de heer Balcha.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Voorzitter, gemeente en andere overheden staan helaas al bekend om de mate van toegankelijkheid, of beter: ontoegankelijkheid en krijgen al regelmatig het verwijt dat ze soms vastzitten in beleidsregels. Beleid is nodig, het is de basis voor hoe we dingen doen in onze stad, maar we moeten met elkaar wel erkennen, evalueren en bijsturen wanneer we door beleidsregels de mensen achter die beleidsregels vergeten en

niet meer zien. Stel je voor dat je een moeder bent met een kindje, je huwelijk is vastgelopen en je partner weigert mee te bewegen om tot een oplossing te komen qua verblijf. In dat huis blijven met je kind is niet gezond of veilig door angst, spanningen en controle. Blijven is geen optie. Dus je gaat, je pakt een tas, je pakt je kind bij de hand en stel je, weet de weg te vinden naar Centraal Onthaal, op een doordeweekse dag tussen, de heer Coskun, hier komt hij, tussen 8.30 uur en 11.30 uur, want dat zijn de openingstijden. Je doet in alle stress, spanning, druk en een huilend kindje, zo goed mogelijk je verhaal. Vergeet misschien wat zaken die je goed moet toelichten onder die omstandigheden en je hoort: oké, mevrouw, we gaan nu onderzoeken of u in aanmerking komt voor opvang. Even later krijg je te horen: oké, mevrouw, op basis van het onderzoek moeten we u helaas weigeren voor opvang. De reden: je bent zelfredzaam. Er wordt alleen niet duidelijk precies waarom. De brief die je meekrijgt waarin staat dat je geweigerd wordt, maakt het ook niet veel duidelijker. Hoe en op basis waarop je in bezwaar kunt gaan, geen idee. Dan blijkt uit een recent onderzoek dat het je ook nog eens kan overkomen dat er gedreigd kan worden dat je kind wordt aangegeven bij Veilig Thuis. Zelfredzaamheid. Die definitie is zo vaag en vraagt om een heel brede kijk op alle omstandigheden samen. Ik hoor graag van de wethouder wat volgens hem de definitie van zelfredzaam is. Na een *deep dive* in hoe we dit toetsen, werd ik ook niet veel wijzer. Het riep meer vragen op dan duidelijkheid. We moeten en kunnen dit echt beter doen in Rotterdam voor onze stadsgenoten die in de meest kwetsbare omstandigheden verkeren. Daarom dienen wij met Volt en anderen de motie in 'zorgvuldigheid in ambtelijke communicatie voor maatschappelijke opvang'. Afhankelijk van de reactie van de wethouder dienen wij misschien in de tweede termijn nog een motie in over zelfredzaamheid. Maar goed, waar slaap je dan vannacht? Geen familie of vrienden waar je terecht kunt, want daar ben je al een aantal keer geweest voor hulp. Op een gegeven moment houdt het ook op met aankloppen daar. Ik ben zelf ook rond gaan bellen om eens ons systeem te testen. Mijn verhaal aan de telefoon was: mijn vriendin met kind zoekt dringend een slaapplek voor een paar dagen. Ik bel na 11.30 uur, dus na sluitingstijd van Centraal Onthaal en bel het nummer op de website van de gemeente. Ik krijg allereerst respijtzorg aan de lijn. Nee, u bent niet aan het juiste adres. Oké, dan bel ik maar 14 010. Centraal Onthaal is niet bereikbaar, wordt er gezegd, probeer het morgen maar opnieuw. Dus ik zeg aan de telefoon: maar er is nu een slaapplek nodig, waar moet mijn vriendin terecht? Ik word doorverwezen naar onder andere CVD aan de Lange Hilleweg. Dus ik bel hen. CVD zegt: je hebt een Centraal Onthaal-pas nodig en daarnaast zijn er ook nog andere plekken in Rotterdam voor vrouwen, maar als vrouw zonder kind kom je op een wachtlijst. Je wordt gebeld zodra er een plekje vrij is. Dat kan dagen duren, want er zijn wachtlijsten. Maar de nachtopvang voor vrouwen, daar mag je niet heen met een kind. Oké, maar waar moeten ze nu dan heen? Ze heeft vanavond echt een plek nodig met haar kind. Het advies dat ik krijg aan de telefoon: Google even crisisdienst Rotterdam. Dat doe ik dan en ik kom uit bij Antes, voor alle psychiatrische en verslavingshulpvragen. Waar moet ik nu zijn? Ik heb dit gedaan onder heel nuchtere omstandigheden. Ik heb een fijn en veilig leven, geen kinderen en geen acute situatie. Stel je voor dat je dit moet doen onder druk, stress en angst met een kind. Hoe kan het zijn, in een stad als Rotterdam, met enorm veel ambtenaren en instanties, dit kan niet. Ook hierom steunen wij de motie van Volt om in ieder geval te verzoeken in situaties waarin er een dakloos kind in het spel is, altijd hulp voor het gezin en hulp bij het zoeken van een veilig onderdak te bieden, ongeacht de uitkomsten van een Wmo-onderzoek. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank aan mevrouw De Bruijn. Dan is de volgende op mijn lijst de heer Balcha en daarna de heer Akhatab.

De heer BALCHA (d66): Dank, Partij van de Arbeid, voor een geëmotioneerde inbreng. Het gaat hier ook echt wel om zware onderwerpen. Als eerste wil ik aangeven dat wij ons aansluiten bij de zorgen van Volt over de manier waarop het Centraal Onthaal gezinnen beoordeelt. Als er kinderen in het spel zijn, vindt D66 dat het belang van het kind altijd voorop

zou moeten staan. De ombudsman heeft daar recent echter vraagtekens bij gezet. Ook bij het kapstokoverleg zagen we een casus van een moeder met een kind dat afgewezen werd bij Centraal Onthaal en ergens anders in de stad onderdak moest vinden. Daarom ondersteunen we ook de moties die Volt op dit punt heeft ingediend. Een ander belangrijk punt is voor ons het onderzoek van Investico. Voor ons was dat een aanleiding om een actua aan te vragen en uiteindelijk hebben we dat omgezet in deze debataanvraag. Daarin wordt gerapporteerd dat bij verschillende gemeenten ouders van kinderen gescheiden zouden worden, of dat de daklozenopvang daarmee zou dreigen. Wij zouden het zeer kwalijk vinden als dit zo is en vragen een reflectie van de wethouder op dit onderzoek. Herkent het college een patroon van het scheiden van ouder en kind? Herkent het college het signaal dat er gedreigd wordt met het afnemen van kinderen? In het onderzoek wordt verder geclaimd dat afkomst hierbij een rol zou spelen. Dat zou voor ons alle perken te buiten gaan. Herkent het college dit signaal? Is het college bereid Centraal Onthaal hierop aan te spreken? Wij overwegen een motie op dit punt. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dan is de volgende op mijn lijst de heer Akhatab en daarna mevrouw Van Groningen.

De heer AKHATAB (denk): Dank u wel, voorzitter. Voor DENK is het uitgangspunt helder: niemand zou in Rotterdam zonder dak boven het hoofd mogen zitten en zeker geen kinderen. Uit onderzoek en signalen van onder andere de ombudsman blijkt dat steeds meer mensen moeite hebben om hun weg te vinden in het systeem. Gezinnen, moeders met kinderen, maar ook alleenstaanden, zij zoeken hulp, maar ervaren dat die niet altijd op tijd of passend wordt geboden. Dat leidt tot zeer kwetsbare situaties en dat baart ons zorgen. In het bijzonder horen wij signalen over moeders die na een scheiding geen woning kunnen vinden en geen urgentie krijgen, terwijl zij wel de zorg dragen voor hun kinderen. Voorzitter, dat zet gezinnen onder grote druk en brengt onzekerheid met zich mee die we liever voorkomen. Mijn eerste vraag aan de wethouder is dan ook hoe in dit soort situaties het belang van het kind momenteel wordt meegewogen. Een aandachtspunt hierbij is het Centraal Onthaal Gezinnen, het COG, maar ook breder de opvangketen. Voor mensen is het vaak niet duidelijk waarom beslissingen worden genomen en waarom de ene persoon wel wordt geholpen en de andere niet. Meer duidelijkheid en eenduidigheid kunnen hier veel rust en vertrouwen brengen. Is het college bereid te kijken hoe deze duidelijkheid richting inwoners en hulpverleners kan worden vergroot, juist in noodsituaties? Daarom hebben we ook 2 moties van Volt meegetekend om juist die duidelijkheid te verschaffen en juist in situaties met kinderen altijd hulp te bieden aan het gezin. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dan is het woord aan mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. Laat ik heel helder zijn: de Rotterdamse VVD is echt erg geschrokken van de berichten, want het kan en mag niet zo zijn dat kinderen in Rotterdam dakloos zijn of zelfs worden. Juist bij zo'n gevoelig onderwerp is zorgvuldigheid cruciaal, want we weten nog niet precies wat er aan de hand is. We hebben ook nog nergens kunnen vaststellen dat dit daadwerkelijk is gebeurd. Wat de Rotterdamse VVD betreft, moeten we eerst goed helder krijgen wat er precies aan de hand is en of kinderen inderdaad op straat komen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): U ziet de interruptie, inderdaad, van mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Dank, voorzitter. De VVD zegt: we moeten eerst nog vaststellen of het gebeurt. Investico heeft een uitgebreid onderzoek gedaan. Heeft de VVD dat onderzoek gelezen?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Ja, voorzitter, ik heb het gelezen. Daarom hebben we hier vandaag ook een debat met de wethouder, omdat ik graag wil weten van hem of het inderdaad zo is. Of het inderdaad kan dat die kinderen op straat staan, of het inderdaad zo is dat ouders geweigerd worden. Dat is een heel valide vraag.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): In het onderzoek staat duidelijk dat ook in Rotterdam dit soort dingen voorkomen en de wethouder, in ieder geval gemeente Rotterdam, heeft er al een reactie op gegeven dat zij de signalen niet herkennen. Maar inmiddels zijn we toch hopelijk ook wel bekend dat niet alle signalen hier bij de gemeente landen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, in het onderzoek staat dat het 1 geval is. Ik weet niet in hoeverre dat het geval is. Dat wil ik graag van de wethouder horen. Hij is degene die hier het beste zicht op heeft. Het is niet dat ik zo'n onderzoek in twijfel wil trekken, maar ik wil wel de heldere afweging kunnen maken en ook de juiste conclusies trekken. Dan wil ik niet nu alvast beleid gaan aanpassen en allerlei dingen overhoop trekken. Laten we eerst met elkaar echt horen wat er aan de hand is. Als er inderdaad het geval is dat er kinderen en ouders op straat slapen, maak ik me grote zorgen. Dan kunnen we met elkaar ook ingrijpen, dat kunnen wij ook doen als raad. Dus daarom heb ik een heel concrete vraag, ik heb hem net ook al gesteld: hoe vaak komt het nou daadwerkelijk voor? Want wij hebben in ieder geval het gevoel dat het geschetste beeld niet helemaal strookt met het bestaande beleid dat wij hebben, waar we hier in dit huis ook vaak met elkaar over praten en dus ook niet met de praktijk. Ik wil ook nog een keertje aangeven, dat vind ik echt heel belangrijk, dat niemand zomaar een kind kan afpakken. Dat wordt ook gesteld, want er bestaat rechtsbescherming in dit land en dat is ook maar goed ook. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Ik kijk de zaal rond of er nog iemand is met een inbreng. Dat is de heer Van der Velden. Ga uw gang.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Toen ik het bericht onder ogen kreeg, dacht ik: is dit nou mijn stad, waar dit gebeurt met kinderen. Dat niet alleen, wat ik bijzonder kwalijk vind, dat wil ik dan van de wethouder ook weten of dat gebeurt, dat er dus gedreigd wordt om kinderen af te pakken. Dat kan niet, want alleen een rechter kan een kind uit huis plaatsen. Dus de mensen die dat zeggen, moeten hun grote mond eens een keer houden, want het kan niet. We leven in een rechtsstaat en alleen een rechter kan dat bepalen. Gemeenten hebben juist de wettelijke plicht om gezinnen bij elkaar te houden en passende opvang te bieden. Dus ik wil graag van de wethouder horen of dat ook in Rotterdam zo is. Als dat niet zo is, hebben we echt een probleem. Dat waren mijn meest prangende vragen. Ik wilde de andere raadsleden bedanken voor hun mooie bijdrage en de andere vragen. Ik denk dat dit heel de gemeenteraad aangaat en daarmee heel de stad.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Ik kijk nog voor de laatste keer de zaal rond. Niemand meer verder inbreng in de eerste termijn. Dan doe ik een ordevoorstel, want we kunnen nu naar beantwoorden, maar we kunnen ook eerst gaan eten. Ik weet niet hoelang de beantwoording gaat duren. Ik leg hem bij jullie neer: of we gaan de beantwoording doen en we gaan later eten of we gaan eerst eten en dan de beantwoording. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik zou willen voorstellen om het debat nu af te maken. Ik denk dat het ook fijn is, dan hebben we dit met elkaar afgerond en dan zijn we weer fris voor het volgende debat.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Prima. Dan de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u. Ik zou ook graag het debat willen afmaken. Het is een belangrijk onderwerp en misschien ga ik alleen maar lekker aan tafel of rustig aan tafel als we dit onderwerp hebben afgerond, want dan weet ik wat er aan de hand is.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Helder. Ik kijk rechts van mij, is er nog behoefte aan een schorsing om de beantwoording voor te bereiden? Nee, dan gaan wij door naar de beantwoording in eerste termijn. Het woord is aan u, wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Je merkt natuurlijk aan het hele debat dat het iedereen raakt, dat het emoties oproept. Ik vond het ook indrukwekkend hoe je sprak en dan is het altijd een bewijs van betrokkenheid. Het is een triest onderwerp en iedereen krijgt een knoop in zijn maag als je van dit soort situaties hoort. Maar we merken ook, als Rotterdam, dat de problemen toenemen. Dat de aantallen mensen die zich melden toenemen. Ik wil wel een paar zaken ter verduidelijking aan de voorkant stellen. Het artikel dat vorige week in Trouw en de Groene Amsterdammer is gepubliceerd, naar aanleiding van een onderzoek van Investico, daar hebben we wel grote moeite mee, net als een aantal andere gemeenten. Er zijn 7 gemeenten onderzocht, waaronder Rotterdam en Amsterdam, en daar worden echt forse beschuldigingen geuit. Daar schrik ik heel erg van. We hebben daar van tevoren vragen over gekregen en we dachten echt: wat lezen we hier nu? We hebben ook contact gezocht met Amsterdam. Die zaten daar ook hetzelfde in en we hebben dus een aantal, kom dan met voorbeelden, want het zijn nogal beschuldigingen. Dat je op basis van huidskleur zou bepalen of iemand wel of niet toegang krijgt, dat is zo verwerpelijk. Dus alsjeblieft: geef ons een voorbeeld van een casus. Daar is allemaal helaas geen reactie op gekomen. Ik vond het ook pijnlijk voor onze medewerkers die zulke artikelen lezen, die daar van beschuldigd worden. Het tweede wat ik heel erg pijnlijk vind, is dat de indruk gewekt wordt dat wij hier op grote schaal mensen bedreigen dat hun kinderen worden afgenomen. Ik kan nooit 100 procent mijn handen in het vuur steken dat dat nog nooit door iemand gezegd is. Ik kan dat niet beloven, maar ik kan wel met de hand op mijn hart zeggen dat de eerste ambtenaar die dat soort dingen doet, die heeft een op zijn minst een heel zwaar gesprek. Dit is onacceptabel in Rotterdam. Wij beoordelen niemand op zijn huiskleur, in geen enkele situatie. Dat zal nooit getolereerd worden. De eerste ambtenaar die dreigt: we halen jouw kinderen bij je weg, zo is het in Nederland niet geregeld. Er is 1 iemand die dat kan bepalen, dat is de rechter. Dan word je door Jeugdbescherming Rotterdam-Rijnmond daar voorgedragen. We hebben wel een meldcode, als mensen zich zorgen maken om de veiligheid van een kind, dan word je geacht, als je beroepsmatig die meldplicht hebt, moet je dat wel doen. Maar om een voorbeeld te geven: in Amsterdam wordt ieder gezin dat dakloos raakt, aangemeld bij Veilig Thuis. Daar wordt een registratie van gemaakt. Wij hebben dat in Rotterdam 5 keer gedaan van we maken ons zorgen, een melding bij het CIT, 0. Dat is 0 keer gebeurd, is echt niet gebeurd. Het CIT is het crisis interventieteam, even voor iedereen. Dus ik wil niets afdoen aan wat ook aan de hand is. We gaan het dadelijk natuurlijk over zelfredzaamheid met elkaar hebben, we gaan het hebben over andere zaken. Maar die dingen wens ik wel echt aan de voorkant heel duidelijk te stellen, voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Melding zegt mij niet alles, want die mensen zitten vaak in een moeilijke situatie en hoe weet je hoe je iets moet melden? Dus dat

zegt mij niet alles. Ik dank u voor uw heldere beantwoording, maar dan vraag ik me toch af: hoe komen dan 2 separate journalistieke platforms erbij dat dat wel degelijk gezegd wordt tegen moeders met kinderen? Ik neem aan dat een journalist dat niet zo uit zijn duim zuigt. Hebt u helemaal nooit signalen hierover gehad in Rotterdam?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Tot het artikel heb ik als wethouder nooit signalen gehad. Naar aanleiding van het artikel heeft de Kinderombudsman mij een mail gestuurd waarin 3 voorbeelden van de laatste jaren worden genoemd, waar het geopperd werd. Ik wil dat niet in twijfel trekken, maar er zat niet een mail bij als bewijs. Het werd door een advocaat aangegeven van mijn cliënt heeft dat wel gezegd. Dus het heeft echt de aandacht, want elke zaak is er 1 teveel. Nogmaals, daar kan geen misverstand over bestaan. Maar ik heb dus nog niet echt concreet een voorbeeld gezien van dat er een mail is of een opname of zo, dat dat gedaan is. Dat kan ik met de hand op mijn hart zeggen. U zegt: het aantal meldingen zegt niet zoveel. Dat zou zijn als er geen meldingen vanuit de mensen zelf of zo zouden komen. Maar dit zijn meldingen die beroepsmatig worden gedaan. Dus dat zegt wel iets, natuurlijk. Dat wil ik nog nuanceren. Wat ik ook wil benadrukken, is: er zijn echt schrijnende situaties waar mensen ook pijn in hun buik van hebben. Ik kan wel met enige zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zeggen dat het het laatste jaar niet is voorgekomen dat kinderen op straat zijn aangetroffen. We hebben natuurlijk onze wekrondes met onze veldwerkers en anderen die een oogje in het zeil houden of er zijn geen meldingen bij het CIT binnenkomen van er ligt hier nu een kind op straat. Dat wil helemaal niet zeggen dat er niet schrijnende situaties zijn, maar ik vind het wel belangrijk om te melden, als we natuurlijk constant kinderen tegenkomen, dan is er natuurlijk nog een grotere alarmbel die dan afgaat. Dat wil ik vooraf zeggen. Ik wil graag wat meer ingaan op het fenomeen zelfredzaamheid en ook: waar lopen we nu in Rotterdam tegen aan? De heer Vonk heeft een aantal heel feitelijke vragen gesteld, die probeer ik zo eventjes 1 voor 1 door te lopen. In grote lijnen kun je zeggen: wij hebben in Rotterdam ongeveer 300 opvangplekken voor moeders met kinderen. We hebben daarnaast inmiddels 100 bankslaapplekken gevonden voor kleine gezinnen en we gaan die ook uitbreiden het komend jaar. Met de G4 merken we ook in alle 4 de steden dat de problemen toenemen, dat de aantallen toenemen. Wat zien we onder andere? Je hebt meer economisch daklozen, omdat er daar mensen komen. We zien dat er meer remigranten zijn, die komen met name naar de grote steden toe. Wij hebben daar meer mee te maken dan elders in het land, in de G4. We merken ook dat de landelijke overheid niet de regie pakt, want er zijn heel veel mensen die onvoorbereid naar Nederland komen, hebben dan een hulpvraag en in sommige gevallen is iemand niet rechtmatig in Nederland, maar heeft wel een kind bij zich. Dus dan zit je natuurlijk wel met dilemma's. Dat zijn de aantallen die we ook zien toenemen. De problemen in alle 4 de G4-steden zijn behoorlijk groot, zijn redelijk vergelijkbaar. Ook het criterium zelfredzaamheid, dat is een beetje een afgeleide van de Wmo, daar zitten niet echt heel veel verschillen tussen de G4-steden. Ik probeer daarmee niet te zeggen: het is allemaal niet zo erg, want het is elders ook, maar het is dus niet een puur Rotterdamse aangelegenheid. Het speelt op meerdere plekken. We hebben in Rotterdam in 2024, daar heb ik echt de cijfers van, mijnheer Vonk, ongeveer tussen de 500 en 600 moeders die zich gemeld hebben. De meerderheid daarvan is niet toegelaten. Dat kan dan om verschillende redenen zijn: het criterium zelfredzaam, het criterium niet rechtmatig in Nederland of geen regiobinding. Er komen soms ook mensen, die hebben hun kennissen in Groningen en die duiken dan ineens in Rotterdam op. Dan is wel de bedoeling, die mensen hun kansen liggen dan ook elders in het land. Dus in die aantallen moet je een beetje denken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Die 300 opvangplekken die we momenteel hebben, is dat inclusief ouders kinderen? Hoe moet ik dat precies zien? Zijn die bezet, zijn er wachtlijsten en hoeveel staan er ongeveer op die wachtlijst? Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Die 300 is ongeveer 125 ouders en die hebben gemiddeld 1,2, 1,3 kind. Dat maakt samen dan die 300. Daarnaast hebben we dus die 100 bankslaapplekken gecreëerd. We zijn natuurlijk nu ook, zoals u weet, met wonen eerst, dus doorbraak, waarbij we ook echt proberen deze kleine gezinnen daar nadrukkelijk bij te betrekken. Dus mensen die bankslaper zijn, schrijdende situatie, daar proberen we nu al weer extra plekken te gaan realiseren. Dat gaan we ook zeker doen. We hebben ook een afspraak gemaakt over een hotelachtige vorm, een passantenhotel, met het Basisberaad was dat. Die gaan dus nu ook plekken organiseren voor dit soort kleine gezinnen. Dus we zijn wel echt stappen aan het zetten. Dat is nog niet de oplossing voor nu, voor alles, maar we zijn wel echt stappen aan het zetten. Dus meer plekken voor bankslapers, dat passantenhotel dat we heel welwillend meefinancieren, meedenken. We zijn het aantal flexwoningen die door collega Zeegers worden opgeleverd, daar gaat een derde van ook naar bankslapers. Daar komen ook deze, hopelijk, voor in aanmerking. Dus we doen er echt alles aan om de problemen die er zijn, die zijn er ontegenzeggelijk en ik ben het met iedereen ook eens, waarvoor ben je in de politiek? Onder andere om dit soort zaken te voorkomen. De moties van Volt, daar hebben wij vooraf contact over gehad en die kan ik beide omarmen. De tweede is een onderzoeksmotie en daar kunnen wij goed mee uit de voeten. De andere is: probeer nog meer, als iemand niet in aanmerking komt, om wel te zorgen dat er een warme overdracht is. Daarmee bedoel ik dus dat we dan ook gaan kijken: kun je een warme overdracht nog naar bijvoorbeeld het wijkteam regelen? Want soms is nu eenmaal, dat is ook eerlijk hoe het is, we kunnen wel iedereen een huis geven, maar dan zijn er natuurlijk helemaal geen huizen meer beschikbaar voor alle anderen. Dus we moeten ergens ook wel met elkaar de toegang, die beperkt is, en we proberen juist die toegang uit te breiden, daar zetten we echt belangrijke stappen in, maar op dit moment lopen we nog steeds tegen gevallen aan waarin we toch op basis van de criteria die er nu zijn, moeten zeggen: op dit moment kunnen we u niet daarbij toelaten. Maar we kunnen wel mensen dan proberen beter nog en scherper verder te begeleiden. Dat zie ik in deze motie en daar wil ik mij hard voor inzetten.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Kind. Ga uw gang.

De heer KIND (volt): Dank u wel voor de appreciatie. Ik hoor u het woord wijkteam zeggen. De motie zegt wel hier specifiek: in situaties waar een dak- en thuisloos kind in het spel is, altijd hulp voor het gezin en hulp bij het zoeken naar veilig onderdak te bieden, ongeacht de uitkomst van het onderzoek. Dus het is wel wat breder dan het wijkteam. Ik zou toch wel graag van de wethouder horen of hij dat kan bevestigen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Ik noem het wijkteam als voorbeeld. Nu al zien wij het als de plicht, als wij beoordelen dat iemand sowieso niet zelfredzaam genoeg is, dan helpen we hem al. In andere gevallen, als we twijfelen, er werd ook een klein beetje geschetst van tot 11.30 uur zijn ze open. Er is altijd, voor noodsituaties is er 's middags, niet in alle gevallen, bereikbaar dus, maar officieel hoort dat wel zo te zijn. Als we in dat onderzoek, dat is een kort onderzoek, dat is een uur, anderhalf uur inderdaad, maar dan worden wel echt ook telefoontjes gepleegd. We proberen dat wel echt goed te doen. Maar soms hebben we wel twijfels en dan hebben we een respijthuis. Dat zit in Rotterdam-Oost. Als we het nog niet zeker weten, dan kan iemand ook een aantal dagen daar overbruggen in afwachting van. Die

beschikking is vrij kort, is vrij zakelijk, want dat is op dat moment de kennis. Maar weet wel: onder elk geval ligt een uitgebreid dossier, helemaal uitgewerkt. Als mensen in beroep gaan, krijgen ze dat dossier ook en dat is ook niet verboden of geheim of zo. Daar kan ook iedereen een beroep op doen. Uw tweede motie zie ik ook meer van: wijs mensen er ook meer op dat die mogelijkheid er is en geef ook die onderbouwing. Daar kan ik goed mee uit de voeten. De derde motie heb ik hier niet scherp.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Er is geen derde motie, geloof ik. Volt had 2 moties en die is door vele partijen ondertekend. Het kan zijn dat de indruk is gewekt dat er meer moties zijn ingediend. Mevrouw De Bruijn, technische tijd.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Ik kondigde een motie aan voor de tweede termijn, afhankelijk van een reactie over zelfredzaamheid van de wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Op dat punt wil ik nu wel komen. Daar is een heel formele omschrijving van.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): We geven u een paar seconden om te lezen. Geen probleem.

De heer BUIJT (wethouder): Overigens wil ik nog daarop aanvullen dat de rechten van het kind, die zijn ook vastgelegd en er is wel laatst ook jurisprudentie geweest bij een rechtszaak dat die rechten van het kind nog zwaarder zouden meewegen. Dus het kan ook zijn, op basis van die laatste uitspraak, dat is nog niet zo heel lang geleden. Wij zijn daar zelf ook heel scherp aan het kijken. We zijn ook met de Kinderombudsman in gesprek om die rechten van het kind nog een nadrukkelijker plek te geven dan het nu is. Bij zelfredzaamheid moet je denken aan dat mensen echt nog in staat zijn, het is op basis van de criteria voor Centraal Onthaal is, dat zijn de Wmo-toegangsregels. Dus je moet aan een aantal criteria voorzien, want als je alleen maar een, zwart-wit gezegd, huisvestingsprobleem hebt, zo is het nu eenmaal wettelijk geregeld, dat is geen voorwaarde om toegang tot de opvang te krijgen. Dus criteria kunnen zijn: psychisch, oké, je hebt nog wel een bankslapersplek. Dus je hebt nog een netwerk waar je terecht kan. Je kunt zelfstandig beslissingen nemen. Je kinderen worden goed verzorgd, die gaan naar school. Dat zijn een aantal criteria waarin je zelfredzaamheid hebt. Dus er wordt gekeken: is iemand in staat om zelf goed voor zijn kinderen te zorgen? Natuurlijk allemaal binnen de beperking, want we weten natuurlijk allemaal heel duidelijk: als je bij iemand op de bank tijdelijk ligt met je kinderen, dat is natuurlijk een verre van ideale situatie. Dat is ook die drang voor mij om die bankslapers zo nadrukkelijk op te pakken, want dat zijn de mensen waar we het over hebben. Alleen we moeten ook eerlijk zijn: we hebben niet voor iedereen een plek op dit moment. Daarvoor kunnen we ook nu die criteria niet eigenstandig eventjes gaan afzwakken. We kunnen wel nadrukkelijker het belang van het kind centraal stellen. We kunnen wel nadrukkelijker kijken: mensen die op basis van de criteria niet in aanmerking komen, kunnen we die wel op een andere manier beter begeleiden. Daar zie ik ook die motie 1 in. Dat is in grote lijnen over zelfredzaamheid.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Dan heeft mevrouw De Bruijn een vraag.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Bedankt, voorzitter. In het Basisberaad, maar ook andere praktijkvoorbeelden die je in de stad hoort, is wel dat, dat is precies het probleem: als jij dus 1 van die vinkjes hebt, want technisch gezien zou je een vriendin of een familielid kunnen bellen voor een bank, maar daar heb je misschien al 20 keer aangeklopt. Op een gegeven moment houdt dat ook op. Als je dan nog steeds het vinkje zelfredzaam krijgt, op basis van een mogelijk familielid waar je ergens een keer na een aantal weken slapen verblijft, dat het dan zelfredzaam is. Dat vind ik dan heel apart. Dat hoor je ook steeds terug in die

praktijkvoorbeelden. Ik hoorde ook een vrouw die bij het William Booth-huis zit. Technisch gezien is ze zelfredzaam, maar ze kan niet meer terug naar haar huis, dus op papier heeft zij nog een huis en vermogen. Op papier, maar in de praktijk kon ze daar niet meer terug. Dus dan ben je ook niet meer zelfredzaam. Dat is wat ik probeerde toe te lichten: soms gaan onze beleidsregels zo in op: op papier ben je zelfredzaam. Maar in praktijk is dat soms anders. Volgens mij hebben we het er echt al jaren over en allerlei professionals ook die zeggen: gemeente, overheden, instanties blijven maar kijken naar die beleidsregels, maar niet naar praktijkvoorbeelden en passen daar maatwerk toe. Ik ben het maatwerkwoord ook zat, maar het is wel wat het is.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Ik herken deels wat u zegt. Soms is het ook inderdaad een lijstje. Maar we werken nu eenmaal wel met een aantal criteria, wat we ook moeten doen. Natuurlijk kun je soms op een grensgebied komen dat je denkt: heeft iemand dan net wel, net niet? Dat is ook wat ik zeg: bij een twijfelgeval heb je nog wel de mogelijkheid om een aantal dagen extra te nemen. Ik kan echt niet uitsluiten dat er schrijnende voorbeelden zijn. Die zijn er ook ongetwijfeld, dat hoor ik ook nog wel eens. We proberen daar echt heel scherp op te letten. Dus de voornemens zijn in ieder geval: nog nadrukkelijker kijken: de rechten van het kind, kunnen die een grotere plek in het geheel krijgen? Het tweede is: zorgen voor extra plekken, extra bankslapers plekken, extra flexwoningen, wonen eerst, gezinnen voorrang geven. Dus daar kunnen we zelf echt heel veel aan doen. Die inzet mogen jullie van mij eisen en verwachten. Die ga ik ook echt leveren, maar dat is wel op dit moment een beetje waar we allemaal mee te maken hebben, nogmaals, in alle steden: het knarst, het kraakt en we moeten echt waken dat er niet daadwerkelijk ook, want nogmaals, ik heb er nog geen signalen van dat er echt kinderen op straat gevonden worden, maar dat is toch wel echt het horrorbeeld. Ik kijk heel even naar mijnheer Vonk, die heeft een aantal feitelijke vragen gesteld. Misschien kan hij mij helpen om te zeggen of er nog dingen openstaan, want ik heb een aantal dingen gezegd. Ik hoop ook een aantal antwoorden hier inmiddels ook, als ik ze niet uit mijn hoofd weet, hier ook te kunnen krijgen. Zal ik ze doorlopen met u, is dat goed, voorzitter? Zelfredzaamheid, daar heb ik het, denk ik, uitgebreid over gehad. Dat ze geadviseerd wordt contact op te nemen met die en die, ik kan niet uitsluiten dat dat wel eens gebeurd is, maar dat is in ieder geval niet de policy van bel maar met mevrouw Van Tongerloo, die heeft wel een oplossing. Ik kan niet uitsluiten dat het incidenteel gezegd is, maar dat is niet de policy. Klopt de bewering door de journalisten Investico? Daar ben ik, denk ik, uitgebreid op ingegaan. De noodkreet vanuit de ombudsman, daar ben ik ook op ingegaan. Hoe verhoudt zich het aanbod van het Dijkhuis? Er zijn al veel gesprekken geweest, maar het ontbreekt op dit moment nog aan een pand. We verkennen ook die andere initiatieven, zoals ik net zei, van het passantenhotel, maar we zijn wel nadrukkelijk met die partijen in gesprek. Het is dus niet zo dat we principieel er geen gebruik van willen maken of zo. Wat is de reactie van de wethouder op de brief vanuit het CVD, Timon en andere professionele organisaties, noodsituatie. Ik heb naar aanleiding van deze brief een gesprek gevoerd met de zorgaanbieders. Daarin hebben we uitgelegd dat het herzien van de zelfredzaamheid op zich nu niet de oplossing is. We hebben wel met de aanbieders gesproken hoe het aanbod van hen ingezet kan worden voor dakloze gezinnen, zoals ik net heb toegelicht, waar we aan werken met die extra inzet. Mensen moeten een schriftelijke onderbouwing krijgen waarin het besluit transparant is onderbouwd. Dat gebeurt nu dus op eerst A4. Daar ligt een heel dossier onder. We gaan er dus ook meer bekendheid aan geven dat mensen dat mogen opvragen. Dus in principe gebeurt dat nu, die vraag die u stelde. Dan heb ik ze volgens mij gehad, maar misschien heeft u er toch nog eentje. Mijnheer Coskun, hoe kan een toegestaan worden dat een kind zich meldt met een hulpvraag? Dat heb ik, denk ik, wel gezegd. Wens dat geen enkel kind meer wordt weggestuurd, daar hebben we het over gehad. Mevrouw De Bruijn, daar ben ik op ingegaan. Op mijnheer Balcha ben ik ingegaan. Van mijnheer Akhatab ben ik op

ingegaan, mevrouw Van Groningen, mijnheer Van der Velden als laatste. Volgens mij heb ik de concrete vragen voor 99 procent beantwoord, voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dat kan, wethouder. Ik kijk de zaal rond voor de veegronde. Zijn er vragen gemist, dan is dit uw kans. Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Ik vroeg in het debat ook naar de wachtlijsten momenteel. De wethouder gaf wel aan dat hij heel hard bezig is om meer opvangplekken te krijgen. Maar op de wachtlijsten had hij nog geen antwoord gegeven. Wat is de stand van zaken, hoeveel staan er nu op die wachtlijst?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan de heer Vonk en daarna mevrouw Kockelkoren.

De heer VONK (cu): Toch nog 1 vraag over of u ook in contact staat met sociaal advocaten Rotterdam, omdat die mij, veel mensen, denk ik, vertellen dat ze echt wekelijks mensen aan hun bureau hebben die zijn afgewezen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik had die vraag over het crisis interventieteam. Daar zegt de wethouder van: dat is 0 keer gebeurd. Over welke periode is dat dan 0 keer gebeurd, want ik had gehoord dat het wel is gebeurd. Ik weet het niet.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Helder. Ik kijk nog de zaal rond, veegronde? Nee. Dan aan de wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Dank u, voorzitter. Ik kan tegen mevrouw De Bruijn zeggen: de opvang zit helemaal vol, we hebben dit jaar 4 of 5 keer een hotel gebruikt. Er is in principe geen wachtlijst. Maar als echt iemand rechthebbend verklaard wordt en we hebben geen plek, dan gaat hij tijdelijk, tot er weer plek is, in een hotel. We hebben geen rechtstreeks contact met sociaal advocaten, kan ik tegen de heer Vonk zeggen. Ik krijg van heel veel mensen verzoeken om in gesprek te gaan. Dus ook daar ben ik altijd toe bereid. Maar op dit moment heb ik dat contact niet. Over het CIT, dat ging over 2025, tegen mevrouw Kockelkoren. Ik heb ook gehoord dat er wel een aantal gevallen bekend zijn van voor 2023. Dat is een aantal keren toen wel gebeurd, maar in ieder geval voor 2025 is het 0 keer. Dat was het, voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan komen we toe aan de tweede termijn. Is daar behoefte aan? Ik kijk de zaal rond. Ik zie handen omhoog van de heer Vonk en daarna mevrouw De Bruijn en de heer Balcha. De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. U hebt inderdaad de vragen beantwoord, maar je kan natuurlijk ook ontevreden zijn over de antwoorden. Ik vroeg bijvoorbeeld: hoeveel gezinnen met kinderen zijn nou weggestuurd onder het mom van zelfredzaam? U schetst: 500 tot 600 gezinnen hebben zich gemeld. Een groot deel is weggestuurd en een aantal daarvan. Dat zijn natuurlijk geen feitelijke antwoorden. Ik wil graag weten: om hoeveel situaties gaat het nou dat mensen vanwege zelfredzaamheid worden weggestuurd? Dat was een heel concrete vraag, dus graag daar toch nog een concreet antwoord op. Ik vroeg ook over die definitie. U schudt wel iets uit uw mouw, maar het komt heel precies, het is ook juridisch. Zou u kunnen toezeggen dat dit soort zaken echt ook op papier naar ons toe komen, zodat we niet alleen weten wat de definitie precies is, maar dat we ook precies kunnen nagaan hoe dat getoetst wordt. Dus graag iets meer precisie daarin. Dank voor het aanbod om met sociaal advocaten in gesprek te gaan. Want zij schetsen echt beelden die u kennelijk

niet herkent. U zegt dus: ik herken, het zal incidenteel gebeuren dat mensen bijvoorbeeld door worden verwezen. Wij horen: dat is schering en inslag. Het is schering en inslag dat mensen weg worden gestuurd met een briefje met een adres van bel Michelle van Tongerloo maar of meldt u maar bij het Rode Kruis. Het gebeurt regelmatig, echt veel, dat het Rode Kruis ook dus dan voorzieningen gaat treffen en dan naar de sociale advocaten stapt om vervolgens de beroepsprocedure te starten. Dat gebeurt veel. Ik vind het dan vreemd als u zegt: ik herken dat niet. Daar zit ongelooflijk veel licht tussen. Daar wil ik het nu even bij laten.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan mevrouw De Bruijn en daarna de heer Balcha.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Ik merk dat de wethouder toch heel erg vasthoudt aan die beleidsregels en die zijn ook hartstikke belangrijk, zoals ik in mijn betoog ook zei, alleen ik zou toch de motie in willen dienen om wat meer helderheid aan die definitie te geven, zodat Rotterdammers weten waar ze aan toe zijn, professionals weten waar ze aan toe zijn en wij weten hoe wij te werk gaan.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw De Bruijn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Duidelijke definitie 'zelfredzaamheid' voor dakloze ouders met kinderen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van '5.4 Debat over Opvang eerst bij dak- en thuisloze kinderen', aangevraagd door het lid Kind e.a.;

constaterende dat:

- de toegang tot maatschappelijke opvang en ondersteuning voor gezinnen mede wordt beoordeeld aan de hand van het criterium 'zelfredzaamheid', zoals vastgelegd in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Verordening maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp Rotterdam en bijbehorende beleidsregels;
- in de huidige Rotterdamse beleidsregels wel meerdere beoordelingscriteria voor zelfredzaamheid zijn opgenomen, maar geen eenduidige, expliciete definitie of norm bestaat die vastlegt wanneer een gezin met minderjarige kinderen als (on)voldoende zelfredzaam wordt beschouwd;
- uit signalen van de Kinderombudsman Rotterdam-Rijnmond, wijkteams en maatschappelijke organisaties blijkt dat verschillende gemeentelijke diensten tot uiteenlopende oordelen komen over de zelfredzaamheid van vergelijkbare gezinnen, met als gevolg dat gezinnen met kinderen soms alsnog dakloos raken;
- ook uit recente jurisprudentie en rapportages van andere gemeentelijke ombudsmannen blijkt dat besluiten over opvang van gezinnen regelmatig worden vernietigd wegens onvoldoende onderzoek, motivering en belangenafweging ten aanzien van kinderen;

overwegende dat:

- dakloosheid en woononzekerheid leiden tot ernstige stress, bestaansonzekerheid en een aantoonbare beperking van het doenvermogen van ouders, zoals onder meer erkend door de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid en (Kinder)ombudsmannen;
- de zorg voor minderjarige kinderen in een situatie van (dreigende) dakloosheid extra druk legt op ouders en hun mogelijkheden om procedures te doorlopen, alternatieven te organiseren en duurzaam onderdak te vinden;
- het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind voorschrijft dat bij alle besluiten die kinderen raken, het belang van het kind een eerste overweging dient te zijn;
- het ontbreken van een eenduidige definitie en normering van zelfredzaamheid bij gezinnen met kinderen het risico vergroot dat kinderen tussen verschillende wettelijke kaders (Wmo, Jeugdwet, wonen) tussen wal en schip vallen;

is van mening dat:

- dakloosheid of dreigende dakloosheid bij gezinnen met minderjarige kinderen niet verenigbaar is met het uitgangspunt dat ouders in die situatie volledig zelfredzaam zouden zijn;
- het huidige gebruik van het begrip 'zelfredzaamheid' bij gezinnen met kinderen onvoldoende recht doet aan de feitelijke leefwereld van deze gezinnen en aan de belangen en veiligheid van kinderen;

verzoekt het college:

- het begrip 'zelfredzaamheid' bij gezinnen met minderjarige kinderen te herijken en expliciet te normeren, met daarin een heldere definitie en een transparante weging van relevante criteria;
- deze herijking te vertalen in beleidsregels en uitvoeringsrichtlijnen, onder meer voor het Centraal Onthaal Gezinnen, zodat beoordelingen eenduidig, zorgvuldig en toetsbaar plaatsvinden;
- daarbij expliciet te borgen dat het belang en de veiligheid van het kind zichtbaar en zwaarwegend worden meegewogen bij besluiten over opvang en ondersteuning;
- de gemeenteraad hierover in het eerste kwartaal van 2026 over te informeren over:
 - o de nieuwe definitie en normering van zelfredzaamheid bij gezinnen;
 - o de wijze waarop deze in beleid en uitvoering wordt toegepast;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M. de Bruijn, A. Kockelkoren, T.S.J. Coskun en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan geef ik graag het woord aan de heer Balcha.

De heer BALCHA (d66): Eerst nog een korte reflectie op de beantwoording van de wethouder. U geeft aan dat u de conclusies uit het rapport van Investico niet herkent als patroon binnen Centraal Onthaal en andere instanties van de gemeente. Voor nu kan ik daar wel mee verder, maar ik vroeg mij af: u had het ook over 3 casussen die door de Kinderombudsman bij u werden aangemeld. Dat is weer meer dan 1, dat zijn er dus weer 3 extra. Dus ik vroeg mij af: houdt het nog verband met het onderzoek van Investico en geeft die dan niet juist wel aanleiding om hier breder naar te kijken? Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Ik kijk de zaal rond. Is er nog meer inbreng voor de tweede termijn? Die is er niet. Dan ga ik door naar de beantwoording door de wethouder. Ga uw gang.

De heer BUIJT (wethouder): Nee, die casussen zijn over meerdere jaren. De ene was uit 2023 en dat was ook wel van horen zeggen, dat bedoelde ik aan te geven, niet met hier heb je de e-mail waarin afzender @rotterdam.nl en waarin dat stond. Dus het was een beweging die ik niet kon staven. Ik wil ook niet zeggen dat het niet waar is. Dat waren er 3, volgens mij, en over een langere periode, dus dat ten laatste. Mijnheer Vonk, u zei: ik vind het nog een beetje onduidelijk. Ik zei: het merendeel wordt afgewezen. Dat klopt en ik heb u ook uitgelegd: daar is een onderverdeling van een aantal mensen die niet rechtmatig zijn, een aantal mensen die zelfredzaam verklaard worden, een aantal mensen die geen regiobinding hebben. Daar is een verdeling onder die we niet helemaal 100 procent kunnen zeggen, maar er zijn dus meerdere factoren. Zelfredzaamheid is daar wel een belangrijk in. Dus laat ik ook niet net doen: dat zijn er maar een paar, dat is de meerderheid. De meerderheid van de mensen die niet worden

toegelaten, is op basis van zelfredzaamheid, maar bij lange na niet het hele verhaal. Het is ook deels een verhaal van andere oorzaken. ChristenUnie hadden het over die 600. Het Rode Kruis, dat is mij wel bekend. Ik weet dat sommige mensen die bij het Centraal Onthaal worden afgewezen dan soms naar het Rode Kruis gaan, dat weet ik. Dus het is niet dat ik dat niet weet. Ik wil dat wel duidelijk maken. Ik zeg niet dat het allemaal prima is, maar u wekte de indruk dat ik daar nog nooit van gehoord had.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Om dat misstand dan weg te nemen: dat is niet wat ik zei. U zei: het is geen policy. Maar wat er gebeurt bij Centraal Onthaal is dat mensen een briefje meekrijgen of instructie: meld je daar en daar. Dat gebeurt niet in een enkel geval, dat gebeurt heel veel. Dus dat is wel degelijk policy en daar zit dus het verschil.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Dan heb ik dat helder. Dan heb tot slot nog de motie. Het zal u niet verbazen, gezien mijn bijdrage, dat ik deze moet ontraden, omdat het natuurlijk niet alleen maar om de zelfredzaamheid gaat. Daar gaat echt meer mee gepaard. Dus ik moet deze ontraden. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank voor de beantwoording. Zijn alle vragen beantwoord die gesteld zijn in de tweede termijn? Ja, helder. Dan kan ik bij dezen dit agendapunt afronden. Dan stel ik de vraag opnieuw: zullen we gaan eten? Ja, dan gaan we eten. Omwille van de tijd: is 3 kwartier genoeg voor jullie? Nee, een uur. Dan starten we ook echt om 19.45 uur. Tot dan, eet smakelijk. Fijne pauze.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen van de raadsvergadering van 18 december 2025 (avondzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 18

Voorzitter: mevrouw V.A. Bruin, met dien verstande dat het voorzitterschap van 20.52 uur tot 22.49 uur is waargenomen door de heer J.M.D. de Waard

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig: De heer R. Buijt, de heer F. Achbar, de heer T.B. Versnel, mevrouw C.M. Zeegers, de heer B.J. van Rij, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer en de heer S. Kasmi

Griffier: mevrouw I.C.M. broeders, met dien verstande dat zij van 18.37 uur tot 18.47 uur en van 21.01 uur tot 21.28 uur is waargenomen door de heer V.A.M. Lorijn en van 00.15 uur tot 00.58 uur is waargenomen door de heer W. de Bel

Heropening

5.5 Debat over De collegebrief inzake de aanpak overlastgevers (ZWCS), aangevraagd door het lid De Bruijn e.a.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan open ik bij deze de vergadering en dan beginnen we bij agendapunt 5.5. Dat is het Debat over De collegebrief inzake de aanpak overlastgevers (ZWCS), aangevraagd door het lid De Bruijn en anderen. Dan mag ik graag het woord geven aan mevrouw De Bruijn en daarna mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Dank, voorzitter. Wij hebben vandaag 3 moties die wij willen indienen op dit onderwerp. Allereerst willen we wel erkennen dat er 2 werelden op dit moment bestaan in Rotterdam. De wereld van mensen die overlast ervaren in onze stad en dat is gewoon werkelijkheid, de realiteit en daar moeten we natuurlijk ook aandacht en oog voor hebben. Daarnaast bestaat de realiteit dat er mensen zijn die op dit moment tenen missen door de vrieskou die ze ervaren, omdat ze niet vrijwillig op straat slapen. Vanmorgen waren we bij het straatontbijt, gisteravond waren we bij de Recht op Rust actie. Het was fijn om te zien dat er andere raadsleden waren, inclusief van de partij van Leefbaar Rotterdam. VVD heb ik gezien. Dat was fijn. Maar ik hoop ook dat er gesprekken zijn gevoerd met de mensen die dit doorleven en doorstaan. Maar als je dat doet, hun verhalen kent en hoort, dan snap ik niet hoe we erbij komen in deze stad om een aanpak in te voeren of voor te stellen waarin we niet volledig, 100 procent, op zorg inzetten en op aandacht voor de lange termijn en geld willen besteden aan spierballentaal, zoals ook door heel veel mensen in de stad wordt gezegd gelukkig, op die manier denken dat we problemen van overlast aan gaan pakken in de stad. Onderzoeken laten het zien, experts geven het al aan, dat werkt niet. Moet je niet doen. Zorg voor die mensen en dan gaat het vanzelf beter. Ik heb 3 moties. Van 1 motie is de aanpak, we vragen het college om duidelijke meetbare doelen vast te stellen. Een van deze doelen is in ieder geval betrekken van hulp voor personen, zoals toeleiding naar zorg, begeleiding en wonen. Dat wordt natuurlijk al gedaan, maar in mijn motie staat daar meer over. Ook de motie 'Geen grijs gebied voor handhaving dakloze mensen'. Er wordt

voorgesteld in de aanpak dat er onderzocht wordt of boa's ruimere bevoegdheden kunnen krijgen. Dat lijkt ons niet verstandig. Ze moeten doen waar ze goed in zijn. De derde motie is 'Zorg dat straatteams dakloze mensen écht kunnen helpen'. Wat we daarmee bedoelen, is dat die straatteams, als ze dan langdurig met zo een persoon een relatie opbouwen, wat natuurlijk hartstikke goed is om te leiden naar zorg, wil je ook dat ze ergens terecht kunnen komen in opvang. Er staat een voorstel voor opvangplekken, maar dat zijn er niet genoeg. Dus ik wil de wethouder of dit college vragen of ze daar echt beter naar willen kijken, zodat het niet voor niets is, al die tijd en energie die ze daarin steken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw De Bruijn heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Zorg dat straatteams dakloze mensen écht kunnen helpen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van
'5.5 Debat over De collegebrief inzake de aanpak overlastgevers (ZWCS), aangevraagd door de leden
De Bruijn e.a.';

constaterende dat:

- Rotterdam wil werken met straatteams en bemoeizorg om dakloze mensen met complexe problemen te helpen;
- uit onderzoek blijkt dat intensieve begeleiding met vaste regie kan helpen om mensen van straat te krijgen;
- in de aanpak overlastgevers veel wordt gevraagd van straatteams;

overwegende dat:

- hulp op straat weinig oplevert als er geen plek is om mensen naartoe te begeleiden;
- te grote werkdruk bij straatteams leidt tot korte contacten, herhaling en frustratie bij bewoners én hulpverleners;

verzoekt het college:

- te zorgen dat straatteams direct kunnen doorverwijzen naar opvang, zorg of wonen, zonder lange wachttijden;
- vast te leggen binnen welke termijn iemand die hulp accepteert, een passende plek krijgt om te kunnen meten of de aanpak werkt;
- de raad hierover periodiek te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. de Bruijn, A. Kockelkoren, T.S.J. Coşkun en T. Kind

Motie 2. Dakloze mensen en bewoners écht helpen – Niet alleen roepen ook toetsen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van
5.5 'Debat over De collegebrief inzake de aanpak overlastgevers (ZWCS), aangevraagd door de leden
De Bruijn e.a.';

constaterende dat:

- het college een aanpak heeft vastgesteld om overlast in de openbare ruimte te verminderen;

- in deze aanpak verschillende maatregelen worden gecombineerd, zoals zorg, begeleiding en handhaving;
- het doel van de aanpak is om overlast te verminderen en de veiligheid en leefbaarheid in wijken te verbeteren;

overwegende dat:

- zonder duidelijke doelen en meetpunten niet kan worden vastgesteld of een aanpak werkt;
- bewoners recht hebben op inzicht in wat de aanpak oplevert in hun wijk;
- het belangrijk is om tijdig bij te kunnen sturen als maatregelen niet het gewenste effect hebben;

verzoekt het college:

- voor de aanpak overlastgevers duidelijke en meetbare doelen vast te stellen;
- één van deze doelen in ieder geval te betrekken op duurzame hulp van personen, zoals toeleiding naar zorg, begeleiding en wonen;
- de raad hierover te informeren en daarna periodiek te rapporteren.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M. de Bruijn, A. Kockelkoren, T.S.J. Coşkun en T. Kind

Motie 3. Geen grijs gebied voor handhaving dakloze mensen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van

5.5 ‘Debat over De collegebrief inzake de aanpak overlastgevers (ZWCS), aangevraagd door de leden

De Bruijn e.a.’;

constaterende dat:

- in de aanpak overlastgevers wordt voorgesteld om te onderzoeken of BOA's ruimere bevoegdheden kunnen krijgen;
- daarbij wordt genoemd dat BOA's mogelijk zouden kunnen beboeten bij overtreding van wijk- en gebiedsverboden en geld in beslag zouden kunnen nemen bij bedelarij;
- het uitbreiden van bevoegdheden van BOA's geen lokale beleidskeuze is, maar gebonden is aan landelijke wet- en regelgeving;

overwegende dat:

- onduidelijkheid over bevoegdheden kan leiden tot onrechtmatig handelen;
- het afnemen of in beslag nemen van geld alleen is toegestaan binnen strikte wettelijke regels en niet tot de standaardtaken van BOA's behoort;
- handhavers duidelijkheid nodig hebben over wat zij wel en niet mogen doen;
- het verruimen van bevoegdheden zonder duidelijke wettelijke basis het vertrouwen in de overheid schaadt;

verzoekt het college:

- het onderdeel over het verruimen van BOA-bevoegdheden te schrappen uit de aanpak;
- er voor te zorgen dat BOA's werken binnen hun bestaande bevoegdheden en hierover duidelijke instructies krijgen.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M. de Bruijn, A. Kockelkoren, T.S.J. Coşkun en T. Kind

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan is de volgende op mijn lijst mevrouw Kockelkoren. Daarna de heer Coşkun.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, we zitten met elkaar in een balans tussen zorg en het aanpakken van overlast in deze hele raadsperiode. Voorzitter, deze periode deed GroenLinks heel veel voorstellen voor zorg, voor betaalbare huisvesting en voor preventie van dakloosheid. De frustratie steeg, de onwil in het stadhuis om voor deze oplossingen te stemmen. Dat contrasteerde met alle gesprekken die we voerden in de stad. Voorzitter, het plan wat nu voorligt, dat is een plan waarbij mensen die buiten moeten slapen niet geholpen worden, maar een handhaver op hun dak krijgen om geld af te pakken, die ze wegstuurt, die hun verblijfsvergunning checkt, die hen geen zorg en onderdak biedt, maar meer repressie. Voorzitter, dat is niet de stad die wij willen zijn. Dat is niet de hulp die die mensen nodig hebben op straat. Daarom hebben wij een motie 'Help dakloze mensen aan een huis, niet aan een boete', we hebben een motie 'Geen vreemdelingenpolitie op straat' en we hebben een motie 'Geen boetes maar toiletten'. Dank.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. U heeft een interruptie van mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. Ik wil toch iets ophelderen, want in het plan lees ik juist allemaal maatregelen die ingaan op echt maatwerk, 1 op 1 mensen begeleiden, ze weer op het goede pad krijgen. Dus als ik u zo hoor, dan hoor ik dat helemaal niet terug. Dus ik ben benieuwd waarom u hier nou zo hard op bent, terwijl ik juist denk dat het maatwerk bieden, 1 op 1 mensen begeleiden een hele goede weg voorwaarts is.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, wij zijn voor alle vormen van maatwerk bieden, maar niet voor maatregel 3 en 4 die in het voorstel zitten. Dus dat staat ook in mijn motie. Haal die er uit, want die hebben geen enkel effect hebben en geven geen hulp aan mensen. Twee, uit alle brieven die we de afgelopen 2 dagen hebben gekregen, ik ben bijna helemaal de tel kwijt van alle brieven, blijkt ook dat de dekking voor alle zorgmaatregelen nog totaal niet aanwezig is. Dus daarmee heb ik ook helemaal geen enkel perspectief op dat die zorg, die dan wel in het voorstel zit, geleverd wordt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, we kunnen toch niet alleen maar een plan geven met enkel en alleen begeleiding? We zullen ook een keer grenzen moeten te stellen. Dat betekent dat je dus ook de mogelijkheid van repressie wel moet hebben in deze stad. Dat als het niet goed gaat, dat we kunnen ingrijpen met elkaar, bijvoorbeeld voor overlast door bedelaars en noem het allemaal maar op.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, die voorstellen voor de balans tussen aanpakken en zorg bieden zat al in de afspraken die wij met dit college hadden gemaakt. Nu komt hij 3 maanden voor de verkiezingen met een rechts verkiezingsretorische aanpak, waarin een bak met repressie open wordt getrokken waar niemand mee geholpen is. Daar zijn wij tegen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik zou toch zeggen, open alstublieft uw ogen. We zien gewoon dat het probleem de spuigaten uitloopt, dat mensen er echt helemaal klaar mee zijn. Dan moet je ook met stevigere maatregelen kunnen komen. Dan kunnen we niet alleen maar zeggen we gaan begeleiden, dan moet je op een gegeven moment ook een grens stellen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, grenzen stellen is prima. Geld afpakken van dakloze mensen en zeggen dat ze geen statiegeld blikjes meer mogen aannemen of dat je ze aan ze mogen uitdelen, dat slaat helemaal nergens op. Daar is niemand bij gebaat. Daar haal je ook overlastgevers niet mee van straat. Dus dat is gewoon zinloos werk.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Een interruptie van mevrouw De Bruijn en daarna de heer Roskam. Maar mevrouw De Bruijn als eerst.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Ik wil ook graag van de VVD horen, voorzitter, als ze het inderdaad eens is met de balans tussen zorg en repressie en nu uit de stukken blijkt dat er alleen maar geld is voor repressie maar niet voor zorg, hoe we dat dan gaan doen. Wil VVD werkelijk ook zorg en begeleiding, waar ze nu over spreekt, of alleen repressie?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, volgens mij zit dit plan juist heel goed in elkaar en heeft het van beide elementen wat. Maar als wij continu dit systeem in stand houden door mensen te blijven geven, dan is het dweilen met de kraan open. Je moet op een gegeven moment gewoon duidelijke grenzen stellen. U weet daar zijn wij een groot voorstander van. We hebben ook vaak genoeg gezegd we moeten dit aanpakken, we moeten niet langer wachten. Ik vind het dus ook heel fijn om te zien dat we enerzijds het maatwerk bieden wat we nodig hebben, maar anderzijds ook zeggen tot hier en niet verder.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Voorzitter, ik heb nog steeds geen antwoord op de vraag gehad. Er is geen geld hiervoor. Dus leuk dat nu partijen gaan opstaan en zeggen wij zijn voor die balans, maar er is geen geld voor die balans. Hoe gaan we dit betalen?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, volgens mij ligt er een eindejaarsbrief waarin een voorschot is genomen hierop, waar we het ook nog later over gaan hebben. Ik zal daar in mijn bijdrage ook nog wat over zeggen, want we vinden ook van alles van het proces. Maar we zijn wel heel blij dat er in ieder geval geld gelabeld is om dit te kunnen doen in de toekomst, want ik denk dat we beter nog gisteren van start hadden kunnen gaan dan volgende week. We kunnen niet langer wachten. Daar dienen die maatregelen voor, waar wij overigens van vinden dat er een goede balans in zit van en het maatwerk en daarnaast de repressie die we nodig hebben om dit te stoppen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan de heer Roskam. Even zeggen op wie u de interruptie had. Ik vermoed Kockelkoren.

De heer ROSKAM (lr): Op mevrouw Kockelkoren, want u heeft het inderdaad over het afpakken van geld van bedelaars, maar zoals ik hem gelezen had, gaat het hier juist om in

principe als je een soort van bedelaar bent, dan weet je waar het in georganiseerd verband gebeurt. Om daar inderdaad het geld van af te pakken, want die zetten mensen overal neer op plekken. Dat zorgt voor een onveilige situatie in het verkeer. Dat zijn de groepen die in principe aangepakt gaan worden hiermee. Wat betreft de verhouding die ik steeds hoor tussen zorg en repressie, ik denk het is juist tekenend dat er een hele grote zorgcomponent in zit, want het zit bij de wethouder zorg en niet bij de burgemeester, die veiligheid heeft. Soms moet je mensen ook helpen die hun leven niet op de rails hebben. Dan nemen we ze in bescherming, zodat ze hun leven weer op de rails kunnen krijgen. U noemt het repressie. Wij noemen het hard met een hart.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, uw verhaal over die bedelactie, dat staat er niet, wat u zegt. Wij lezen wat er voorligt en wij zien dat maatregelen 3, 4 en 5 zijn repressieve maatregelen, die in onze belevenis echt veel te ver gaan en ook niet effectief en behulpzaam zullen zijn voor het oplossen van het daadwerkelijke probleem.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Het gebeurt wel vaker dat er een tekst anders gelezen wordt. Dan ga ik ervan uit dat de wethouder straks die duidelijkheid gaat verschaffen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Help dakloze mensen aan een huis, niet aan een boete

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december ter bespreking van agendapunt 5.5 Debat over 'De collegebrief inzake de aanpak overlastgevers';

constaterende dat:

- het aantal dakloze mensen de laatste jaren is gestegen, en de stad voor hen steeds minder oplossingen en perspectieven biedt;
- in de aanpak overlastgevers [25bb008536] een combinatie van repressiemiddelen en zorg wordt voorgesteld;
- de repressiemiddelen vooral staan in intensivering 3 (extra druk op terugkeer voor EU-migranten) en intensivering 4 (bestuurlijke en strafrechtelijke repressie van overlastgevers, dealers en bedelaars);

overwegende dat:

- mensen die buiten moeten slapen niet geholpen zijn met een handhaver die geld afpakt, wegstuurt of een verblijfsvergunning checkt, maar met zorg en onderdak;
- omwonenden die overlast ervaren ook aangeven dat zij de dakloze mensen in hun buurt een beter leven gunnen;
- de oppositiepartijen zoals GroenLinks en PvdA al drie jaar voorstellen hebben gedaan om dakloosheid en overlast te voorkomen, maar die geen meerderheid kregen;

verzoekt het college:

- in de aanpak overlastgevers in te zetten op zorg, huisvesting en preventie, en niet op extra repressie;
- intensivering 3 en 4 uit het voorliggende plan van aanpak te laten vervallen, en vooral in te zetten op intensivering 1;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A. Kockelkoren, J.M. de Bruijn en T.S.J. Coşkun

Motie 5. Geen vreemdelingenpolitie op straat

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december ter bespreking van agendapunt 5.5 Debat over 'De collegebrief inzake de aanpak overlastgevers';

constaterende dat:

- in de aanpak overlastgevers [25bb008536] een intensivering van de inzet van AVIM (de vreemdelingenpolitie) is opgenomen, zoals:
 - aansluiten bij 'wekrondes' van handhavers in de stad;
 - versterken van de samenwerking tussen AVIM en Toezicht&Handhaving;
- de taak van AVIM is om de identiteit en de verblijfsrechtelijke status van vreemdelingen te onderzoeken, de persoon in kwestie eventueel in detentie te plaatsen en als mogelijk uit te zetten naar het land van herkomst;
- mensen zonder verblijfsvergunning sinds het sluiten van de LW geen opvang meer kunnen krijgen in Rotterdam;

overwegende dat:

- EU-burgers en mensen zonder verblijfsvergunning, als zij op straat moeten slapen, hulp en begeleiding nodig hebben;
- zij vaak bang zijn voor AVIM vanwege de kans dat zij in detentie worden geplaatst of uitgezet naar het land van herkomst;
- de aanwezigheid van AVIM op straat een constante bedreiging voor hen vormt, zelfs als de intentie van deze agenten niet is om naar hen te zoeken, en zeker nu de strafbaarstelling van illegaliteit door de kamer lijkt te komen;
- zij hierdoor meer kwetsbaar worden voor uitbuiting, en minder geneigd om hulp te zoeken;

verzoekt het college:

- alle intensiveringen van de samenwerking met AVIM uit de aanpak overlastgevers te halen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A. Kockelkoren, J.M. de Bruijn en T.S.J. Coşkun

Motie 6. Geen boetes maar toiletten

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december ter bespreking van agendapunt 5.5 Debat over 'De collegebrief inzake de aanpak overlastgevers';

constaterende dat:

- bewoners van wijken in Rotterdam waar veel dakloze mensen rondhangen, klagen over mensen die poepen en plassen voor hun deur;
- in de aanpak overlastgevers [25bb008536] staat dat de gemeente bij het veroorzaken van vervuiling en/of hinderlijk gedrag vaker boetes wil opleggen;

overwegende dat:

- mensen die geen huis hebben, overdag weinig mogelijkheden hebben in de stad om hun behoefte te doen;
- voor dit probleem een simpele, moderne oplossing bestaat: een toilet;

verzoekt het college:

- te onderzoeken op welke locaties in de stad behoefte is aan een openbaar toilet en ze gratis toegankelijk maken;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A. Kockelkoren, J.M. de Bruijn en T. Kind

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): U wilt reageren op de heer Roskam. Gaat uw gang.

De heer ROSKAM (lr): Voorzitter, misschien technisch, want wat er letterlijk staat: voordat we weer in de semantiek terechtkomen bedelaarsacties door toezicht en handhaving en politie om effectiever te kunnen optreden tegen bedelarij. Dat is wat er staat.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan was de volgende op mijn lijst de heer Coşkun. Hij was ook een indiener van dit debat, aanvrager geloof ik. Niet? Van Groningen. Een interruptie. Mevrouw Van Groningen, gaat uw gang.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik wil in herinnering brengen dat er ook tijdens onze begrotingsbehandeling hier, zeker ook vanuit Leefbaar Rotterdam, heel duidelijk is gezegd dat we juist dat soort bedelarij, ook bij stoplichten, graag willen aanpakken. Het is gewoon hartstikke onveilig. Mensen irriteren zich er dood aan. Met zo continu statiegeld blikjes geven bij mensen die bij zo een stoplicht staan, houd je dit systeem in stand. Dat is wat we willen doorbreken met elkaar en dat zou u ook moeten willen, omdat de overlast alleen maar groter wordt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Mag ik u in herinnering brengen dat in de raad die motie niet is aangenomen. Dus een meerderheid wil dat niet. U wil dat kennelijk graag en wij zien dat anders. Wij zien dat niet als een oplossing van dit probleem.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Laten we via de voorzitter met elkaar in debat blijven. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): De SP sluit zich aan bij het pleidooi van PvdA en GroenLinks.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Kort en duidelijk. Dan is de volgende op mijn lijst mevrouw Verkoelen. Niet? Het schiet op. Dan de heer Segers-Hoogendoorn. Niet aanwezig. Dan de heer Vonk en daarna de heer Roskam.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. Laat ik beginnen met dat ik het positief vind dat er nu een plan ligt en dat er ook een aantal hele goede dingen in dat plan staan. Daar ben ik de wethouder ook wel dankbaar voor, want het moet ook gebeuren en iedereen in de stad ziet dat. Dat gaat dan met name over dat zorgdeel. Wat ik belangrijk vind, is dat er ook expliciet wordt erkend dat het hier gaat om mensen die deze zorg nodig hebben. Dat is ook een erkenning voor het feit dat deze mensen op dit moment dus te weinig van die zorg van ons ontvangen. Dat zijn de mensen waar we het vandaag over hebben. Waar ik me echt zeer aan stoort, is het feit dat er consequent wordt gesproken over overlastgevers. Niet alleen in deze brief, maar in alle brieven die ook over de dekkingsvoorstellen gaan, enzovoort. Consequent wordt er gesproken over overlastgevers. Maar overlast is het symptoom. Het is een symptoom van het feit dat mensen te weinig zorg krijgen. De werkelijke oorzaak en wat we moeten

aanpakken, is de goede zorg geven aan deze mensen. Als dat gebeurt, dan verdwijnt ook vanzelf het symptoom, namelijk de overlast die mensen ervaren. Dus laten we ons niet richten op het symptoom, maar laten we ons richten op de oorzaak. Ik zou de wethouder dan ook echt dringend willen verzoeken, en ik snap dat hij een politieke voorkeur heeft, om te stoppen met het consequent wegzetten van deze mensen als overlastgevers. Het zijn mensen die onze zorg keihard nodig hebben. Dat al in de eerste plaats. Dan nogmaals blij met de zorgmaatregel. Het is vooral geen nieuwe dingen, maar intensivering van datgene wat we al doen. Daar zijn we blij mee. Over de dekking, daar gaat de wethouder ongetwijfeld wat over uitleggen. Ik zou daar graag wat meer over willen horen, ook hoe hij de opvangplekken wil gaan realiseren.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Een interruptie van de heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Geen interruptie, ik wilde een punt van orde maken. Want de heer Vonk geeft net aan dat deze wethouder een bepaalde politieke voorkeur heeft, maar deze wethouder zit hier voor heel Rotterdam, voor heel deze raad, dus heeft zeer zeker in zijn positie geen politieke voorkeur.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dat is ook de reden waarom ik me zo ongelooflijk stoor aan de framing die ook in dat stuk staat en dat geldt ook voor dat stukje repressie wat in het stuk staat. Dat vind ik eerlijk gezegd echt niet oké. Er staan maatregelen in die je toch echt niet zou moeten willen. Allereerst een vraag over het kopje bestuurlijke maatregelen. Mijn informatieve vraag daarover is, dat is niet politiek, wat is nou nieuw aan de punten die onder het kopje bestuurlijke maatregelen staan? Dan de vraag over de inzet van handhavers. Ik citeer: "Er is daarom afgesproken om een deel van de flexibele inzet tijdelijk te gebruiken voor het terugdringen van overlast op straat." Wat betekent dat precies en wat zijn de consequenties daarvan? Dan het absolute dieptepunt wat mij betreft. We gaan handhavers de straat op sturen met de opdracht: stuur mensen die bedelen weg naar een andere plek, of pak ze het bedelgeld af of nog erger geef mensen die bedelen omdat ze geen geld hebben een boete. Hoe diep kun je zinken? Voorkom een blamage en haal dit stuk weg. Niet alleen omdat het mensonterend is richting de mensen in zeer kwetsbare posities, maar ook vooral richting handhavers die je met deze opdracht de straat op stuurt. Deze mensen hebben echt wel wat beters te doen. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan de heer Roskam, daarna de heer Balcha.

De heer ROSKAM (lr): Ik heb het net al aangegeven op dit punt. We hebben de discussie gehad over repressie en zorg. Wat ons betreft zit er inderdaad een goede mix in en het andere punt inderdaad over de bedel afpak acties. We weten allemaal de handhavingscapaciteit is beperkt. Daar hebben we vaker discussies over. Dus ik denk niet dat overal een eurotoetje afgepakt wordt zodra er weer een paar blikjes verzameld zijn. Het zal hier echt gaan inderdaad om de overlast die de mensen ervaren om die aan te pakken. De mensen, die ervaren de overlast. We hebben het zelfs bij Boijmans hierover gehad. Dus wat dat betreft vanuit Leefbaar steun voor deze aanpak.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan de heer Balcha en daarna Van Groningen.

De heer BALCHA (d66): Dank u wel, voorzitter. Ik vind het fijn als ik op een zaterdagochtend wakker wordt om door de stad te lopen als deze nog slaapt. Dan zie ik een prachtige stad in ontwikkeling, maar wel een stad met vele kanten en gezichten. De realiteit die ik dan ook zie, vooral de laatste maanden, is dat een mindere kant van onze stad werkelijkheid is voor een steeds grotere groep mensen. Mensen die zichzelf gaandeweg de rit ergens hebben verloren,

misschien door verslaving, door tegenslag in het leven, door tal van redenen en omstandigheden. Sommige van deze mensen zitten echt vast en die moeten we als stad helpen, een hand reiken om een uitweg te vinden, laten zien dat de weg omhoog gevonden kan worden. Als dat ook lukt, zal de druk, de toenemende druk op de stad, verminderen. Hen helpen betekent ook onze stad helpen. Wij voelen dat deze wens ook hier in de raad breed gedeeld wordt, maar we zien ook dat de situatie voor deze mensen echt urgent is op dit moment. Daarom kunnen wij inhoudelijk voor een groot deel met het plan van het college wel meegaan om de aanpak te intensiveren. We zien een uitgebalanceerd plan met aan de ene kant repressiemaatregelen, aan de andere kant ook echt veel opvang en zorg. Vooral de financiële verdeling, die het college deze week met ons ons gedeeld heeft, stemt ons tevreden. Een groot deel van de financiële middelen die zijn toegezegd worden besteed aan opvangplekken en zorg. Eén punt in het plan is voor D66 onacceptabel, het is ook al eerder genoemd door andere partijen, de afpak acties van bedelopbrengsten. Het mag niet zo zijn dat mensen die geen vlieg kwaad doen van hun enige geld worden beroofd door deze extra afpak acties. Geld waar ze in vele gevallen ook nog voor hebben gewerkt door de stad af te gaan om bijvoorbeeld statiegeld te verzamelen. Daarom dienen wij ook een motie in om te zorgen dat deze extra afpak acties alleen uitgevoerd kunnen worden als het gaat om georganiseerde bendes of excessieve overlast. Want wij als D66 kunnen onze ogen daar ook niet meer voor sluiten. Voorzitter, over tot het inhoudelijke deel. Dan nog een belangrijk punt over de manier waarop dit voorstel bij de raad is neergelegd. Wij hebben grote vraagtekens bij het verzoek om in te stemmen met de bestemmingsreserve van maximaal 3,6 miljoen euro. Wij sluiten ons aan bij de kritiek die de heer Roskam van Leefbaar Rotterdam in de commissie BOFV hierop heeft uitgebracht. Met dit voorstel wordt de P&C cyclus in feite overgeslagen. In de eindejaarsbrief onderaan pagina 5 wordt de raad gevraagd om akkoord te geven op deze bestemmingsreserve. Wat ons betreft verdient dat geen schoonheidsprijs. Als uitleg wordt gegeven dat de situatie urgent is. Zoals ik in mijn bijdrage heb gezegd, wij herkennen wel dat er een urgente situatie is, maar wij zien ook dat er een precedent wordt geschept. Urgentie is namelijk geen objectief meetbaar begrip. Als de dijken doorbreken of als de Russen hier aan de deur kloppen, dat is urgent. Maar wat nog meer? Daarom willen we ook wat vragen stellen over deze precedentwerking. Kan de wethouder de zorg wegnemen over deze precedentwerking? Kan hij specifiek toelichten waarom voor deze route is gekozen? Waarom niet eerder bij de begroting en waarom niet eerst een behandeling in de commissie van het inhoudelijke plan voordat we een financiële beslissing kunnen nemen? Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Balcha heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7. Gerichtte handhaving bij bedelarij

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van agendapunt 5.5 ‘De collegebrief inzake aanpak overlastgevers’;

constaterende dat:

- in de collegebrief Aanpak overlastgevers op straat [25bb008536] wordt aangekondigd dat handhavers en politie afpakacties van bedelopbrengsten zullen organiseren;
- niet iedere dakloze persoon onderdeel is van een criminele organisatie;
- niet iedere dakloze persoon verslaafd is.

overwegende dat:

- dakloze mensen zich vaak al in een uiterst kwetsbare en schrijnende positie bevinden;
- het afpakken van geld van mensen zonder woning hun bestaanszekerheid verder ondermijnt;
- repressieve maatregelen zonder onderscheid het risico vergroten op verdere marginalisering.

verzoekt het college:

- afpakacties van bedel opbrengsten alleen uit te voeren bij georganiseerde bedelarij van bijvoorbeeld bendes en excessieve overlast;
- hierover te rapporteren aan de raad.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. E.H. Balcha en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Ik zie mevrouw Van Groningen en de heer Roskam staan. De heer Roskam was eerst. Gaat uw gang.

De heer ROSKAM (lr): Dank u, voorzitter, want ik wist niet zeker welk stuk komt bij de eindejaarsbrief en welk stuk komt hier. Het was me een beetje onduidelijk, dus ik had hem een beetje in tweeën gesplitst. Excuus. Aangezien ik toch net aangehaald werd naar aanleiding van de discussie die we bij BOFV hadden, daar heb ik het ook aangegeven.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Wilt u dat nu doen of straks nog, deze inbreng? Want nu gaat echt alles door elkaar heen. Ook voor de rest is dit misschien onduidelijk.

De heer ROSKAM (lr): Ik vind het prima als we nu zeggen: dan houden we het nu alleen over het zorgplan. Dan hebben we het straks over de techniek bij 6.3. Als we dat doen, dan prima. Dan weet de wethouder ook waar hij wel en niet antwoord op kan geven.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dat lijkt mij prima. Zorg nu en techniek straks. Doen we dat. Dank heer Roskam. Er wordt overlegd. Mevrouw Kockelkoren, punt van orde. U heeft ook een punt van orde, mevrouw Van Groningen? Iedereen in het midden. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik heb in mijn bijdrage ook iets over die eindejaarsbrief gezet. Beide wethouders zitten er ook nu. Als alle andere raadsleden het prima vinden, zou ik het ook goed vinden om deze 2 agendapunten in elkaar te schuiven. Want het heeft natuurlijk wel met elkaar te maken en de vragen die gesteld worden gaan er natuurlijk ook over.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Ik kijk de zaal rond. Ik zie vooral knikkende gezichten, dus dat wordt prima. GroenLinks vindt dat geen goed idee. Dus we scheiden het zo goed als mogelijk. Dan is dat het voorstel. Geen inbreng op dit moment? Nee. Gaat uw gang.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dan op dit punt ook een inbreng, maar er zit dus wel iets door elkaar. Voorzitter, het water staat onze stad aan de lippen. Het aantal buitenslapers neemt toe, net als de structurele overlast. We horen verhalen van Rotterdammers die zich niet veilig voelen in hun eigen straat, die niet over straat durven in hun eigen straat, die hun kinderen niet op straat laten spelen. Ook ondernemers ervaren overlast, horecaondernemers die personeel hebben die niet durven te sluiten of te openen. Het loopt de spuigaten uit. De Rotterdamse VVD heeft altijd benadrukt dat het onderwerp ongelooflijk belangrijk is. Het plan biedt wat ons betreft een goede mix van enerzijds zorg en anderzijds repressie. Cruciaal, omdat het hier enerzijds gaat om juist die hele kwetsbare situaties, die je wil aanpakken met goede zorg, en anderzijds omdat het gaat om overlast en een onveilig gevoel op straat. Wat de Rotterdamse VVD betreft gaan we dan ook nu van start

om die overlast aan te pakken, want in Rotterdam houdt niemand zijn hand op. Dat was het motto in de periode 2002 tot 2006 en dat zou het anno nu weer moeten zijn.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): U heeft een interruptie van mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Dank voorzitter. Het wordt inderdaad een lastig debat, omdat ik toch steeds naar die middelen moet refereren. Maar dat komt straks nog wel goed, hoop ik. Als ik heel eerlijk ben, ik heb echt getwijfeld of ik deze woorden in mijn mond ga nemen, maar ik ga het wel doen. De burgemeester is naar mensen in West geweest, heeft daar 300 mensen gesproken, waar ernstige zorgen zijn over hun straat, omgeving. Dat is natuurlijk iets waar we echt wel gehoor aan hebben. Dit is ook steeds wat de VVD en ook Leefbaar Rotterdam aanhaalt, maar die bewoners zelf. Ik heb er ook een aantal zelf gesproken en die zeggen ook en in de krant lees je ook: we willen dat er niet per se op repressie ingezet wordt, maar juist op zorg. Ik hoor hier steeds de hele tijd ook de andere partijen zeggen: er wordt ingezet op zorg. Maar we weten allemaal, en dat maakt het debat zo complex, dat er niets van die zorg blijft staan. Dus je jukt nu tegen die bewoners daar in West. Niets van zorg kan momenteel doorgaan, omdat de middelen er gewoon simpelweg niet zijn. Punt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw De Bruijn, ook via de voorzitter spreken alstublieft.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Via de voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank u wel. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik lees in het plan onder punt 1 bijvoorbeeld dat we straatteams gaan inzetten die 1 op 1 zorg gaan bieden. Ik lees over maatwerk zorg, individueel per casuïstiek om dat op te lossen. Het is natuurlijk niet iets wat we met een toverslag in 1 keer voor iedereen geregeld hebben. Dat vraagt een lange adem. Dat vraagt structurele inzet. Ik heb er alle vertrouwen in dat het team dat hier nu op in wordt gezet, dat die ook de zorg gaat bieden die we nodig hebben. Maar dat ontslaat ons niet van de nadrukkelijke taak om ook repressie te kunnen inzetten om af en toe knetterhard te handhaven en te zeggen tot hier en niet verder. Ik vind het echt onze verantwoordelijkheid aan al die Rotterdammers en al die ondernemers, die hopelijk misschien vandaag meekijken, om tegen hen te zeggen: wij gaan serieus met uw problemen aan de slag en wij willen het echt oplossen met elkaar. Dat betekent enerzijds goede zorg bieden, maar anderzijds ook de duidelijke grens trekken. Dat moet wat mij betreft met repressie.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Voorzitter, dan ga ik verder. Ben ik trots op hoe dit proces verlopen is? Nee voorzitter, maar daar gaan wij dadelijk ook nog met elkaar over spreken en dan zal ik er ook nog wat over zeggen. Maar ik vind wel, als ik heel eerlijk ben, dat we eigen hand in eigen boezem mogen steken, ook als raad. Want op 19 november kwam deze brief binnen en we hebben echt de kans gehad met elkaar deze brief meerdere keren te agenderen. Dat hebben we ook niet gedaan. Ik ben overigens geen woordvoerder in de commissie, maar ik zie wel dat we dat niet met elkaar gedaan hebben. Dan hadden we niet vandaag dit debat kunnen voeren, maar wellicht al eerder. Ik zie dat ik nog een interruptie heb.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, waarom lag dit plan niet bij de begroting? Dat was netjes geweest. Ik ga als raad niet mijn hand in eigen boezem steken. Het college moet de hand hier in eigen boezem steken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, volgens mij stelt u een vraag aan mij, maar moeten we deze vraag aan het college stellen. Daar ben ik ook benieuwd naar. Maar feit blijft wel dat wij 19 november deze brief hebben gekregen en dat we toen niet met elkaar hebben gezegd: dan willen we hem ook nu bespreken, want we vinden dit onderwerp heel belangrijk. We hebben het tijdens de begroting nota bene over deze thematiek gehad en we vinden het allemaal belangrijk, maar we hebben het niet met elkaar behandeld. Dat is de enige constatering die ik vandaag doe. Als we met elkaar dit goed willen oplossen, had ik het liever eerst in een commissie besproken, zoals het proces gewoon vraagt, en daarna in de raad. Ik ben alsnog blij dat we het doen, want ik vind het heel goed dat er nu een plan ligt waarop we kunnen doorpakken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik word hier best wel boos van. We hebben 2 dagen lang een begroting gehad. Toen had het voorstel er moeten liggen. Dan komt na de procedurevergadering, waarin we het hadden kunnen agenderen, die brief. Dus alle verkeerde volgorde, alle verkeerde poortjes zijn genomen en dat is aan die kant van de tafel. Dus u moet daar uw gram halen. Daar nog iets inhoudelijks over te zeggen, ik vind het van de zotte dat we dus 3,5 jaar, het einde van de collegeperiode, wij hebben 26 miljoen voorstellen ingediend op zorg die dit zouden kunnen oplossen. Winteropvang bij de begroting heb ik nog ingediend. Dat was allemaal niet nodig. Het was prima geregeld met de zorg. Daarna met een voorstel komen het loopt ons over de schoenen en dan tegen ons zeggen dat iets eerder geagendeerd had moeten worden. Halleluja.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik begrijp heel goed uw frustratie en dat is natuurlijk ook ongelooflijk vervelend, maar laat ik eerlijk zijn, de wethouder heeft ook in de beantwoording aangegeven dat er een plan aankwam. Dat die brief later kwam, nogmaals, u mag mij daarop aanvallen, alleen ik ga hier niet over. Ik ben ook niet wethouder van deze stad. Ik ben een raadslid dat controleert en zegt: ik vind het proces niet goed. Ik vind ook dat wij als raad scherper hadden moeten zijn op de agendering. Dat is een constatering. Daar kan u het wel of niet mee eens zijn. Maar ik vind het in ieder geval belangrijk dat we hier vandaag bij stilstaan, juist omdat ik nu ook vind dat we daadkracht moeten tonen, omdat zoveel mensen zeggen het loopt inderdaad over de schoenen, we accepteren het niet langer. Dan kunnen we hier niet met elkaar een spelletje wegstippen gaan doen. Dan moeten we ook doorpakken, zeggen: ga met die uitvoering aan de slag en laten we zorgen dat de overlast afneemt.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, vindt u zelf die daadkracht niet een beetje laat?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik ben echt van de categorie beter laat dan nooit. Ik had dingen ook eerder gewild, maar laten we heel eerlijk zeggen, we staan hier nu vandaag. Dit is het plan wat er ligt. Er zitten in ieder geval wat mij betreft goede elementen in waar we maatwerk zorg kunnen bieden, waar we die straatteams gaan inzetten en waar we inderdaad ook inzetten op een stuk repressie. U weet dat wij daar wel een voorstander van zijn, omdat je het dan in balans houdt. Vind ik het proces dan goed verlopen? Nee. Dat deel ik met u en ook met de heer Biljoen, met wie we het in de commissie daar uitgebreid over

hebben gehad. Maar laat ik wel zeggen ik heb liever dat we vandaag doorpakken dan dat we nog 6 maanden wachten voordat er een keer een nieuwe P&C cyclus is en we dan helemaal achter de feiten aanlopen. Waar ik naartoe wil, terug naar mijn eigen bijdrage, is dat ik wel belangrijk vind, als we dit vandaag met elkaar ook vaststellen, dat we die nieuwe acties moeten blijven kunnen volgen. Want het is een nieuw programma, we willen vinger aan die pols houden, zodat we kunnen bijsturen als dat ook eventueel nodig is, ook als we kijken naar het budget. Daarom hebben we nog een vraag aan de wethouder. Is hij bereid om de raad periodiek te informeren, zodat inzichtelijk wordt gemaakt hoe dit beleid ook in de praktijk uitwerkt en zodat we eventueel op basis van feiten kunnen beoordelen of er nog aanpassingen nodig zijn? Voorzitter, wat ons betreft is dit de juiste manier, want op deze manier houden we ook voor de urgentie, die we allemaal zien, blijven we financieel verantwoord handelen en nemen we onze raadstaak en onze verantwoordelijkheid serieus. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Ik kijk nog de zaal rond of er inbreng is op dit onderwerp. De heer Kind met weinig spreektijd. Gaat uw gang.

De heer KIND (volt): We hebben een hele korte motie. Er is net een onderzoek van Vers Beton over dat het bedelverbod in strijd zou zijn met Europese wetgeving. Die dienen we met een aantal andere partijen in. Dank u.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): U houdt nog tijd over, zie ik. De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 8. Onderzoek naar het Rotterdamse bedelverbod en Europese wetgeving

“De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van het agendapunt 5.5 'Debat over 'De collegebrief inzake de aanpak overlastgevers (ZWCS)', aangevraagd door de leden De Bruijn e.a.';

constaterende dat:

- Rotterdam een algeheel bedelverbod kent dat bedelen in de gehele stad verbiedt;
- dit verbod actief wordt gehandhaafd en geïntensiveerd;

overwegende dat:

- het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft geoordeeld dat een algeheel bedelverbod voor kwetsbare personen zonder alternatief inkomen in strijd kan zijn met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens¹;
- onduidelijk is of het Rotterdamse bedelverbod voldoet aan deze Europese jurisprudentie;

is van mening dat:

- een algeheel bedelverbod onmenselijk is;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of het huidige bedelverbod in Rotterdam in strijd is met Europese wetgeving en jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens;
- en de gemeenteraad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T. Kind, J.M. de Bruijn, M.R. van Campenhout, T.J. Vonk, T.S.J. Coşkun, R.T.J. van der Velden en A. Kockelkoren

¹<https://www.versbeton.nl/2025/12/het-rotterdamse-bedelverbod-is-in-strijd-met-de-europese-regels/>

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Ik kijk de zaal rond of er nog iemand is met een inbreng op dit onderwerp. Nee. Dan gaan wij door naar de beantwoording door de wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Ik ben blij dat we dit debat nog voeren vandaag, want ik had al verwacht toen ik de brief op de 19de stuurde daar gaan we heel snel met elkaar het gesprek aan. Dus daarmee toch dank. Ik moet wel zeggen dat ik snap dat er politieke verschillen zijn en dat we anders tegen sommige dingen aankijken, maar ik zou het wel fijn vinden als we proberen het toch een klein beetje feitelijk te houden. Je kunt discussiëren over balans tussen zorg en repressie. Ik probeer zo dadelijk met feiten te onderbouwen dat die balans heel erg naar de zorg doorslaat. Maar als ik dan citaten hoor als "Mensen die zorg nodig hebben, die worden niet geholpen. Wat krijgen ze? Repressie en een boete." Dan heeft mijnheer Vonk het over ik vind het heel vervelend dat mensen als overlastgevers worden neergezet. Ik vind het dan van mijn kant heel erg vervelend dat we nu ook heel eenzijdig een beeld neerzetten alsof we helemaal niets doen om mensen te helpen, maar alleen maar de knoet erover doen. Wat zijn de feiten?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dat heb ik nooit gezegd. Het enige wat ik gezegd heb, is u labelt consequent als overlastgever. U bent wethouder zorg. U zou het beter moeten doen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Dan heb ik mij ongelukkig uitgedrukt. Ik doelde absoluut niet op u. Aan de ene kant krijg ik het verwijt dat ik dan met overlastgevers. Ik wil er goed over nadenken van hoe druk ik me uit, maar ik constateer aan de andere kant dat er ook een beeld wordt geschetst alsof we hier alleen maar met boetes aan het werken zijn. Daar probeer ik me tegen te verzetten. Dus ik sprak u niet rechtstreeks daarover aan. Wat zijn de feiten? De feiten zijn, en over het budget komen we zo uiteraard nog te spreken, dat het overgrote deel van het budget dat beschikbaar wordt gesteld is voor zorg. Wat doen we? Meer veldwerkers. We gaan 70 mensen een persoonsgerichte aanpak geven. Welke zorg krijgen ze? Hebben ze geen zorg, welke zorg is er nodig? We gaan meer veldwerkers doen. We gaan een straatteam oprichten. We gaan plekken organiseren waar we mensen ook echt nu kunnen gaan verleiden accepteer nou alsjeblieft zorg. Die plekken gaan wij inrichten en daar is iedereen dolblij mee. We hebben nu een tijdelijke mobiele post bij het Museumpark, waar veel overlast was en waar openlijk drugsgebruik was. Die stond er 3 dagen. Ik ben er langs geweest. Er zijn vele bewoners naar de mensen gekomen daar. Die hebben gezegd wat heerlijk dat dit er nu weer staat. We durven nu eindelijk weer door het park te lopen. Het is inderdaad tweeledig. Er is onacceptabel leed in deze stad van mensen die op straat moeten leven. Dat is mensonterend, moeten we niet willen. Aan de andere kant zijn er veel Rotterdammers die overlast ervaren, die voor hun huis drugsgebruik zien, die als ze 's ochtends naar hun werk gaan mensen in hun portiek zien. Dat is allebei waar. We zijn in deze stad heel goed bezig. Ik weiger echt met het beeld te leven dat we hier alleen maar met repressie zijn. Deze nieuwe aanpak heeft niets met verkiezingen te maken. Ik heb al een aantal maanden geleden dit aangekondigd. Ik ga er in november mee komen, heb ik gezegd. Maar eer dat je die zorgpartijen allemaal mee hebt, dat iedereen erachter staat, dat de politie zijn commitment uitspreekt, dat het OM commitment uitspreekt, daar heb je echt tijd voor nodig. Dan kun je zeggen: je hebt 3 jaar de tijd gehad, maar we zien de problemen toenemen in Rotterdam. We zien dat er meer mensen op straat komen en we zien dat de overlast die ervaren wordt toeneemt. Dus dat is een proces. We zijn begonnen met de Volkelstraat. We hebben een in Nederland unieke opvang gecreëerd, waarin we dus inmiddels al honderden mensen naar werk of het land van herkomst hebben

begeleid. Dat is een eerste hele belangrijke stap geweest. Wat zien we nu? Dat is een stukje repressie. Een stukje repressie van het plan is een aantal mensen laten zich niet verleiden tot een opvang in de Volkelstraat of vallen uit, lopen daar weg, willen daar niet meer zijn. Die gaan weer terug te stad in en die blijven voor heel veel problemen zorgen. Daarvan zeggen we: daarvoor ben je niet in Nederland. Je bent hier van harte welkom als je wil werken. Fantastisch. Als je hulp nodig hebt, willen we je helpen. Als je moet afkicken, willen we je helpen. Maar we gaan niet meemaken dat je alle hulp weigert en dat je vervolgens in de stad continu overlast blijven veroorzaken. Ik vind het niet meer dan normaal dat we bij 1 van de actiepunten zeggen: we gaan die mensen, die dus elke hulp weigeren en overlast blijven veroorzaken, daar gaan we op inzetten. Dat is niet meer dan normaal. Dat zijn we ook verplicht aan onze stad. Dus ik wil dat punt echt markeren. Dit is een evenwichtig plan. Natuurlijk kan je met elkaar van verschillen, ik vind iets meer dit, iets meer dat, maar het is wel een samenspraak daarvan. Dus dat wil ik heel graag gezegd hebben. Dan is er veel over het bedelen gezegd en terecht. Ik vind het ook echt vervelend hoe dat is geïnterpreteerd. Daar ben ik dan zelf schuldig aan, want ik heb dus die ruimte gegeven voor die interpretatie. Laat 1 ding helder zijn, ik ben er niet op uit om mensen die helemaal in de put zitten daar 5 euro af te gaan pakken of zo. Dat is helemaal niet wat we willen. Wat we niet willen, is dat we hier zien in de stad dat er bendes zijn die 's ochtends met een busje komen aanrijden, die dan mensen overal neerzetten, die worden 's avonds weer opgehaald. Dat is echt een soort mensenhandel. Dus als dat onduidelijk is, en daar is de motie van D66 ook over, laat heel duidelijk zijn dat is niet wat we willen. Wat we ook niet willen, is dat er levensgevaarlijke situaties op kruispunten komen. Dus wat wel kan gebeuren, is dat we mensen die zich daaraan schuldig maken, dat hoeven dan niet bendes zijn, maar als mensen zichzelf in gevaar brengen, anderen in gevaar brengen, gaan we wel mensen bij kruisingen weghalen. Maar niet met het idee we gaan jou die paar euro's afpakken. Wat ik heb bedoeld tegen de Rotterdammers te zeggen is niet: geef geen flesjes, ik gun het die mensen niet. Geef ze alsjeblieft dan wat eten of geef ze kleding. Je houdt een manier van leven in stand. Deze mensen staan op die kruisingen om weer 6 euro bij elkaar te krijgen om weer hun volgende shotje te kunnen nemen. Dan hebben ze weer 1 uur, 1,5 uur en dan gaan ze weer terug die kruising op. Daar willen we een einde aan maken. Dat willen we niet. Dat willen we voor die mensen niet, dat willen we in de stad niet. Dat is wat we willen doen. We zijn helemaal niet bezig om dat soort mensen nog meer in te drukken, maar soms, en dat geeft iedereen die in de zorg werkt ook toe, heb je repressie nodig om mensen eindelijk in die zorg te krijgen. Mensen die draaideur zijn. Dat je op een gegeven moment gaat zorgen dat je, samen met het OM, iemand een paar maanden uit die scene kan halen en echt kan werken aan een toekomst. Dat is waar we mee bezig zijn. Dus ik wil zonder in herhaling te vervallen, voorzitter, want de klok tikt door en er staan nog heel veel agendapunten. Dus ik realiseer me dat, maar dat punt wilde ik wel echt heel duidelijk gemaakt hebben. Ik ga op de moties in. Partij van de Arbeid heeft 3 moties ingediend en de eerste die ik heb, maar ik weet niet 100 procent zeker of ik de goede volgorde heb, is motie 1 'Zorg dat straatteams dakloze mensen écht kunnen helpen'. Daarin zegt u dat straatteams direct kunnen doorverwijzen. Dat is een sympathieke motie, maar de doelgroep valt in grote mate niet onder de Wmo zoals wij die kennen, waar wij als gemeente verantwoordelijk voor zijn. Daar zijn veel mensen die vallen onder de zorgverzekering, onder de WOZ. Onze mensen kunnen daar niet rechtstreeks aan doorverwijzen. Dus ondanks dat ik hem sympathiek vind en ik heb nog een paar argumenten, kan ik deze niet omarmen. De tweede heb ik, 'Niet alleen roepen ook toetsen'. U doet een aantal suggesties over zaken die u getoetst zou hebben. Ook de VVD heeft een vraag gesteld, kunnen wij een update krijgen? Als u met een toezegging kunt leven dat ik een aantal van deze punten wel wil meenemen. Ik wil met een rapportage over een aantal maanden komen hoe het gaat, maar er worden ook nu een aantal dingen genoemd wil ik niet zeker weet of we dat helemaal zo 100 procent kunnen doen. Dus als u hem zo indient, moet ik hem afwijzen met hoe dan ook de toezegging dat ik een aantal van die dingen, dat is dan de toezegging aan mevrouw Van Groningen, om te rapporteren. Maar in deze vorm moet ik hem ontszeggen.

Maar ik hoop dat u met de toezegging kunt leven. Motie 3 'Geen grijs gebied voor handhaving dakloze mensen'. U zegt het ruimen van de boa bevoegdheden te schrappen uit de aanpak.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. Ook dank voor de toezegging. Ik denk inderdaad heel fijn als we vinger aan de pols kunnen houden. Heeft u enige indicatie wanneer u denkt dat u met bijvoorbeeld het eerste overzicht kan komen? Want het is natuurlijk ook maatwerk wat u steeds meer op gaat bouwen, dus ik kan me voorstellen dat het niet over 2 maanden is, maar wellicht wel over 4.

De heer BUIJT (wethouder): Zoiets zou ik zelf aan denken, 4, 5 maanden, dat het op kan starten, dat we een inzicht hebben. Hoe werkt die persoonsgerichte aanpak? Wat zijn daar de opdracht de opbrengsten van? Et cetera. Zien we de ervaren overlast afnemen? Zien we dat de zorg en de politie en dergelijke allemaal goed samenwerken? Ik denk dat 4, 5 maanden zou volgens mij een nette termijn zijn. Boa's handelen sowieso altijd binnen hun wettelijke bevoegdheid. Dus we gaan sowieso nooit dingen van boa's vragen die ze niet mogen doen. We zijn niet bezig met dingen die niet van de wet mogen. We zijn wel aan het kijken soms wordt er bijvoorbeeld een gebiedsverbod opgelegd. Dat was een van de bestuurlijke maatregelen, dat bijvoorbeeld dealers die constant op dezelfde plek komen, die krijgen dan een gebiedsverbod. Nou kun je onderzoeken of boa's daar ook goed op kunnen handhaven. Als dat binnen de wettelijke kaders kan, dan willen we dat graag doen. Dus ik ben voor deze motie niet. Die zou ik willen ontraden. Dan een motie van GroenLinks over 'Geen vreemdelingenpolitie op straat'. Ik heb proberen uit te leggen waar het over gaat. In ons plan van aanpak gaat het echt over de mensen die uit een EU-land komen, hier de helpende hand niet willen. Maar voor de rest hebben wij over de vreemdelingenpolitie niet zoveel te vertellen. Zij zijn autonoom. Het is een landelijke dienst. Die houdt zich gewoon bezig in de stad. Dus buiten het feit dat ik het voor die groep die echt overlast blijft veroorzaken onwenselijk zou vinden, hebben we er ook verder niet zo heel veel over te zeggen. De AVIM, die kan dat doen. Dus daarmee ontraden. 'Geen boetes maar toiletten'.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, waarom noemt u het dan zelf een intensivering als u er niets mee kan?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Wat ik hiermee bedoel, mevrouw Kockelkoren, is het volgende. Wij treffen nu met onze rondes mensen aan op straat die uit Oost-Europa komen, vaak hun baan hebben verloren en in de ellende zitten. Die proberen we via Barka ontmoeting te verleiden: kom naar de Volkelstraat, moet je afkicken en dat doen. Sommige mensen willen daar niet aan meewerken. Je bent het niet verplicht. We kunnen jou niet verplichten. Sommige mensen werken wel mee, maar vallen weer uit en die gaan dan weer terug op straat. Voor zulk soort mensen hebben we registratie nodig om ze bij de rechter te kunnen voordragen of bij de IND te kunnen voordragen om ze uit te kunnen zetten. Voor die groep, die we dus eerst de helpende hand hebben geboden, die hebben zij geweigerd, voor die groep willen wij echt proberen we gaan het niet accepteren dat je hier en geen hulp ervaart, en niet naar werk begeleid wil worden en niet vrijwillig naar het land van herkomst gaat. Dat is die groep waar ik op doel. Voor de rest is de vreemdelingenpolitie een landelijke dienst. Dan heb ik nog 1 motie van 'Geen boetes maar toiletten'. Ik moet kijken, want dit is niet helemaal mijn eigen portefeuille. Dit is van collega Lansink, maar we spreken met 1 mond natuurlijk. Wat er gezegd wordt, is als je dit doet en je plaatst openbare toiletten, is ook al een onderzoek naar geweest, meen ik, en dat is ook gepubliceerd of ook gedeeld met de raad. Als

ik het goed heb, maar pin me niet op ieder woord vast. Als toiletten gratis zijn, dan zijn ze binnen 1, 2 keer gebruiken smerig en worden ze gesloopt. Zodra je een bijdrage gaat betalen, is dat niet zo. Maar dat is nu juist voor deze doelgroep een beetje ingewikkeld. Dus ik heb me laten vertellen dat pilots hebben uitgewezen dat dit niet gaat helpen, die dingen die worden dus of gesloopt of helemaal gelijk onder. Ik zal verder niet in details treden, maar op basis daarvan moet ik hem ontraden. Tot slot heeft u 'Help dakloze mensen aan een huis, niet aan een boete'. Wat ik al zeg, onze aanpak is juist een goede mix van repressie. Mensen krijgen niet zomaar een boete. We hebben onder andere door uw inzet ook besloten dat wij niet meer voor dakloosheid alleen op straat slapen geen boetes meer uitdelen, alleen als het gepaard gaat met excessief geweld en dergelijke. Dat geldt ook voor andere zaken. We gaan niet mensen op kruispunten, die daar gewoon een probleem hebben met hun verslaving, geen boete geven. Dat kan ik ook niet omarmen. Dan heb ik hier een motie, die heb ik nog niet, van Volt. Van D66 heb ik gehad over dat bedelverbod. Dat is een pas op de plaats. Nogmaals, ik vind het niet goed dat mensen op kruispunten en dergelijke lopen. Daar moet wel tegen opgetreden worden, maar dat is niet de inzet met boetes en afpakken. Dat nuance wordt in deze motie goed gemaakt, dus die kan ik omarmen. Van Volt, ik heb het artikel vluchtig kunnen lezen, mijnheer Kind. Ik zou daar de tijd voor willen hebben om ook goed notitie te nemen van wat is dan wat het Europese Hof beoogt. Als u mij toestaat, zou ik wel willen toezeggen dat ik bereid ben om met een schriftelijke reactie volgende maand te komen hoe wij dat dan zien en interpreteren. Maar om nu op voorhand al een onderzoek sowieso aan te kondigen, terwijl ik nog niet eens heb kunnen kijken van wat zijn nou precies de argumenten die het Europese Hof hanteert. Ik zag ook dat andere gemeentes er weer verschillend over denken in het artikel staan. Dus op deze manier moet ik hem ontraden, maar ik kan u wel toezeggen dat ik bereid ben om in ieder geval in januari met een reactie te komen, dat we het ook echt hebben kunnen bestuderen. Maar dat is verder aan u.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Kind.

De heer KIND (volt): Komt u dan met een reactie op of u het wel of niet eens bent met de conclusie vanuit Vers Beton over met Europese wet- en regelgeving? Want dan kunnen we met die toezegging inderdaad kort zijn, anders laten we de motie staan.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De Wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Ik vind het lastig om me nu ergens op vast te pinnen, omdat ik nog niet precies weet wat er precies is onderzocht. Dus ik wil met een reactie komen van er wordt ons iets verweten dat het volgens de Europese wetgeving niet zou mogen. Ik wil dat best uitzoeken, hoe wij daarover denken. Want zolang wij in de veronderstelling zijn dat we niet tegen een wet ingaan. Dus ik wil daar op mijn gemak het kunnen bestuderen, dan met een reactie daarop komen, maar uiteraard moet ik het wel eerst kunnen bestuderen voor ik kan zeggen hoe ik ga reageren.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Kind.

De heer KIND (volt): Alles wat u nu net heeft gezegd, dat vinden wij uitstekend als daar reactie op komt. Dus als dat een toezegging mag zijn, dan vinden wij dat helemaal prima.

De heer BUIJT (wethouder): Mooi.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Wethouder, toezegging?

De heer BUIJT (wethouder): Ik heb gezegd wat ik heb gezegd. Ik heb gedaan wat ik heb gedaan. Dat is een hele oude. Weet je dat nog? *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Wat ik heb gezegd, staat op band. Dus dat kan nooit meer gewist worden. Ik ben over mijn

eigen woorden gegaan en daar sta ik helemaal achter. Als ik u nu zie, ga ik twijfelen aan wat ik gezegd heb. Maar ik heb gezegd wat ik heb gezegd. Mijnheer Vonk, u heeft weinig tijd meer, dat weet ik, maar u heeft 2 of 3 concrete vragen gesteld, onder andere over bestuurlijke maatregelen. Daarin heb ik wel een klein beetje gezegd dat zijn maatregelen dat we bijvoorbeeld mensen een gebiedsverbod op kunnen leggen, omdat die continu terug blijven komen op een plek waar ze overlast veroorzaken of dealers die we daar weg willen hebben. Dus dat moet u zien onder bestuurlijke maatregelen. Flexibele inzet, dat is onder andere wat ik nu net zei van die mobiele post, die we op een punt zoals in het Museumpark, waar echt veel openlijk drugsgebruik is, dat we daar dan toezicht intensiveren. Dus dat is de flexibele inzet. Op het bedelen ben ik volgens mij afdoende ingegaan. Dus daarmee heb ik ook uw vragen gehad. Ik zou toch ook graag vanuit mijn optiek iets willen zeggen over de financiering. Het was mij nu niet helemaal duidelijk, want een aantal zeiden: we gaan gewoon ook nu. Er zijn nu ook vragen over gesteld. Ik weet dat het dadelijk er ook nog over gaat, maar ik wil ook wel iets vanuit mijn optiek er iets over zeggen. Ik ben het met iedereen eens als je zegt: dit is op zich een rare gang van zaken of dat is een ongebruikelijke gang van zaken. Maar ik wil een paar dingen benadrukken. Dat is aan u of u dat wel of niet gelooft. Dit heeft helemaal niets met aankomende verkiezingen of wat dan ook te maken. Dit is een probleem wat wij de laatste jaren hebben zien toenemen. Ik heb u maanden geleden aangekondigd: we gaan hiermee komen. Alleen dat je iedereen op 1 lijn hebt, dat heeft tijd nodig, dat je ook toetst of maatregelen mogelijk zijn, of je ook echt die plekken kan organiseren. Daarvoor het tijdstip met de begroting, want die sluit in principe in september, dat niet gelukt is. Dat is echt naar eer en geweten. Zo snel als mogelijk wilde ik hiermee beginnen. Zo snel als mogelijk. Het is bestaand beleid wat we voeren. Het past heel erg in het eerdere plan aanpak buitenslapers en het is daar nog eens een extra inzet op. Daar hebben we voor gekozen. We hebben gekeken, zeker omdat die begroting geweest is, hoe kan je dat nu op een goede manier ook van de kant roeien? Want een deel beginnen we nu al mee en een deel is volgend jaar. We hebben dus gekozen voor de weg zoals in de eindejaarsbrief van collega Van Rij aan de commissie BOFV is gecommuniceerd. We hebben dus gekozen voor de manier zoals we het nu in kunnen schatten. Ik zie het. Sorry.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Ik dacht u maakt uw zin af, maar de heer Van der Velden. Gaat uw gang.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u. U zei het is een ongebruikelijke gang van zaken. Dat ben ik helemaal met u eens. Ik vind dat nog mild uitgedrukt. Maar mijn vraag is dan wel aan u, waarvoor maakt u er dan een campagnefilmje van voor Leefbaar?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Ik heb een filmpje opgenomen voor de gemeente Rotterdam. Die is op de site van het college van B&W is die uitgezonden. Die zal door Leefbaar zeker overgenomen zijn, zoals alle partijen dat van hun wethouders doen. Het is ook een stuk, een onderdeel van ons plan om dit ook aan te pakken. Maar ik ben niet als Leefbaar lijsttrekker met dit plan de boer opgegaan. Die dag dat het plan naar buiten kwam, heb ik bij Eendrachtspaleis met filmers van het college of van de gemeente daar gestaan, hebben we een filmpje opgenomen. Het zou kunnen zijn dat dat gedeeld is door Leefbaar. Dat kan best, maar ik ben me er niet van bewust dat ik dit heb aangegrepen om partijcampagne te voeren. Ik wil mijn verhaal graag verder afmaken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Van der Velden staat. Gaat uw gang.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u. Dus u was zich er niet van bewust dat het gedeeld zou worden, als ik u goed begrijp? Want ik vind het wel een ongebruikelijke gang van zaken. Dat hebben we natuurlijk altijd in verkiezingstijd. Dat snap ik wel, maar het hele proces heeft

natuurlijk geen schoonheidsprijs. Als het dan ook nog op film naar buiten wordt gebracht, ik vind dat niet zo netjes naar ons als gemeenteraad toe.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Ik ben het niet met u eens. Dit is een belangrijk onderdeel van mijn portefeuille. Ik ben hier jarenlang met dit onderwerp bezig. Ik probeer alles in het werk te stellen. Ik vind als we dan deze maatregelen gaan nemen, dan moet je als wethouder dat ook communiceren. Dat is gebeurd via de gemeentelijke kanalen, zoals alle wethouders dat doen. Dat zal best soms ook door partijen overgenomen zijn. Maar ik vind dat het niet afwijkt van wat er doorgaans gebruikelijk is. We hebben dus gemeend om dat op deze manier te moeten doen. Waarom? Vooral omdat we die urgentie voelden. Het blijft binnen de portefeuille zorg, omdat het ook bijna allemaal zorggeld is. Dat budget van 3,6 of 3,8 miljoen is bijna allemaal zorggeld. Het blijft binnen de portefeuille zorg en het is voor mijn risico. Stel nou dat die onderbesteding dadelijk niet gevonden wordt, dan moet ik het binnen mijn eigen portefeuille ook weer zien op te lossen. Dat is hoe dit gegaan is. Ik weet dat we dit niet zo vaak doen en dat we hier ook niet een precedent mee willen scheppen, maar dit punt is zo urgent en het staat ons aan de lippen. Dus dat is de reden dat ik voor deze manier gekozen heb, in overeenstemming uiteraard binnen het college. Daar heeft men gezegd: wij voelen dit alle 9 allemaal, dit willen wij. Als we het op deze manier kunnen regelen, nogmaals misschien niet helemaal en ook geen precedent, maar dan zeggen wij: dan vinden wij dat belangrijker dan dat we nog maanden moeten wachten en dat we nu die 70 mensen, die nu die persoonsgerichte aanpak krijgen, daar nog 6 maanden op zouden moeten wachten. Dat is onmenselijk. Dus dat is vanuit mijn optiek de toelichting.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dat waren alle vragen en moties. Dan de veegronde. De heer Balcha.

De heer BALCHA (d66): Ik had nog een verduidelijking op waarom een van de moties werd ontraden. Dat gaat om de motie 2 'Dakloze mensen en bewoners écht helpen - Niet alleen roepen ook toetsen' van de Partij van de Arbeid. Daar heeft u een toezegging gedaan, maar de toezegging is mij niet helder. Wat gaat u dan precies wel inzichtelijk maken en wat niet? Kunt u nog uitleggen welke elementen van het dictum niet zouden kunnen? Want er wordt gevraagd om een van deze doelen in ieder geval te betrekken. Daarbij worden voorbeelden gegeven, maar er wordt niet gevraagd om alle.

De heer BUIJT (wethouder): U heeft gelijk. U heeft hem beter gelezen dan ik. Excuus voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Gaat uw gang.

De heer BUIJT (wethouder): U hebt helemaal gelijk. Er staat een van deze doelen in ieder geval en ik las in ieder geval deze 3 doelen. Als er staat 1 van die, 1 van die 3 kan ik hoe dan ook toezeggen. Dus het is een hele scherpe interruptie van u, want dan kan ik deze motie omarmen. Want van de 3 dingen die u noemt, gaat er zeker 1 van terugkomen. Scherp.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dus 1 van de 3. We zijn met de veegronde bezig. Zijn er vragen onbeantwoord gebleven op dit moment? De heer Balcha, u mag staan hoor, maar de rest ook als er nog vragen zijn die niet beantwoord zijn. Daarna de heer Vonk. Gaat uw gang. Gaat uw gang, mijnheer Balcha.

De heer BALCHA (d66): Dus gaat hij de motie omarmen? Begrijp ik dat goed of niet? Ja.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Hij wordt omarmd en hij gaat 1 van de 3 punten oppakken. Dan de heer Vonk.

De heer VONK (cu): Ik zat nog te kijken. Volgens mij had ik deze wel gesteld. Want u gaat dus ook op korte termijn een aantal opvangplekken realiseren. Ik vroeg me af, los van de dekking, hoe u dat ook vastgoed technisch gaat doe. Heeft u op korte termijn inderdaad die plekken ook vastgoed technisch geregeld?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Wacht, want ik ga de zaal rond of dat alle vragen zijn beantwoord. De wethouder is heel enthousiast. Maar dit waren alle vragen? Want dan ga ik nu door naar de beantwoording. De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Wij zijn bezig om een investeringsvoorstel te doen. We zijn op zoek naar een pand. Zodra we dat gevonden hebben, komen we met een investeringsvoorstel. Op dit moment komen de eerste plekken op een plek waar nu al opvang met een gebruikersruimte is. Daar zijn eenpersoonskamer. Die gaan we nu tijdelijk daarvoor gebruiken. Het doel is dat we in de tussentijd gaan zoeken naar een pand waarin we dat structureel kunnen doen en dan komen we met een investeringsvoorstel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dan zijn alle vragen beantwoord en dan ga ik door naar de tweede termijn. Is daar behoefte aan? Ik kijk de zaal rond. Daar is geen behoefte aan. Dan ga ik de toezeggingen voor u opnoemen die ik gehoord heb. We hadden eerst een toezegging gehoord, maar dat is een omarming van de motie geworden. Dus dat is geen toezegging meer. Dan hebben we de toezegging richting Volt en dat is wethouder Buijt zegt toe om met een schriftelijke reactie te komen op de motie van Volt. Wethouder, kunt u die herhalen? Gaat uw gang. Als Volt, Kind of de heer Dekkers, mee kan luisteren of dat inderdaad is wat er net gezegd is. Dank u wel.

De heer BUIJT (wethouder): De motie roept op om een onderzoek in te stellen of de beweringen van het Europese Hof inderdaad kloppen dat het bedelverbod onwettig zou zijn. Zij roepen op tot een onderzoek. Ik zeg: een onderzoek vind ik voorbarig. Geef mij de tijd om dat te bestuderen en daarop te reflecteren en dan met een terugkoppeling aan de raad te komen hoe wij die uitspraak van het Hof interpreteren en lezen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Die is volgens mij heel duidelijk, deze toezegging. Dan werd die door Volt ingetrokken. Klopt dat, de heer Dekkers? Kunt u dat bevestigen?

De heer DEKKERS (volt): Ja, dat kan ik bevestigen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Hartelijk dank. Dan kan ik hiermee dit agendapunt afronden, maar mevrouw Van Groningen wil nog wat zeggen over dit punt. Gaat uw gang.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, ik vroeg me af of de toezegging die dus eerder gedaan is op die evaluatie, dat vinger aan de pols moment, of dat dan nog staat, omdat nu ook nog een andere motie is omarmd.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De wethouder.

De heer BUIJT (wethouder): Dat is ook weer een ijzersterke vraag, want in plaats van de motie had ik natuurlijk de toezegging nu gedaan en dan uw motie mee te nemen. Dus laten we inderdaad afspreken dat we uw motie en de toezegging combineren en dat we medio mei daarop terugkomen met een rapportage als we weten dat het plan van de kant af is geroeid.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Kan ik dit agendapunt sluiten nu? Dan sluit ik bij deze dit agendapunt en dan heeft mevrouw Maassen een punt van orde.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik concludeer dat er nu al fracties zijn die geen spreektijd meer hebben en we hebben pas net alle reguliere debatten gehad. Mijn fractie heeft nog spreektijd, dus wat ons betreft hoeft er niet per se iets bij, maar misschien wel voor de wat kleinere fracties. Dus ik zou daar willen kijken of er steun is in de raad voor een minuut voor iedereen erbij of zo, of 2.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Van Groningen eerst? Nee. U wees naar mevrouw Van Groningen, mevrouw Verkoelen. Gaat uw gang.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Wat een prachtige kerstgedachte is dit van mevrouw Agnes Maassen van de D66. Ik onderschrijf dit helemaal. Dit is precies wat ik vanmorgen zei. We hebben gewoon zware reguliere debatten gehad. Daar kom je niet omheen. Hadden we dat niet gedaan, ik denk dat alle partijen, ik hoor het jullie allemaal namelijk zeggen, of je groot of klein bent, wat zitten we krap in onze tijd. Ik hoorde mijnheer Van Dommelen zeggen, ik hoorde mijnheer Roskam zeggen: het kan nou niet, want ik zit in mijn tijd. Dus wat mij betreft graag.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Het punt is duidelijk. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dan wil ik een concreet voorstel doen. Laten we dan iedereen gewoon 2 minuten geven. Dan heeft iedereen wat meer ruimte.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Top, maar laten we wel de vaart erin houden. Dank u wel. Twee minuten is het voorstel. De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Ook ik ben in een gulle bui. Ik steun het voorstel van mevrouw Van Groningen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan gaan we 2 minuten bijplussen. Ik kijk voor het bijplussen naar mijn linkerzijde, want jullie hebben daar wat tijd voor nodig, denk ik, om bij iedereen er 2 minuten bij te zetten. Terwijl dat gebeurt, ga ik door met de agenda. Dus kunnen we het centraal houden? De heer Van Schaik. Dank u wel. Agendapunt 5.6 van de reguliere debatten is van de agenda afgehaald, dus die gaan we niet behandelen. Daarmee kunnen we het hoofdstuk reguliere debatten afronden.

6. TWEEMINUTENDEBATTEN

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Daarmee open ik graag de tweeminutendebatten en geef ik de voorzittershamer door aan de heer De Waard. Komt u? Gaat uw gang.

6.1 *Initiatiefvoorstel Vlieger over 'Een vangnet van vertrouwen'.*

De VOORZITTER (de heer De Waard): Een hele goede avond. We zijn aangekomen bij de tweeminutendebatten, met allereerst het tweeminutendebat Initiatiefvoorstel Vlieger over 'Een vangnet van vertrouwen'. Ik nodig mevrouw Vlieger uit achter de colleegetafel, maar ze heeft de vrijheid genomen om daar al plaats te nemen. Dus dat is fijn. Mevrouw Vlieger, wilt u nog een toelichting geven? Dat wilt u. Dan is bij deze het woord aan u.

Mevrouw VliegEER (gl): Voorzitter dank. Met dit voorstel hebben we laten zien dat het anders kan, dat we ons imago kunnen tackelen en menselijkheid voorop kunnen zetten en dat we zo stappen kunnen maken in een betere uitvoering van de Participatiewet, een vangnet

van vertrouwen naar een eerlijke bijstand. De titel zegt alles al. Wat ons betreft staat maatwerk en vertrouwen voorop en komt dat overal in terug. Voor het opstellen hiervan, spraken we met verschillende mensen, ervaringsdeskundigen, politici, beleidsmedewerkers en onderzoekers. Zo kwamen we tot verschillende voorstellen, de een tastbaar en de ander om cultuurverandering te triggeren en zo ook het imago naar de buitenwereld bij te stellen. Want we vroegen ons af, werkt de participatie echt als een vangnet en kan de uitvoering beter voor de Rotterdammer? In de commissie zijn we al veel van gedachten gewisseld over de punten vanuit de collegereactie en de vragen die men ook vanuit de andere fracties had over het voorstel. Wel vind ik het belangrijk om nogmaals te benoemen dat dit stuk deels is geschreven om een visie neer te zetten. Dit betekent niet dat wij geloven dat de huidige uitvoering volledig vanuit wantrouwen verloopt, wat soms wel gesuggereerd werd. GroenLinks is erg blij met de veranderingen die over de jaren heen zijn gemaakt. Dat haalt alleen niet weg dat vertrouwen een belangrijk aandachtspunt voor verandering moet blijven. Ook zijn we blij met de kleine stappen die we maken met de nieuwe Participatiewet in Balans. Een aantal veranderingen voor het herziene ontwerpbesluit. We hebben 3 punten weggehaald. Dat is de aanpassing van de vrijlatingsgrens, het gelijktrekken van de giftengrens en de vermogensvrijstelling voor een eigen huis. Maar dan blijft er natuurlijk nog genoeg om voor te stemmen, het centraal stellen van de rechten van bijstandsgerechtigden, in het gehele proces 1 contactpersoon hebben, de definitie van kwetsbare jongeren verbreden, meer ruimte om te experimenteren, om maar wat voorbeelden te noemen. Dan vind ik het nog belangrijk om stil te staan bij 1 andere aanpassing naar aanleiding van het debat. De wethouder haalde aan dat de term fraude alleen nog in externe uitingen wordt gebruikt. Dat klopt helaas. Sommige pagina's bevatten het woord ontzettend vaak. Dat is een probleem. We houden hiermee een imago en definitie van het woord fraude aan dat niet klopt. Schending van de inlichtingenplicht is immers niet direct fraude. Ons laatste voorstel in het stuk bevat de diverse manieren om het fraudebeleid te verbeteren, zoals bijvoorbeeld net als Amsterdam een eigen duidelijke definitie van het woord fraude gebruiken, wat ook de landelijke ombudsman heeft gezegd dat goed zou zijn. Nu hebben we daaraan toegevoegd dat de term ook niet meer extern gebruikt zou moeten worden, een uiterst belangrijke verandering wat ons betreft in het verbeteren van vertrouwen en daarin ook voor zorgen dat we duidelijke termen gebruiken, duidelijke definities gebruiken. Dat zorgt voor duidelijkheid en hopelijk een verandering voor de Rotterdammer. Dat waren voor ons de belangrijke punten om nog aan te geven. Tot zover.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw Vlieger, voor deze toelichting. Dan gaan we nu naar de eerste termijn van de raad. Daarin mag u nog hier blijven zitten. Wie van de raad kan ik het woord geven? Mevrouw Maassen heb ik sowieso op papier staan.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter dank. Complimenten aan mevrouw Vlieger voor het opstellen van dit uitgebreide initiatiefvoorstel. Het wrekt een beetje dat het initiatiefvoorstel ook doorkruist wordt door de inwerkingtreding van de Participatiewet in Balans, waardoor een aantal dingen, die mevrouw Vlieger voorstelt, ook inderdaad eraan zitten te komen. Daarom vraagt mijn fractie vooral een toelichting van de wethouder op alle individuele voorstellen die er worden gedaan.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw Maassen. Andere sprekers? Ik heb heel erg mijn best gedaan om rond te kijken, maar er staat niemand op. Dan kan ik mevrouw Vlieger vragen of zij een reactie wil geven op hetgeen wat uit de raad is voortgekomen. Hoeft niet, want daarna gaan we sowieso naar de wethouder en kunt u daarop reflecteren. Dan mag u weer gaan plaatsnemen in de raadszaal. Bedankt. Dan kan ik daarna de wethouder het woord geven.

De heer VERSNEL (wethouder): Voorzitter, laat mij allereerst ook een woord van waardering uitspreken voor het vele werk dat mevrouw Vlieger heeft gedaan in het initiatiefvoorstel. Zij

heeft ten dele laten zien dat je echt anders kunt kijken naar de uitvoering van de Participatiewet dan dit college doet. Ten dele laat ze ook zien dat we al heel erg op het goede spoor zitten, want een aantal van de dingen die zij ons aanbeveelt, als het gaat om werken vanuit menselijke maat, als het gaat om overwegend werken vanuit vertrouwen totdat het tegendeel echt bewezen is, dan is dat ook precies wat we sinds een aantal jaren doen. Dus ik zie het ten dele als ondersteuning van ons beleid en in een aantal opzichten stelt de indiener koerswijzigingen voor waar wij niet voor zijn. Ik vind bijvoorbeeld dat wij nooit mensen op voorhand het gevoel moeten geven dat wij hen zien als een verdachte, dat we hen verdenken van bewust onrechtmatig gedrag. Maar het kan wel voorkomen, en we weten ook dat het voorkomt, dat mensen echt wel bewust en ook wel overwogen misbruik maken van de sociale voorzieningen die we hebben. Ik vind ook dat we in die gevallen daar adequaat tegen moeten optreden, altijd met als uiteindelijk doel dat mensen weer positief meewerken aan hun re-integratie op de arbeidsmarkt en nooit vanuit de intentie om mensen extra in de problemen te brengen en hun perspectief op terugkeer op de arbeidsmarkt juist verder weg te brengen. Daarnaast pleit zij bijvoorbeeld voor experimenteerruimte. Die experimenteerruimte, die gebruiken wij ook volop. Sterker nog, we hebben ook in het commissiedebat uitgebreid stilgestaan bij alles wat we in deze collegeperiode in de breedte hebben gedaan om het aantal mensen in de bijstand te beperken, naar beneden te brengen. We hebben stilgestaan bij het onderzoek dat wij ook in dat kader hebben laten doen door het bureau AEF, waarbij we in het hele land hebben laten uitzoeken wat daar aan methodes, aan pilots en aan experimenten al wordt gedaan, waar wij mogelijk van zouden kunnen leren, die wij nog niet doen. De conclusie daarvan was: er is niets wat wij niet al doen. Dus onze openheid daarvoor is echt maximaal. Sterker nog, we doen op dit moment een burgerberaad op Zuid, dat is vorige week begonnen, in het kader van ook de vraag hoe krijgen we meer mensen vanuit de bijstand weer aan het werk. Ik weet ook zeker dat daar een aantal ideeën uit zullen komen, dat kan bijna niet anders, van dingen die we nog niet doen. Dat is het mooie van zo een burgerberaad. Op voorhand is daar geen enkele beperking aan of we daar de experimenteerruimte, die we hebben, ook voor bereid zijn te gebruiken.

De VOORZITTER (de heer De Waard): U heeft een vraag van mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Als ik dan kijk naar voorstel 7, dan sluit het voorstel van mevrouw Vlieger juist bij uitstek aan bij wat u nu hier zegt, namelijk benut die experimenteerruimte.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Wethouder Versnel.

De heer VERSNEL (wethouder): Precies. Ook in mijn uitgebreide brief ter appreciatie van de verschillende voorstellen uit het initiatiefvoorstel heb ik beschreven dat het overbodig is omdat we het al doen. Ik snap dat het altijd iets in zich heeft van, wat we dan huiselijk noemen, is dat lullig. Kun je het niet gewoon omarmen? Maar ik heb ook geprobeerd netjes en fair de verschillende voorstellen te beoordelen langs de lat zijn we het ermee eens of niet, past het in ons beleid of niet. Als het erin past, doen we het dan ook al of nog niet? Langs die meetlat bezien, is het overbodig. Daarom is dat ook mijn advies daarop geweest. Dus mijn vraag aan mevrouw Maassen dan ten slotte is, vindt zij het echt nodig dat ik alle artikelen, ook in het kader van het moment van de dag en zo, dat ik ze allemaal nog een keer los behandel? Want het zijn er nogal veel. Of kunnen we het misschien concentreren op die paar waar mevrouw Maassen graag echt nog het debat over zou willen hebben?

De VOORZITTER (de heer De Waard): We krijgen een akkoord van mevrouw Maassen, dus dat is aardig. U kunt doorgaan.

De heer VERSNEL (wethouder): Daarmee was ik er.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Daarmee was u er dan inderdaad. Daarmee heeft de indiener nu nog het moment om te reageren op de bijdrage van de wethouder en de indiener, maar dat hoeft natuurlijk helemaal niet per se. Ik volg het script. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Zeker. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw VliegEER (gl): Hartelijk bedankt voor de reactie. Fijn dat mevrouw Maassen nog heeft doorgevraagd op die punten. Ik denk dat het altijd de vraag is of je denkt dat het genoeg is of dat het misschien nog net een beetje meer had gekund. Ik had misschien ook de hoop, net als mevrouw Maassen, van als we dan zo een punt aannemen met elkaar, dan kunnen we net nog een beetje meer doen wellicht, kunnen we nog kijken waar we de grens toe kunnen verleggen. Daar zijn we niet. Wellicht bij de stemming dat ik toch nog een meerderheid kan krijgen voor dat soort punten. Dus ik reken op u.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw Vlieger. U mag weer in de raadszaal plaatsnemen. Hiermee zijn we aan het eind gekomen van agendapunt 6.1.

6.2 Het voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument Zuidrand Oud-Charlois.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dan gaan we door naar agendapunt 6.2 Het voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument Zuidrand Oud-Charlois. Ik heb daar altijd moeite mee. Charlois. Ik heb er echt moeite mee, maar ik doe wel mijn best. Dank u wel. Dan geef ik als eerste woord aan mevrouw Bruin.

Mevrouw BRUIN (lr): Voorzitter dank. Ik mocht in de commissie de heer Verhoef waarnemen op dit onderwerp en hier in de raad mag ik de behandeling ervan afronden. Wij zijn over het algemeen positief over het gebiedsambitiedocument, maar dat betekent niet dat we geen vragen hebben gesteld in de commissie over bijvoorbeeld de verdichting, de voorzieningen en de ontsluitingen. Over die ontsluitingen gesproken, kan de wethouder bevestigen dat de Kromme Zandweg toegankelijk blijft voor het autoverkeer? Als laatste, voorzitter, ik heb in de commissie gezegd en ik herhaal het hier graag: menigeen kent mij hier ook als een handbal liefhebber en vorige week was het wereldkampioenschap handbal gaande in ons prachtig Ahoy en kwam zelfs onze koning op bezoek. Waar ik naartoe wil, voorzitter, is natuurlijk handbalvereniging Rotterdam Handbal, een sportvereniging die in de haarvaten zit van Rotterdam-Zuid, eredivisie speelt, Oranjespelers levert en van onmeetbare waarde is voor Zuid, maar zeker ook voor de regio. Hun thuisbasis is al jaren Charlois en specifiek sporthal De Wielewaal. Tijdens de commissie kreeg onze fractie iets te weinig comfort wanneer het gaat om de toekomst van deze thuisbasis. Daarom dienen wij een motie in waarin wij vragen om onderzoek naar de invulling van de sportbehoefte van deze sportvereniging en natuurlijk de andere gebruikers van die hal. Ik hoor graag wat de wethouder hiervan vindt. Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Bruin heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Twee velden, één toekomst

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van
'Het voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument Zuidrand Oud-Charlois';

constaterende dat:

- de gemeenteraad met eerdere moties (21885708,2488,007214, 2388004438) heeft uitgesproken dat sportvoorzieningen in wijken op peil moeten blijven en dat het wegvallen ervan zichtbaar en expliciet moet worden gecompenseerd;

- het perceel van sporthal De Wielewaal in het gebiedsambitiedocument Zuidrand Oud-Charlois is aangemerkt als ontwikkellocatie en mogelijk verdwijnt ten behoeve van woningbouw;
- Rotterdam Handbal sinds 2018 is gegroeid van circa 185 naar ruim 315 leden en structureel behoefte heeft aan twee volwaardige speelvelden;
- de huidige sporthal volledig is volgepland en uitbreiding binnen de bestaande accommodatie niet mogelijk is;
- Rotterdam Handbal al sinds 2022 structureel aangeeft behoefte te hebben aan twee volwaardige speelvelden om trainingen en wedstrijden op een verantwoorde en toekomstbestendige manier te kunnen blijven faciliteren;
- het uitblijven van een structurele oplossing leidt tot een blijvend knelpunt en de vereniging structureel belemmert in haar ontwikkeling.

overwegende dat:

- Rotterdam haar verenigingen die op topniveau presteren niet moet afremmen, maar juist moet faciliteren (belonen);
- het vastleggen van een sporthal die nu al niet voorziet in de behoefte in de toekomst tot hogere kosten en nieuwe discussies leidt in de toekomst;
- de vereniging al eens heeft moeten verhuizen omdat de Asterlo waar zij voorheen gevestigd waren gesloopt werd;
- sportvoorzieningen toekomstbestendig, duurzaam en zorgvuldig ingepast moeten worden in de stad;
- duidelijkheid en perspectief voor Rotterdam Handbal noodzakelijk zijn om verdere groei en sportieve prestaties mogelijk te maken;

verzoekt het college:

- aan het voorliggende raadsvoorstel een onderzoek te koppelen waarin wordt opgenomen of op of nabij de huidige locatie van sporthal De Wielewaal en bij voorkeur de ontwikkellocatie aan de Huismanstraat een toekomstbestendige sporthal kan worden gerealiseerd;
- dit onderzoek expliciet te richten op de mogelijkheid van twee volwaardige trainingsvelden passend bij de huidige en toekomstige behoeften van Rotterdam Handbal;
- en de impact van de ontwikkeling op het Zuiderpark in het onderzoek mee te wegen;
- de gemeenteraad tijdig te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek en de eventuele vervolgstappen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. V.A. Bruin, M. Verhoef en M. Crielaard

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Gaan we door naar de volgende spreker en dat is mevrouw Kockelkoren. Die laat het voorbijgaan. Geen probleem. Volgende spreker, de heer Dahoe. Het woord is aan u.

De heer DAHOE (denk): Dank u wel, voorzitter. Eigenlijk is alles al gezegd, mooiste gebied van Rotterdam. Goed dat dit integraal wordt aangepakt. Gebied met veel potentie. We hebben al duidelijke toezeggingen gehad, dus daar kan ik het voor nu bij laten. Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, de heer Dahoe. De volgende spreker op mijn lijstje is mijnheer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Heel kort. Allereerst is het natuurlijk noodzakelijk dat we dit besluit vandaag nemen, ook met het oog op de WBI gelden, maar daarnaast ook veel waardering voor het plan. De kwaliteit, die wordt beoogd, en ik ben zelf ook blij met de waarden die vanuit en met de buurt zijn opgehaald en zijn meegegeven. Van een verkeersluwe fietsstraat tot aan een cultuurhistorie als drager van het gebied, ik word er wel blij en vrolijk van. Als je daar dan ook nog eens zorgvuldig wat weet te verdichten, waar ook de WBI-gelden voor zijn, dan zeg ik: doen. Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, de heer De Haan. Ik kijk de commissie rond voor andere sprekers. Dat is niet het geval, dus geef ik hierbij het woord aan wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel. We gaan echt dit stukje Rotterdam op een hele mooie manier met elkaar verbinden, groen, woningen toevoegen, echt de kwaliteiten van dit gebied wat verder naar voren brengen, juist door ook verbindingen goed aan te brengen. Dus ik denk dat we daar heel veel kwaliteiten gaan toevoegen. Het is altijd goed om te kijken of dat nog wat meer kan. Dus u vraagt inzake de handbalvereniging of we daar met een onderzoek kunnen kijken over die toekomstbestendige sporthal, of we dat verder kunnen onderzoeken. Dat kunnen wij doen. Dat is uitvoerbaar, dus oordeel raad. Verder vraagt u nog over de Kromme Zandweg. Ik probeer daar naarstig op zoek te gaan naar het antwoord. Bij mijn weten zouden we daar in ieder geval een toegankelijkheidsprofiel voor fietsen. Dat zou in ieder geval zo zijn. Waarschijnlijk ook wel voor de auto, maar ik wil het zeker weten. Dus ik heb het antwoord niet paraat, maar laten we daar dan maar schriftelijk op terugkomen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, wethouder Zeegers. Dat was inderdaad een heel mooi kort verhaal. Daarbij heeft u aangegeven de toezegging dat u schriftelijk terugkomt op de vragen die zojuist zijn gesteld door mevrouw Bruin. Dank u wel. Dan zijn we aan het eind gekomen van dit agendapunt.

6.3 Het herziene voorstel tot vaststelling van de Eindejaarsbrief 2025.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Gaan we door naar agendapunt 6.3 Het herziene voorstel tot vaststelling van de Eindejaarsbrief 2025. De eerste spreker op mijn lijstje is de heer Biljoen, maar die zit niet op zijn plek. Ik weet niet of u het woord wil voeren, mevrouw Kockelkoren? U wil dat niet, maar u wil wel wat zeggen. Hij is onderweg. Dan gaan we kijken naar de volgende spreker. De heer Roskam. Dat is de heer De Waard, maar dank u wel. Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Ik ga eens heel rustig in 2 minuten daar wat dingen over roepen. Ik praat het wel vol totdat de heer Biljoen er is, die ongetwijfeld een hele verstandige motie heeft. We hebben het in de commissie erover gehad. Het is wel belangrijk dat dit een raar precedent schept als we dit doen. Want wat hier gebeurt, is in de eindejaarsbrief, waar je normaal gesproken een aantal financiële kengetallen met elkaar wisselt, in 1 keer het precedent scheppen van een bestemmingsreserve zonder dat daar inhoudelijk nog het debat over is gevoerd. Er is een plan van een wethouder waar nog geen debat over is gevoerd, ook niet in een commissie. Wij hebben in de commissie BOFV ervoor gewaarschuwd dat dit wat ons betreft een risicovol precedent is, wat we niet zouden moeten willen in een eindejaarsbrief. Ik denk dat de heer Biljoen daar een heel mooi voorstel voor heeft in de vorm van een motie. Maar ik zie hem nu ook weer gaan lopen. Maar dat is in ieder geval het punt wat wij hier willen maken. Dank voorzitter.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mijnheer Segers-Hoogendoorn. U krijgt een interruptie van mevrouw van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dan heeft hij toch weer 30 seconden. Toch op de heer Segers-Hoogendoorn, want we hebben er natuurlijk in de commissie uitgebreid over gesproken en ik heb er daarna natuurlijk ook over nagedacht. Want ik ben het met u eens dat het proces geen schoonheidsprijs verdient, maar ik heb net ook gezegd bij een andere behandeling van het actieplan zelf dat we ook wel een hand in eigen boezem mogen steken, omdat die brief 19 november was uitgegaan en er wel momenten waren geweest om dit te agenderen. Hoe kijkt u daar nou naar? We hadden het als raad eerder kunnen bespreken dan wat we nu gedaan hebben.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, u ziet aan de agenda vandaag zelf al hoe ingewikkeld wij het vinden om alles wat er besproken moet worden ook enigszins ordentelijk te bespreken. We hebben vandaag een vergadering tot waarschijnlijk ergens in de nacht. Dat er ergens in oktober, november iets geroepen wordt door een wethouder, dat dat dan niet voor het einde van het jaar inhoudelijk behandeld kan worden, dat lijkt mij heel logisch. Nogmaals, het gaat echt over het financiële instrument wat hier gebruikt wordt, waarvan wij vinden daar is die eindejaarsbrief echt niet voor. Ik heb in de commissie ook het voorbeeld gegeven van waar het bijvoorbeeld wel had gekund, in de portefeuille van wethouder Lansink, toen het ging over schone stad, waar we het best wel breed met elkaar over eens zijn dat daar structureel te weinig middelen voor zijn, wordt er incidenteel in 1 keer een greep gedaan. Daar was wel eventueel een bestemmingsreserve geschikt voor geweest, maar niet voor een onbehandeld inhoudelijk voorstel en dan in een kantlijn van een eindejaarsbrief.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, de heer Segers-Hoogendoorn. Inmiddels zit de heer Biljoen ook op zijn plek. Dan geef ik graag het woord aan de heer Biljoen. Die geeft het woord graag over aan mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Dank voorzitter. Ik wil hierbij een moreel appèl doen richting het college en in het bijzonder natuurlijk naar de wethouder financiën. In de eindejaarsbrief hebben we het over 3,6 miljoen, maar die staat niet op zichzelf. Die 3,6 miljoen is gekoppeld aan 4,1 miljoen investering om deze uitvoering, dit beleid verder te intensiveren. Dit is een feit. Hier hebben we een brief over gekregen. Dus nogmaals echt een verzoek aan het college om met een gedegen voorstel richting de raad te komen, want zo kunnen wij als raad onze functie niet goed uitvoeren.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw De Bruijn. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Voorzitter, laat mij ook een duidend zakje doen, want daar gaat het allemaal om, die centen. De Verordening financiën Rotterdam staat toe om via een eindejaarsbrief melding te maken dat er nog geld na de begrotingsbehandeling binnenkomt van derden, dus gezien het tijdstip niet meer uitgegeven kan worden. Dan kun je dat in die bestemmingsreserve meenemen. De heer Segers-Hoogendoorn had het er al over. Dan neem je dat mee naar het volgend jaar. Dat is hier helemaal niet het geval. In de eindejaarsbrief claimt het college nu ineens een extra bedrag van onszelf in te zetten in het komende jaar. Daar is totaal geen plan of dekking voor en dat had dus via de begroting moeten gebeuren en aan de orde moeten komen. Onze Verordening financiën staat het ook gewoonweg niet toe, beste wethouder. Dit is boekhouden. Ik zeg het maar. Ik ga het nog een keer zeggen, ik ga het 2 keer zeggen. Dit is boekhouden op de achterkant van een bierviltje en dat vind ik uitermate verwerpelijk. Zo ga je niet met elkaar om. De eindejaarsbrief kan wat ons betreft dus helemaal niet vastgesteld worden. Waarom is dit niet bij de begroting aan bod gekomen? Dat is de eerste vraag aan de wethouder. De tweede is, waarom moet de raad nu halsoverkop met de verkeerde instrumenten een afweging maken? Ik ga nog verder, want we hadden het er

vanmorgen over. Ik pak hem toch maar mee vandaag, want het is wel interessant. Iemand zei net waarom heeft hij niets gedaan op 29 november. Mevrouw Van Groningen, eergisteren kregen we een brief. 19 november, eergisteren kregen we een brief over een aanvullend investeringsvoorstel 2025 vanwege een versnelde aflossing in de Rotterdamse investeringsmotor, de RIM, hebben we extra ruimte om te investeren. Ik zie dat we gaan investeren in maatregelen voor de aanpak van de straatoverlast. Bijzonder dat dit zomaar via een brief ineens aan ons vastgelegd wordt. Ook dit had in de begroting aan de orde moeten komen. Ik zei het al eerder voorzitter, ik vind dit ondertussen boekhouden op de achterkant van een bierviltje. Dat blijft verwerpelijk, het is verwerpelijk en het zal verwerpelijk blijven. Ook hierover graag een toelichting van de wethouder. Waarom is dit niet aan de orde gekomen binnen de begroting? Hoeveel geld gaan we in de aanpak straatoverlast stoppen? Hoe wil u het gaan aanpakken als we dat in januari gaan doen? Ik ben des duivels. Ik zit met een begroting en in november. Ik kijk daar heel serieus naar. Nu krijgen we via de achterkant van een bierviltje nog een aantal zaken. Het gaat niet over geen geld. Dat wil ik toch van de wethouder toegelicht krijgen, want serieus, dit is geen boekhouden.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw Verkoelen. Hiermee bent u door uw spreektijd heen. Ik ben coulant geweest. Dus dank u wel. Mevrouw De Bruijn met een interruptie.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Punt van orde.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Met een punt van orde, mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Ik probeer dat ook aan te geven, mevrouw Verkoelen ook, vandaag dit agendapunt betreft de eindejaarsbrief. Nu hebben we dus gisteren een brief gekregen van de wethouder over die 4,1 miljoen. Ik zie ook een paar fracties een beetje raar kijken, fronsend, van hoe zit dat nou, die 4,1 miljoen. Dus ik wil ook bij de voorzitter, griffie weleggen van hoe gaan we hiermee om. Want het zit nu niet bij de stukken, maar het is wel aan elkaar gekoppeld. Om een goed debat met elkaar te kunnen voeren, vind ik wel dat we daar met elkaar iets over af moeten spreken, over hoe we dit verder gaan behandelen. Want het wordt zo wel lastig.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Ik heb overleg gepleegd. Het overleg, inderdaad daar kwam naar voren we zouden kunnen wachten totdat iets nog naar jullie wordt gestuurd, maar dat moet wel vanavond vastgesteld worden. Er moet over gestemd worden. Dus wat zou u voorstellen, mevrouw De Bruijn? *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Daar mag u over overleggen van mij. Zeker. Mevrouw De Bruijn, u heeft uw moment gehad. Het woord is aan u.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Dank voorzitter. We zitten erover na te denken, die hele eindejaarsbrief, waar we nu op vastlopen, is die 3,6 miljoen, omdat dat dus gekoppeld is aan die 4,1. Dat kan je niet los zien, want het is voor dezelfde aanpak die er is. Dus die hele eindejaarsbrief is prima, maar op dit moment, omdat het zo samen hoort en die 4,1 miljoen pas gisteren bekend is gemaakt bij de raad en niet eerder, kunnen we het wat ons betreft niet behandelen. Dus ons voorstel is waarschijnlijk, dan kijk ik ook naar mijn collega's, een amendement, denk ik, dat we maar vragend amendement in moeten dienen om die 3,6 miljoen eruit te halen. Wat zeg je? *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Ik hoor het. We gaan dus een amendement indienen om die 3,6 miljoen eruit te halen. Misschien kunnen we dan kijken hoe we het debat verder moeten behandelen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel. Dus dan gaat u dat amendement nu maken of laten maken en deze gaat u zo meteen nog indienen. Dan kunnen we nu wellicht verder met andere sprekers. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, anders van de orde. Ik weet niet hoe lang er nodig is. We kunnen eventueel ook het debat opschorten. Maar ik zie de heer Biljoen al met iets wapperen. Dus als dat niet zo is, dan kunnen we het debat afmaken. Maar ik wil meer dat we het efficiënt doen, want er zijn nog genoeg debatten hierna. Dus dan draai ik liever een volgorde om totdat we weten wat we hier willen. Dat geeft iedereen ook de tijd. Is dat een beter plan, omdraaien, dus dat we nu doorgaan met een ander debat? Het is misschien heel spijtig, maar dan is er wel ruimte dat ze dit uitzoeken met elkaar.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Ik zie inderdaad een ordevoorstel. Ik kijk meteen de raad rond of dit ook breed wordt gedragen. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Inderdaad punt van orde. Dat lijkt me dan een goed voorstel, want ik proef nu allerlei verwarring. Dus laten we eerst naar het volgende punt gaan en dan komen we daarna daarop terug.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dan concludeer ik als volgt, dat we agendapunt 6.3 schorsen.

6.4 Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument Veemstraatplot.

De VOORZITTER (de heer De Waard): We gaan verder met agendapunt 6.4 Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument Veemstraatplot, met daarin als eerste spreker de heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr): Dank u wel, voorzitter. Ik mag eindelijk wat zeggen vandaag. Veemstraatplot, mooi plan, ziet er goed uit. De buurt kan wel een kwaliteitsimpuls gebruiken. Met dit gebouw gaat dat zeker gebeuren, zeker als de buitenruimte wordt meegenomen. Het behelst een plan met studentenwoningen en starterswoningen. Bij 70 meter bouwhoogte komen daar 400 studenten- en starterswoningen in. Het Omgevingsplan ter plaatse laten echter een hoger bouwhoogte toe. Nu hebben we in Rotterdam grote behoefte aan studentenwoningen, maar nog een grotere behoefte aan starterswoningen, want die worden nauwelijks nog gebouwd. Dus mijn verzoek aan de wethouder is of zij kan onderzoeken of er hoger gebouwd kan worden, zodat er meer starterswoningen op het plot kunnen worden gerealiseerd. Daarvoor heb ik een motie en dank u wel zover.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Verhoef heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Dan liever de lucht in

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van punt 6.4 ‘Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument Veemstraatplot’;

constaterende dat:

- er een grote behoefte is aan studentenwoningen in Rotterdam;
- starters het moeilijk hebben op de woningmarkt in deze tijd van grote woningnood;
- in de Veemtoren een mix van studenten- en starterswoning zijn gepland;
- in totaal circa 400 studenten- en starterswoningen worden gerealiseerd in de Veemtoren.

overwegende dat:

- de Veemtoren circa 70 meter hoog wordt in de plannen;
- het Omgevingsplan ter plaatse een bouwhoogte van maximaal 150 meter toestaat;
- er inmiddels al 2.300 studentenwoningen zijn gerealiseerd in deze collegeperiode;
- dit ruim boven het collegetarget van 1.600 (400 per jaar) studentenwoningen is;

- als er hoger gebouwd wordt er meer woningen gerealiseerd kunnen worden in de Veemtoren;
- er een grote behoefte is aan gevarieerde (grootte en prijs) starterswoningen in Rotterdam.

verzoekt het college:

- in verdere planvorming serieus te onderzoeken of er hoger gebouwd kan worden dan 70 meter, zodat er een groter aantal starterswoningen in de Veemtoren kan worden gerealiseerd;
- hierover bij de NvU terug te koppelen aan de raad.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M. Verhoef en V.A. Bruin

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De volgende spreker op mijn lijstje is mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, we hebben een motie 'Voorkom eenzaamheid, bouw studentenkamers' en dat doen wij omdat er veel eenzaamheid is onder studenten, mentale klachten en wonen op kamers ook bijdraagt aan een levendige en bruisende stad. Daarom verzoeken wij het college om die eenzaamheid te voorkomen en samenhangendheid te vergroten, te streven naar minimaal twee derde groepswonen en de raad hierover via de nota van uitgangspunten te informeren.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Kockelkoren heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Voorkom eenzaamheid, bouw studentenkamers

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van
Agendapunt 6.4 'Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument Veemstraatplot';

constaterende dat:

- het projectambitiedocument stelt dat minimaal een derde van de eenheden in de Veemtoren onzelfstandig moet zijn, maar er op deze plek meer onzelfstandige eenheden gewenst zijn;
- de wethouder in de beantwoording van de schriftelijke ronde stelt dat een verhouding van 60% groepswonen en 40% zelfstandige eenheden leiden tot een goede balans;
- zes op de tien hbo- en wo-studenten zich volgens het Trimbos-instituut regelmatig eenzaam voelt en de mentale gezondheid van jongeren tot 25 volgens het RIVM verslechtert;

overwegende dat:

- wonen op kamers in plaats van in een studio kan helpen om eenzaamheid en mentale klachten te voorkomen;
- wonen op kamers ook bijdraagt aan een levendige en bruisende stad, het opbouwen van sociale netwerken en uitwisseling van kennis en ideeën;
- nieuwbouw van studentenwoningen de afgelopen jaren vrijwel uitsluitend uit studio's of andere zelfstandige woonruimten bestaat, zoals bij de Hoge Wiek;

- het daarom goed zou zijn om in de Veemtoren hoger in te zetten;

verzoekt het college:

- om eenzaamheid te voorkomen en de saamhorigheid te vergroten, te streven naar minimaal tweederde groepswonen;
- de raad hierover via de Nota van Uitgangspunten te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. A. Kockelkoren en M.Y. Morkoç

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Dahoe.

De heer DAHOE (denk): Dank u wel, voorzitter. DENK kijkt hier positief naar. Dit voorstel laat zien hoe we op een slimme manier kunnen bouwen aan een stad van morgen. Voorzitter, Rotterdam kampt met een groot tekort aan betaalbare studentenwoningen. Juist daarom is het goed dat deze locatie nu met prioriteit ontwikkeld wordt voor studenten en starters. Betaalbaar wonen, samenwonen, ruimte voor ontmoeting, dat zijn precies de elementen die jonge Rotterdammers nodig hebben om hier te kunnen blijven wonen en studeren. Wat DENK ook aanspreekt, is de inzet op levendigheid. De Veemstraat is een omgeving die nu nog vrij gesloten is en soms zelfs onveilig. Een actieve plint met voorzieningen horeca en maatschappelijke functies, die zorgt natuurlijk voor meer ogen op straat en prettigere openbare ruimte. Dat is goed voor de studenten, omwonenden en voorbijgangers. Daarnaast is het positief dat dit project inzet op duurzaam en toekomstbestendig bouwen en aandacht voor groen en natuur. Dat past bij moderne stad en ook bij de leeftijd van de doelgroep die hier komt te wonen. Voorzitter, dit project lijkt goed in balans en draagt bij aan de woningbouwopgave. We hebben nog een aantal vragen. Hoe borgt het college dat de woningen ook daadwerkelijk betaalbaar blijven voor studenten en starters, ook voor in de toekomst? Kan de wethouder nog toelichten hoe de levendige plint straks echt ten goede komt aan de sociale veiligheid in de openbare ruimte? Dat was het. Voorzitter, DENK steunt deze richting. We zien Veemstraatplot als een kans om betaalbaar wonen en stedelijke levendigheid hand in hand te laten gaan. Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Dahoe. Gaan we door naar mijnheer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Toch wel een mijlpaal, hoe na 35 jaar het laatste plotje van de gebiedsontwikkeling van de Kop van Zuid hiermee wordt opgevuld. Dat is, denk ik, echt het vermelden waard. Daar ligt nu een prima ambitie volgens mij met ook nog wel een klein beetje lucht erin, begrijp ik ook uit de woorden van de heer Verhoef, en ook nog wel wat ruimte voor studenten om samen te wonen. Dus vanuit D66 ook steun voor de moties van Leefbaar en van GroenLinks. Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer De Haan. Zijn er andere sprekers? Zo niet geef ik graag het woord aan wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Een hele mooie kans en een mooie plek voor studenten, die Veemplek, waar natuurlijk heel veel ontwikkelingen zijn bij Rijnhaven. Maar dat daar dan ook een toren komt voor studenten en eventueel starters, dat is natuurlijk fantastisch om daar te kunnen gaan wonen, zeker met ook die onderwijsinstellingen eromheen. We zien allemaal uit, denk ik, naar de bouw van deze toren. Allereerst de motie van Leefbaar Rotterdam 'Dan liever de lucht in', die zegt: kunt u niet wat

hoger bouwen? We hebben nu op die 70 meter ingezet en we zien ook dat op het moment dat je hoger gaat, dat de bouwkosten heel erg veel gaan stijgen. Dus die winstwaarschuwing wil ik geven. We kunnen het zeker onderzoeken, maar daar zit vaak een prijskaartje aan. Maar dat neemt niet weg dat ik met uw motie goed uit de voeten kan. Want als we meer woningen kunnen realiseren, is dat natuurlijk ook heel wat waard. Dus oordeel raad wat mij betreft, kunnen we goed mee uit de voeten. Maar ik dacht het lijkt me qua verwachtingen goed om dit wel te melden. Dan de motie van GroenLinks over die eenzaamheid. U zegt om die saamhorigheid te vergroten minimaal twee derde groepswonen te realiseren. Op zich kunnen we daar mee uit de voeten, kunnen we dat zeker bekijken en ook voor de NvU. Overigens zijn er ook andere methoden om eenzaamheid te vermijden. Dus we zullen dat in ieder geval als leidraad meenemen en kijken hoe we daar in de NvU verder invulling aan kunnen geven. Maar deze motie kan ik in ieder geval oordeel raad geven. Dan nog wat vragen van de heer Dahoe. U zegt: hoe zorgen we dat die woningen betaalbaar blijven? Het zal door een studentencorporatie worden geëxploiteerd, is nu de bedoeling. Dat is DUO. Die zijn toch in charge om die betaalbare huur verder door te zetten. Het is op die manier dat we dat borgen. Dan ook die levendige plint. Een actieve plint is onderdeel van de plannen. Dat is ontzettend belangrijk. Eyes on the street, zeker ook rond die metro uitgang, die we natuurlijk ook gaan verbeteren. In het kader van de hele gebiedsontwikkeling wordt dat een plek die veel sociaal veiliger aan gaat voelen dan dat je dat nu mogelijk zou vinden. Een levendige plint draagt daaraan bij. Daar wordt ruimte voor gemaakt in dit plan. Dus ik denk dat dit een enorme kwaliteitsimpuls voor dat stukje stad gaat worden.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, wethouder Zeegers. Ik kijk de commissie rond of alle vragen zijn beantwoord. Is er behoefte aan een tweede termijn? Dat is niet het geval, dus bij deze sluit ik agendapunt 6.4.

6.5 Beantwoording schriftelijke vragen over 'Behoud het Sportdorp'.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Gaan we door naar agendapunt 6.5 Beantwoording schriftelijke vragen over 'Behoud het Sportdorp'. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Sorry, ik dacht dat u iets anders zei dan Dommelen. Maar dat doet er ook niet toe. Ik vond het alleen maar grappig. Sportdorp. We hebben een goed debat gehad in de commissie. Dat debat is destijds aangevraagd door SP, maar ik had zelf ook vragen gesteld en die waren om 2 redenen. De eerste reden is, dat weet de wethouder, dat ik nog steeds moeite heb met het momentum waarop de raad de meeste invloed kan uitoefenen op een bepaalde gebiedsontwikkeling. Daar hebben we het gebiedsambitiedocument voor, maar in de praktijk merken we dat we dan al zover zijn in het ontwikkelingstraject dat het best nog lastig is. Nu zitten we nog voor dat traject, dus dat was de reden om vragen te stellen om dan al een debat aan te gaan met de wethouder over verdere verdichting, al dan niet van Sportdorp. Goed debat. We hebben daar toen een toezegging gehad, maar die toezegging gaat uit van een aantal scenario's. Wat mij betreft zijn er 2 scenario's echt relevant. U weet, via de voorzitter, wethouder, dat ik echt ben voor Verdichting. Negentigduizend mensen hebben een woning nodig in Rotterdam en wij moeten plekken zoeken voor verdichting. Bovendien is er vanuit Sportdorp nadrukkelijk aangegeven door bewoners dat ze behoefte hebben aan woningen voor ouderen en voor jongeren in de wijk. Vandaar dat ik nu met een motie kom waarin ik vraag 2 scenario's uit te werken. Het eerste scenario gaat over het huidige verdichtingsvoorstel van Woonbron en het tweede scenario gaat nog een stapje verder, kijken of er nog meer verdichtingsmogelijkheden zijn. Als dat niet kan, dan kan het niet. Maar als het wel kan, zou ik het graag horen. Uiteraard met behoud van het karakter van Sportdorp. Daarnaast vraag ik ook om zo spoedig mogelijk te starten met de renovatie van de woningen die niet gesloopt worden. Dus dat zijn de 2 dictums in de motie. Die wil ik graag indienen. Die dien ik samen in met Ellen Verkoelen en met de heer De Haan van D66. Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Van Dommelen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Scenario's voor sportdorp

“De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 18 december ter bespreking van agendapunt 6.5 Beantwoording schriftelijke vragen over ‘Behoud het Sportdorp’;

constaterende dat:

- Sportdorp onderdeel is van de grootschalige gebiedsaanpak van Woonbron, met plannen voor renovatie, sloop en nieuwbouw binnen de wijk;
- bewoners in Sportdorp hebben aangegeven behoefte te hebben aan meer woningen, met name voor ouderen en jongeren;

overwegende dat:

- er behoefte is aan een open en transparant beeld van de verschillende ontwikkelingsmogelijkheden van Sportdorp, waaronder varianten met hogere dichtheden dan nu voorgesteld;
- een breder perspectief op ontwikkelingsscenario's kan helpen om een politiek en maatschappelijk gedragen keuze te maken en om toekomstbestendige woningbouwmogelijkheden voor diverse doelgroepen te realiseren;
- er momenteel veel onzekerheid onder bewoners leeft over de mogelijke sloop in Sportdorp.

verzoekt het college om:

- Woonbron te verzoeken zo spoedig mogelijk te starten met de renovatie van de woningen die niet worden gesloopt;
- in het kader van de op te stellen gebiedsambitie voor Sportdorp twee scenario's voor verdichting uit te werken, te weten:
- het huidige verdichtingsvoorstel zoals gepresenteerd door woningcorporatie Woonbron;
- een alternatief verdichtingsscenario, waarin wordt onderzocht hoe met verdergaande verdichting, met name voor ouderen en jongeren, extra woningen kunnen worden toegevoegd passend binnen de leefbaarheid van de wijk.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.J. van Dommelen, P.J.H.D. Verkoelen en T. de Haan

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, de SP had gevraagd om dit van de agenda af te halen, want ons verzoek was al ingewilligd. Maar de heer Van Dommelen in al zijn wijsheid dacht: laat ik er toch tijd aan besteden. Voorzitter, ik heb zelden een motie gezien die zo volstrekt overbodig is als deze. Een motie die gisteren al is uitgevoerd, terwijl die vandaag wordt ingeleverd. Gisteren hebben alle bewoners van Sportdorp namelijk bericht gekregen van de wethouder dat die 3 scenario's worden uitgewerkt, zoals in de commissie is besproken. Dus wat de heer Van Dommelen vandaag vraagt, is gisteren al aan de bewoners verteld naar aanleiding van het debat, dat dat wordt uitgevoerd. Dus als er nou 1 voorbeeld is van een overbodige motie, dan is het wel van de motie van de heer Van Dommelen, cum suis, voorzitter. Als tegenprestatie hebben wij dan zelf ook maar weer een motie gemaakt en die wil ik dan hierbij indienen. Die motie heet ‘Behoud het Sportdorp’.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Behoud het Sportdorp

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van het agendapunt 6.5: 'Behoud het Sportdorp';

constaterende dat:

- Sportdorpers slopen bezopen vinden;
- Sportdorpers de afgelopen maanden actie hebben gevoerd voor behoud van het unieke Sportdorp;

overwegende dat:

- het participatieproces volgens bewoners, de bewonerscommissie en de klankbordgroep niet goed is verlopen;
- de bewonerscommissie heeft aangegeven te willen dat er minimaal 70% procent van de bewoners moet instemmen met sloop voordat er gesloopt mag worden;

verzoekt het college:

- in gesprek te gaan met Woonbron zodat het participatieproces met Sportdorpers kan worden herstart en versterkt;
- om bij de uitwerking van de verschillende scenario's, ook het ontwikkelscenario "zonder verdichting, alle woningen renoveren" als optie te betrekken;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.S.J. Coşkun en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Dahoe, u bent de volgende spreker.

De heer DAHOE (denk): Dank u wel, voorzitter. Sportdorp, een wijk waar veel mensen met veel plezier wonen, maar waar ook onrust is ontstaan. Niet zozeer door wat er vastligt, maar door wat er onduidelijk is. Uit de beantwoording blijkt dat we nog in een hele vroege fase zitten en dat er nog helemaal geen sloopbesluit is. Ongeveer 80 procent van de woningen wordt onderzocht voor renovatie en er worden verschillende scenario's uitgewerkt. Dat is belangrijk om te benoemen, want de bewoners voelen zich vaak alsof de richting al vaststaat, terwijl dat formeel nog helemaal niet zo is. Voorzitter, die spanning begrijpen wij goed. Onzekerheid over je woning, over je buurt, dat doet wat met mensen. Dat zien wij ook terug in de inspraak. Een grote groep bewoners maakt zich zorgen over het verdwijnen van het groen en onvoldoende betrokkenheid. DENK hecht daarom veel waarde aan de toezeggingen die het college en de corporatie hebben gedaan om meerdere scenario's uit te werken en goed in gesprek blijven met de bewoners. Niet achteraf uitleggen, maar vooraf meenemen. Dat is cruciaal om het vertrouwen te borgen. Wij zijn daarom positief over de toezegging van de wethouders om bewoners gerichter te informeren op de site en een heldere uitleg te geven in welke fase we zitten. Dit helpt voor transparantie, participatie en het vertrouwen. Zo bouwen we niet alleen naar woningen, maar ook aan het vertrouwen. Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Dahoe. Gaan we door naar de heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Heel kort. Het was een goed maar soms ook wel emotioneel debat wat we hebben gevoerd in de commissie rondom Sportdorp, waarin ook al duidelijk werd vanuit bewoners dat er echt behoefte was aan duidelijkheid. Ik denk dat de heer Van Dommelen zonet ook daar een goede bijdrage aan heeft geleverd, om daar meer duidelijkheid over te schaffen rondom renovatie, maar ook rondom dat toekomstperspectief. Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer De Haan. Zijn er andere sprekers? Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik kan de heer Coşkun wel volgen, want ik vond namelijk de toezeggingen die we hebben gekregen van de wethouder over Sportdorp breder en beter dan de motie die er nu ligt door de heer Van Dommelen. We hebben het namelijk met de bewoners uit Sportdorp enorm gehad over we willen perspectief voor bewoners, we willen dat die participatie verbetert, we willen een nulsценario en we willen het huidige scenario van verdichting en eventueel van meer verdichting. Nu wordt het verengt op verdichting. Ik wil graag van de wethouder weten hoe de wethouder dat ziet, want zo heb ik toen het debat niet gehoord en ik vind het ook niet de goede richting. Ik wil die breedte erin houden, zoals we dat ook hebben beloofd aan de bewoners van Sportdorp. Dus daar hoor ik graag reactie van de wethouder.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw Kockelkoren. De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (lr): Dank u wel, voorzitter. Leefbaar Rotterdam is heel blij met de toezegging die de wethouder in de commissie heeft gedaan. Zoals altijd ging het over participatie, het gebrek daaraan of mensen ondervinden het niet genoeg. Dus we zijn blij dat de wethouder dat heeft opgepakt en daar een zekere reset in aanbrengt. Voor de rest zijn wij niet tegen verdichten per se, alleen in Sportdorp wel met oog voor dorp en met oog voor de leefbaarheid. Dat was het.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Verhoef. Zijn er andere sprekers? Als dat niet het geval is, geef ik graag het woord aan wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Inderdaad, we hebben een heel goed gesprek, debat met elkaar gehad in de commissie over Sportdorp en over hoe daar de verbeteringen, de renovatie, maar ook de gebiedsontwikkeling het beste kan plaatsvinden. Vanuit Woonbron zijn er de plannen, en zo zijn ze ook met mij besproken al een tijd geleden, om een heel groot deel te renoveren, maar ook een deel, die er slecht aan toe is, daar sloop-nieuwbouw te doen en dan ook te verdichten. Daar heb ik destijds ook mijn goedkeuring aan gegeven, om daarmee verder te gaan. Dus u vraagt, mevrouw Kockelkoren, hoe kijkt u hiernaar? In de hele beginfase heb ik ook aangegeven dat ik me goed kan voorstellen dat dat een ontwikkelrichting is voor Sportdorp, maar dat de participatie daarvoor heel erg belangrijk is. Nu hebben we ook gesproken dat dit een gebiedsontwikkeling is die op een andere manier plaatsvindt dan dat wij gebruikelijk doen, omdat hier Woonbron heel erg in de lead ook is voor de ontwikkeling zelf en dat wij vanwege capaciteitsgebrek wat meer in de toetsende rol zitten. Ik heb ook aangegeven, dat had ik u wat beter aan de voorkant moeten meegeven, dat we dat op deze manier anders doen dan in andere gebiedsontwikkelingen. Gedane zaken nemen geen keer. Daardoor was er ook wat onduidelijkheid misschien over en weer van in welk proces zitten we met elkaar. Maar daar hebben we goed het gesprek over gevoerd. Ik heb toen ook toegezegd inderdaad, op verzoek van een aantal van u, ga nou dat participatietraject weer helemaal herstarten en leg alle kaarten weer op tafel. Ik heb toegezegd dat ik dat met Woonbron zou oppakken. Dat heb ik ook gelijk de dag erop gedaan. Dus ik heb begrepen van de heer Coşkun dat dat inmiddels in werking is gezet. Dat zal zo zijn, omdat ik daar inderdaad met Woonbron ook al vrij snel over heb gesproken. Nu zijn er 2

moties die een variant van mijn toezegging allebei behelzen. Ik zou zeggen: het is aan u. Ik heb die toezegging zo gedaan. Dat is wat nu gaande is. De heer Coşkun zegt: alleen maar het scenario zonder verdichting. De motie van de Rotterdamse VVD en D66 is juist alleen de verdichtingsvarianten. Ze kunnen allebei. Ze zijn allebei uitvoerbaar. Allebei oordeel raad.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Een interruptie van de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Het is wel vreemd dat u nu oordeel raad geeft, want u heeft gisteren met uw handtekening eronder aan alle bewoners in Sportdorp een brief geschreven waarin u die 3 scenario's schetst, wat u ook toegezegd heeft in de commissie. Dus alle woningen zonder verdichting, alle woningen renoveren, de visie Woonbron, dus met gedeeltelijke verdichting, en het scenario meer verdichten. U kunt niet dan een dag later hier zeggen oordeel raad. Zoekt u het maar uit. U hebt gisteren aan alle bewoners daar gezegd wat u gaat doen. Doe dat. Laat u niet door een overbodige motie van de VVD weer van uw stuk brengen. Houd nou beetje koers. Doe nou wat u de bewoners hebt beloofd, dan komt alles goed.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dat ben ik eerlijk gezegd wel met u eens. Ik moet eerlijk zeggen dat ik wel wist dat ik dit gevraagd heb, maar ik ben er niet van bewust ben dat er ook een brief is uitgegaan. Dus dan moet ik mijn woorden ook gestand doen houden. Dat ben ik met u eens. Dan kan ik beide moties, ook die van u, niet oordeel raad geven.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Volledig mee eens. Daarom wilden wij ook geen debat. Onze motie is overbodig, maar die van de heer Van Dommelen was al overbodig voor dat, omdat u gisteren de brief had gestuurd.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dat ben ik met u eens. Ik laat mij corrigeren bij deze.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, wethouder Zeegers. Kijk ik de commissie rond of alle vragen zijn beantwoord en of er behoefte is aan een tweede termijn. Dat is niet het geval. Bij deze sluit ik agendapunt 6.5.

6.6 Voortgang MBO uitvoeringsagenda.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Gaan we door naar agendapunt 6.6 Voortgang MBO uitvoeringsagenda en daarvoor hebben wij wethouder Kasmi nodig, echter deze zit nog niet op zijn plek. Dus bij deze de oproep aan wethouder Kasmi om naar de raadszaal te komen. Dat snap ik, maar de volgende agendapunten zijn ook van de heer Kasmi. Wethouder Kasmi heeft er werk van gemaakt. Hij is toch redelijk snel hier aanwezig. Dus dank u wel daarvoor. Dan geef ik het woord als eerste aan mevrouw Yildirim.

Mevrouw YILDIRIM (pvda): Dank voorzitter. Voorzitter, Rotterdam is de MBO stad van Nederland en daar mogen we trots op zijn. We kunnen in onze stad enorm veel vakkundige mensen opleiden voor sectoren zoals de zorg, de bouw en de techniek. Dat is nodig, want we hebben een enorm tekort aan praktisch geschoolde mensen. Voorzitter, de afgelopen commissievergadering was enigszins teleurstellend, want de resultaten van inspanningen op verschillende doelen waren niet inzichtelijk. Maar wel fijn om te horen dat de wethouder dezelfde zaken als de gemeenteraad van belang vindt. Mede als praktiserend docent vind ik het echt van belang om 1 thema vandaag te benoemen, namelijk studentenwelzijn. Dit staat

onder druk, voorzitter. In de afgelopen vergadering hebben mbo-studenten hoogstpersoonlijk aan de bel getrokken bij ons raadsleden om te pleiten voor het behoud van studentpsychologen op hun onderwijsinstelling en de gemeenteraad heeft hiertoe ook de opdracht gegeven om het naast 1 jaar ook structureel te borgen. Mijn fractie zal de inspanningen van de wethouder in samenwerking met onderwijs op dit punt blijven volgen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw Yildirim. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. In Rotterdam investeren we veel in het mbo en in de samenwerking met het bedrijfsleven. Dat is goed, maar wat we nu zien, is versnippering. Veel initiatieven, weinig samenhang. Ondernemers en innovatieve bedrijven geven aan behoefte te hebben aan een gezamenlijke koers met duidelijke ambities en heldere afspraken. Het mbo is daarin cruciaal als schakel tussen talent en de Rotterdamse arbeidsmarkt. We dienen daarom de motie in waarbij we het college vragen om binnen de mbo-werkagenda de samenwerking met mbo-instellingen, innovatieve organisaties en bedrijven te versterken. Geen nieuwe loketten of extra overlegstructuren, maar duidelijke keuzes en focus op wat de arbeidsmarkt van Rotterdam nodig heeft. Dus de motie 'Meer samenhang in de samenwerking rond het MBO'. Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Nunnely heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Meer samenhang in de samenwerking rond het MBO

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van agendapunt 6.6 'Voortgang MBO uitvoeringsagenda';

constaterende dat:

- het MBO cruciaal is voor de aansluiting tussen onderwijs en de Rotterdamse arbeidsmarkt;
- binnen Rotterdam waardevolle samenwerkingen bestaan tussen mbo-instellingen, innovatieve onderwijs- en arbeidsmarktorganisaties, ondernemers en bedrijven (zoals Levels, Horizon e.a), maar dat deze inzet voor externe partners niet altijd even overzichtelijk is;
- de MBO-uitvoeringsagenda is ingericht om de inzet van mbo-instellingen te versterken en in gezamenlijkheid met partners tot stand komt;

overwegende dat:

- meer samenhang en duidelijkheid over bestaande samenwerkingen kan bijdragen aan grotere effectiviteit en betere aansluiting op de arbeidsmarkt;
- intensieve samenwerking tussen mbo, innovatieve organisaties en het bedrijfsleven essentieel is voor toekomstbestendig vakmanschap;
- de gemeente een verbindende rol kan vervullen door bestaande inzet beter te expliciteren en te verbinden, binnen de huidige governance van de MBO-uitvoeringsagenda;

verzoekt het college:

- binnen de bestaande MBO-uitvoeringsagenda de samenwerking met innovatieve onderwijs- en arbeidsmarktorganisaties, ondernemers en bedrijven verder te verduidelijken en waar mogelijk te versterken, onder andere via bestaande instrumenten zoals het innovatiebudget;
- in overleg met mbo-instellingen en arbeidsmarktpartners te verkennen hoe binnen de huidige MBO-uitvoeringsagenda meer samenhang en overzicht kan worden aangebracht in:
 - ambities en prioriteiten;
 - lopende programma's en projecten;

- betrokken partners, doelgroepen en rollen;
- daarbij bestaande overleg- en samenwerkingsstructuren te verduidelijken, zonder het creëren van nieuwe overlegorganen of een nieuwe uitvoeringsagenda;
- de raad hierover te informeren via de reguliere voortgangsrapportage NROB.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M. Nunnely

De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Andere sprekers? De heer Vicario.

De heer VICARIO (vvd): Dank u, voorzitter. Rotterdam heeft 40.000 mbo-studenten en tegelijk grote tekorten in sectoren als zorg, techniek, bouw en haven. Als er 1 stad is waar de overgang van onderwijs naar werk goed moet lopen, dan is het hier in Rotterdam. Per 1 januari treedt de Wet van school naar duurzaam werk in werking. Deze wet raakt 2 werelden, het onderwijsdomein en het domein werk en inkomen. Als hier in beleid en uitvoering geen optimale samenwerking plaatsvindt, laten we kansen liggen voor onze jongeren en voor onze economie. Juist daarom is het belangrijk dat deze wet, die binnen landelijke aanpak valt, integraal wordt ingevuld en uitgevoerd voor de Rotterdamse situatie, met oog voor onze stad en onze arbeidsmarkt. Daarom dienen wij deze motie in 'Eén efficiënte route van onderwijs naar kraptesector'. Met deze motie vragen we onder andere inzicht in hoe de uitvoering van deze wet aansluit op de Rotterdamse mbo-uitvoeringsagenda, wij vragen duidelijkheid over hoe deze gericht is op de sectoren waar de krapte het grootst is en we vragen te borgen dat bestuurlijke afstemming over de uitvoering in nauwe samenwerking plaatsvindt tussen de betrokken wethouders. Kortom, wij vragen een effectieve route van onderwijs naar kraptesector. Dank u.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Vicario heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Eén efficiënte route van onderwijs naar kraptesector

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 18 december 2025, ter bespreking van het tweeminutendebat 'Voortgang MBO uitvoeringsagenda';

constaterende dat:

- per 1 januari 2026 de Wet van school naar duurzaam werk in werking treedt;
- het college heeft aangegeven dat de uitwerking van deze wet onderdeel is van een landelijke aanpak en bij inwerkingtreding zal worden gekoppeld aan het Rotterdamse beleid;
- Rotterdam met ruim 40.000 mbo-studenten een sleutelpositie heeft in de overgang van onderwijs naar werk;
- de MBO-uitvoeringsagenda inzet op een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, met focus op Rotterdamse kraptesectoren;

overwegende dat:

- de wet zowel het onderwijsdomein als het domein werk en inkomen raakt;
- een effectieve uitvoering vraagt om samenhangende sturing en samenwerking tussen betrokken wethouders;
- versnippering tussen beleidsterreinen het risico vergroot dat jongeren tussen school en werk uit beeld raken;
- landelijke kaders ruimte laten voor een Rotterdamse, integrale invulling;

verzoekt het college:

- te beschrijven hoe de uitvoering van de Wet van school naar Duurzaam werk in de regio Rijnmond aansluit op de Rotterdamse MBO-uitvoeringsagenda;
- te duiden hoe in de regionale uitvoering van de Wet van school naar duurzaam werk wordt aangesloten bij de krapte sectoren zoals vastgesteld binnen de arbeidsmarktregio;
- te borgen dat de bestuurlijke afstemming over de regionale uitvoering van de Wet van school naar duurzaam werk plaatsvindt in nauwe samenwerking tussen de betrokken wethouders op het terrein van onderwijs en W&I;
- de raad te informeren over de wijze waarop de regionale uitvoering van de wet van school naar duurzaam werk aansluit bij het gemeentelijk beleid gericht op de overgang van mbo naar werk;
- informeren in Q2 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Vicario

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Zijn er andere sprekers op dit agendapunt? Zo niet, geef ik het woord aan wethouder Kasmi.

De heer KASMI (wethouder): Dank u, voorzitter. Dank ook voor de bijdrage aan de raadsleden. We hebben inderdaad hier met elkaar uitvoerig al gesproken in de commissie, dus ook met het oog op de tijd en de klok zal ik beknopt de moties van advies voorzien, beginnend bij motie 1 van D66 'Meer samenhang in de samenwerking rond het MBO'. Het korte antwoord is dat ik die kan omarmen, dus positief advies vanuit college. Dat geldt ook voor motie 2 van de heer Vicario over 'Eén efficiënte route van onderwijs naar kraptesector'. Ook die die kan ik met een positief advies vanuit het college omarmen. Dank u wel, voorzitter. Dat was het volgens mij.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, wethouder Kasmi. Ik kijk de raad rond of er behoefte is aan een tweede termijn. Dat is niet het geval. Dank u wel. Sluiten we hierbij agendapunt 6.6.

6.7 *Het voorstel tot het verlenen van een investeringskrediet van €4.675.000 vanwege de aankoop van de Steigerkerk ten behoeve van de stadsmuseale functie.*

De VOORZITTER (de heer De Waard): Gaan we door met agendapunt 6.7. Dat is Het voorstel tot het verlenen van een investeringskrediet van €4.675.000 vanwege de aankoop van de Steigerkerk ten behoeve van de stadsmuseale functie. Als allereerste spreker op mijn lijst staat de heer Koster.

De heer KOSTER (lr): Dank u wel, voorzitter. Nu weer een stukje hoofdstukje cultuur. Zoals vanochtend aangekondigd, nu komt het zoets. Leefbaar Rotterdam is positief over de plannen van Museum Rotterdam met de Steigerkerk. We zullen ook instemmen met het investeringskrediet om 4,675 miljoen voor de Steigerkerk aan te kopen, onderhoud te doen en enkele bouwkundige ingrepen te financieren. Wij zien ook het enthousiasme van de nieuwe directrice en dat belooft veel goeds. In de commissie heeft de wethouder toegezegd dat over 5 tot 7 jaar de raad een nieuw voorstel voorgelegd krijgt voor de volgende investering, die nu tussen de 20 en 40 miljoen wordt geschat. Op dit moment geven we daar nadrukkelijk geen toestemming voor. Het museum moet zich de komende jaren bewijzen en daar werken wij graag in mee. Daarom, voorzitter, dien ik samen met collega's Verhoef en Van Schaik een motie in waarin het college wordt opgeroepen een concreet plan te

presenteren voor het verbeteren en aantrekkelijker maken van de buitenruimte van de Steigersgracht. Deze buurt is de afgelopen jaren verwaarloosd. De wethouder noemde het in de commissie zelfs achenebbisj is en dat kunnen wij alleen maar beamen. Dus het is tijd voor actie. Als die buitenruimte mooi is opgeknapt, dan wordt het bezoek aan Museum Rotterdam een nog groter succes. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Koster heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Neem de buitenruimte mee

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december ter bespreking van 6.7 ‘Het voorstel tot het verlenen van een investeringskrediet van € 4.675.000 vanwege de aankoop van de Steigerkerk ten behoeve van de stadsmuseale functie’;

constaterende dat:

- de Steigerkerk de beoogde locatie is voor Museum Rotterdam;
- Museum Rotterdam na jaren van onzekerheid weer een plek krijgt in het centrum van de stad;
- het gebied rondom de Steigerkerk een belangrijke trekpleister wordt door de combinatie van RIF010, Museum Rotterdam en de Markthal;
- de buitenruimte rondom de Steigergracht momenteel rommelig is ingericht en bestaat uit een onsamenvangende mix van materialen;

overwegende dat:

- een aantrekkelijke buitenruimte essentieel is voor verblijfskwaliteit en beleving;
- bezoekers van Rotterdamse iconen mogen verwachten dat ook de directe omgeving op orde is;
- het onwenselijk is dat een prominente culturele locatie wordt ontsloten via een onaantrekkelijke openbare ruimte;

verzoekt het college:

- bij de verdere uitwerking van de vestiging van Museum Rotterdam een concreet plan te presenteren voor de aanpak van het verbeteren en aantrekkelijker maken van de buitenruimte rondom de Steigergracht.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. G.F.E Koster, B. van Schaik en M. Verhoef

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Gaan we door naar mevrouw Vlieger.

Mevrouw VLIJGER (gl): Voorzitter, ook GroenLinks is hartstikke blij met het feit dat straks Museum Rotterdam weer een mooi permanent onderkomen heeft op een unieke en centrale plek in de stad. We kijken uit naar de transitie die dit gebied de komende jaren gaat krijgen hiermee en we hopen dat het museum, zoals ook gezegd, de verbinding echt aan zal gaan met de stad, de directe omgeving en ook vooral het voorplein goed zal gaan inzetten en hopelijk zo snel mogelijk. Daar kijken we naar uit.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw Vlieger. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. De Steigerkerk is een iconisch rijksmonument op een historische belangrijke plek in Rotterdam. Cultureel erfgoed gaat niet

alleen over het gebouw zelf, maar ook over de betekenis die het heeft over de stad en haar bewoners. Juist daarom is het belangrijk dat culturele, maatschappelijke en educatieve organisaties uit Rotterdam actief worden betrokken bij de verdere uitwerking. Zij kennen de stad, zij bereiken verschillende doelgroepen en zij zorgen ervoor dat deze plek leeft. Daarom dienen wij de motie in 'Samen bouwen aan de Steigerkerk'. Een geweldige plek en geweldig dat het eindelijk gaat lukken.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Nunnely heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Samen bouwen aan de Steigerkerk

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van agendapunt 6.7 'Het voorstel tot het verlenen van een investeringskrediet van € 4.675.000 vanwege de aankoop van de Steigerkerk ten behoeve van de stadsmuseale functie.';

constaterende dat:

- de Steigerkerk een iconisch rijksmonument is op een historisch cruciale plek in Rotterdam;
- het college voorstelt om met een krediet van € 4.675.000 de Steigerkerk aan te kopen ten behoeve van Museum Rotterdam;
- Museum Rotterdam hiermee de kans krijgt op een structurele, toekomstbestendige huisvesting met grote publiekswaarde;

overwegende dat:

- cultureel erfgoed niet alleen gaat over het gebouw zelf, maar ook over de relatie met de omgeving;
- de Steigerkerk bij uitstek geschikt is als plek waar cultuur, geschiedenis, educatie en ontmoeting samenkomen;
- samenwerking met maatschappelijke, educatieve en culturele organisaties de betekenis en toegankelijkheid van deze locatie versterkt;
- de buitenruimte rondom de Steigerkerk essentieel is voor publieksbereik, levendigheid en verbinding met de stad;

verzoekt het college:

- bij de verdere uitwerking van de Steigerkerk expliciet in te zetten op samenwerking met culturele, educatieve en maatschappelijke organisaties uit de stad, waarbij de buitenruimte rondom de Steigerkerk wordt meegenomen als actief onderdeel van de programmering en publieksfunctie, met ruimte voor ontmoeting, educatie en tijdelijke activiteiten, binnen de bestaande middelen.
- de raad hierover te informeren bij de verdere planuitwerking, zodat inzichtelijk wordt hoe deze plek zich ontwikkelt als open en verbindende locatie voor Rotterdammers.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. Nunnely

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Zijn er andere sprekers op dit onderwerp? Mijnheer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Voorzitter, de Rotterdamse VVD is erg blij met dit voorstel. We hebben een rondleiding gehad van de directeur en daar waren we heel erg enthousiast

over. We zien uit naar de verdere ontwikkeling van deze plek en naar de eerste tentoonstelling in de Steigerkerk. Dus wat ons betreft volledig akkoord. Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Van Dommelen. De heer Akhatab.

De heer AKHATAB (denk): Dank u wel, voorzitter. Ook wij zijn zeer te spreken over de ontwikkelingen. Ik heb nog wel 1 motie die ik graag zou willen indienen op dit onderwerp en dat is 'Inzicht in structurele lasten en risico's voor verantwoorde besluitvorming'. Wij verzoeken hierbij ook het college een globale maar realistische risico- en scenarioanalyse op te stellen. Tot zover.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Akhatab heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Inzicht in structurele lasten en risico's voor verantwoorde besluitvorming

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van
'Het voorstel tot het verlenen van een investeringskrediet van 4.675.000 euro vanwege de aankoop
van de Steigerkerk ten behoeve van de stadsmuseale functie';

constaterende dat:

- er op dit moment geen inzicht is in de structurele lasten van de beoogde museale functie, waaronder bezoekersaantallen, personeelskosten, opbrengsten en risicodekking;
- zonder een exploitatiebegroting de levensvatbaarheid van de museale functie niet kan worden beoordeeld;
- er tevens geen analyse beschikbaar is van risico's rondom bouw, vertragingen, kostenoverschrijdingen en structurele exploitatiekosten;
- hierdoor onvoldoende zicht bestaat op de financiële risico's voor zowel het project als de toekomstige exploitatie;

van mening dat:

- het gaat om substantiële publieke investeringen waarbij zorgvuldig financieel inzicht onmisbaar is;
- gevraagd wordt om geen volledig uitgewerkte of definitieve exploitatiebegroting, omdat dat in dit stadium niet realistisch is;
- het wél noodzakelijk is om tijdig inzicht te krijgen in reële 'wat-als'-situaties, bandbreedtes en risico's, zodat de raad een weloverwogen besluit kan nemen;
- betere risicobeheersing en transparante scenario's bijdragen aan verantwoord, toekomstgericht beleid;

verzoekt het college:

- een globale maar realistische risico- en scenarioanalyse op te stellen waarin ten minste wordt aangegeven:
- mogelijke bandbreedtes voor structurele lasten (personeel, exploitatie, opbrengsten, bezoekersaantallen);
- risico's rond bouw, planning, kostenoverschrijding en exploitatie;
- mogelijke consequenties voor verschillende 'wat-als'-scenario's (bijv. lagere bezoekersaantallen, hogere kosten, vertragingen);
- deze analyse niet onnodig gedetailleerd te maken, maar voldoende concreet om de raad inzicht te geven in financiële risico's en alternatieve scenario's;
- de raad hierover te informeren voorafgaand aan vervolgbesluitvorming;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N. Akhatab en T.J. Vonk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Gaan we door naar de heer Coşkun.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, ook de Rotterdamse SP is zeer tevreden over deze ontwikkelingen. Het is een prachtige plek, een mooi gebouw en een enthousiast team. Alle ingrediënten zijn er voor een groot succes, dus we zien de toekomst met vertrouwen tegemoet. Ik zal niet zuur zijn, wethouder, dat het museum zo lang dicht is en al die andere dingen. Ik zal u vandaag niets meer in de schoenen schuiven. Het is natuurlijk wel vervelend dat het zo is gelopen, maar eind goed al goed.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Coşkun. Gaan we door naar de heer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. Geen motie, wel eerst 2 vragen om het scherp te hebben. We besluiten nu over een krediet van ongeveer 4,7 miljoen. Maar als ik het goed begrepen heb, dat sluit volgens mij ook aan op het punt van de heer Koster, besluiten wij nu ook impliciet tot het aangaan van een investering van ergens tussen de 20 en de 40 miljoen. Als ik het goed begrepen heb, want daar wordt wel steeds over gesproken. Kunt u uitleggen hoe die relatie zit tussen deze 2 dingen? Kunnen we die helemaal los van elkaar zien of niet? De tweede vraag is er wordt van uitgegaan dat we met kostendekkende huur die 4,7 miljoen uiteindelijk weer terugkrijgen, heb ik begrepen, maar daarvoor moet je natuurlijk ook het risico kunnen inschatten of dat ook daadwerkelijk gaat gebeuren. Vaak heb je dan bijvoorbeeld een exploitatiebegroting, of een meerjarig onderhoud of iets waarmee je kan inschatten wat het risico is wat we lopen als we een krediet beschikbaar stellen. Hebben wij die informatie ergens gehad, zodat wij dat risico kunnen maken? Op grond van welke informatie moeten wij die risicoafweging maken, is mijn informatieve vraag aan u. Ik wilde vragen, ik heb geen motie daarvoor, of u 2 punten kan meenemen in de uitwerking voor dit plan, waar we overigens enthousiast over zijn en hopen dat het echt gaat gebeuren. Maar 2 dingen waar we voor zouden willen pleiten. Eentje is dat er in het toekomstige museum wel een plek blijft voor een stuk rust, stilte en bezinning. Dat is er altijd geweest in de kerk, in de kapel, en het zou mooi zijn als dat in het museum ook terugkomt. Het tweede wat ik zou willen meegeven, is of u kan onderzoeken of de straat voor de kerk, daar is ook tijdens de rondleiding over gesproken, of dat een autovrije straat zou kunnen zijn, zodat dat ook een plek wordt waar de mensen goed kunnen verblijven en het museum nog toegankelijker wordt. Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Vonk. Gaan we door naar de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Voorzitter, de afgelopen jaren heb ik Museum Rotterdam steeds onder de aandacht gebracht, dat het niet kon dat de stad al 5 jaar geen stadsmuseum meer had. Nog steeds vind ik die 5 jaar een schandalig lange tijd en een gebrek aan respect voor de Rotterdammer, de collectie en al die mensen die er werken. Het museum was bijna verdwenen uit het collectieve geheugen van de Rotterdammer. Een stad die haar cultuur wegstopt, die begraaft haar eigen toekomst. Dus dit willen wij nooit meer. De Steigerkerk is een van mijn favoriete gebouwen uit de wederopbouwperiode, een parel van de Rotterdamse wederopbouwarchitectuur. Geen tierlantijntjes, maar gewoon beton en steen, een grote ruimte, hoog plafond, mooi daglicht. Passend bij een stad die niets te verbergen heeft. Vandaag ligt er een voorstel om een stadsmuseum te vestigen in deze wederopbouwkerk. Een stadsmuseum in een kerk, dat klinkt misschien als vloeken in de kerk,

maar in Rotterdam noemen we dat gewoon herbestemmen. De kerk was ooit een ontmoetingsplek voor de stad en dat moet het opnieuw worden. Alleen wordt er dan niet meer over de verlosser, zondaars of over het hiernamaals gesproken, maar over waar Rotterdam vandaan komt en waar we naartoe willen. Dat vind ik net zo relevant, want het moet een plek van betekenis worden. De herbestemming biedt ook een antwoord op leegkomende religieuze gebouwen. In plaats van een commerciële invulling kiest de stad voor behoud met een maatschappelijke meerwaarde. Hartstikke mooi. Met dit raadsvoorstel maken we van een plek van bezinning, wat het altijd was, een plek van reflectie. Laat het vooral een plek worden waar Rotterdammers zichzelf gaan herkennen. Ik heb er alle vertrouwen in dat de directeur en alle medewerkers dit kunnen. Laat dit raadsvoorstel een eerste stapje zijn, want er moet nog een hoop gebeuren en de stad moet het museum steunen in de volgende stappen om een volwassen museum te worden. Klimaatinstallaties bijvoorbeeld en de 20 tot 40 miljoen, waarover gesproken wordt, moet geen loze belofte zijn, maar een harde garantie. Dat verdient Museum Rotterdam. Voorzitter, een wereld zonder kunst en cultuur is een wereld zonder dromen, zonder vragen en zonder ons. Een stad zonder stadsmuseum is een gevangenis voor de geest. Daarom zullen wij vanavond dit raadsvoorstel steunen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Van der Velden. Hiermee bent u door uw spreektijd heen. Zijn er andere sprekers? Dat is niet het geval. Wethouder Kasmi, het woord is aan u.

De heer KASMI (wethouder): Dank u, voorzitter. Ook hier zal ik proberen kort te zijn, maar allereerst wil ik mijn dank uitspreken namens het hele college voor de brede steun voor dit initiatief. We hebben het museum een tijdje moeten missen inderdaad, maar ik ben ontzettend blij dat we het ook in deze periode weer kunnen gaan opstarten. Dus nogmaals dank voor de brede steun. Ik heb een aantal moties, maar er waren ook nog 2 vragen en 2 opmerkingen van de heer Vonk. Dus ik wil daarmee beginnen. Ik zie dat u net in overleg bent via de voorzitter. Dus allereerst de vraag van gaan we nou ook met dit besluit de grote investeringen aan, die ook in de brief staan genoemd, van 20 tot 40 miljoen. Het antwoord daarop is nee. U gaat nu besluiten over die 4,7 miljoen, die investering, maar het is wel natuurlijk zo, en dat geef ik u mee en dat heb ik ook in de brief inzichtelijk willen maken om daar heel transparant en een eerlijk verhaal te vertellen, de Steigerkerk is op dit moment natuurlijk geen museum. Het gebouw is nog niet helemaal geschikt als museum. Als je daar een volwaardig museum op termijn van zou willen maken, heeft dat natuurlijk wel een investering nodig, ook omdat er iets van achterstallig onderhoud in zit. Maar denk bijvoorbeeld ook aan, waar de heer van der Velde of ja van der Velde aan Reu refereerde, klimaatinstallaties en dat soort dingen. Maar dat is t.z.t., te zijner tijd komt dan natuurlijk een besluit opnieuw aan uw raad wordt het voorgelegd voor de investering. Dus we lopen gewoon een zorgvuldig traject af, zoals we dat altijd doen. Dus ook straks komt er een nieuw besluit wat voorgelegd wordt aan u als raad met een investering daarvoor. Dan kunt u daar voor of tegen stemmen. Dus u stemt nu niet in met die 20, 40 miljoen voor alle duidelijkheid. Dan uw tweede vraag ten aanzien van de kostprijsdekkende huur, hoe zit dat precies en hoe weten we zeker dat we dat terugkrijgen? Honderd procent garantie heb je natuurlijk nooit. Dat geldt voor geen enkele organisatie die kostprijsdekkende huur aan ons betaalt, want er kan altijd iets gebeuren. Maar in principe kunnen we met redelijke zekerheid zeggen dat die via de huur wordt terugbetaald aan ons als gemeente. Zo wordt die kostprijsdekkende huur op basis daarvan natuurlijk berekend in de financiering, in de subsidie en dan stroomt die uiteindelijk terug via de huur richting de gemeente. Misschien om het makkelijker te maken voor u, er ligt ook een motie van DENK die vraagt om iets meer inzicht. Dus ik zal ervoor zorgen dat ik daarin dat meeneem, zodat u dat ook schriftelijk nog eens op uw gemak kunt teruglezen. Dan ben ik inderdaad meteen aanbeland, om dat bruggetje te maken, bij de moties, beginnend bij de laatste motie, ingediend door de heer Akhatab van DENK. Dat is 'Inzicht in structurele lasten en risico's voor verantwoorde besluitvorming'. Die kan ik om die

reden dus ook omarmen en daar zult u ook iets meer informatie hebben over de financiële opbouw. Ik doe het in een andere volgorde. Motie 2 'Samen bouwen aan de Steigerkerk'. Ook die kan ik omarmen. Dus een prima voorstel, lijkt mij. Dan motie 1, ingediend door Leefbaar Rotterdam, over de buitenruimte. Die valt niet in mijn portefeuille, maar ik kan u namens collega Lansink in ieder geval vertellen dat ook deze motie wordt voorzien van een warm positief omarmen vanuit het college. Dank u zeer, voorzitter.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, wethouder Kasmi. Zijn hiermee alle vragen beantwoord? Ik zie een vinger van de heer Vonk.

De heer VONK (cu): Ik had nog gevraagd volgens mij of hij of hij 2 dingen mee kon.

De heer KASMI (wethouder): Excuus. Ik heb uw 2 vragen beantwoord.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Wethouder Kasmi.

De heer KASMI (wethouder): Sorry voorzitter, ik ging net iets te snel. Ik heb 2 vragen, maar u had ook nog 2 opmerkingen. Het is laat. Excuus. Toekomst museum, of dat ook een plek voor rust en bezinning kan zijn. Ik weet niet of u dat ook was, maar iemand anders in de commissie had hier al naar gerefereerd. Toen heb ik ook gezegd: ik zal dat meegeven aan het museum. Het is uiteraard niet aan mij om dat af te dwingen. Het is een museum, zelfstandige organisatie, maar ik ga dit geluid in ieder geval doorgeven. De directeur een beetje kennende, denk ik dat dat wel goed kan. Dat gaat niet met een museum samen, maar een plek van bezinnen, een plek van rust, ik snap wat u vraagt. Dat geef ik mee. Dan de buitenruimte autovrij. Ook dat is niet mijn terrein, maar laat ik het zo zeggen dat ik dat meegeef aan mijn collega Lansink. Er ligt nu sowieso een motie over de buitenruimte en de herinrichting daarvan. Het lijkt me heel logisch, als dat wordt onderzocht, om daarbij te betrekken om te kijken of eventueel bij die herinrichting van buitenruimte het dan ook verstandig is om dat ook autovrij te maken. Dat is wat ik daarover op dit moment kan toezeggen zonder enige verdere beloftes daarover te kunnen maken. Dank u zeer.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, wethouder Kasmi, voor deze beantwoording. Dan sluiten we agendapunt 6.7. Voordat wij dan het agendapunt 6.3 gaan heropenen, heb ik begrepen dat er nog wat gewijzigde moties op 'Het voorstel met betrekking tot het nieuw adviesmodel voor de culturele sector' hier aanwezig zijn. Die zou ik graag willen ontvangen, want dan kan wethouder Kasmi deze meteen appreciëren. Wie kan ik het woord daarover geven? Mijnheer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Twee moties. Eén is 'Borging en positionering van de culturele iconen van Rotterdam'. Daar hebben de heer Coşkun en de heer Vonk ook meegetekend. Het tweede, 'Meer cultuur, minder overhead' heeft een gewijzigd dictum. Het komt erop neer dat we de wethouder vragen om bij elke keuze in het verdere proces van de cultuurtransitie aan te geven wat die verdere stap gaat kosten, zodat we zicht blijven houden op de kosten van een nieuwe organisatie. Dank u wel. Die laatste is overigens getekend door Leefbaar Rotterdam, D66 en ChristenUnie.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Van Dommelen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 7A. Meer cultuur, minder overhead

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 15 december 2025, ter bespreking van agendapunt 5.1;

constaterende dat:

- voor de organisatie, activiteiten en backoffice van de Cultuurhaven jaarlijks € 800.000 beschikbaar is uit de reguliere cultuurbegroting, gefinancierd uit de voormalige RRKC-middelen;
- aanvullend voor de werving, ondersteuning en organisatie van de nieuwe adviescommissie voor meerjarige subsidies een bedrag van € 800.000 totaal nodig is dat binnen de cultuurbegroting moet worden;
- voor de beoogde uitvoeringsorganisatie (Rotterdams Fonds voor Cultuur) jaarlijkse apparaatskosten van circa € 4,225 mln worden geraamd, waarvan € 2,5 mln per jaar niet is gedekt binnen de cultuurbegroting;
- daarnaast voor het investeringsfonds organisatiekosten van € 500.000 per jaar worden voorzien, die evenmin binnen de cultuurbegroting zijn gedekt;

overwegende dat:

- het Blueyard advies tijdens het vorige cultuurplan proces € 900.000 koste;
- de RRKC jaarlijks € 800.000 middelen ter beschikking had voor adviseren;
- het doel van de cultuurtransitie is om het culturele ecosysteem te versterken en meer ruimte te creëren voor makers, publiek en programma;
- iedere euro die naar governance en organisatie gaat, niet kan worden besteed aan productie, exploitatie en publieksbereik;
- het verminderen van organisatiekosten past bij de financiële opgave waar de gemeente voor staat;

verzoekt het college:

- bij de verdere uitwerking van de governance en organisatie rond de Cultuurhaven, de nieuwe adviescommissie, het Rotterdams Fonds voor Cultuur en het investeringsfonds te zoeken naar kostenbesparingen op systeem- en organisatiekosten;
- waar mogelijk varianten voor te leggen, zodat de raad kan kiezen tussen verschillende niveaus van systeem- en organisatiekosten;
- bij iedere keuze die in het kader van de verdere cultuurtransitie aan de raad wordt voorgelegd, inzichtelijk te maken welke extra structurele en incidentele lasten hiermee gemoeid zijn, inclusief de wijze van dekking en de gevolgen voor het verdeelbare cultuurbudget;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.J. van Dommelen, G.F.E. Koster, J.M. Nunnely en T.J. Vonk

Motie 8. Borging en positionering van de culturele iconen van Rotterdam

“De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van agendapunt 5.1;

constaterende dat:

- Rotterdam beschikt over culturele iconen die van groot belang zijn voor het culturele ecosysteem van de stad;
- deze iconen zich onderscheiden door hun maatschappelijke betekenis, publieksbereik, (inter)nationale uitstraling, historie en structurele rol binnen de sector;
- het daarbij gaat om instellingen met een collectiebeherende taak, een wettelijke taak, een podiumkunstfunctie en/of een gebouwbeherende taak met een brede culturele functie;
- deze instellingen vaak langjarige verplichtingen aangaan op het gebied van personeel, programmering en huisvesting;
- in de huidige voorstellen rond de cultuurtransitie nog onvoldoende duidelijkheid bestaat over de bestuurlijke positie en financiële borging van deze instellingen;

overwegende dat:

- cultureel erfgoed en culturele iconen geen tegenstelling vormen tot vernieuwing, maar juist het fundament zijn waarop vernieuwing kan ontstaan;
- instellingen met een structurele rol binnen het culturele ecosysteem gebaat zijn bij meerjarige zekerheid en bestuurlijke duidelijkheid;
- een basisinfrastructuur bijdraagt aan kwaliteit, continuïteit en samenhang in het cultuurbestel;
- de Cultuurhaven een belangrijke rol kan spelen bij het adviseren over de samenstelling en doorontwikkeling van de basisinfrastructuur;
- het wenselijk is dat besluitvorming over de subsidieverlening aan culturele iconen rechtstreeks onder verantwoordelijkheid van het college valt;

verzoekt het college:

- binnen het Rotterdamse cultuurbestel expliciet een basisinfrastructuur te onderscheiden voor de culturele iconen van de stad;
- de subsidieverlening aan deze culturele iconen rechtstreeks onder verantwoordelijkheid van de wethouder en het college te laten vallen en deze niet onder te brengen bij een cultuurfonds of uitvoeringsorganisatie;
- de Cultuurhaven te laten adviseren over de samenstelling, rol en taakstellingen van deze basisinfrastructuur;
- hiermee de culturele iconen van Rotterdam meerjarige duidelijkheid en bestuurlijke borging te bieden;
- de Raad hierin het laatste woord te geven;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.J. van Dommelen, G.F.E. Koster, R.T.J. van der Velden, T.S.J. Coşkun en T.J. Vonk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Ook ik heb een gewijzigde motie. De cultuurbegroting blijft onder druk staan, denk aan het ravijnjaar, zorgkosten die blijven oplopen. Dus ik vraag het college te inventariseren of de onderbesteding op cultuur ingezet kan worden ten behoeve van de toekomstige kosten van de cultuurtransitie. We zien dat we vorig jaar natuurlijk die kaasschaaf hebben moeten toepassen, dus ik zou toch een aangepaste motie willen indienen voor de cultuurtransitie. Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Nunnely heeft de volgende motie ingediend.

Motie 9A. Maximale steun voor de culturele transitie

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van agendapunt 5.1 ‘Het voorstel met betrekking tot het nieuw adviesmodel voor de culturele sector’;

constaterende dat:

- het gemeentelijk cultuurbudget onder druk staat en niet vanzelf meegroeit;
- andere steden actief gebruikmaken van nationale, Europese en private investeringen voor cultuur;
- vaker op de cultuursector wordt bezuinigd, dan geïnvesteerd;

overwegende dat:

- cultuur bijdraagt aan een sterke economie, aantrekkelijk vestigingsklimaat en leefbare stad;
- de cultuurtransitie vraagt om extra investeringen die niet zijn gereserveerd;
- dit in de toekomst geen argument mag zijn om bepaalde zaken niet uit te werken;
- Rotterdam kansen laat liggen als aanvullende financieringsbronnen niet structureel worden benut;
- een ondernemende aanpak nodig is om publieke middelen slim te versterken met externe investeringen;
- de stad verdicht en meer dan ooit behoefte blijft houden aan hoogwaardige culturele voorzieningen;
- extra middelen juist ruimte kunnen creëren voor makers, innovatie en een divers en toegankelijk cultuuraanbod;

verzoekt het college:

- te inventariseren of een mogelijke onderbesteding op cultuur benut kan worden ten behoeve van de toekomstige kosten van de cultuurtransitie;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M. Nunnely

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van het debat.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Zijn er nog meer gewijzigde moties bij dit agendapunt? Dat is niet het geval. Dan kijk ik naar wethouder Kasmi. U heeft nog niets ontvangen.

De heer KASMI (wethouder): Ik kan wel beginnen hoor, want ik ga ervan uit dat de heer Van Dommelen het dictum letterlijk net heeft opgelezen. Daar heb ik in meegeluisterd. Die motie kan ik in ieder geval omarmen. Dat kan ik nu al zeggen. Dat is de motie die gaat over minder overhead. Daar heeft hij het dictum van gelezen. Ik heb daar goed en nauwkeurig naar geluisterd. Volgens mij kan het geen kwaad om die kosten in het lopende proces inzichtelijk te maken. Dus die kan ik omarmen. Daarmee hebben we een beetje tijd gewonnen. De rest van de moties moet ik echt bekijken voordat ik daar iets zinnigs over kan vertellen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Daar heeft u gelijk in, maar ik ga ook nog een beetje tijd winnen. Ik kijk naar mevrouw Nunnely. Uw motie, is dat een gewijzigde motie of juist een nieuwe motie?

Mevrouw NUNNELY (d66): Het is een aangepaste motie, maar ik heb inderdaad een nieuwe titel daaraan gegeven. Kan dat zo? Geen probleem?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dat kan, maar dan weten we hoe we het moeten behandelen. Dus dank u wel daarvoor.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dan wachten we een klein moment totdat de geprinte moties ook hier zijn, zodat de wethouder deze kan appreciëren. Wethouder Kasmi, maak alvast een begin.

De heer KASMI (wethouder): Dank u zeer. Dan heb ik nu de motie voor me. Motie 'Maximale steun voor de culturele transitie' verzoekt het college te investeren of mogelijk

onderbesteding op cultuur benut kan worden ten behoeve van de toekomst van de cultuurtransitie. Voorzitter, u zult begrijpen dat ik als wethouder cultuur deze motie natuurlijk heel sympathiek vind. Tegelijkertijd hebben we als college met elkaar de afspraak gemaakt dat in principe onderbestedingen terugvloeien naar de algemene middelen. Maar ik begrijp ook de inhoud van deze motie, ook kijkend naar wat er op ons afkomt qua transitie en eventuele gepaarde kosten. Ik heb hem eerder in iets andere vorm ontraden. Daarom zeg ik van deze wat mij betreft oordeel raad. Ik heb al het standpunt van het college hierin gegeven, maar u dient hem nog een keer in met andere woorden. Ik laat het aan uw raad. Als u daar echt de wens voor heeft, dat laat ik aan u over. Maar het collegestandpunt kent u.

De VOORZITTER (de heer De Waard): U heeft een vraag van de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Normaal zegt het college altijd: het vloeit terug naar de algemene middelen en ontraden ze moties. Nu laat het college het aan de raad. Dat vind ik ten eerste opmerkelijk. Ten tweede heb ik de vraag is er onderbesteding op cultuur en hoeveel euro dan.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Wethouder Kasmi.

De heer KASMI (wethouder): Volgens mij sprak de motie over een mogelijke onderbesteding, dus daar anticipeer ik op in mijn antwoord. Ik heb al gezegd wij hebben daar afspraken over als raad, dus ik heb al eerder ook een andere motie om die reden ontraden. Nogmaals, ik snap ook dat het volgens mij een iets bredere wens dan alleen van D66. Om die reden zeg ik: uiteindelijk heeft u budgetrecht, laat ik het aan de raad. Maar nogmaals, het collegestandpunt kent u en heb ik ook al gegeven. Dat doe ik bij deze nog een keer.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Ik moet straks stemmen over deze motie en ik wil dan graag weten mogelijke onderbesteding, zegt u, hoe kan ik daarover stemmen? Ik ga niet zelf die onderbesteding allemaal nu zitten opzoeken. Dus ik wil graag van het college weten wat is dan die onderbesteding of de mogelijke onderbesteding. Ik ga dat niet allemaal zitten opzoeken nu als raadslid zo vlak voor de stemming. Ik verwacht van een wethouder cultuur dat hij dat weet. Dus ik zou toch willen verzoeken voordat we tot stemming overgaan dat ik nog hoor wat dat eventueel is.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Wethouder Kasmi.

De heer KASMI (wethouder): Nogmaals, die informatie heb ik nu niet paraat. Deze motie wordt nu ingediend. Ik ken niet de totale begroting van cultuur uit mijn hoofd. Ik weet wel dat het heel vaak voorkomt dat we aan het eind van het jaar een onderbesteding hebben en dat is soms een paar ton, soms is dat iets meer. Dus in die zin is dat helemaal geen gekke gedachte, alleen dat is per jaar verschillend. Ik heb die informatie nu niet. De motie wordt nu ingediend en ik heb hem voorzien van advies.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u voorzitter. Dan vraag ik aan het raadslid Nunnely of zij dan mij kan vertellen wat die mogelijke onderbesteding is. Want ik neem aan dat u daarnaar gekeken heeft.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Ik kan nu niet heel concreet zeggen wat de onderbesteding is. Het enige wat mij zorgen baart, en dat is natuurlijk ook in het debat wat ik aan heb gegeven en ook in commissies, ik wil niet dat we ergens een stagnatie hebben in dit proces. Dus als er onderbesteding is, we hebben de kaasschaaf ook al moeten doen vorig jaar, dat die kosten terugvloeien naar de cultuurtransitie, zodat we geen vertraging kunnen oplopen. Dat is mijn vraag. Wat dat precies is, hoeveel dat is, dat hoor ik ook heel graag. Maar ik wil in ieder geval dat deze transitie op welke manier dan ook niet gestagneerd wordt.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (gl): Voorzitter, ik word een beetje allergisch voor onderbestedingen, die hier lukraak aan van alles besteed worden, want we hebben nog 8,8 miljoen voor Zuidplas nodig, 4,6 voor Blijdorp. Dus onderbesteding, die worden te pas en te onpas aan van alles uitgegeven zonder dat wij daar een ordentelijke P&C cyclus voor hebben. Dus laten we dat alsjeblieft niet gaan doen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw Kockelkoren. Wethouder, wilt u nog?

De heer KASMI (wethouder): Excuus voorzitter. Ik had nog inderdaad 2 moties die alsnog zijn ingediend. 'Meer cultuur, minder overheid'. Die had ik al van advies voorzien. Omarmen was die, motie 7A. Deze had alleen extra ondertekening. Dan heb ik ze nu wel allemaal gehad. Dank u.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, wethouder. Mijnheer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Het zit me toch niet helemaal lekker. Al die jaren wordt door het college gezegd: het vloeit terug naar algemene middelen. Nu op de laatste raadsvergadering bijna van deze periode wordt het ineens oordeel raad. U zegt oordeel raad, terwijl normaal vloeit het terug naar algemene middelen. Nu gaan we op de valreep dat ineens weer veranderen. Ik krijg dan weer zo een déjà vu net zoals met dat vuurwerk showtje, waar we gemeentelijk geld zo de lucht in schieten, wat binnen 10 minuten weg is, dat geld. Dus ik vind deze gang van zaken niet prettig. Vandaar dat ik dan ook hier tegen ga stemmen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mijnheer Van der Velden. Ik heb hier niet per se een vraag in gehoord. Mijnheer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Heel goed, voorzitter, dat u mij daaraan herinnert. Kan de wethouder nog 1 keer toelichten waarom hij het nu niet terugdoet naar de algemene middelen maar aan ons overlaat?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Wethouder Kasmi.

De heer KASMI (wethouder): Ik dacht dat ik vrij duidelijk was in mijn advies, maar kennelijk niet. Dus dan doe ik nog een poging. Ik heb eerder ongeveer dezelfde motie met een beetje dezelfde stukken eerder vanochtend al ontraden. Ik heb ook bij deze gezegd wat de afspraak is die wij hebben als college en dat ik mij aan die afspraak heb te houden. Dat heb ik ook net heel letterlijk gezegd. Dat is mijn advies. Daarna zeg ik: het is uiteindelijk inderdaad, maar zo is het natuurlijk altijd, aan de raad om daar te stemmen hoe ze willen. Maar mijn advies, het advies van het college, is dat wij daar een bestaande afspraak over hebben en dat is waar ik mij aan ga houden.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Klopt, u heeft daar een bestaande afspraak mee met het college. Wat zegt het college dan altijd? Vult u het zelf maar in. Wij ontraden deze motie. Nu is het ineens oordeel raad. Dat vind ik opmerkelijk. Wat moet je daar nou mee? Oordeel raad. Laat ik dit zeggen tegen de gemeenteraad: het raadslid Ruud van der Velden ontraad deze motie.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Ik vind het nogmaals belangrijk dat we in ieder geval kunnen inventariseren om deze kosten extra geld naar cultuur. Dat is in ieder geval waar het mij om gaat of waar het D66 om gaat. Als die mogelijkheid er is, dan hoor ik dat heel graag van de wethouder. Ik zou het jammer vinden als mijn collega's hierop tegen stemmen, want we kunnen extra middelen, of het nou onderbesteding, of wat voor potje of I don't care, goed gebruiken voor deze cultuurtransitie.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw Nunnely. Mijnheer Van der Velden afsluitend.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Afsluitend. Ik ben voor zo veel mogelijk geld naar cultuur, maar wel op een hele duidelijke manier. Dit geld wordt niet besteed direct aan cultuur, maar aan een cultuurtransitie die er allang had moeten zijn. Nu gaan we dus onderbesteding daaraan besteden. Die transitie had er allang moeten zijn. Dat had hier vandaag moeten voorliggen. Dan hadden we daar al lang mee kunnen instemmen. Maar juist omdat de wethouder daar jarenlang over doet, wilt u nu extra geld. Laat maar zitten.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mijnheer Van der Velden. Hierbij zijn we aan het eind gekomen. Dit ging over gewijzigde moties, laten we dat nog concluderen. Dus de gewijzigde moties, die zijn inderdaad ingediend, die zijn geapprecieerd. Dan kunnen we nu inderdaad verder.

6.3 *Het herziene voorstel tot vaststelling van de Eindejaarsbrief 2025. – Vervolg*

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dan gaan we agendapunt 6.3 heropenen en dat is Het herziene voorstel tot vaststelling van de Eindejaarsbrief 2025. Daarbij geef ik graag het woord aan de heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Dank voorzitter en dank ook aan de raadsleden voor de coulance dat ik toch het juiste amendement kon uitprinten, voorzitter. Allereerst wil ik toch een opmerking plaatsen. We hebben de beantwoording van het afdoeningsvoorstel gekregen. Ik verwacht van het college dat wanneer een afdoende voorstel naar de raad komt, dat het beter is dan wat er nu staat. Ik ga inhoudelijk graag nog een keertje met de wethouder hierover in gesprek, niet nu, maar ik ben wel ernstig teleurgesteld over de manier hoe wij als raadsleden antwoorden krijgen van het college. Dan voorzitter we hebben een amendement 'Eerst duidelijkheid, dan afspraken' en wij vragen om besluit 5 te laten vervallen. Ik geef daar graag een kleine toelichting op. Want vooruitlopend op de jaarstukken van 2025, wordt er gevraagd om een bestemmingsreserve te vormen van maximaal 3,6 miljoen ten behoeve van de aanpak overlastgevers, zoals we dat net hebben besproken. Onze fracties, die constateren dus dat met het voorliggende besluit een voorschot wordt genomen op de bestemming van nog niet gerealiseerde middelen. Hoewel de Verordening financiën 2021 de mogelijkheid biedt om reserves te vormen, dient dit te geschieden op basis van voldragen plannen van een vastgestelde onderbesteding en/of staand beleid. Dit is hier niet het geval, dus dit vinden wij zeer onwenselijk. Dan hebben we dus dit amendement en het rust daar op 3 pijlers. Dat is 1 er is dus geen vastgestelde onderbesteding, want op het moment van besluitvorming van

vandaag is er geen sprake van de vastgestelde resterende middelen, hebben we niet. De omvang, aard en oorzaak van de eventuele onderbesteding zijn niet gespecificeerd en kunnen pas definitief worden vastgesteld bij de behandeling van de jaarstukken 2025, vertel ik ook mijn collega raadsleden. Twee, onjuist gebruik van het instrument eindejaarsbrief, want de eindejaarsbrief is bedoeld om onrechtmatigheden te voorkomen en niet als vervanger van besluitvorming bij de jaarrekening of via een afzonderlijk raadsvoorstel. Het vooruitlopend bestemmen van middelen via dit instrument schuurt echt met de systematiek van de financiële cyclus. Drie, een precedentwerking, wat ook mijn collega Segers-Hoogendoorn hier al vaker heeft aangegeven. Want door in te stemmen met de voorwaardelijke vormen van bestemmingsreserve zonder vastgestelde onderbesteding en zonder inhoudelijk besluit, ontstaat een precedent waarbij de raad feitelijk vooraf middelen vastlegt zonder beleid. Dit verzwakt de rol van de raad bij de jaarstukken en kan leiden tot een uitholling van het budgetrecht en heeft invloed op ons financieel beheer. Gelet ook nog op de brief met aanvullende investeringen, die we gisteren of vanochtend hebben gekregen, met een gelijk duidend doel is bovendien sprake van onduidelijke en halve stapeling van middelen voor de vastgestelde integrale aanpak. We stellen daarom voor om dit besluitpunt te schrappen uit de eindejaarsbrief en de reguliere weg van de eerste begrotingswijziging 2026 te volgen. Dat is de tekst van het amendement. U krijgt hem zo meteen nog op je bord.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Biljoen. Hiermee is de fractie van GroenLinks door hun spreektijd heen in dit tweeminutendebat.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Biljoen heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement A. Eerst duidelijkheid, dan afspraken

“De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 6.3 Het herziene voorstel tot vaststelling van de Eindejaarsbrief 2025.

Besluit het herzien raadsvoorstel en ontwerpbesluit Eindejaarsbrief 2025 als volgt te wijzigen:
Besluit 5 komt te vervallen.

Toelichting:

Met besluitpunt 5 wordt voorgesteld om, vooruitlopend op de jaarstukken 2025, een bestemmingsreserve te vormen van maximaal € 3,6 miljoen ten behoeve van de aanpak overlastgevers, uit eventuele onderbesteding binnen het programma Zorg, welzijn en wijkteams. Onze fracties constateren dat met het voorliggende besluit een voorschot wordt genomen op de bestemming van nog niet gerealiseerde middelen. Hoewel de Verordening Financiën 2021 de mogelijkheid biedt om reserves te vormen, dient dit te geschieden op basis van voldragen plannen en een vastgestelde onderbesteding en/of staand beleid. Dit vinden wij dus zeer onwenselijk.

De onderbouwing voor dit amendement rust op drie pijlers:

1. Geen vast gestelde onderbesteding

Op het moment van besluitvorming is nog geen sprake van vastgestelde resterende middelen. De omvang, aard en oorzaak van de eventuele onderbesteding zijn niet gespecificeerd en kunnen pas definitief worden vastgesteld bij de behandeling van de jaarstukken 2025.

2. Onjuist gebruik van het instrument Eindejaarsbrief

De Eindejaarsbrief is bedoeld om onrechtmatigheden te voorkomen en niet als vervanging van besluitvorming bij de jaarrekening of via een afzonderlijk raadsvoorstel. Het

vooruitlopend bestemmen van middelen via dit instrument schuurt met de systematiek van de financiële cyclus.

3. Precedentwerking voor toekomstige besluitvorming

Door in te stemmen met het voorwaardelijk vormen van bestemmingsreserves zonder vastgestelde onderbesteding en zonder inhoudelijk besluit, ontstaat een precedent waarbij de raad feitelijk vooraf middelen vastlegt zonder beleid. Dit verzwakt de rol van de raad bij de jaarstukken en kan leiden tot uitholling van het budgetrecht en heeft invloed op ons financieel beheer.

Gelet op de gestuurde brief [25bb009530] over aanvullende investeringen met een gelijklopend doel, is bovendien sprake van een onduidelijke én halve stapeling van middelen voor de vastgestelde integrale aanpak. Wij stellen daarom voor om dit besluitpunt te schrappen uit de eindejaarsbrief en de reguliere weg van de eerste begrotingswijziging 2026 te volgen.

w.g. M.H. Biljoen, J.M. de Bruijn, A. Kockelkoren, R.T.J. van der Velden, T.S.J. Coşkun, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en P.J.H.D. Verkoelen

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Termijn graag. Ik zal het kort houden. Wat mij betreft is de vraag vanuit welk handelingsperspectief handel je. Handel je vanuit de begrotingsnormen, zoals de heer Biljoen zegt, of vanuit de morele verantwoordelijkheid, omdat je zegt: we zien de overlast? Bij BOFV heb ik ook gezegd: past de norm bij de realiteit? Nee. De realiteit houdt zich niet aan de P&C cyclus en wethouder Buijt heeft het net ook aangegeven. Het voorbeeld van de wijk was volgens mij door de heer Balcha gegeven. Wat er nu gebeurt, is het college zegt bij voorbaat: we doen er een tandje bovenop met die overlast, we gaan van de vierde naar de vijfde versnelling. Dit is de financiële impact. Die maken we apart inzichtelijk middels een bestemmingsreserve. Inderdaad, we hebben het over de eindejaarsbrief. Die gaat over onrechtmatigheden. Het is inderdaad de vraag hebben we het hier over een onrechtmatigheid, omdat je zegt: we handelen vanuit het handelingsperspectief dat we iets zien dat urgent is. Dus vanuit onze fractie zeg ik: we waarderen het financiële inzicht dat gezet wordt. We steunen inderdaad dat u naar de urgentie wil handelen. Het zal inderdaad niet de schoonheidsprijs verdienen, deze methode. U zegt Verordening financiën, in de brief van Buijt was dat ook zo, van dat het een intensivering was op bestaand beleid, dus volgens wat u zojuist zei, dan zou dat dus wel kunnen volgens Verordening financiën. Maar we moeten misschien nog een keertje kijken of het verder afgekaderd moet worden hoe je met dit soort situaties omgaat. Dank u.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Roskam. De heer Biljoen, u heeft een interruptie, maar u heeft geen spreektijd meer. Dat was mijn conclusie. Maar u heeft nog wel verdere spreektijd, dus ik gun u een opmerking. Dat is aardig. Ik liet wel die stilte vallen. Maar de heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Dank voorzitter voor uw coulance. Aan de heer Roskam, we hebben een nieuwe brief gekregen. In deze nieuwe brief staat er echt nieuw beleid, nieuwe aanpak. Ik heb het niet over staand beleid, nieuwe aanpak. U kunt ook de motie lezen, daarin staat het BB nummer. Nieuwe aanpak, dat is nieuw beleid.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Biljoen. Mijnheer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Ik had volgens mij nog een brief van gisteren gelezen, dus dan weet ik niet of er weer een brief overheen is gekomen. Maar als je die kan delen, dan graag.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Roskam. Ik heb ook nog de heer Balcha op mijn lijstje staan.

De heer BALCHA (d66): Dank u wel, voorzitter. Ik zal nog een keer oplezen wat ik tijdens het raadsdebat heb gezegd over de financiën, omdat daar toen niet heel erg op is ingegaan. We hebben tijdens het raadsdebat wel aangegeven dat we de urgentie zien, maar de methode die hier is gekozen, ook in de woorden van GroenLinks, verdienen niet de schoonheidsprijs. Wat hier gebeurt, is wel afwijkend van de P&C cyclus. Ik heb daar nog een aantal vragen over. Wanneer zou dit dan de volgende keer wel of niet mogen? Wij maken ons echt zorgen over die precedentwerking. Kan de wethouder deze zorgen wegnemen? Kan hij ook toelichten waarom specifiek voor deze route is gekozen? Waren er echt geen betere opties? Waarom niet eerder bij de begroting? Waarom niet eerst een behandeling in de commissie? Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Balcha. Ik kijk raad in. Mijnheer Vonk.

De heer VONK (cu): Dank u wel, voorzitter. Ik onderschrijf volledig het betoog van GroenLinks. De manier waarop we het nu willen gaan regelen klopt niet. Het is niet alleen dat het niet de schoonheidsprijs verdient, het is een procedure die niet kan. Dat je ook een reserve wil creëren op basis van verwachte onderbesteding, dat gaat natuurlijk wel heel erg ver. Daar heb ik nog 1 vraag over. Want als de wethouder dan beantwoordt de vraag van waar komt dat dan vandaan, dan zegt hij onder andere het terugvorderingsresultaat op verleende subsidies in voorgaande jaren bij maatschappelijke opvang. Klopt het dat dat precies het bedrag is waar we in de begroting over gedebatteerd hebben, waar zelfs een motie over is ingediend en waarbij het college toen heeft gezegd: dat geld gaat naar de algemene middelen want het is al als baat opgenomen? Dus het kan helemaal niet eens een verwachte onderbesteding zijn, het is namelijk al als baat opgenomen. Klopt het dat we het over dat bedrag hebben en wat hier dus staat onjuist is?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Vonk. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw VAN GRONINGEN (vvd): Voorzitter, dank u wel. Allereerst kan ik u meegeven dat de Rotterdamse VVD kan instemmen met deze eindejaarsbrief, dat hebben we ook in de commissie BOFV aangegeven, want het zijn logische en noodzakelijke bijstellingen om in de toekomst onrechtmatigheden te voorkomen. Tijdens diezelfde behandeling hebben we uiteraard wel aangegeven dat we het proces rondom die financiering van de aanpak van overlastgevers, dat we dat niet de schoonheidsprijs vinden verdienen. Want we besluiten nu al over een eventuele onderbesteding in het sociale domein dat naar deze reserve wordt geschoven, terwijl de inhoudelijke aanpak inderdaad nog niet was besproken. Daar hebben we het ook uitgebreid over gehad vandaag. Tegelijkertijd zien wij wel dat het probleem heel erg urgent is en dat we dus niet willen wachten tot de volgende P&C cyclus. We hebben nog wel een paar vragen om dit echt heel helder te krijgen vanavond. Allereerst horen we graag van de wethouder of er zicht is op onderbestedingen. Want u zegt mogelijke onderbesteding in uw brief, maar het zou fijn zijn als we weten of die er ook echt gaan zijn en of er dan een programma is waar dit met zekerheid wordt verwacht. Wat gebeurt er met de aanpak als we hier nu vanavond niet mee doorgaan, dus instemmen met die eindejaarsbrief? Klopt het dat de 4,1 miljoen, waar in de andere brief naar verwezen wordt, slechts een reservering betreft? Ik denk ook dat dat belangrijk is om helder te hebben. Voorzitter, wat ons betreft is het glashelder. Het is zaak om juist nu vooruit te kijken en te zorgen dat we enerzijds een solide en verantwoorde begroting neerleggen, maar anderzijds wel echt snel werk maken van die

aanpak van overlast. Dus in die zin, hoewel het niet zo mooi in elkaar zit, zijn we wel van mening dat dit de weg voorwaarts is en zullen we dat ook steunen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw Van Groningen. Andere sprekers? De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Nog een puntje. Ik heb net de app gelezen. Inderdaad in de brief van het investeringsvoorstel, daar staat nieuw, maar in de brief van de wethouder zorg, daar stond wel bestaand. Ik zal hem nog opzoeken.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Roskam. Weet elkaar sowieso te vinden per app wellicht. Andere sprekers? De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik zal het kort houden, voorzitter, want mijn financiële kennis is niet dusdanig optimaal als die van de heer Biljoen en zeker niet als die van de heer Roskam, maar ik heb me toch ook wel proberen in te lezen in die materie. De conclusie is, is dat je soms wordt ingehaald door de financiële werkelijkheid. Als je vraagt aan de Rotterdammer wat zijn jullie aan doen, willen jullie die mensen helpen? Dan zegt iedereen ja en dat willen we volgens mij ook. Als ik de brief van wethouder Van Rij lees over die 3,6 miljoen, dan is dat gewoon volgens de regels. Ik kan het nog een keer als checkvraag stellen, maar dan kan dat en zou je, als je nu niets doet, heel dat plan moeten uitstellen een maand of 6, 7, als ik het goed begrijp. Dus dan zou ik heel pragmatisch kiezen voor het voorstel wat nu ligt, is mijn conclusie. Dan stel ik de vraag klopt die conclusie.

De VOORZITTER (de heer De Waard): dank u wel, heer Soytekin. Andere sprekers? Dat is niet het geval. Wethouder Buijt, geef ik het woord aan u.

De heer BUIJT (wethouder): Er zijn ook weer wat vragen op mijn portefeuille gesteld, een aantal ook al in het debat hiervoor met elkaar besproken. Nog 1 keer probeer ik 2 dingen duidelijk te maken. We hebben hiervoor gekozen niet uit luxe, maar omdat het water ons over de schoenen liep. We dachten echt we moeten hier nu een punt maken. Inderdaad, het is niet volgens de gebruikelijke P&C cyclus. Die afweging hebben we gemaakt. Ik heb hem ook binnen mijn eigen portefeuille proberen op te lossen. Het was op basis van een aantal signalen, de vragen van mevrouw Van Groningen, dat die begroting van 1 miljard van mij, daar wordt wel op een paar onderdelen een duidelijke onderbesteding verwacht. Ik kan daar op dit moment nog niet precies in zijn en het is ook echt niet zeker. Dus ik heb ook de disclaimer mocht het dadelijk blijken bij de eindafrekening dat het niet zo is, dan zullen we ook binnen de portefeuille zorg daar moeten gaan zoeken. Maar ik heb dus echt reden om aan te nemen dat dit verantwoord is. Dus dat is wel wat ik u wil zeggen. Andere mensen vroegen, mijnheer Soytekin zei het op het einde, het zou inderdaad betekenen dat we dan nog 6 maanden moeten wachten. Ik vind dat we dat niet waar kunnen maken naar de stad. We zijn nu al bezig met mensen werven. We zijn nu al bezig met die persoonsgebonden aanpak in kaart te brengen. We proberen mensen in de zorg te verlijmen. We hebben nu al de eerste plekken dadelijk waar we die mensen naartoe gaan begeleiden. Dus dat is waar we voor gekozen hebben. Ik ben het met iedereen eens dat dit geen precedentwerking mag scheppen, maar ik hoop wel dat u met mij ervan overtuigd bent dat dit echt een uitzondering op de regel waard is. De problemen van die mensen, die zijn immens. We kunnen nu niet naar de stad verwijzen, naar de P&C cyclus. Ik wil dat nogmaals benadrukken en ik hoop ook op uw begrip daarvoor. Dat is wat ik van mijn portefeuille daarover te zeggen heb. We hebben deze keuze niet uit luxe gemaakt, maar uit noodzaak gemaakt.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, wethouder Buijt. Mevrouw Verkoelen, voor de zekerheid, ik heb u zien staan, maar u gaat weer zitten.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Ik heb er 1 vraag over. Waarom het niet netjes aan ons voorleggen met een plan en alles? Wij moeten in een eindejaarsbrief zelf bijna deskundig zijn om erachter te komen in 2 brieven dat er geld gemaakt wordt. Ik vind dat echt not done. Dat is serieus ons een beetje lopen beduvelen als raad. Daar houd ik niet van. Had het netjes op papier gezet, had het voorgelegd. Dan hadden we het er met zijn allen over kunnen hebben.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank mevrouw Verkoelen. Hiermee bent u door uw spreektijd heen. Wethouder Buijt.

De heer BUIJT (wethouder): Ik neem ernstig afstand van de woorden beduvelen. We zijn hier naar eer en geweten bezig om de problemen van de stad op te lossen. Daar kunnen wij richtingen voor kiezen waar u het niet mee eens bent, maar we zijn hier niet de boel aan het beduvelen. Ik wil dat echt markeren.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, wethouder Buijt. Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): De wethouder zegt: ik heb mijn best gedaan om dit binnen mijn eigen budget op te lossen, maar we hebben dus gisteren die brief gehad waar die 4,1 miljoen gekoppeld aan deze aanpak, dat is een investering en valt niet binnen het budget van Zorg en welzijn. Dus dan gaat het om 7,7 miljoen. Het klinkt als, en ik hoop dat de wethouder dit kan ontkrachten, je wil een ziekenhuis, maar je koopt alleen je personeel, je bedden, je materiaal en vervolgens heb je niet het pand om je mensen in te verzorgen. Dit is niet hoe we werken.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Wethouder Buijt.

De heer BUIJT (wethouder): Dit is echt niet conform hoe het is. Nogmaals, dat is niet een verwijt aan u, maar ik probeer duidelijk te maken wat we hier voor ogen hebben. We hebben nu die 3,6 miljoen om nu op korte termijn die plekken te realiseren, BTO plekken. We willen op langere termijn een vaste locatie hebben, een pand hebben, waar we in investeren, waar we deze mensen een permanente plek gaan geven. Dus nu is het een soort tijdelijke noodoplossing. Die keuze, daar maken we nu niet een beslissing over. We stemmen daar nu niet over. Wij maken de reservering in de erfpachtbaten van 4,1 miljoen, dat we daar een pand voor gaan zoeken. Het is vervolgens aan het volgende college om te bepalen of ze met deze inzet door willen gaan. Als dat pand dan gevonden is, ligt er een investeringsvoorstel aan de volgende raad voor, bij het volgende college. Dus het is niet een koppeling. We beginnen nu, omdat we nu met die persoonsgerichte aanpak. We hebben nu niet ineens een pand klaar en beschikbaar. Dus die investering is niet iets wat we nu al erdoor duwen. Dat is ook conform. Je geeft in een brief aan welke investeringsplannen zijn er en dit is daar een plan van, wat, afhankelijk van hoe het dadelijk gaat, ook daadwerkelijk wel of geen werkelijkheid wordt. Dat wil ik graag over die 4,1 miljoen zeggen, voorzitter.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, wethouder Buijt. Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, we zien een wethouder die op de portefeuille een bepaalde urgentie overbrengt hier aan ons. Dat is ook zijn goed recht. Dat is zijn werk, zou ik willen zeggen. Dus prima dat hij dat doet. Hij voelt die urgentie, hij heeft daar middelen voor nodig. Maar ik heb de vraag over het precedent aan de wethouder financiën, want we scheppen hier wel degelijk een precedent. Het is in principe een vrijbrief om ieder jaar in de eindejaarsbrief op de achterkant van een bierviltje, want daar heeft mevrouw Verkoelen gelijk in. Het gaat niet over de inhoud van het voorstel, het gaat over de manier waarop we het doen. Dat is het precedent waar wij hiervoor waarschuwen en daar wil ik graag de wethouder financiën over horen.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mijnheer Segers Hoogendoorn. Dan kijk ik op de klok, want u heeft letterlijk nog 1 seconde over zo meteen. Dus mocht u nog iets willen zeggen, doe dat dan snel. Volgens mij was wethouder Buijt inderdaad klaar. Geef ik graag het woord aan wethouder Van Rij.

De heer VAN RIJ (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, tijdens de commissie hebben we uitgebreid gesproken ook over wat er hier gebeurd. Ik heb vervolgens, na het gesprek met mijnheer Biljoen, u beloofd uit te zoeken waar in de verordening staat waarmee dit mogelijk was om dit in de eindejaarsbrief te verwerken. Zo ligt dat hier. Mijnheer Segers, die heeft vorige keer ook al aangegeven: geeft dat dan precedentwerking? Ik heb de vorige keer al uitgelegd dat dat niet zo is, maar er zit wel een maar achter. Want wat ik wel zie, is dat we hier wel interpretatieverschillen kunnen hebben over hoe we die verordening lezen. Dat is niet goed. Wat ik u dus ook wil voorstellen, is, behalve de besluitvorming waar we het vanavond over hebben, om goed naar die verordening weer te kijken om te kijken of dit voldoet aan hetgeen wat u als raad verwacht en wat wij aan de kant van het college verwachten. Daar zit kennelijk een interpretatieverschil in en daar is nu in ieder geval door het college een voorstel op neergelegd. Ik vind het heel vervelend dat we die discussie hier nu met elkaar moeten voeren, maar ik vind het wel belangrijk dat we voor in ieder geval een volgende raad dat gesprek hebben gehad, in de COR of op een andere plek, om daarnaar te kijken dat dit soort, ik wil niet eens zeggen misverstanden, maar interpretatieverschillen kunnen ontstaan. Ik denk dat dat niet goed is en ik denk dat we dat ook met elkaar wat dat betreft moeten repareren. Laat het niet los voor dit voorstel, want volgens hetgeen wat wij gedaan hebben, is dit kloppend. Het is rechtmatig. Dat heeft u ook aangegeven, of ik dat zou willen checken. Dat heb ik ook gedaan. Het is een rechtmatig voorstel wat we doen. Daarmee zeg ik dus ook: als dat zou leiden tot een precedentwerking, een precedentwerking zal gaan op een bepaalde uitspraak. Die uitspraak gaat u doen vanavond als raad door in te stemmen of niet. Daarom zeg ik ook: als u denkt dat daar een gevolg uit zou kunnen komen, dan wil ik graag met u in gesprek gaan om te kijken in hoeverre de verordening misschien daarop aangepast zou moeten worden.

De VOORZITTER (de heer De Waard): U heeft een interruptie van de heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dat is een leuk voorstel hoor, maar dat is daarna en dan is het voorstel er al doorheen. Dat werkt toch zo niet in een democratie? Het voorstel is er dan doorheen en daarna gaan we eens een keer met elkaar een beetje bomen over een interpretatieverschil van een verordening die volgens mij volstrekt helder is.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Wethouder Van Rij.

De heer VAN RIJ (wethouder): Zo kijkt u daarnaar. Maar als het voor u helder is, dan is het voor ons ook helder. Dan klopt het voorstel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u. Kunt u die laatste 2 zinnen nog een keer herhalen? Want ik begreep het niet helemaal. Ik ben niet verkouden, dus ik hoor het wel, maar ik begreep het niet helemaal.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Wethouder Van Rij.

De heer VAN RIJ (wethouder): Misschien moet u ze zien ook in relatie met de eerdere zinnen die ik zei. Er zijn dus kennelijk verschillende manieren waarop je dat kunt interpreteren en dat is ook wat ik aangegeven heb. Volgens de verordening klopt het wat wij gedaan hebben. Als u het anders leest, die verordening, en er een andere interpretatie op heeft, dan zeg ik: dan is er

misschien wel iets in die verordening wat scherper moet worden gesteld. Dat is wat ik gezegd heb. Tot nu toe hebben wij de verordening toegepast zoals die geschreven is. We hebben laten checken of dat klopt. We hebben het vervolgens ook naast de BBV regels gehouden. Dat klopt ook. Wij gaan er ook van uit dat er geen onrechtmatigheid hier is, want anders hadden we u het voorstel niet gedaan. Voorzitter, er was ook nog een vraag over de relatie met 4.1. Er is inderdaad een aanvraag ook gedaan voor de investeringsmogelijkheden vanuit het programma van mijnheer Buijt. Dat is volgens de regels. Wij hebben met elkaar vastgesteld bij de tweede herziening dat we een aflossing hebben gedaan op de RIM. Dat was bij elkaar 30 miljoen, 25 miljoen in de Eneco gelden en 4 miljoen op de erfpachtgeldten. Daar ligt bij u een voorstel om daar in het volgend jaar een besluit over te nemen. Die relatie is er inderdaad, maar mijnheer Buijt heeft er ook over gesproken inderdaad waar dat geld dan mogelijk voor gebruikt gaat worden. Die aanvraag heeft hij gedaan. Die is beoordeeld en die ligt nu ter beoordeling bij u. Het zal u dan ook niet verbazen dat wij bij ons voorstel blijven en zeggen: die 3.6 die wij nodig hebben, althans die de portefeuille van mijnheer Buijt binnen het programma nodig heeft, die gaan we inderdaad nog steeds als voorstel voor bestemmingsreserve aan u door laten gaan. Als u wil besluiten om dat niet te doen, dan heeft u daarvoor nu een amendement ingediend. Maar dat ontraad ik, want dan had ik het ook niet in het voorstel gezet.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, wethouder Van Rij. Ik zie een vinger en een papiertje in handen van mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter, in mijn eerste termijn, dus een veegronde, heb ik vragen gesteld waar ik geen 1 antwoord op krijg. De eerste vraag was, en dat geldt voor beide, maar ik zal ze herhalen, waarom is het bij de begroting 2026 niet al aan bod gekomen? Dat had best vooruitlopend gekund. Dat had dat al bedacht kunnen worden. De vraag is waarom moet de raad dat nu halsoverkop zo doen? Hoe zit dat? We kunnen interpretatieverschillen hebben wat we willen, is dit nou in de geest van de bedoeling zoals we dat zouden moeten doen met elkaar? Achterkant bierviltje, noem ik nog maar een keer. Ik heb de laatste vraag dan, en dat geldt voor beide, diezelfde vraag heb ik over de 16 decemberbrief ook. Ik vroeg als allerlaatste vraag, over hoeveel geld gaat het nu in totaal in de aanpak straatoverlast stoppen? Hoeveel geld gaan we daar nu in totaal in stoppen?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, mevrouw Verkoelen. Dan kijk ik rond, want we zijn nu begonnen klaarblijkelijk aan de veegronde inderdaad. Dus we gaan alle vragen verzamelen. Ik zie de heer Vonk staan.

De heer VONK (cu): Ik had een vraag gesteld over dat terugvorderingsresultaat op verleende subsidies in voorgaande jaren bij maatschappelijke opvang. Ik vroeg me af wat voor geld dat precies is. We hebben namelijk in de begroting best lang gediscussieerd over een bedrag wat al aan algemene middelen is toegerekend in de begroting. Hebben we het nu over hetzelfde?

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Vonk. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, ik heb een amendement ingediend met 3 punten. Ik zou graag, vraag aan de wethouder, een appreciatie willen hebben op die drie 3 punten, waarom die 3 wordt afgewezen. Dus niet we gaan het doen omdat wij het willen doen, maar op basis van die 3 punten die wij hier hebben opgeschreven, zodat ook de collega's van D66, want die wachten ook op dat antwoord, een goede afweging kunnen maken of dit wel verstandig is, of ze deze precedentwerking moeten gaan toestaan. Daarnaast nog een heel klein iets, voorzitter. Ik krijg wel erfpachtbaten vibes van het begin van de periode. Toen hebben we ook iets gedaan, althans heeft de coalitie ook iets gedaan, dat we ook moesten repareren. Nu krijgen we ook weer iets en dat moeten we ook weer gaan repareren. Ik zou zeggen: stem verstandig. Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Biljoen. De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Nog 1 vraag, want ik zit inderdaad dat aanvullend investeringsvoorstel te nemen. Maar niemand heeft, neem ik aan, moeite dus met de investering die gevraagd wordt voor de voedselbank Rotterdam? Want daar begint niemand over, maar dat zit ook in die brief.

De VOORZITTER (de heer De Waard): De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, deze brief staat nog op de pv van 15 januari, dus we gaan hier volgend jaar over praten.

De VOORZITTER (de heer De Waard): We waren bezig inderdaad met de veegronde. Als er verder geen vragen zijn blijven liggen.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Een puntje van orde, want nou wordt er gesuggereerd alsof wij de hele 16. We halen juist exact dat punt eruit wat ook in die brief van 19 november. Daar zat de kruisbestuiving. Dat was de reden, mijnheer Roskam, waarom we het noemden en niet de rest wat erin staat, want dat komt wel in januari. Maar het gaat juist over die kruisbestuiving. Daarvan snapten wij niet meer hoe kan dat nou 19 november en dan 16 december zien we er weer een bedrag. Dat heeft met elkaar verband. Niet die voedselbank.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Het is een tweeminutendebat. Ik wil u daarop wijzen. We hebben de veegronde gehad, dus ik stel voor dat we nu doorgaan naar de wethouders voor de veegvragen. Wethouder Buijt.

De heer BUIJT (wethouder): Allereerst de vraag van mevrouw Verkoelen. Waarom is het niet bij de begroting gedaan? In het vorige debat heb ik dat toegelicht, dat ik zei: we hebben de urgentie gevoeld. Je gaat met heel veel partijen in overleg, politie, zorgpartijen, OM. We waren in die begroting, op een gegeven moment sluiten die boeken. Wij waren toen nog ver verwijderd van een breed gedragen plan wat we ook met veel vertrouwen kunnen lanceren. Dat is de reden geweest waarom we gezegd hebben: we kunnen het helaas niet in de begroting doen. Maar we vinden het wel dermate urgent dat we ook niet tot mei willen wachten en daarom hebben we dus deze constructie. Dat is het antwoord op de vraag waarom niet in de begroting. U vraagt: hoeveel geld gaat er nu precies met dit plan? Dat is 3,6 miljoen. Daar wordt een bestemmingsreserve voor aangemaakt vanuit mijn portefeuille. Die 4,1 miljoen is een investering die mogelijk het volgend college en de volgende raad gaan toewijzen als we met dit plan verder gaan, dat er dus ook echt een pand komt waar we langdurig en duurzaam deze groep gaan opvangen. Dus het gaat echt om 3,6 miljoen. De vraag van mijnheer Vonk. Volgens mij is dat niet helemaal hetzelfde. We verwachten een onderbesteding, ik heb een aantal dingen genoemd, bij de wijkteams met terugvorderingen, die door niet-geleverde diensten kunnen zijn, maatschappelijke opvang, waar altijd een aantal subsidies niet geïnd kunnen worden. Op PGB Wmo ziet het ernaar uit dat we een onderbesteding krijgen. Dat samen geven mij dus dat vertrouwen dat dat lukt. Het is niet 1 op 1 hetzelfde, want dit gaat weer over de subsidie van '25, waarvan we de laatste jaren geleerd hebben dat we daar doorgaans een terugvordering op hebben. Daar anticiperen we nu ook een beetje op, ook al weten we dat niet 100 procent zeker, maar de ervaring van de laatste jaren leert dat wel. In andere gevallen voeren we ze terug naar de algemene middelen. Ik zou ook aan de andere kant flauw kunnen zeggen: laten we onze zegeningen tellen. Want als we deze bestemmingreserve daar niet voor gebruikt hadden. Nu kunnen we het echt voor zorg gebruiken en anders had het naar de algemene middelen gevloeid. Dus het heeft ook nog een klein bijkomend voordeeleeffect.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Mijnheer Vonk.

De heer VONK (cu): Als toelichting. U heeft in de begroting gezegd: we anticiperen alvast op het feit dat deze contractanten hun geld niet op gaan maken. Dat gaat naar de algemene middelen. Toen is er een motie ingediend, die heeft gezegd: doe dat niet, behoud dat nou voor de maatschappelijke opvang, want er gaan intensiveringen komen. Toen heeft u gezegd: het zal en moet naar de algemene middelen. Dat is toen besloten. Dus dat geld heeft u al aan de algemene middelen toegekend.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, heer Vonk. U bent nu door uw spreektijd heen. Wethouder Buijt.

De heer BUIJT (wethouder): Wij verschillen daar echt van mening over. Dit is echt een onderbesteding voor '25. Waar wij het over gehad hebben, is volgens mij over de afgelopen jaren daarvoor. Ik kan me niet voor de geest halen dat het zo letterlijk was. In ieder geval is het niet alleen dit, want gemiddeld gaat het over 1,5, 2 miljoen volgens mij wat we terugvorderen. Die andere bedragen bij elkaar opgeteld kom ik nu ongeveer, maar nogmaals, er kan ook nog ergens in tegenvaller zitten, maar op dit moment is het ook nog niet eens daarvan echt afhankelijk. Dus dit is wat ik erover kan zeggen. Dat zijn de vragen die in de veegronde aan mij gesteld zijn.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, wethouder Buijt. Wethouder Van Rij.

De heer VAN RIJ (wethouder): Voorzitter, mevrouw Verkoelen had een vraag over wat is dit nou in de geest van. Zo hebben wij dat inderdaad geïnterpreteerd, dat dit in de geest is van de verordening zoals wij die hebben benaderd. Dat is dat interpretatieverschil. Daar heb ik het met u over gehad. U gaf ook nog iets met een bierviltje, maar ik weet het niet. Ik drink niet, dus ik kan u daar niets over vertellen. Mijnheer Biljoen, u wilde graag dat ik nog op de 3 punten inging. Ik heb ze nogmaals voor u gelezen. Punt 1 geen vastgestelde onderbesteding, daar heeft mijnheer Buijt uitgebreid uitleg over gegeven, hoe hij daarmee omgaat en hoe wij daarnaar kijken. Punt 2 onjuist gebruik van instrument eindejaarsbrief, dat is dat interpretatieverschil waar ik het met u over gehad heb. Dat heb ik toegelicht. Wij zien dat niet als onjuist gebruik. Het valt binnen de verordening die wij kennen. Artikel 7.6 geeft die ruimte. Dan de laatste, die precedentwerking, daar heb ik van gezegd: ik zie daar op de manier waarop u het interpreteert inderdaad dat dat een precedentwerking zou kunnen zijn. Daar heb ik ook aangeboden om alstublieft met elkaar te kijken of er dan andere tekst zou moeten worden gebruikt in die verordening of iets zou moeten worden toegevoegd in die verordening waardoor je dit interpretatieverschil niet met elkaar hebt. Dat ben ik met u eens, want ik vind het ook vervelend. Ik had liever ook dit debat niet op deze manier gevoerd. Maar wij staan wel achter het voorstel wat we hier met elkaar hebben gedaan.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Een vraag van de heer Balcha.

De heer BALCHA (d66): Ik denk misschien het woord onjuist bij de tweede bullet is misschien waar verwarring over is. Maar u als wethouder financiën hebt natuurlijk ook een bijzondere rol binnen het college. Vindt u het dan niet onwenselijk of een rare manier om het zo te doen, los van of het mag? Onwenselijk.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Wethouder Van Rij.

De heer VAN RIJ (wethouder): Het woord onwenselijk vind ik zelfs nog te sterk. Het heeft niet mijn voorkeur, absoluut. Mevrouw Van Groningen had er ook nog een bepaalde kreet voor. Ik weet hem niet meer. Maar natuurlijk niet. Maar we maken wel gebruik van de middelen die we hebben. Er is hier een voorstel gedaan vanuit het programma van mijnheer Buijt om

binnen het programma een bestemmingsreserve te gebruiken om binnen dezelfde kaders van het programma vervolgens het geld wat er niet uit wordt gegeven in 2025 in '26 te gebruiken. Daarmee klopt het. Meer kan ik er ook niet van maken. U vraagt mij om strikt te zijn aan de ene kant, dan ben ik ook strikt aan de andere kant. Als het past binnen die verordening en dat past, dan is het hier toegepast. Is het wenselijk? Want dat was uw vraag. Die vraag wil ik graag met u bespreken als wij opnieuw met u kijken naar die verordening. Dat is mijn toezegging aan u.

De VOORZITTER (de heer De Waard): Dank u wel, wethouder Van Rij, voor deze beantwoording. Mevrouw Kockelkoren, de fractie van GroenLinks is echt door haar spreektijd heen en ik ben al echt wel coulant geweest. Dus het is goed geweest zo. Bedankt voor deze beantwoording. Hiermee zijn we aan het eind gekomen van agendapunt 6.3.

6.8 *Tweeminutendebat over 'Veilige school', aangevraagd door de leden Leewis en Yildirim.*

De VOORZITTER (de heer De Waard): Gaan we verder met agendapunt 6.8 Tweeminutendebat over 'Veilige school', aangevraagd door de leden Leewis en Yildirim met wethouder Kasmi. Hiervoor ga ik de voorzittershamer overdragen aan mijn collega mevrouw Bruin, in het kader van woordvoerderschap. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Gaat uw gang, heer Leewis.

De heer LEEWIS (gl): Voorzitter, dank. Uit de commissie bleek dat op het punt veilige scholen het echt ontbreekt aan heldere resultaten en doelen die we als organisatie en als onderwijspartners aan elkaar opleggen. Dat bleek uit het commissiedebat. Om dat op te lossen, hebben wij een motie samen met de PvdA en het CDA over 'Objectieve en meetbare resultaten veilige scholen'.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Leewis heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Objectieve en meetbare resultaten veilige scholen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen 18 december ter bespreken van agendapunt 6.8 'Veilige school';

constaterende dat:

- het college in haar brief [25bb003885] verschillende aantal acties beschrijft die door haar en partners worden ondernomen om de veiligheid op scholen te verbeteren;
- het in deze brief ontbreekt aan duidelijke herleidbare resultaten die dit programma heeft geboekt in de objectieve of subjectieve veiligheid op scholen;

overwegende dat:

- het van groot belang is voor kinderen, jongeren, leerkrachten en ouders dat school een veilige plek is en als een veilige plek wordt ervaren;
- zonder heldere en controleerbare doelen de effectiviteit van beleid moeilijk inzichtelijk te maken is;
- beleid zonder heldere doelen niet of moeilijk door de raad te controleren is;

verzoekt het college:

- jaarlijks de opbrengsten van de maatregelen en acties uit het Convenant Veiligheid in en om het Onderwijs inzichtelijk te maken door te rapporteren over de gerealiseerde resultaten van de werkagenda;

- deze werkagenda jaarlijks, in samenwerking met alle convenantpartners op te stellen, te evalueren en waar nodig bij te sturen;
- de raad hierover jaarlijks schriftelijk te informeren met de resultaten van het convenant Veiligheid in en om het Onderwijs.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Leewis, D. Yildirim en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De volgende op mijn lijst is mevrouw Yildirim, daarna de heer Crielaard.

Mevrouw YILDIRIM (pvda): Voorzitter, een kind op de wereld brengen, een goede opvoeding geven en ervoor zorgen dat je kind op eigen voeten kan staan en zich kan redden in de grote wereld, de wens van elke ouder, lijkt me. Een veilige school speelt hierbij een essentiële rol in zowel de sociale veiligheid als de fysieke veiligheid van kinderen. Kinderen brengen namelijk veel tijd door op scholen en ontwikkelen zich daar ook tot hopelijk evenwichtige volwassenen. De afgelopen commissievergadering was enigszins teleurstellend, want enige resultaten van de inspanningen waren niet of nauwelijks te bespeuren en informatiebrieven aan de gemeenteraad waren verouderd. Er was ook niet de moeite gedaan om een voorschot te nemen op enige resultaten uit de komende rapportages. Papier is geduldig, maar raadsleden zijn dat soms niet. Om die reden ondersteunen wij ook de motie van GroenLinks om resultaten van beleid beter inzichtelijk te maken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Thanks. Dan is de volgende op mijn lijst de heer Crielaard en daarna mevrouw Nunnely.

De heer CRIELAARD (lr): Voorzitter, onze kinderen en leraren verdienen een omgeving waarin veiligheid, respect en ordent discussie staan. Ik heb om dit te borgen 2 moties. Eén motie die het college oproept de schoolveiligheid, het veiligheidsgevoel en de tevredenheid van leraren te blijven monitoren en te betrekken in de onderwijsmonitor. De kluisjescontrole is voor ons een groot goed en om deze te borgen dienen wij een motie in om de kluiscontrole niet in de kluis te stoppen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Crielaard heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Monitoring schoolveiligheid veiligheidsgevoel en tevredenheid van leraren

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december ter bespreking van agendapunt 6.8: 'Veilige school';

constaterende dat:

- de raad met de eerdere motie van raadslid Hoogwerff heeft verzocht om inzicht in het veiligheidsgevoel van leraren;
- het daaropvolgende onderzoek in 2023 is uitgevoerd en sindsdien niet is herhaald;
- uit dit onderzoek bleek dat een aanzienlijk deel van de leraren zich onveilig voelt op school;
- dit onderzoek geen onderdeel is van een structurele en periodieke monitor;

overwegende dat:

- schoolveiligheid onlosmakelijk verbonden is met het veiligheidsgevoel, de tevredenheid en de inzetbaarheid van leraren;

- gevoelens van onveiligheid en gebrek aan ondersteuning bijdragen aan uitval en vertrek van leraren;
- het aanhoudende lerarentekort vraagt om actief beleid gericht op behoud van onderwijspersoneel;
- structurele en actuele gegevens noodzakelijk zijn om effectief veiligheidsbeleid te voeren en tijdig bij te sturen;

verzoekt het college:

- het veiligheidsgevoel en de tevredenheid van leraren te monitoren in relatie tot schoolveiligheid;
- deze uitkomsten op te nemen en te rapporteren in de onderwijsmonitor;
- de resultaten expliciet te betrekken bij het beleid gericht op schoolveiligheid, werkdruk en behoud van leraren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M. Crielaard

Motie 3. Stop de controle niet in de bureaucratische kluis

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december ter bespreking van agendapunt 6.8: 'Veilige school';

constaterende dat:

- veiligheid een randvoorwaarde is voor goed onderwijs en dat recent wapen- en drugsbezit op scholen is aangetroffen;
- onderwijsprofessionals aangeven dat geweld, wapenbezit en drugshandel bijdragen aan een structureel gevoel van onveiligheid;
- kluisjes eigendom zijn van de school en regelmatig worden gebruikt voor het opslaan van verboden voorwerpen;
- kluisjescontroles nu grotendeels afhankelijk zijn van vrijwillig initiatief van individuele scholen;

overwegende dat:

- preventieve veiligheidsmaatregelen alleen effectief zijn wanneer zij structureel, uniform en onvoorspelbaar worden toegepast;
- kluisjescontroles een bewezen preventieve en afschrikkende werking hebben;
- schoolveiligheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van scholen, gemeente en politie;

verzoekt het college:

- kluisjescontrole niet langer als vrijblijvende maatregel te beschouwen, maar deze structureel te verankeren als onderdeel van het gemeentelijk schoolveiligheidsbeleid;
- in overleg met schoolbesturen en politie bindende, uniforme afspraken te maken over periodieke preventieve kluisjescontroles, met duidelijke kaders voor proportionaliteit en privacy;
- deze afspraken op te nemen in het convenant veiligheid in en om het onderwijs en de raad hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M. Crielaard

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan kijk ik de zaal nog rond. Iemand anders nog inbreng? De heer Vicario, gaat uw gang. Die wil niet, dus u krijgt het woord. Gaat uw gang.

De heer VICARIO (vvd): Dank u, voorzitter. Voorzitter, wij als Rotterdamse VVD vinden een veilige school geen abstract ideaal, maar een vereiste. Pas als jongeren zich veilig voelen, kunnen zij leren zichzelf zijn en zich ontwikkelen. Pas als leraren zich gesteund voelen, kunnen zij hun werk goed doen. Vrijheid gaat echter veel verder dan handhaving, alleen het gaat ook over respect en acceptatie op school. Dat geldt in het bijzonder ook voor leerlingen en docenten uit de LHBTI-gemeenschap. Scholen hebben hierin een belangrijke taak, maar ouders eveneens. Acceptatie laat zich niet afdwingen, maar vraagt wel om duidelijke normen en gezamenlijke verantwoordelijkheid. Wij kijken dan ook naar uit naar resultaten en positieve gevolgen naar aanleiding van het convenant veiligheid in en rondom school. Dank u.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Ik kijk nog een keer de zaal rond. Is er iemand met een inbreng op dit onderwerp? Die is er niet. Dan geef ik graag het woord aan de wethouder. De moties komen uw kant uit. Het waren er 3 in totaal.

De heer KASMI (wethouder): Dat klopt. Ik heb er ook 3 geteld, voorzitter ik heb er inmiddels wel eentje voor mijn neus, dus die kan ik al van advies voorzien. Dat is de motie van GroenLinks, PvdA en medeondertekend door het CDA 'Objectieve en meetbaar resultaten veilige scholen' om de jaarlijkse opbrengst inzichtelijk te maken en daarover te rapporteren. Dat lijkt me geen enkel probleem, dus ik kom graag aan deze wensen tegemoet wat mij betreft. Daarom kan ik deze motie omarmen. Dat was er 1, voorzitter. Dank aan de bode. Voorzitter, kom ik bij motie 2 'Monitoring schoolveiligheid veiligheidsgevoel en tevredenheid van leraren'. Deze motie vraagt om het veiligheidsgevoel onder onderwijspersoneel te blijven monitoren. Ook deze motie kan ik omarmen. We hebben afgelopen jaren 3 onderzoeken al gedaan. Daaruit bleek in ieder geval niet een directe correlatie, maar ik denk dat het onderwerp zo belangrijk is om ook in de toekomst te kijken of dat niet verandert. Dus in die zin kan ik deze motie ook omarmen en zullen we dat ook in de toekomst blijven monitoren. Dan had u nog een motie ingediend vanuit Leefbaar Rotterdam 'Stop de controle niet in de bureaucratische kluis'. Dat gaat over de kluisjescontrole. Ook over deze motie hebben we met elkaar gesproken uitvoerig in de commissie. Ik heb u daar medegedeeld dat wij hier niet helemaal vanuit de school op kunnen toezien, dat dit echt een verantwoordelijkheid is die bij scholen ligt en dat ze dat op het moment ook doen. Sterker nog, dat heel veel scholen nu ook van zogenaamde dagkluisjes gebruikmaken. Dat houdt in dat als je daar al verboden voorwerpen zou willen bewaren, zoals vuurwapens en dergelijke, dat dat sowieso niet kan, omdat aan het eind van de dag het kluisje automatisch ook open springt. Maar in welke mate zij elke dag die kluisjes checken, daar hebben wij niet voldoende zicht op. Maar ze doen het wel, daarom is deze motie wat mij betreft overbodig. De toezegging die ik u wel kan doen hierop is om te kijken of in de sectorkamers, daar spreken we elkaar regelmatig en ook het onderwerp veiligheid komt daar regelmatig aan bod, of ze daar nog enige andere vorm van ondersteuning hierop nodig hebben. Dus die toezegging kan ik u wel doen, maar de motie an sich, zoals die nu is, is overbodig. Dank u.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan de heer Crielaard.

De heer CRIELAARD (lr): Jammer uiteraard dat u de motie niet omarmt. Ik hoor wat u zegt. U heeft ook herhaald wat u in de commissie gezegd heeft. Met de toezegging die u heeft gedaan, trek ik de motie in.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Motie 3, uw tweede motie, geloof ik, heer Crielaard. Check. Dan weten we dat hier voor de administratie. Dan waren er ook vragen gesteld. Zijn

die ook beantwoord? Ik doe een controlevraag. Geen vragen. Dan kunnen we dit agendapunt afronden.

6.9 *Geactualiseerde algoritme-governance.*

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan gaan wij door naar de volgende, dat is agendapunt 6.9 genaamd Geactualiseerde algoritme-governance, aangevraagd door de heer Balcha. Die kijkt verbaasd. Althans, ik zie uw naam erbij staan. Maar de heer Kind gaat staan, dus misschien wil hij het woord voeren. Gaat uw gang.

De heer KIND (volt): We hebben al een mooi gesprek gehad met de wethouder in de commissie over het gebruik van AI tools door ambtenaren, waarin we al wel open met elkaar spraken ook over de zorgen die we hadden, onder andere over het schaduwgebruik van AI. Het college is goed op weg. We hebben algemene spelregels en er worden ook veel trainingen aangeboden aan ambtenaren. We vonden wel dat die algemene spelregels soms nog wat vaag waren en wat meer scherpere zouden verdienen. Daar hadden we het ook in de commissie over. Daar hebben wij 1 motie samen met GroenLinks, PvdA, D66 en de Rotterdamse VVD om meer duidelijkheid te krijgen rondom die algemene AI spelregels voor ambtenaren. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Kind heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Duidelijke AI-spelregels voor ambtenaren

“De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 1B december 2025 ter bespreking van het agendapunt 6.9 'Geactualiseerde algoritme-governance.';

constaterende dat:

- generatieve kunstmatige intelligentie steeds vaker wordt gebruikt binnen overheidsorganisaties, ook door medewerkers van onze gemeente;
- dit gebruik in de praktijk niet altijd centraal wordt aangestuurd of gefaciliteerd, waardoor medewerkers zelf afwegingen moeten maken over het gebruik van AI-tools;
- de huidige Rotterdamse spelregels voor AI-gebruik voornamelijk algemene uitgangspunten bevatten en weinig concrete handvatten bieden voor verschillende toepassingen en rollen binnen de organisatie;

overwegende dat:

- onduidelijke of te beperkte spelregels kunnen bijdragen aan ongecontroleerd en ondoorzichtig gebruik van AI ('schaduwgebruik');
- heldere, actuele en spelregels noodzakelijk zijn om veilig, transparant en verantwoord AI-gebruik binnen de gemeentelijke organisatie te bevorderen;

verzoekt het college:

- de huidige algemene spelregels rondom AI gebruik voor ambtenaren aan te scherpen met concrete afspraken, handvatten, inzichten en afwegingskaders;
- de gemeenteraad hierover te informeren en deze periodiek te actualiseren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T. Kind, M.H. Biljoen. S. Reitema, A.J.A. Maassen en D.A. van Groningen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Waren er nog meer lieden met een inbreng? Nee. De wethouder heeft een kopie en die gaat hij appreciëren. Gaat uw gang, wethouder.

De heer VAN RIJ (wethouder): Dan zou ik natuurlijk heel gemeen kunnen zeggen dat we die al via AI hadden opgevraagd, maar zo is het niet. Het ging op de oude manier. Bedankt. Goed verhaal. We hebben inderdaad goed met elkaar gesproken. Ik heb u wel meegegeven dat het een afweging is. Dus we willen mensen ook niet remmen in hun manier van werken, maar we willen wel goed met elkaar blijven monitoren dat wat we met elkaar gebruiken voor ons werk, dat dat wel het juiste is. Daarin zie ik echt in uw motie ook mogelijkheden en daarom wil ik hem ook omarmen, wel met de afspraak dat dit echt de actualiteit blijft volgen, want dat is wel belangrijk. We kunnen vandaag een regel bedenken. Ik heb het voorbeeld genomen van Australië met die kindertjes die vervolgens hun mond dicht deden en hun ogen toeknepen, waardoor ze een oud mannetje leken en vervolgens dus op alle niet willende sites kamen. Dus er gebeurt wel veel in deze wereld, maar we gaan hem zeker omarmen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dat is de eerste termijn. Tweede termijn, de heer Kind. Dit is een tweeminutendebat, sorry. Dan kan ik hierbij dit agendapunt ook afsluiten.

6.10 Tweeminutendebat over 'Schrappen haltes Buslijn 69', aangevraagd door het lid Coşkun e.a.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Gaan wij door naar het volgende agendapunt en dat is agendapunt 6.10 Tweeminutendebat over 'Schrappen haltes Buslijn 69', aangevraagd door het lid Coşkun, die nu naar voren loopt. U kunt naar de microfoon. Ik zie dat onze wethouder ook is gearriveerd. Dus dat is allemaal prettig en dan kunnen wij vlot door. Gaat uw gang.

De heer COŞKUN (sp): Voorzitter, er is natuurlijk al in de actualiteitenraad over gesproken, maar het moet niet gekker worden. We nemen unaniem een motie aan dat die bus moet blijven rijden en toch zegt de MRDH: het stond wel in een concessie, maar dat gaan we niet meer doen. Dan komt er een brief van de wethouder dan gaat Rotterdam het zelf doen, terwijl de MRDH zijn werk moet doen. Vandaar een motie 'MRDH doe je werk'. Zorg dat die bus rijdt. Zo moeilijk is het niet. De RET kan dat doen, of ze nou betaald worden door MRDH of door de gemeente Rotterdam. Dus die bus kan daar rijden. De andere is 'Zekerheid voor Pernis in 2026', voldoende ondertekend door de SP, het CDA, GroenLinks, PvdA, ChristenUnie en het raadslid Verkoelen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Coşkun heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Zekerheid voor Pernis in 2026

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 6.10 Tweeminutendebat over 'Schrappen haltes Buslijn 69';

constaterende dat:

- in het tussenbericht wordt gesproken over een mogelijke proef met 'publieke mobiliteit, in Pernis, die op zijn vroegst in de zomer van 2026 kan starten;
- tot die tijd de gemeente zelf de dienstregeling inkoopt bij de RET;
- bewoners behoefte hebben aan zekerheid in de OV-voorziening;

overwegende dat:

- Pernis geen proeflocatie is, maar een dorp met een structurele behoefte voor een bus;
- het busvervoer in Pernis betrouwbaar en voorspelbaar moet zijn;
- experimenten en pilots niet ten koste mogen gaan van bereikbaarheid;

- besluitvorming over nieuwe OV-concepten thuishoort in reguliere vervoersplannen, met een regulier debat in de raad;
- het onwenselijk is om in 2026 te experimenteren zonder duidelijk politiek kader;

verzoekt het college om:

- ervoor te zorgen dat in heel 2026 het 8-persoonsbusje als volwaardige vervanging van lijn 69 blijft rijden;
- eventuele voorstellen voor nieuwe OV-vormen te betrekken bij de vervoersplannen 2027, inclusief een volledig en inhoudelijk debat in de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.S.J. Coşkun, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, M.H. Biljoen, S.F. Lammering Varela, P.J.H.D. Verkoelen en T.J. Vonk

Motie 2. MRDH, doe je werk

“De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 6.10 Tweeminutendebat over ‘Schrappen haltes Buslijn 69’;

constaterende dat:

- buslijn 69 een essentiële busverbinding is voor Pernis;
- het openbaar vervoer in de regio Rotterdam-Den Haag een verantwoordelijkheid is van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH);
- de gemeente Rotterdam nu voorstelt om tijdelijk zelf 8-persoonsbusjes in te kopen bij de RET vanuit het gemeentelijk budget voor OV-maatwerk;

overwegende dat:

- de dienstregeling van de RET wordt gefinancierd vanuit middelen van de MRDH;
- het onwenselijk is dat de gemeente Rotterdam structureel financieel moet bijspringen voor OV dat onder de verantwoordelijkheid valt van de MRDH;
- het doorschuiven van OV-kosten naar de gemeente een verkeerd precedent schept voor andere wijken en dorpen;
- de MRDH zelf eenvoudig een passende oplossing had kunnen organiseren in de vorm van 8-persoonsbusjes, die beschikbaar zijn bij de RET;

spreekt uit:

- dat het behoud van busvervoer in Pernis een MRDH-verantwoordelijkheid is;

verzoekt het college:

- bij de MRDH aan te dringen om de bus in Pernis in 2026 vanuit eigen middelen te financieren;
- de gemeenteraad te informeren over de reactie van de MRDH hierop;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.S.J. Coşkun, M.H. Biljoen, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, S.F. Lammering Varela, P.J.H.D. Verkoelen en T.J. Vonk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan is de volgende op mijn lijst de heer Segers-Hoogendoorn, maar die heeft nog maar 1 seconde. Dan de heer Biljoen en die is weg. Dan ga ik door. Mevrouw Van Wifferen, gaat uw gang.

Mevrouw VAN WIFFEREN (d66): Voorzitter, ik wil de wethouder een compliment maken, want we wilden allemaal heel graag dat die bus zou blijven. Het is hem gelukt. Hard voor gewerkt, denk ik. Goed gedaan. We zijn blij voor de bus en ook voor Pernis.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Ik kijk nog de zaal rond. Iemand anders nog een inbreng? De heer De Waard, gaat uw gang.

De heer DE WAARD (lr): Voorzitter, dank u wel. Ook ik ben blij, want de motie waar de heer Coşkun het zojuist over heeft gehad, dat was mijn motie. De bus moest zeker wel in Pernis blijven rijden en daarom ook een terechte actualiteitenraad aanvraag. Daar hebben we het nog meer besproken. Daarin werd al een tipje van de sluier opgelicht dat dit er goed uit zou komen te zien. Nu hebben we de brief kunnen lezen en inderdaad complimenten. De bus blijft gewoon rijden. Dus ik denk dat Pernis blij kan zijn en ik ook zeker. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Ik kijk nogmaals de zaal rond. Niet. Dan wachten wij nog op een motie. Of heeft u die toevallig al? Nee. Dan wachten we op de kopietjes. Geen probleem. U kunt beginnen met uw inleiding, wethouder. De moties komen eraan. Geweldig.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dank u wel. Ik ben zelf ook best content met wat we in korte tijd met elkaar hebben bij elkaar weten te bedenken, overigens met uitstekende samenwerking met de wijkraad, met uitstekende samenwerking met de RET. Ik denk dat ook in de toekomst met de MRDH er fantastisch gewerkt wordt naar een nieuwe manier van mobiliteit, waar ik ook in geloof dat dat mogelijkerwijs echt de toekomst is voor dit soort van gebieden, waarin we wel de mobiliteit willen zekeren, maar waarbij dat met over wellicht niet heel eenvoudig is dicht te regelen. Ik ben dan ook blij dat de MRDH dit in zijn mobiliteitsvisie zo nadrukkelijk heeft opgenomen dat het heel kansrijk is voor deze gebieden. Dus dat wilde ik nog meegeven. Dus dank aan alle partners die het belang van het ontsluiten van ook Pernis voorop hebben gesteld in het zoeken naar een oplossing. Dat is toch mooi zo vlak voor de kerst. Om ervoor te zorgen dat in heel 2026 het 8-persoonsbusje als volwaardige vervanging, dat vind ik dus in het kader van mijn inleiding ook niet de juiste weg. Die 8-persoonsbus, dat is een maatwerkoplossing, zoals we dat wel vaker in onze stad inzetten. Dat is ook een oplossing die wij overigens zelf betalen. Dat doen we met al het maatwerk vervoer. Ik heb u al aangegeven ik wil juist naar een oplossing in dit soort van gebieden, waarin Pernis echt als een pilot en een voorbeeldregio zou kunnen dienen om te kijken wat voor andere vormen van vervoer zouden we daar kunnen regelen die voldoen aan de eisen zoals de wijkraad die stelt, maar waar die ook aansluit bij de mobiliteitsvisie die de MRDH heeft. Dus die wil ik in deze vorm echt ontraden, want dat zou echt jammer zijn. Want ik denk dat het veel kansrijker is, ook in de financiering, om ook open te staan voor andere manieren. Wil niet zeggen dat dit per definitie is uitgesloten, maar ik wil echt een brede zoektocht naar oplossingen die na die 6 maanden worden ingevoerd. De 'MRDH, doe je werk', bij de MRDH aan te dringen. Dat is de motie die ik al heb, dat is namelijk de motie waar de heer De Waard om vroeg. Daarvan weet u hoe de MRDH en de 20 andere gemeentes erin zitten. Dus ik heb al zo een motie. Die moet ik ook nog afdoen. Dus om nou 2 moties met hetzelfde dictum aan uw raad te gaan laten omarmen door mij, vind ik een beetje bureaucratie, als ik dat zo zou mogen zeggen. Dus de intentie van de motie, die snap ik, maar die ligt er al van de heer De Waard en anderen. Daar krijgt u nog een afdoening van mij. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Ik kijk nog de zaal rond. Dan gaan we hem aftikken, dit agendapunt.

7. KORTE BESPREEKPUNTEN

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan gaan wij door naar het volgende agendapunt en ik kan u vertellen dat we door de tweeminutendebatten heen zijn. Volgend hoofdstuk, dat is de agendapunten vanaf 7. Dat zijn de korte bespreekpunten en ik geef daar een stukje inleidende tekst bij. Ik neem de gang van zaken met u door. In de eerste termijn krijgen de indieners en overige fracties de gelegenheid vragen te stellen binnen de reguliere spreektijd van de gemeenteraad. Het college krijgt per fractie die vragen heeft gesteld 1 minuut met een maximum van 6 minuten om alle vragen te beantwoorden. Indien een motie is ingediend, volgt een tweede termijn. Fracties krijgen dan maximaal 1 minuut voor het stellen van vervolgvragen of het geven van een reactie. Het college krijgt per fractie die in de tweede termijn vragen heeft gesteld weer 1 minuut met een maximum van 4 minuten om de vragen te beantwoorden. Binnen de tijdslimiet per termijn is er ruimte voor interruptie, waarbij de 30 seconden regel geldt.

7.1 Kort bespreekpunt over 'Faillissement festival Crazy Sexy Cool', aangevraagd door de leden Nunnely en Vlieger.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan kom ik bij agendapunt 7.1. De wethouder stapt binnen, fijn. Dat betreft het Kort bespreekpunt over 'Faillissement festival Crazy Sexy Cool', aangevraagd door de leden Nunnely en Vlieger. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Vandaag staat voornamelijk in het teken van een levendige stad. Mijn fractie heeft samen met GroenLinks een kort bespreekpunt aangevraagd over het faillissement van festival Crazy Sexy Cool. Wat D66 betreft is dit een verlies voor de levendigheid, de cultuur en het ondernemerschap in deze stad. Sinds 2008 was Crazy Sexy Cool een vaste waarde in het Zuiderpark. Dat zo een festival nu verdwijnt vanwege gebrek aan plek op een evenementenkalender, stemt ons zeer zorgelijk. Rotterdam wil een stad zijn waar makers en culturele ondernemers durven investeren. Maar het signaal dat hier nu wordt afgegeven, is het tegenovergestelde. Uiteindelijk strand je op een overvolle kalender waar je geen grip op hebt. D66 begrijpt dat de ruimte in het Zuiderpark beperkt is en dat de keuze soms onvermijdelijk is. De vraag aan wethouder. Kan de wethouder toelichten hoe het besluitvormingsproces rondom de evenementenkalender voor het Zuiderpark verlopen is? In hoeverre is bij deze afweging rekening gehouden met een langdurig trackrecord van Crazy Sexy Cool? Acht het college het wenselijk dat gebrek aan capaciteit kan leiden tot faillissement van een Rotterdams cultureel evenement? Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. De volgende. Mevrouw Vlieger, sorry. Gaat uw gang.

Mevrouw VliegEER (gl): Voorzitter dank. Kort. Ook wij waren erg geschrokken van dit nieuws en vinden het erg jammer dat zij nu failliet moeten zijn. We vinden het belangrijk om hierbij stil te staan, omdat het ook voor veel jonge mensen echt een icoon van de stad is. Mevrouw Nunnely heeft dat ook al heel goed uitgelegd zojuist. Maar zoals we weten, zijn de plekken in de cultuursector schaars en moeten er harde keuzes gemaakt worden. Dat doet me dan ook wel denken aan het eerdere debat wat we daarover hebben gehad. Maar de vraag is: hoe doen we dat dan? In de commissies eerder toen het daarover ging, kwamen we daar niet zo snel uit. Aangezien deze partij al enige tijd meedraaide, kan ik me niet voorstellen dat het probleem in de aanvraag zat. Dus wat leren we daar dan van? Betekent dit dat er in gelijke gevallen extra criteria zijn, zoals we ook eerder bij het cultuurplan hebben gezien? Hoe zorgen we er dan voor dat er gerechtvaardigde keuzes worden gemaakt? Ik denk dat dat de kern is voor ons van deze situatie. We zijn erg benieuwd naar een reflectie van de wethouder erop.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Ik kijk de zaal rond. Verder nog inbreng op dit onderwerp? Niet. Dan is het woord aan de wethouder.

De heer KASMI (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Allereerst heel erg spijtig natuurlijk als een organisator failliet gaat. Dat wens je natuurlijk helemaal niemand toe. Laat dat duidelijk zijn. Tegelijkertijd moet ik er ook bij zeggen dat je dat natuurlijk nooit helemaal kunt voorkomen, omdat het ook een ondernemersrisico is. De plek hoe we werken met kalenders is natuurlijk jarenlang bekend bij alle organisatoren. Het is natuurlijk nooit gegarandeerd dat je een plek krijgt op die kalender. Daarmee zijn inkomsten natuurlijk ook nooit gegarandeerd. Dat weten de organisatoren wel. Nogmaals wel heel spijtig dat het in dit geval ook heeft geleid tot een faillissement. Dat is niet altijd zo. De meeste organisatoren houden ook rekening in hun begroting hiermee, dat ze ook een jaar niet een plekje krijgen op de evenementenkalender. De inkomsten vallen soms ook heel veel lager uit, omdat je bijvoorbeeld een verregend festival hebt, waardoor bezoekers ook wegblijven. Allemaal redenen. Maar misschien ook goed om te weten hoe dit gegaan is en verlopen is. Vorig jaar is het Metropolis Festival weggefallen. Dat was vanwege de adviezen die er waren. Die discussie hebben we met elkaar gevoerd en zij kwamen daar niet goed uit. Uiteindelijk hebben wij gezegd vanuit het college: Metropolis, daar stoppen wij de subsidie van. Toen heeft u volgens mij via een motie of amendement, ik weet niet meer welk instrument u toen heeft gebruikt, als raad besloten wij willen toch dat geld, uit mijn hoofd ongeveer 70.000 euro, willen we alloceren en willen we gebruiken voor gratis evenementen in het Zuiderpark. U heeft mij gevraagd om daar werk van te maken. RF, Rotterdam Festivals, het verzoek om daar oproepen. Dat hebben ze gedaan. Daar hebben heel veel organisatoren op gereageerd. Dat was natuurlijk nooit uw intentie, dat snap ik, maar dat heeft er wel toe geleid, omdat er meer aanvragen waren, die overigens gratis waren, dit is een betaald evenement, Crazy Sexy Cool, hebben heel veel organisatoren aanvraag gedaan. Die zijn allemaal beoordeeld, langs dezelfde meetlat gelegd en deze kwamen er beter uit dan Crazy Sexy Cool, met in het achterhoofd dat er een directe vraag was, verzoek vanuit de raad, voor meer gratis evenementen in het Zuiderpark heeft RF daar ook gehoor aan gegeven. Dat heeft bijgedragen dat die ruimte alleen maar schaarser is geworden. Daardoor hebben zij geen plek gehad op de evenementenkalender, omdat langs die meetlat scoorden ze lager en het was een betaald evenement. Dus dat is goed voor u om te weten. Ik heb de vraag al een beetje beantwoord over die besluitvorming, hoe dat gaat. Dat hebben we natuurlijk uitbesteed aan Rotterdam Festivals. Die doen dat in opdracht van ons. U heeft daar ook allerlei uitgangspunten voor vastgesteld in een veel eerder stadium. Dat is de meetlat die Rotterdam Festivals gebruikt, waarbij ze kijken naar welke evenementen, als er een aanvraag ligt, komen wel in aanmerking en welke niet, op basis van onder andere die criteria. Vervolgens weet u dat de veiligheidsdiensten, de RIT en iedereen, ernaar kijkt en op basis daarvan rolt er dan een advies uit. Zo is het gegaan in dit geval. Nogmaals, zeer spijtig, maar je hebt maar zoveel plek en met ook nog het verzoek vanuit uw raad voor het mogelijk maken van gratis evenementen in Zuiderpark. Daar is gehoor aan geven met dit als gevolg. Voorzitter, volgens mij ben ik zo hopelijk compleet geweest en heb ik een beetje meer inzicht kunnen geven in hoe het gegaan is in ieder geval.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Ik zie nog een vraag van mevrouw Nunnely. Gaat uw gang.

Mevrouw NUNNELY (d66): Heel kort. Dank voor het antwoord. Toch voor de tweede termijn de vraag aan de wethouder: is er een mogelijkheid om samen met Rotterdam Festivals toch te kijken naar een permanente evenementenlocatie? Ook omdat er toch best wel veel vraag is in de stad en we weten ook de middelen, maar die behoefte is best wel groot. Dus wat zijn daar de mogelijkheden voor?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Ik kijk gelijk de zaal rond. Is er nog interesse voor een tweede termijn verder? Vragen? Nee. Gaat uw gang.

De heer KASMI (wethouder): Wij hebben natuurlijk eerder ook dat gesprek met elkaar gevoerd. We hebben een paar jaar terug, 2 jaar geleden volgens mij of 3 jaar geleden, een breed onderzoek gedaan, waarin we ook de wijkraden onder andere hebben geconsulteerd van kom met suggesties voor extra locaties voor evenemententerreinen. Daar zijn een aantal uitgekomen. Die gebruiken we ook inmiddels. Een aantal locaties zijn afgefallen om allerlei redenen, vaak ook vanwege veiligheidsoogpunt. Als u als raad denkt: wij hebben nog een plek waar we een permanent evenemententerrein van kunnen maken, daar sta ik natuurlijk niet negatief tegenover. Dus als die plek er is. Nogmaals, uit dat onderzoek zijn wij niet tot zo een plek gekomen. Maar als u suggesties heeft, houd ik me daar zeer zeker aanbevolen voor. Dus die suggestie kan gedaan worden. Dan is het natuurlijk aan de organisatoren om te kijken of ze daar een evenement willen houden of niet, want we weten ook inmiddels uit ervaring dat sommige organisatoren toch heel grote voorkeur hebben voor het centrum, vanwege bereikbaarheid, vanwege de parken die aanwezig zijn, enzovoort. Dus dat is iets wat ik u in ieder geval mee wil geven en in het achterhoofd wil laten houden. Het tweede wat ik u mee zou willen geven, is dat een permanente locatie niet de garantie geeft op een plek op de kalender. Ook daar heb je dan altijd te maken weer met schaarste en met adviezen die komen. Maar nogmaals, warm aanbevolen. Als u met de suggestie komt, wil ik daar met een open blik naar kijken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dat is het einde en de beantwoording van de tweede termijn.

7.2 Kort besprekspunt over 'Zwembad Overschie, deel 2', aangevraagd door het lid Leewis e.a.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan kan ik naar het volgende agendapunt en dat is agendapunt 7.2 Kort besprekspunt over 'Zwembad Overschie, deel 2', aangevraagd door het lid Leewis en anderen. Dan geef ik graag het woord aan de heer Leewis. Wethouder Achbar is gearriveerd ook, fijn.

De heer LEEWIS (gl): Voorzitter dank. Tijdens de begrotingsbehandeling was er veel kribbigheid over het sluiten van het zwembad Overschie. Ook credit aan de heer Crielaard, die het zwembad onderwerp heeft geagendeerd. Die kribbigheid kwam omdat het zwembad langdurig dichtgaat en dat in een tijd waarin we al weinig zwemwater hebben, obesitas toeneemt en sportbeleving af. Dan is het echt een slecht idee om in deze regio extra zwemwater weg te nemen. Een zwembad is echt een belangrijke plek en zeker in Overschie neemt het een belangrijk onderdeel in van de samenleving. Natuurlijk komt er een prachtig zwembad, maar het huidige zwembad gaat 3 jaar dicht en dat is echt te lang. Bij de begroting is daarom een motie aangenomen van de heer Crielaard om te kijken of het zwembad langer open kan blijven en dispensatie van de provincie te vragen. De intentie, zo heb ik hem in ieder geval gelezen, van de raad was, de vraag aan de wethouder, om dat zwembad zo lang mogelijk open te houden. Ik was dus ook echt zeer onaangenaam verrast toen wij de brief kregen met de mededeling dat per 1 januari dat zwembad dichtgaat. Dat was in ieder geval in mijn beleving niet de vraag die deze raad aan de wethouder heeft gesteld. Precies om die reden dien ik nu een motie in 'Zwembad Overschie niet kopje onder op 1 januari' om het zwembad open te houden tot in ieder geval de provincie besluit heeft genomen over die dispensatie. Een tweede motie in lijn met het voorstel wat ik ook heb gedaan tijdens de begroting. We weten nu dat het zwembad dichtgaat. We weten ook dat er een aantal reparatiemaatregelen genomen moeten worden en dat de wethouder het daarom nu sluit. Gebruik dan toch echt dat geld wat u heeft in topsportevenementen. Dan doen we een keertje niet de Tour de France naar Rotterdam halen, maar dan kunnen we wel zorgen dat mensen

kunnen blijven zwemmen in Overschie. Ik vind dat eerlijk gezegd een belangrijker doel dan dat wij een groot evenement naar Rotterdam halen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Leewis heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Zwembad Overschie niet kopje onder op 1 januari

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 7.2 Kort bespreekpunt over 'Zwembad Overschie, deel 2';

constaterende dat:

- zwembad Overschie vanwege nieuwe veiligheidseisen en achterstallig onderhoud op 1 januari 2026 tot zeker in 2029, bij opening van de nieuwe locatie, dreigt te sluiten;
- per motie was gevraagd om met de Provincie Zuid Holland te onderzoeken hoe dispensatie verleend kon worden zodat het zwembad (tijdelijk) open kon blijven;
- het college nu aangeeft dat de Provincie pas na 1 januari 2026 hierover in gesprek kan treden;
- er überhaupt al signalen zijn over een tekort aan zwembaden in Rotterdam;

overwegende dat:

- wij de wethouder tijdens het vorige debat al wezen op de haalbaarheid van zijn belofte over gesprekken met de Provincie;
- het een zeer onwenselijke situatie is dat inwoners van Overschie jarenlang zonder zwembad zitten, en het niet eerlijk is van hen te verwachten hogere reiskosten en langere reistijd hebben te dragen tot die tijd;
- sportparticipatie juist gestimuleerd dient te worden in Rotterdam, en niet ontmoedigd door dit soort beleid;
- de belofte is gedaan aan inwoners van Overschie dat ze konden blijven zwemmen tot aan de opening van het nieuwe zwembad;
- 942 mensen de petitie 'Hou Zwembad Overschie open' hebben getekend;

verzoekt het college:

- erop toe te zien dat het zwembad in ieder geval open kan blijven tot er een besluit is van de Provincie;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Leewis, D. Yildirim en T.S.J. Coşkun

Motie 2. Laat Overschie zwemmen, zolang het kan

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 7.2 Kort bespreekpunt over 'Zwembad Overschie, deel 2';

constaterende dat:

- zwembad Overschie vanwege nieuwe veiligheidseisen en achterstallig onderhoud op 1 januari 2026 tot zeker in 2029, bij opening van de nieuwe locatie, dreigt te sluiten;
- er überhaupt al signalen zijn over een tekort aan zwembaden in Rotterdam;
- het zwembad een belangrijke functie heeft in de wijk, met name voor kinderen en ouderen;
- de kosten voor eenmalig onderhoud om het zwembad tijdelijk open te houden waren geschat op € 250.000,-;

overwegende dat:

- het een zeer onwenselijke situatie is dat inwoners van Overschie jarenlang zonder zwembad zitten, en het niet eerlijk is van hen te verwachten hogere reiskosten en langere reistijd hebben te dragen tot die tijd;
- sportparticipatie juist gestimuleerd dient te worden in Rotterdam, en niet ontmoedigd door dit soort beleid;
- de belofte is gedaan aan inwoners van Overschie dat zij konden blijven zwemmen tot aan de opening van het nieuwe zwembad;
- 942 mensen de petitie 'Hou Zwembad Overschie open' hebben getekend;

verzoekt het college:

- de noodzakelijke reparaties uit te voeren op de huidige locatie van Zwembad Overschie, ten laste van het budget van (top)sportevenementen, zodat het open kan blijven tot de uiterlijke datum die haalbaar is met het oog op de sloopwerkzaamheden voor het nieuwe pand;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Leewis, D. Yildirim en T.S.J. Coşkun

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De volgende op mijn lijst is mevrouw Yildirim, daarna de heer Coşkun.

Mevrouw YILDIRIM (pvda): Voorzitter, met het afdoeningsvoorstel dat we hebben ontvangen, lezen we dus dat het zwembad echt per 1 januari dichtgaat, afhankelijk van het onderzoek en dan zal er in Q1 een besluit moeten worden genomen. Maar door het gebrek aan concrete afspraken nu bestaat het risico dat het zwembad voor een langere tijd dicht moet en mogelijk zelfs jarenlang gesloten wordt. Dit zorgt voor onzekerheid bij bewonersverenigingen en andere gebruikers van het zwembad, want dit is, zoals net werd betoogd ook, een belangrijke voorziening, een sportvoorziening, die verdwijnt uit hun dagelijkse leven. Wij ondersteunen de moties die worden ingediend vanuit GroenLinks. Een constatering vanuit mij. Het is natuurlijk wel gek dat tot dusver het zwembad open was en per 1 direct dicht moet. Want normoverschrijding, waarnaar wordt gerefereerd, naar allerlei normoverschrijdingen, die waren er natuurlijk in het verleden ook. Dus de vraag is waarom het zwembad nu dicht moet. Als je de stukken in de wethoudersbrief, het afdoeningsvoorstel, echt goed leest, dan zegt de wethouder: dat zorgt voor zekerheid. Nu dicht, dat zorgt voor zekerheid. Dat is echt het argument van de wethouder, maar wat mij betreft betekent dat meer onzekerheid. Je gaat dan mogelijk binnen korte termijn sluiten, heropenen en dat werkt bijzonder verwarrend voor heel veel mensen. Dus graag een reflectie van de wethouder hierop. Als je het hebt over zekerheid, dan zou je zeggen: laten we de situatie houden zoals het is. Als er een definitief besluit komt, dan gaan we acteren.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Helder. Dan is de heer Coşkun, maar die heeft geen tijd meer. Dan is de heer Balcha, daarna Crielaard. Dan is de heer Crielaard. Gaat uw gang.

De heer CRIELAARD (Ir): Dank voorzitter en dank ook aan de heer Leewis voor de credits die hij zojuist gaf. Want zoals bekend is, voorzitter, dit onderwerp raakt mij diep en dat is ook inmiddels de wethouder wel duidelijk geworden. Ik voel mij sterk verbonden met de mensen die het zwembad gebruiken, de zwemvereniging, de ouderen en iedereen voor wie dit bad een vaste plek in hun leven is. Ik was daar gisteren nog om met oudere zwemmers, veelal 80 plus, te spreken. Ik heb de tranen in hun ogen gezien en dat beeld laat mij niet los. Uit emotie zou ik de moties, die zojuist zijn ingediend door de heer Leewis, direct willen steunen. Mijn hart zegt ook: houd het zwembad koste wat kost open, altijd. Dit zwembad is meer dan sport,

het is meer dan water en meer dan tegels. Het is de sociale ontmoetingsplek, de huiskamer, waar je toevallig ook een duik kan nemen. Maar voorzitter, mijn verstand dwingt mij ook tot eerlijkheid. We hebben dit debat 4, 5 weken geleden bij de begroting al gevoerd en toen heb ik in ieder geval alles geprobeerd en met mijn motie ook het onderste uit de kan proberen te halen, een onderzoek afgedwongen en er is een dispensatieverzoek ingediend. Dat onderzoek loopt nog, lezen we in de brief, maar de eerste signalen van de Omgevingsdienst Midden-Holland zijn zorgelijk. Die hebben naar aanleiding van mijn motie al een eerste constatering gedaan. Er zijn overtredingen die opgelost moeten worden en dat kan heel simpel niet terwijl het zwembad openblijft. Daarbovenop zijn de kosten nog niet helder. Het onderzoek is ook nog niet afgelopen. De brief van de wethouder is duidelijk wat dat betreft. In maart volgt uitsluitel van de provincie, mede op basis van een landelijke expertgroep, die adviseert in februari ook over de waterkwaliteit. Mijn mening is dat het onze zaak niet helpt richting de provincie als Rotterdam begin '26 nog steeds in overtreding is. Want het is heel simpel, de eigentijdse wet- en regelgeving kent per 1 januari iets anders. Daarvoor hebben we al dispensatie gekregen tot 1 januari. Voorzitter, dit besluit breekt mijn hart. Maar hoe pijnlijk ook, een tijdelijke sluiting per 1 januari is echt onvermijdelijk. Maar ik zie die tijdelijke sluiting dan ook als een periode van oplossen van de overtreding om zo na een positief besluit van de provincie direct weer open te gaan. Er zijn veel verschillende vrijwilligers die ook graag komen helpen. Gisteren ook nog gezegd, als het om vette tegels gaat, wij gaan naar Dirk van den Broek en we halen antischimmel. Voorzitter, ik heb goede hoop. U ook, wethouder?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Ik kijk de zaal rond. Iemand nog? De heer Leewis, interruptie, denk ik.

De heer LEEWIS (gl): Nee voorzitter, een aanvulling op wat ik in oorsprong had gezegd, want dat was ik nog vergeten in mijn spreektijd. Dat is namelijk dat dit voor mij zo belangrijk is, omdat ik bang ben dat op het moment dat het zwembad gesloten is, dat, wat we ook uitvinden en wat er ook uitkomt, er altijd een goede reden bestaat om het zwembad dicht te houden, ondanks wat mijnheer Crielaard wil en ondanks wat de wethouder wil. Ik geloof hen echt op hun goede intentie. Maar als dat zwembad straks eenmaal gesloten is, dan kan ik niet geloven dat het weer opengaat. Dan worden er kosten bij gehaald. Dat zie ik zo gebeuren. Dus dat lijkt me heel onverstandig. Het lijkt me echt verstandig om nu het besluit te nemen om het open te houden en dan wel de technische veranderingen te doen met het besluit.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Crielaard.

De heer CRIELAARD (lr): Ik hoor wat de heer Leewis zegt. Maar ook als het zwembad dan toch tot die tijd openblijft en de provincie zegt: als u dat oplost, krijgt u dispensatie, dan nog moeten die werkzaamheden plaatsvinden. Dan ben je weer 2, 3 maanden verder en dan zit je half '26. Is het dan nog waard na '28 als de sloop gaat beginnen? Dus ik wil eerst die duidelijkheid en de oplossing hebben, zodat hij meteen als de dispensatie komt opengaat.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dan gaan we door naar de beantwoording, behandeling door de wethouder. Gaat uw gang.

De heer ACHBAR (wethouder): Dank voorzitter. Het pleidooi van de heer Crielaard is hetgeen wat ik ook zou vertellen. Ik zou ook natuurlijk als wethouder sport niet anders willen dan dat al mijn voorzieningen open zijn. Tegelijkertijd hebben we te maken met nieuwe investeringen die we willen doen. We willen mooie nieuwe faciliteiten creëren, juist in gebieden die het het hardst nodig hebben. We moeten geen illusie hebben dat we een oud pand kunnen laten staan en tegelijkertijd een nieuw pand realiseren. Dat knelt soms, ondanks dat de behoefte daar is. Daar zitten ook kwetsbare doelgroepen in. Daar wil je maximaal rekening mee houden. Er zitten allerlei doelgroepen in, die we graag willen voorzien in de behoefte die ze hebben om te kunnen zwemmen. Alleen als veiligheid in het geding komt, dan valt daar niet

over te soebatten. Dat wil ik graag onderschrijven, voorzitter. Op het moment dat de veiligheid in het geding komt, valt daar niet over te soebatten. Je kan het misschien hier en daar proberen te stretchen, maar daar zit een maximum aan. Dat is waar we nu tegenaan lopen. We hebben dit debat inderdaad 5 weken geleden gehad. Daarvan heb ik gezegd: we staan volgens mij aan dezelfde kant. We willen niet anders dan het zo maximaal mogelijk openhouden, maar niet tegen elke prijs of tegen elke overschrijden van welke regel dan ook. Dat maakt het in deze situatie ook ingewikkeld. We wachten nog op een reactie vanuit de provincie om te kijken of we dispensatie krijgen. Maar zoals ook terecht opgemerkt wordt door de heer Crielaard, het is namelijk zo als je die gebreken wil herstellen, ga je hoe dan ook dicht. Terwijl wij nu keihard op zoek zijn naar alternatieven voor de resterende kleine groep die nog aanwezig is, want we moeten ook met elkaar erkennen dat bijna zo goed als iedereen ondergebracht is bij een ander zwembad en dat we het nu hebben over een klein select groepje waar we nog een alternatief voor moeten zoeken. Dus er zijn daarmee een aantal dingen die we nog aan het uitlopen zijn. Het allerbelangrijkste is nog wachten wat uit het onderzoek komt, wat dat concreet betekent. Maar 1 januari gaat het zwembad helaas dicht en dan is het afwachten of we dispensatie krijgen. Dan hebben we een nieuwe situatie en dan hebben we ook in beeld wat dat concreet betekent en wat er dan vanuit ons wordt verwacht. Dat betekent, voorzitter, dat ik een tweetal moties heb die ik ga ontraden in het verlengde van wat ik heb gezegd. Ik begin met de motie 'Zwembad Overschie niet kopje onder op 1 januari'. De argumenten die ik zonet heb gegeven, die kun je daaraan toevoegen als appreciatie waarom ik deze motie ontraad. De tweede motie 'Laat Overschie zwemmen, zolang het kan', de noodzakelijke reparatie uitvoeren, ook daar wordt een suggestie gewekt waarbij je dus het zwembad kan openhouden. Die reparatie uitvoeren en dat kan niet tegelijkertijd. Als je daarvoor zou kiezen, zou het hoe dan ook dichtgaan. Dan wacht ik nog liever het onderzoek af wat nu plaatsvindt en de reactie vanuit de provincie om totaalbeeld te krijgen waar staan we tegenaan te kijken, welk gesprek hebben we nou met elkaar erover. Dus om die reden beide moties ontraden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dan zijn we toegekomen aan de tweede termijn. Iedere fractie 1 minuut. Gaat uw gang.

Mevrouw YILDIRIM (pvda): Voorzitter, het blijft wel een beetje een raar verhaal, dus ik zou het graag willen omkeren. Ik zou aan de wethouder willen vragen: wethouder, u somt op waterkwaliteit is slecht, veiligheid slecht, scherpe rand slecht, onderhoud slecht, binnenlucht slecht, slechte hygiëne. Er komt een analyse van de risico's. Voorzitter, ik zou aan de wethouder willen vragen: waarom is dit zwembad dan nog open? Ik zie geen reden waarom het niet iets langer open kan blijven. In uw redenering zie ik niet in waarom dit zwembad niet iets langer open kan blijven.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Ik kijk nog de zaal rond. Verder nog iemand gebruikmaken van de tweede termijn? Nee. Gaat uw gang, wethouder.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, we hebben het natuurlijk over deze casus gehad, dus we zouden moeten weten waar hebben we het nou precies over als we het hebben over zwembad Overschie, welke uitdagingen en complexiteit dat met zich meebrengt. Om daar nu het debat weer over te doen, lijkt mij in de vorm die we nu hebben geagendeerd niet de juiste. Dus ik heb daar het nodige over gezegd tijdens het debat 5 weken geleden. Het is een deel 2, zal ik maar zeggen. Dus ik zou bijna willen zeggen check de informatie van deel 1 en probeer daarmee dan antwoord te krijgen op de vragen die dan op deze manier gesteld worden, voorzitter.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Gaat uw gang.

Mevrouw YILDIRIM (pvda): Voorzitter, ik heb een hele serieuze vraag gesteld om de situatie te begrijpen, waarom het nu wel open is en waarom het over 13 dagen niet meer open kan blijven. Dat is een hele logische vraag.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): U heeft een interruptie van de heer Crielaard.

De heer CRIELAARD (lr): Meer een verduidelijking, want alles zegt ook ik ben het eens, maar ik lees ook mijn stuk en ik heb het ook de vorige keer gedaan. Die regelgeving, Besluit activiteiten leefomgeving, die is per 1 januari 24 veranderd met een looptijd van 2 jaar en dan moest het geregeld zijn. Dat is waarom het nu nog kan en vanaf 1 januari niet meer. Dat doet mij ook pijn, maar dat is wat het is.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Wethouder, wilt u daar nog iets aan toevoegen?

De heer ACHBAR (wethouder): Lief van mijnheer Crielaard dat hij de moeite neemt om dat nog toe te lichten. Dank daarvoor.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Perfect. Daarmee komen we aan het einde van dit agendapunt.

7.3 Kort bespreekpunt over 'Geen zon op dak is zonde', aangevraagd door de leden Morkoç en Kockelkoren.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Gaan wij door naar het volgende agendapunt 7.3 Kort bespreekpunt over 'Geen zon op dak is zonde', aangevraagd door de leden Morkoç en Kockelkoren en wethouder Zeegers is ook aangekomen bij mij. Top. Dab geef ik graag het woord aan mevrouw Morkoç. Gaat uw gang.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Voorzitter, dank u wel. Van energie van Rotterdam kregen wij het verontrustend bericht. In gesprekken over de prestatieafspraken is een van de onderwerpen op tafel het beschikbaar stellen van daken van woningbouwcorporaties voor collectief zon op die daken, maar het komt nog niet echt tot ambitieuze teksten op dit onderwerp. Sterker nog, we begrijpen dat er teksten hierover zijn afgezwakt. Ik wil graag van de wethouder horen of dat bericht klopt. Voorzitter, het klimaat wacht niet. De aarde blijft opwarmen, de zeespiegel blijft stijgen en soorten blijven uitsterven. GroenLinks mist urgentie bij dit college. Daarom vragen wij op welke manier de wethouder zich gaat inzetten voor meer collectieve zon op daken, om corporaties te verleiden om hun daken beschikbaar te stellen en om ambitieuzer te zijn in de prestatieafspraken. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dan mevrouw Kockelkoren. Niet nodig. Iemand anders op dit onderwerp? Nee. Kort. Wethouder, gaat uw gang.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Heel belangrijk natuurlijk groene opwek, zon, wind. Heel belangrijk voor de energietransitie, voor het klimaat. Daar zijn we ook goed in gesprek met de corporaties. We zijn bezig met de prestatieafspraken. Die gaan we binnenkort ook afsluiten met elkaar. Daarin is duurzaamheid een heel erg belangrijk en groot thema die we met hen afspreken, naast natuurlijk ook de bouw van extra woningen, de aanpak van het onderhoud, schimmelproblematiek, noem maar op. De corporaties hebben op heel veel terreinen zaken te doen om het wonen, de kwaliteit van het wonen, de duurzaamheid van de woningen en ook nieuwe woningbouw te realiseren. Duurzaamheid is daar ook een belangrijk onderdeel in. We hebben in ieder geval heel veel inzet gepleegd op het reduceren van de EFG-labels, wat heel belangrijk is ook in het kader van de energiearmoede, de energielasten, maar daarmee ook minder verbruik. E-laden,

klimaatadaptatie, circulariteit en aardgasvrij zijn we echt ambitieuze afspraken mee aan het maken. Maar juist met die zon op daken, dat is een lastige. Toch, en dat vind ik heel mooi, want we hebben gekeken hoe kunnen we die energiecoöperaties een plek geven op die daken van de corporaties. Dus dan zou je geen probleem moeten hebben met die salderingsregeling, want dat is natuurlijk waar het wat moeilijker in is geworden om die zonnepanelen zelf te gaan gebruiken. Maar voor energiecorporaties is het natuurlijk mooi, omdat er veel platte daken zijn op de woningen van de corporaties. Dus daar hebben wij ook veel gesprekken over. Maar zij zitten wel met 2 punten, namelijk dat de DAEB-regeling, de DAEB-regels, het wat moeilijker maakt om hun daken ter beschikking te stellen voor die coöperaties. Daar zitten juridische angels aan, evenals het delen de ondererfpacht, de ontheffingen. Dat zijn een aantal juridische kaders die het moeilijk maken om die daken zomaar ter beschikking te stellen. Wil niet zeggen dat het onmogelijk is, integendeel, maar je hebt wel met juridische afspraken te maken rond die daken. Wat we nu hebben afgesproken met corporaties, is dat wij gaan onderzoeken wat ervoor nodig is om dit toch voor elkaar te krijgen, maar dat het eerst goed onderzoeken is hoe we dit kunnen doen, zodat we het ook makkelijker kunnen uitrollen. Vandaar dat er geen kwantitatieve doelstellingen zijn gesteld, maar wel kwalitatieve doelstellingen. We willen dit realiseren. We moeten beter in beeld hebben wat ervoor nodig is en daar gaan we met elkaar ook mee aan de slag. Maar kortom, ik wil alleen maar aangeven we hebben op heel veel terreinen goede afspraken gemaakt, ook op het terrein van duurzaamheid, alleen met die coöperaties moeten we toch nog wat meer de hindernissen overwinnen voordat we daar echt grote meters kunnen maken.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Geen moties, dus geen tweede termijn. Of u dient nog een motie in, want ik zie u twijfelen. Toch niet. Dan sluiten we dit. De heer Akhatab. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Dat gaan we zo dadelijk doen. Dan kunnen we dit agendapunt sluiten. Laten we uw gewijzigde motie doen. Die is inhoudelijk gewijzigd. Handtekening erbij, kan die gelijk door naar de griffie aan die zijde.

De heer AKHATAB (denk): De ChristenUnie heeft meegetekend.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dat is heel fijn, dan hoeven wij niet weer het circus naar voren te halen.

7.5 *Kort bespreekpunt over 'Ontwikkelingen rond de Willem de Kooning Academie', aangevraagd door het lid Dekkers.*

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan ga ik door naar agendapunt 7.5. Dat is het Kort bespreekpunt over 'Ontwikkelingen rond Willem de Kooning Academie', aangevraagd door het lid Dekkers. Daarvoor heb ik nodig wethouder Kasmi, die ik net nog zag staan. Maar hij is in de buurt, denk ik. Als iemand hem hierheen kan halen, dan kunnen wij doorgaan met de agenda. Daar komt hij. Ik hoor hem. De heer Kasmi, fijn dat u er bent. Dan geef ik graag het woord aan de heer Dekkers en daarna Nunnely.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, de plannen om de Willem de Kooning te laten fuseren leiden tot protest van studenten en medewerkers. De interne medezeggenschapsraad gaf daarnaast een negatief advies over de fusieplannen. Ook krijgen wij signalen dat er een onveilige sfeer heerst binnen het instituut, waarin docenten zich enkel anoniem uit durven te spreken tegen de keuze voor de fusie. Voorzitter, wij zijn ons ervan bewust dat de fusiebeslissing buiten de verantwoordelijkheid van de wethouder ligt, maar we moeten wel luisteren naar de signalen van de betrokkenen en de mensen uit onze stad. Dat brengt mij bij de volgende vragen. Hoe kijkt de wethouder tegen het belang van de Willem de Kooning als autonome kunstopleiding voor Rotterdam aan? Ziet de wethouder een rol voor zichzelf om de fusie te beïnvloeden als daarmee de belangen voor de culturele sector in de stad worden behartigd? Kan de wethouder borgen dat er toezicht wordt uitgevoerd op de manier waarop

het proces met de interne medezeggenschapsraad is verlopen? Ook vragen wij de wethouder om na te gaan hoe de huidige situatie op de Willem de Kooning is en of er sprake is van een veilige werkomgeving die past bij het onderwijs. Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Mevrouw Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (d66): Dank u wel, voorzitter. Ook D66 maakt zich, samen met meer dan 300 studenten, zorgen over de toekomst van Willem de Kooning Academie. De Willem de Kooning Academie is al decennialang een belangrijke pijler van het culturele en creatieve klimaat in Rotterdam. Bekende kunstenaars als Woody van Amen, Fiep Westendorp en Joep van Lieshout hebben hier gestudeerd en hebben de naam van de stad mede op de kaart gezet. Wij vinden het belangrijk dat de unieke identiteit van de maatschappelijke rol en culturele meerwaarde van de academie behouden blijven voor Rotterdam. We hebben daarom 1 belangrijke vraag. Kan het college borgen dat de unieke identiteit van de Willem de Kooning Academie behouden blijft bij een fusie? Dank u wel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Helder. De heer Vicario, daarna de heer Leewis.

De heer VICARIO (vvd): Dank u, voorzitter. Allereerst wil ik mijn waardering uitspreken voor de studenten van de Willem de Kooning Academie die tijdens de WIOSSAN commissie zijn komen inspreken. Het vraagt namelijk ongelooflijk veel moed, lef en betrokkenheid om in het openbaar je uit te durven spreken, waarmee zij hebben laten zien wat de Willem de Kooning Academie voor hen betekent. Als dit type de studenten zijn die wij in onze stad opleiden, dan ben ik daar enorm trots op. Tegelijkertijd moeten we hier ook eerlijk zijn. Onderwijsinstellingen hebben de ruimte, verantwoordelijkheid en vrijheid nodig om zichzelf te besturen en om moeilijke keuzes te maken over hun toekomst. Die ruimte is belangrijk. Daarom aan beide partijen goede besluiten vragen om transparantie, draagvlak, duurzame oplossingen en met mensen in gesprek te gaan die het raakt. Ga op zoek naar de overeenkomsten die jullie verbindt en denk verder dan jezelf. Denk vooral aan de volgende generaties. Ik heb ook inmiddels begrepen dat er sinds vorige week wat gesprekken zijn geweest, dus dat is in ieder geval positief, maar wellicht kan de wethouder een korte reflectie geven vanuit zijn kant. Dank u.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Dan de heer Leewis.

De heer LEEWIS (gl): Voorzitter, ook wij hebben gesproken met studenten en ook zorgen bij ons voor de continuïteit. Dat zou ook mijn belangrijkste vraag aan de wethouder zijn. De Willem de Kooning een levert belangrijke kwaliteit aan onze stad. Er zijn veel mensen die die opleiding hebben gedaan, die belangrijke dingen hebben gedaan in onze stad. Hoe zorgen we nu, wat er ook verder besloten mag worden, dat die kwaliteit en die toegevoegde waarde van de Willem de Kooning Academie in welke vorm dan ook behouden blijft voor onze stad?

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank en u bent door uw fractietijd heen. Ik kijk de zaal rond of er nog iemand is met een inbreng. Niet. Dan kunnen we doorgaan naar de beantwoording door de wethouder. Gaat uw gang.

De heer KASMI (wethouder): Voorzitter, dank u wel. Allereerst denk ik goed om mee te geven, voor zover u dat niet wist, dat hier inmiddels ook al schriftelijke vragen over zijn gesteld, waar de beantwoording van spoedig naar u zal toekomen ergens niet heel ver na het reces. Dus dat is goed om te weten, waar wat extra informatie ook over de zaak wordt gedeeld met u. Maar laat ik de vragen afgaan die zojuist gesteld zijn, beginnend bij de heer Dekkers van Volt. U nam een aantal keer het woord fusie in de mond. Ik kan me voorstellen dat het misschien niet bij u helemaal helder is, maar het gaat hier niet om een fusie, omdat Willem de Kooning Academie al heel lang onderdeel is van de Hogeschool Rotterdam. Dus

laat dat duidelijk zijn. Waar de Hogeschool Rotterdam nu mee bezig is, zoals elke onderwijsinstelling van tijd tot tijd is, is een nieuwe visie en agenda. Het is geen ad-hoc besluit wat ze van de ene op de andere dag hebben genomen, maar een visie voor de toekomst, waarbij ze van zoveel eenheden, volgens mij 11 of zelfs 21, naar 5 domeinen gaan. Die gaan ze clusteren om domeinen ook te versterken. In dit geval willen ze bijvoorbeeld de wetenschapstak en de onderwijstak verder met elkaar versterken. Vandaar dat ze hebben besloten om een aantal domeinen bij elkaar te brengen. Dat geldt natuurlijk ook voor de Willem de Kooning Academie, wat in dit geval samen zal gaan met, ik lees het voor, Instituut voor communicatie, media en informatietechnologie. Dus het is ook in die zin niet helemaal onlogisch wat ze doen. Ik heb inmiddels, meerdere malen overigens, contact gehad met de voorzitter van het bestuur van de Hogeschool in Holland en die heeft mij in ieder geval een aantal dingen verzekerd. Een van de dingen die ze mij heeft verzekerd, is dat dit echt een zorgvuldig proces is, dat ze niet over 1 dag ijs gaan. Ze hebben daarmee ook de deadline, die in eerste instantie voor volgens mij 17 december of zo stond, als ik me niet vergis, hebben ze nu verschoven naar, misschien weet u dat ook, 11 februari, ook juist vanuit zorgvuldigheidsoogpunt. Dus dat is 1 ter geruststelling. Twee, zij hebben een hele duidelijke plek ook aan tafel gegeven aan de studenten. Die betrokkenheid van studenten, de MER, noem maar op, alle andere stakeholders vinden zij van groot belang. Dus dat heeft ze mij ook medegedeeld, dat ze dat van belang vinden. Dus ik ga ervan uit dat zij alle signalen die ik krijg transparant maar ook zorgvuldig. Los van het feit, dat wil ik ook hier benadrukken, dat ik er als wethouder en wij als college niet over gaan, omdat de hogeschool een zelfstandig bestuursorgaan is, wat eigen bevoegdheden kent en eigen procedures kent. Daar mag ik mij niet in mengen. Ik heb die positie ook helemaal niet om me daarin te mengen. Desalniettemin heb ik natuurlijk wel mijn betrokkenheid getoond en ik heb gezegd: er zijn hier wat vragen over gesteld, er leven wat zorgen binnen de raad. Kunt u mij een beetje meenemen? Dat is wat ze me in ieder geval daarover heeft verteld. Dus ik denk goed om dat aan u mee te geven. Dan de situatie over de veiligheid. Zij heeft mij verzekerd dat daar geen sprake van is, van enige onveilige situaties op dit moment. Ik kan me wel voorstellen dat het heel veel vragen oproept bij studenten, deze clustering van domeinen. Dan kan ik me wel voorstellen. Overigens ook daar nogmaals, er wordt gesprek gevoerd met de studenten. Het zijn mondige studenten, zoals u hier ook heeft kunnen zien met het inspreken. Overigens zijn er ook nog allerlei andere procedures die ze hebben als vertrouwenspersonen, al die dingen, waar mensen ook naartoe kunnen als dat nodig is. Dan is er iets gezegd door een aantal partijen, in ieder geval door D66, over de unieke identiteit van de Willem de Kooning Academie, of ik die kan borgen. Ik kan daar vanuit mijn positie uiteraard geen garanties op geven. Wat ik u wel kan geven, is dat de voorzitter van bestuur mij heeft medegedeeld dat zij op geen enkele manier willen tornen aan die unieke identiteit van de Willem de Kooning Academie. Overigens, ook om terug te komen op wat ik eerder zei, ze zijn al heel lang onderdeel van de Hogeschool. Dus als daar überhaupt al sprake van was, dan hadden ze dat natuurlijk ook veel eerder kunnen doen. Ze maken al jarenlang onderdeel uit van de Hogeschool en zij hebben nog steeds die identiteit. Zij willen daar ook helemaal niet aankomen. Waar het hier om gaat, is echt het clusteren van kennis, het clusteren van wetenschap. Dat allemaal bij elkaar brengen, zodat ze die domeinen ook verder kunnen versterken. Dus het gaat niet zozeer om die identiteit. Ik hoop hiermee ook in ieder geval een beetje tegemoet te zijn gekomen aan de vraag van de heer Vicario over een korte reflectie. Ik ben volgens mij best uitvoerig geweest voor een kort debatje. Dat geldt ook voor de vraag die de heer Leewis had. Voorzitter, hopelijk ben ik dan zo rond.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank u. Ik kijk voor de veegronde. Die zijn er niet. Alle vragen zijn beantwoord. Ik heb geen moties, dus ook geen tweede termijn. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van het hoofdstuk Korte besprekpunten.

8. BENOEMINGEN

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Wij openen het volgende hoofdstuk van onze vergadering. Dat noem ik de Benoemingen. Ik vraag me wel af inderdaad waar de VVD-fractie is. U bent er, maar er zijn meer leden. De ChristenUnie missen we. Van Van Campenhout weten we dat hij afwezig is. De heer Kind, mevrouw Maassen. Wij gaan door.

8.1 Het voorstel tot benoeming van de voorzitter en vier leden van de commissie verkiezingsaangelegenheden.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De benoemingen, 8.1 Het voorstel tot benoeming van de voorzitter en vier leden van de commissie verkiezingsaangelegenheden. Die houden we kort, want we missen nog 1 kandidaat en daar willen we de tijd voor nemen. Dus ons voorstel is om dit op 8 januari te agenderen. Kunnen jullie je daarin vinden? Top, geregeld. Hameren.

8.2 Het voorstel tot benoeming van een plaatsvervangend ombudsman, tevens kinderombudsman.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan ga ik door naar agendapunt 8.2. Daar is bij aanvang van de agenda vanmorgen iets over gezegd, over een VOG wat nog zou missen, maar die is inmiddels binnen. Dus wij kunnen dit agendapunt behandelen. Dat betreft het agendapunt Het voorstel tot benoeming van een plaatsvervangend ombudsman, tevens kinderombudsman. Het voorstel tot benoeming van een plaatsvervangend ombudsman, tevens kinderombudsman heeft het karakter van een voordracht. Is er behoefte aan een stemming? Niet, hoor ik. Er heeft zich ook niemand vooraf gemeld. Dan stel ik u voor om zonder stemming de heer W. (Wouter) Struik met ingang van 1 maart 2026 voor een termijn tot 1 maart 2032 te benoemen als plaatsvervangend ombudsman, tevens kinderombudsman. Stemt u daarmee in? (*Applaus.*) Dan stel ik vast dat de heer W. (Wouter) Struik met ingang van 1 maart 2026 tot 1 maart 2032 is benoemd als plaatsvervangend ombudsman, tevens kinderombudsman. Afgehamerd.

8.3 Het voorstel tot herbenoeming van de voorzitter van de referendumcommissie.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan ga ik door naar het volgende agendapunt. Dat is 8.3 en dat is Het voorstel tot herbenoeming van de voorzitter van de referendumcommissie. Het voorstel tot herbenoeming van de voorzitter van de referendumcommissie heeft het karakter van een voordracht. Is er behoefte aan een stemming? Nee, hoor ik. Er heeft zich ook niemand gemeld. Dan stel ik aan u voor om zonder stemming de heer L. (Linze) Schaap met ingang van 18 december 2025 voor een termijn tot 18 december 2031 te herbenoemen als voorzitter van de referendumcommissie. Stemt u daarmee in? Ik kijk rond. Ja. (*Applaus.*) Dan stel ik vast dat de heer L. (Linze) Schaap met ingang van 18 december 2025 tot 18 december 2031 is herbenoemd als voorzitter van de referendumcommissie.

9. MOTIE VREEMD AAN DE ORDE VAN DE DAG

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan kom ik bij het volgende hoofdstuk en dat is het hoofdstuk van de motie vreemd aan de orde van de dag. Die zijn er niet.

10. Stemvenster.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dan kom ik bij het stemvenster. Het is altijd de vraag hebben we nog behoefte aan een schorsing. Er wordt geknikt. Dan is de volgende vraag hoelang. Er wordt een voorstel gedaan. Ik denk de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Laten we morgen maar stemmen dan. Vijftien minuten. Krap, echt scherp 15 minuten.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Vijftien minuten wordt er voorgesteld. Ik kijk de raad rond. Vijftien minuten, maar dan hervatten wij om 00.05 uur. Redden we dat? Laten we het goed doen, 00.15 uur. Ik zie GroenLinks wil wat langer. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* We hebben allemaal een loopje naar beneden nodig. Daar heeft mevrouw Kockelkoren gelijk in. Om 00.10 uur hervatten wij de vergadering. Tot straks.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De heer COŞKUN (sp): De motie bij 6.5 over Sportdorp, ondanks de mooie titel 'Behoud het Sportdorp', die wil ik intrekken, omdat de heer Van Dommelen ook zijn motie in gaat trekken.

De heer VAN DOMMELEN (vvd): Ik twijfel nog, voorzitter, maar ik vind het wel leuk dat de heer Coşkun zijn motie heeft ingetrokken. Ik wil nog graag 1 opmerking maken. De heer Coşkun heeft mij verteld dat mijn motie totaal overbodig was. Ik heb nog altijd het recht om een motie in te dienen als de toezegging die door de wethouder gedaan is niet helemaal de toezegging is die ik graag zou willen horen. Dus voor de volgende keer laten we het op een nette manier doen. Maar omdat er toch ergens naar de bewoners is gecommuniceerd dat er 3 scenario's gaan worden onderzocht, trek ik mijn motie in. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. De beide moties onder het agendapunt Sportdorp zijn ingetrokken, dus daar hoeven we nu ook niet meer over te stemmen bij dat agendapunt, want er was verder geen voorstel. Andere stemverklaringen? De heer Crielaard.

De heer CRIELAARD (lr): Dank u wel. Stemverklaring op 7.2, de moties van GroenLinks omtrent het zwembad. Ik kwam er in mijn bijdrage al op aan, maar motie 1 is praktisch uitvoerbaar in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving. Daarmee ben je simpelweg vanaf 1 januari in overtreding en dan kan je die dispensatie wel op je badpak schrijven in maart. Motie 2 is een kringloopmotie vanuit de begrotingsraad. Hier is een motie op aangenomen, waarop we nog in afwachting zijn. Vandaar allebei tegen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Dank u. Een aantal stemverklaringen. Met betrekking tot erfpacht over de onderzoeken van de fractie JOU, we gaan voor de onderzoeken stemmen. Afgelopen jaar hebben we het nodige onderzocht en dat heeft zaken opgeleverd, dus wie weet levert dit onderzoek ook nog wat op. We gaan op tegen bij de motie van het CDA. We verwachten dat onze motie over Mijn Loket dit al dekt. Tot slot de eindejaarsbrief. We hebben met de fractie overlegd. U kent mij wellicht als een precieze, maar in deze zijn we reukeloos en stemmen voor het helpen van mensen en dus tegen het amendement. Dank u.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Twee stemverklaringen, voorzitter. Bij erfpacht gaan wij met gezonde tegenzin voor allerlei moties stemmen, die wat ons betreft het voorstel niet wezenlijk verbeteren, maar wel iets minder slecht maken. Maar we gaan tegen de motie 3 van Leefbaar, 'Erfpacht: Kennis is macht!', want die klopt wat ons betreft gewoon niet, om die derde optie toe te voegen alsof het een optie is voor iedereen. Want we hebben het debat daarover gevoerd, dat is het niet. De tweede en laatste stemverklaring, voorzitter, gaat over motie 4 bij 5.5 over de overlastgevers. Wij zijn voor een repressieve aanpak als het gaat over overlastgevers, maar tegen het dwingen van terugkeer van EU-arbeidsmigranten, simpelweg

ook omdat dat niet kan en omdat we daar ook tegen zijn. Dat staat wel allemaal in 1 dictum, dus gaan we uiteindelijk wel voor die motie van GroenLinks, PvdA en de SP stemmen. Dank.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Bij 5.1, 10 'Maximale zittingstermijn voor meer bestuurlijke vernieuwing in de culturele sector'. Ik vind dat zelf een verkeerd uitgangspunt, ondanks dat het een onderzoeksmotie is. Ik vrees dat het voor de kleine partij in het cultuurplan echt de dood in de pot is. Daarom zal ik, in afwijking van mijn fractie, daarop tegen stemmen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): De heer Balcha.

De heer BALCHA (d66): Een stemverklaring op de eindejaarsbrief en het amendement dat daar is ingediend. Daar hebben wij veel kritiek gehad op de manier van financieren. We zien ook echt de precedentwerking die daarvan uitgaat. Wij zullen uiteindelijk toch, omdat wij de urgentie van dit voorstel zien, het doel heiligt daarmee voor ons nu op dit moment wel de middelen, tegen het amendement stemmen, maar wel voor het raadsvoorstel.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pvda): De fracties GroenLinks en PvdA zullen bij erfpacht wel voor de motie stemmen, omdat ze het toch misschien iets minder slecht maken. Maar we zullen uiteindelijk wel tegen het voorstel stemmen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (gl): Dank voorzitter. Ik heb 2 stemverklaringen bij het debat 5.2 over de Havenvisie. Daar stemmen we tegen de motie van de SP over 'geen energie verspillen aan het onderzoeken van de derde Maasvlakte'. In de provincie zijn ze al bezig met een onderzoek, dus het voelt een beetje onzinnig om nu opeens te zeggen: stop maar met alles. Een uitbreiding heeft niet onze voorkeur, maar we zitten letterlijk midden in een onderzoek. Het voelt nu gek om hier voor te stemmen, ook al heeft het niet direct onze voorkeur. Dan resteert de vraag of wij voor of tegen de Havenvisie stemmen. Iedereen vond dat heel spannend vandaag. Daar hebben wij over getwijfeld. Dat is duidelijk niet onze visie. Wij willen dat er expliciet groene keuzes worden gemaakt en die blijven hier uit. Tegelijkertijd is deze visie wel weer beter dan de vorige havenvisie en vormt zij wel een stap vooruit, een stap die ons in vervolgdebatten voldoende aanknopingspunten geeft om hiermee in te stemmen. Dus wij stemmen voor.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Anderen? De heer Van der Velden.

De heer VAN DER VELDEN (pvdd): Dank u, voorzitter. Ik wilde een stemverklaring geven over de Havenvisie. Het zal duidelijk zijn dat wij tegen deze Havenvisie stemmen. Wij vinden hem niet groen genoeg, ondanks sommige goede bedoelingen. We vinden het niet ver genoeg gaan en wij zijn principieel tegen CO2-opslag, CCS, maar ook wij zijn tegen dat Defensie meer ruimte gaat krijgen in de haven. Dus dat zijn allemaal redenen dat wij tegen zullen stemmen.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw VERKOELLEN (50plus): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, wij gaan tegen. Het nieuwe adviesmodel voor de culturele sector 2029 is ver weg. Ik hoop dat een volgend college een beter voorstel zal maken en er sneller mee zal komen. Dus ik zie heel het nut niet

zitten, want dit levert niet op wat we ons gedacht hebben. Dus daar gaan we op tegen. Erfpacht kwestie, ik zal op alles tegen stemmen wat daar negatief, ook ten aanzien van het voorstel zelf. Het is een slecht voorstel. Het is prachtig dat er nog geprobeerd wordt iets te verbeteren, maar een slecht voorstel blijft een slecht voorstel. Ik denk dat als het zover is we met zijn allen van een koude kermis thuiskomen. Ook daar hoop ik dat voordat het zo ver is er nog misschien iets tegen te doen is. Ten slotte die ik belangrijk vind om tegen te stemmen, is Het herziene voorstel tot vaststelling van de Eindejaarsbrief 2025. Ik zal tegen stemmen. Het is voor mij echt een rommeltje. Het blijft voor mij achterkant van het sigarendoosje waarop boekgehouden wordt. Er kunnen hele verhalen verteld worden van wel of niet, misschien, in de geest van, maar het is toch niet helemaal zuiver van de graat. Ik bak er niets meer van. Ik vind het een kwalijke zaak wat er gebeurt. Ik had een voorstel willen zien, niet gekregen. Dus ik zal tegen stemmen, tegen de Eindejaarsbrief 2025. Tot zover.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Mevrouw Rehim Zadeh.

Mevrouw REHIM ZADEH (denk): Voorzitter, ik wilde alleen mededelen dat ik me zal moeten onthouden van stemming op 7.2.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Staat genoteerd. De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (gl): Voorzitter, agendapunt 6.3 Het herziene voorstel tot vaststelling van de Eindejaarsbrief. Het college heeft aangegeven dat de aanpak van de overlastgevers urgent is, maar de financiële handeling, dus het vormen van een bestemmingsreserve, dat is dat nu niet per se, want de uitvoering kan immers ook starten in het eerste kwartaal van 2026 via de reguliere begrotingswijziging. Daarom hebben we dit amendement ingediend. Als het amendement het niet haalt, dus een meerderheid van de raad vindt dat we dit wel moeten gaan doen, dan zijn wij genoodzaakt om tegen het eindejaarsvoorstel te stemmen. Dat doen wij met heel veel pijn, want wij willen wel dus dat de onrechtmatigheden worden gecorrigeerd, maar absoluut niet met een heel raar besluit dat op deze manier erin wordt gezet.

Mevrouw VERKOELEN (50plus): Voorzitter. Sorry. Ik ging al zo automatisch ervanuit dat het amendement niet aangenomen zal worden dat ik daarop tegen stem, maar uiteraard hetzelfde als GroenLinks. Als het amendement aangenomen wordt, ga ik voor stemmen. Dat is waar, maar daar heb ik niet zoveel fiducia in.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Dank. Zijn er nog andere stemverklaringen? Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pvda): Wij stemmen tegen de motie over gerichte handhaving op bedelarij. Hoe de motie is opgesteld, zien we niet hoe gewaarborgd gaat worden dat de mensen niet geraakt worden die onze stad overleven met kleine giften van onze stadsgenoten. Maar gelukkig zie ik wel mooie kansen in de toekomst met de indiener als ik het verkiezingsprogramma zie van de indiener. Dus dat komt vast goed in de toekomst.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Anderen nog? Dat is niet het geval. Dan kunnen we bijna door na de stemming, maar ik heb nog berichten over paren, namelijk de heer Becker paart met de heer Van Campenhout en de heer Verweij paart met de heer Lammering. Dan zijn we er klaar voor om te gaan stemmen.

5.1 *Het voorstel met betrekking tot het nieuw adviesmodel voor de culturele sector.*

Amendement A1. Hoezee voor het RFC

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.1 Het voorstel met betrekking tot het nieuwe adviesmodel voor de culturele sector

Aan het raadsvoorstel onder 'besluit' als tweede bullet toe te voegen:

- Het college op te dragen om toe te werken naar de inrichting van een Rotterdams Fonds voor Cultuur in 2029;

Toelichting:

Het voornemen om een Rotterdams Fonds voor Cultuur op te richten als subsidieorgaan voor de culturele sector vond veel steun in de raad, en werd daarom ook genoemd als onderdeel van de transitie in de collegebrief. Ook de culturele sector staat positief tegenover dit nieuwe orgaan, en snakt bovendien naar duidelijkheid. Echter, doordat dit niet in het raadsvoorstel is opgenomen wordt dit besluit nu niet vastgelegd. Dit terwijl het Fonds een voorwaarde is voor een volwaardige transitie. Door dit punt toe te voegen aan het ontwerpbesluit doen we recht aan de wensen uit de cultuursector en de gemeenteraad. Daarnaast leggen we de bal op de stip voor een nieuw te vormen college en de nieuwe gemeenteraad om het proces voor het Fonds op te starten en tot een goed einde te brengen.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.S. Vlieger, J.M. de Bruijn, T.S.J. Coşkun, P.J.H.D. Verkoelen, R.T.J. van der Velden en J.M. Nunnely

Het amendement is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 1, 'Meer representatie in het cultuurplan'. De motie is met 28 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, ChristenUnie en Forum voor Democratie.

Motie 2, 'Meer tijd = beter cultuurplan'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3. Geen ritornello van het vorige cultuurplan

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025 ter bespreking van agendapunt 5.1 'Het voorstel met betrekking tot het nieuwe adviesmodel voor de culturele sector';

constaterende dat:

- de afgelopen cultuurplanperiode van vaststelling commissies tot advisering op de verdeling van de middelen tot veel ontevredenheid en wantrouwen heeft geleid, zowel in de sector als in de raad;
- er in juli dit jaar door KWINK groep een 'Evaluatie Totstandkoming Cultuurplan 2025-2028' is opgeleverd;
- zij hierin onder andere adviseren dat het van belang is dat gemeenteraad en college vooraf bepalen hoe hun prioriteiten, die over het geheel van het culturele veld gaan, worden meegenomen in beoordeling van aanvragen;
- uit het werkbezoek van de commissie ZWCS aan Amsterdam ook veel relevante input is gekomen die van waarde is voor een volgende uitgangspuntennota;

overwegende dat:

- het risico bestaat dat deze adviezen en input niet worden meegenomen voor de volgende cultuurplanperiode;

- het van groot belang is dat de nieuwe gemeenteraad goed geïnformeerd te werk kan gaan;
- het hiervoor van belang is dat zij alle informatie in hun bereik hebben en deze tijdig en duidelijk tot zich kunnen nemen;

verzoekt het college:

- op basis van de evaluatie van de vorige cultuurplanperiode, eigen lessons learned en input vanuit het werkbezoek aan Amsterdam, te komen met een one pager waarin concrete veranderingen staan voor de uitgangspuntennota en het proces eromheen voor de cultuurplanperiode van 2029-2033;
- dit in ieder geval in 2026 met de gemeenteraad te delen en bespreken (al dan niet in beslotenheid);
- hierna dit te delen met de Cultuurhaven;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. L.S. Vlieger, J.M. de Bruijn, D.J. van Dommelen en J.M. Nunnely

De motie is met 30 stemmen voor en 10 stemmen tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van Leefbaar Rotterdam.

Motie 4, 'Cultuurhaven goed van start!'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 5, 'Praat mee over de cultuurhaven'. De motie is met 39 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van het CDA.

Motie 6, 'Money for nothing and your chicks for free'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 7. Meer cultuur, minder overhead

“De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 15 december 2025, ter bespreking van agendapunt 5.1;

constaterende dat:

- voor de organisatie, activiteiten en backoffice van de Cultuurhaven jaarlijks € 800.000 beschikbaar is uit de reguliere cultuurbegroting, gefinancierd uit de voormalige RRC-middelen;
- aanvullend voor de werving, ondersteuning en organisatie van de nieuwe adviescommissie voor meerjarige subsidies een bedrag van € 800.000 totaal nodig is dat binnen de cultuurbegroting moet worden; voor de beoogde uitvoeringsorganisatie (Rotterdams Fonds voor Cultuur) jaarlijkse apparaatskosten van circa € 4,225 mln worden geraamd, waarvan € 2,5 mln per jaar niet is gedekt binnen de cultuurbegroting;
- daarnaast voor het investeringsfonds organisatiekosten van € 500.000 per jaar worden voorzien, die evenmin binnen de cultuurbegroting zijn gedekt;

overwegende dat:

- het Blueyard advies tijdens het vorige cultuurplan proces € 900.000 koste;
- de RRC jaarlijks € 800.000 middelen ter beschikking had voor adviseren;
- het doel van de cultuurtransitie is om het culturele ecosysteem te versterken en meer ruimte te creëren voor makers, publiek en programma;
- iedere euro die naar governance en organisatie gaat, niet kan worden besteed aan productie, exploitatie en publieksbereik;

- het verminderen van organisatiekosten past bij de financiële opgave waar de gemeente voor staat;

verzoekt het college:

- bij de verdere uitwerking van de governance en organisatie rond de Cultuurhaven, de nieuwe adviescommissie, het Rotterdams Fonds voor Cultuur en het investeringsfonds te zoeken naar kostenbesparingen op systeem- en organisatiekosten;
- waar mogelijk varianten voor te leggen, zodat de raad kan kiezen tussen verschillende niveaus van systeem- en organisatiekosten;
- bij iedere keuze die in het kader van de verdere cultuurtransitie aan de raad wordt voorgelegd, inzichtelijk te maken welke extra structurele en incidentele lasten hiermee gemoeid zijn, inclusief de wijze van dekking en de gevolgen voor het verdeelbare cultuurbudget;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.J. van Dommelen. G.F.E. Koster, J.M. Nunnely en T.J. Vonk

De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 8A. Borging en positionering van de culturele iconen van Rotterdam

“De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van agendapunt 5.1;

constaterende dat:

- Rotterdam beschikt over culturele iconen die van groot belang zijn voor het culturele ecosysteem van de stad;
- deze iconen zich onderscheiden door hun maatschappelijke betekenis, publieksbereik, (inter)nationale uitstraling, historie en structurele rol binnen de sector;
- het daarbij gaat om instellingen met een collectiebeherende taak, een wettelijke taak, een podiumkunstfunctie en/of een gebouwbeherende taak met een brede culturele functie;
- deze instellingen vaak langjarige verplichtingen aangaan op het gebied van personeel, programmering en huisvesting;
- in de huidige voorstellen rond de cultuurtransitie nog onvoldoende duidelijkheid bestaat over de bestuurlijke positie en financiële borging van deze instellingen;

overwegende dat:

- cultureel erfgoed en culturele iconen geen tegenstelling vormen tot vernieuwing, maar juist het fundament zijn waarop vernieuwing kan ontstaan;
- instellingen met een structurele rol binnen het culturele ecosysteem gebaat zijn bij meerjarige zekerheid en bestuurlijke duidelijkheid;
- een basisinfrastructuur bijdraagt aan kwaliteit, continuïteit en samenhang in het cultuurbestel;
- de Cultuurhaven een belangrijke rol kan spelen bij het adviseren over de samenstelling en doorontwikkeling van de basisinfrastructuur;
- het wenselijk is dat besluitvorming over de subsidieverlening aan culturele iconen rechtstreeks onder verantwoordelijkheid van het college valt;

verzoekt het college:

- binnen het Rotterdamse cultuurbestel expliciet een basisinfrastructuur te onderscheiden voor de culturele iconen van de stad;

- de subsidieverlening aan deze culturele iconen rechtstreeks onder verantwoordelijkheid van de wethouder en het college te laten vallen en deze niet onder te brengen bij een cultuurfonds of uitvoeringsorganisatie;
- de Cultuurhaven te laten adviseren over de samenstelling, rol en taakstellingen van deze basisinfrastructuur;
- hiermee de culturele iconen van Rotterdam meerjarige duidelijkheid en bestuurlijke borging te bieden;
- de Raad hierin het laatste woord te geven;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.J. van Dommelen, G.F.E. Koster, R.T.J. van der Velden, T.S.J. Coşkun en T.J. Vonk

De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 9A. Maximale steun voor de culturele transitie

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 18 december 2025, ter bespreking van agendapunt 5.1 ‘Het voorstel met betrekking tot het nieuw adviesmodel voor de culturele sector’;

constaterende dat:

- het gemeentelijk cultuurbudget onder druk staat en niet vanzelf meegroeit;
- andere steden actief gebruikmaken van nationale, Europese en private investeringen voor cultuur;
- vaker op de cultuursector wordt bezuinigd, dan geïnvesteerd;

overwegende dat:

- cultuur bijdraagt aan een sterke economie, aantrekkelijk vestigingsklimaat en leefbare stad; o de cultuurtransitie vraagt om extra investeringen die niet zijn gereserveerd;
- dit in de toekomst geen argument mag zijn om bepaalde zaken niet uit te werken;
- Rotterdam kansen laat liggen als aanvullende financieringsbronnen niet structureel worden benut;
- een ondernemende aanpak nodig is om publieke middelen slim te versterken met externe investeringen;
- de stad verdicht en meer dan ooit behoefte blijft houden aan hoogwaardige culturele voorzieningen;
- extra middelen juist ruimte kunnen creëren voor makers, innovatie en een divers en toegankelijk cultuuraanbod;

verzoekt het college:

- te inventariseren of een mogelijke onderbesteding op cultuur benut kan worden ten behoeve van de toekomstige kosten van de cultuurtransitie;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M. Nunnely

De motie is met 34 stemmen voor en 6 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van CDA, SP, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, Groep De Jong en Forum voor Democratie.

Motie 10, ‘Maximale zittingstermijnen voor meer bestuurlijke vernieuwing in de culturele sector’. De motie is met 25 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben

gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Volt, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren en de heer De Haan.

Raadsvoorstel, 'Raadsvoorstel vaststellen over Transitie cultuur'. Het voorstel is met 39 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van 50PLUS.

5.2 *Het voorstel tot vaststelling van de Havenvisie 2050.*

Motie 1, 'Van visie naar uitvoering'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Visie voor SMR's'. De motie is met 28 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van GroenLinks, SP, PvdA, Partij voor de Dieren, Groep De Jong en ChristenUnie.

Motie 3, 'The bare fossil minimum'. De motie is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, 50PLUS, SP, Volt, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, de heer Balcha en Groep De Jong.

Motie 4, 'CCS niet voor greenwashers'. De motie is met 26 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, Volt, PvdA, 50PLUS, SP, ChristenUnie en Groep De Jong.

Motie 5, 'Geen clusterfuck'. De motie is met 25 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, Volt, PvdA, 50PLUS, SP, Partij voor de Dieren, ChristenUnie en Groep De Jong.

Motie 6, 'Ecologisch herstel voor het havengebied'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 7, 'Laat de buitendijkse gebieden niet verzuipen'. De motie is met 25 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, CDA, PvdA, SP, Volt, Partij voor de Dieren, ChristenUnie en Groep De Jong.

Motie 8, 'Water en bodem sturend, ook in de havenvisie'. De motie is met 25 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, Volt, Partij voor de Dieren, 50PLUS, ChristenUnie en Groep De Jong.

Motie 9, 'Oog voor scope 3 en lokale leefgebieden'. De motie is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, 50PLUS, SP, Volt, CDA, Partij voor de Dieren, ChristenUnie en Groep De Jong.

Motie 10, 'Geen ruimte voor kerncentrales in de havenvisie'. De motie is met 28 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, SP, Partij voor de Dieren en Groep De Jong.

Motie 11, '2050 is ver weg, wat doen we in de tussentijd?'. De motie is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, Volt, SP, ChristenUnie, PvdA, 50PLUS, Partij voor de Dieren, CDA en Groep De Jong.

Motie 12, 'De bereikbare haven van de toekomst'. De motie is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, SP, Volt, CDA, Partij voor de Dieren, 50PLUS, ChristenUnie en Groep De Jong.

Motie 13, 'Een moment stilte voor onze arbeiders'. De motie is met 26 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, SP, GroenLinks, Volt, Partij voor de Dieren, ChristenUnie en Groep De Jong.

Motie 14, 'Rotterdams Durfkapitaal'. De motie is met 37 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, SP en Groep De Jong.

Motie 15, 'Bredere Europese havensamenwerking'. De motie is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Volt, GroenLinks, PvdA, 50PLUS, CDA, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, SP en Groep De Jong.

Motie 16, 'Openbaar vervoer naar de haven'. De motie is met 23 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Volt, PvdA, GroenLinks, CDA, 50PLUS, SP, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, Forum voor Democratie en Groep De Jong.

Motie 17, 'Duurzaam standaard, fossiel uitzondering'. De motie is met 39 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van Forum voor Democratie.

Motie 19, 'Geen Derde Maasvlakte'. De motie is met 37 stemmen tegen en 3 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, Groep De Jong en Partij voor de Dieren.

Motie 20, 'Baangarantie in de Haven van de toekomst'. De motie is met 28 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, GroenLinks, PvdA, Partij voor de Dieren, ChristenUnie en Groep De Jong.

Motie 21, 'Natuur kan niet nog eens zo lang wachten'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Raadsvoorstel, 'vaststellen Havenvisie 2050'. Het voorstel is met 37 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Groep De Jong, Partij voor de Dieren en SP.

5.3 *Erfpachtkwestie.*

1. Het voorstel tot vaststelling van de uitgangspunten erfpachtbeleid.

2. Het voorstel tot wijziging van de Nota Rotterdams Grondbeleid betreffende de looptijd van nieuwe tijdelijke erfpachtcontracten.

Motie 6, 'Geen slecht voorstel in een slechte markt'. De motie is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van CDA, GroenLinks, PvdA, 50PLUS, Volt, SP, ChristenUnie, Groep De Jong en Partij voor de Dieren.

Amendement A, 'Historische grondwaarde voor alle erfpachters, zonder voorwaarden van vervreemding of toedeling'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, CDA, PvdA, Volt, 50PLUS, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, SP en Groep De Jong.

Amendement H, 'Een eerlijke canon'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, CDA, Volt, 50PLUS, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, SP en Groep De Jong.

Amendement B, 'Canonverlaging'. Het amendement is met algemene stemmen aangenomen.

Amendement C, 'Functiescheiding erfpacht: historische grondwaarde leidend voor wonen deel 1 'wonen is een levensbehoefte'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, GroenLinks, ChristenUnie, PvdA, CDA, Volt, Partij voor de Dieren, SP en Groep De Jong.

Amendement E, 'Functiescheiding erfpacht: historische grondwaarde leidend voor wonen deel 2 'technische en juridische uitwerking van de historische grondwaarde voor wonen'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, GroenLinks, ChristenUnie, PvdA, CDA, Volt, Partij voor de Dieren, SP en Groep De Jong.

Amendement D, 'Functiescheiding erfpacht: historische grondwaarde leidend voor wonen deel 2 'Historische grondwaarde leidend voor wonen als dat goedkoper is'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, GroenLinks, ChristenUnie, PvdA, CDA, Volt, Partij voor de Dieren, SP en Groep De Jong.

Amendement F, 'Uitsluiten residuele grondwaardemethode voor woonfuncties!'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, GroenLinks, ChristenUnie, PvdA, CDA, Volt, Partij voor de Dieren, SP en Groep De Jong.

Amendement G, 'Verplicht sociaal vangnet bij afkoop en conversie erfpacht voor woonfuncties!'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Motie 1, 'Erfpacht: Maatwerk voor betalingsproblemen'. De motie is met 35 stemmen voor en 5 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van VVD en 50PLUS.

Motie 2, 'Erfpacht: Alles op 1 plek!'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3, 'Erfpacht: Kennis is macht!'. De motie is met 38 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van CDA en 50PLUS.

Motie 4, 'Erfpacht: Wie heb ik aan de lijn?' De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 5, 'Informeel nieuwe eigenaren'. De motie is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van CDA, GroenLinks, PvdA, 50PLUS, Volt, SP, ChristenUnie, Partij voor de Dieren en Groep De Jong.

Motie 7, 'Rekenkameronderzoek in bestuurlijk handelen rond erfpachtbeleid!'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 8, 'Inzicht in bestuurlijk handelen rond erfpachtbeleid!'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Raadsvoorstel, 'Vaststelling uitgangspunten erfpachtbeleid'. Het voorstel is met 24 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, DA, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Raadsvoorstel, 'wijzigen looptijd nieuw tijdelijk erfpachtcontract'. Het voorstel is met 39 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van 50PLUS.

5.4 *Debat over Opvang eerst bij dak- en thuisloze kinderen, aangevraagd door het lid Kind e.a.*

Motie 1, 'Opvang eerst bij dak- en thuisloze kinderen'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Zorgvuldigheid in ambtelijke communicatie maatschappelijke opvang'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3, 'Duidelijke definitie 'zelfredzaamheid' voor dakloze ouders met kinderen'. De motie is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, SP, ChristenUnie, Volt, CDA, Partij voor de Dieren, 50PLUS en Groep De Jong.

5.5 *Debat over De collegebrief inzake de aanpak overlastgevers (ZWCS), aangevraagd door het lid De Bruijn e.a.*

Motie 1, 'Zorg dat straatteams dakloze mensen écht kunnen helpen'. De motie is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, SP, Volt, CDA, Partij voor de Dieren, 50PLUS, ChristenUnie en Groep De Jong.

Motie 2, 'Dakloze mensen en bewoners écht helpen – Niet alleen roepen ook toetsen'. De motie is met 39 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd Forum voor Democratie.

Motie 3, 'Geen grijs gebied voor handhaving dakloze mensen'. De motie is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van PvdA, GroenLinks, SP, Volt, CDA, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, 50PLUS en Groep De Jong.

Motie 4, 'Help dakloze mensen aan een huis, niet aan een boete'. De motie is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, Volt, CDA, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, Groep De Jong en 50PLUS.

Motie 5, 'Geen vreemdelingenpolitie op straat'. De motie is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, Volt, CDA, Partij voor de Dieren, 50PLUS, ChristenUnie en Groep De Jong.

Motie 6, 'Geen boetes maar toiletten'. De motie is met 25 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, SP, Partij voor de Dieren, 50PLUS, ChristenUnie en Groep De Jong.

Motie 7, 'Gerichte handhaving bij bedelarij'. De motie is met 26 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van D66, 50PLUS, DENK, SP, Volt en CDA.

6.1 *Initiatiefvoorstel Vlieger over 'Een vangnet van vertrouwen'.*

Beslispunt 1, 'Vertrouwen en maatwerk voorop in elke vorm van uitvoering en beleid van de Participatiewet'. Het besluit is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Beslispunt 2, 'Zet in alle vormen van correspondentie met bijstandsgerechtigden hun rechten centraal en richt een webpagina in met rechten en plichten in de bijstand'. Het besluit is met

25 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Beslispunt 3, 'Betrek ervaringsdeskundigen bij totstandkoming en evaluering van beleid en zoek nadrukkelijk naar ervaringsdeskundigen bij werving voor W&I'. Het besluit is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Beslispunt 4, 'Licht het hele bijstandsbestand door op multiproblematiek met als doel om gericht maatwerk toe te kunnen passen in de dienstverlening'. Het besluit is met 25 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Beslispunt 5, 'Herzie het instrumentarium voor hulp en re-integratie en voeg alternatieve ondersteuning toe'. Het besluit is met 25 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Beslispunt 6, 'Werk in het gehele proces met één contactpersoon'. Het besluit is met 25 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Beslispunt 7, 'Voer onderzoek en experimenten uit onder de bijstandspopulatie en benut huidig onderzoek'. Het besluit is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Beslispunt 8, 'Stop met het handhaven van de taaleis'. Het besluit is met 26 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Beslispunt 9, 'Promoot minder dan fulltime werken of vrijwilligerswerk en maak het starten van een stichting niet onmogelijk'. Het besluit is met 26 stemmen tegen en 14 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Beslispunt 10, 'Hanteer de tegenprestatie niet meer'. Het besluit is met 27 stemmen tegen en 13 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA en SP.

Beslispunt 11, 'Voer een bijverdienpremie van 30% in'. Het besluit is met 25 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Beslispunt 12, 'Herzie en verbreed de definitie van 'kwetsbare jongeren'. Het besluit is met 25 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Beslispunt 13, 'Kom jongeren onder de 27 jaar tegemoet door ze gebruik te laten maken van de inkomensvrijlating voor vrijwilligerswerk'. Het besluit is met 25 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Beslispunt 14, 'Sluit bij het meldpunt bijstandsfraude en verwijder alle communicatie hierover'. Het besluit is met 25 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Beslispunt 15, 'Sluit auto's voor medische, of werkgerelateerde of zorgtaken tot een waarde van €7.500 uit van de vermogenstoets'. Het besluit is met 25 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, D66, DENK, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Beslispunt 16, 'Voer een 'garantie knop' in zodat mensen die binnen zes maanden na uitstroom hun baan verliezen, snel en eenvoudig kunnen terugvallen in hun oude bijstand positie'. Het besluit is met 29 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie en Leefbaar Rotterdam.

Beslispunt 17, 'Herzie het fraudekader en maak deze tastbaar'. Het besluit is met 25 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

6.2 Het voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument Zuidrand Oud-Charlois.

Motie 1, 'Twee velden, één toekomst'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Raadsvoorstel, 'vaststellen over gebiedsambitiedocument Zuidrand Oud-Charlois'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

6.3 Het herziene voorstel tot vaststelling van de Eindejaarsbrief 2025.

Amendement A, 'Eerst duidelijkheid, dan afspraken'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

Raadsvoorstel, 'Herzien raadsvoorstel en ontwerpbesluit Eindejaarsbrief 2025'. Het voorstel is met 24 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

6.4 Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument Veemstraatplot.

Motie 1, 'Dan liever de lucht in'. De motie is met 39 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van Groep De Jong.

Motie 2, 'Voorkom eenzaamheid, bouw studentenkamers'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Raadsvoorstel, 'vaststellen over Projectambitiedocument Veemstraatplot'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

6.6 Voortgang MBO uitvoeringsagenda.

Motie 1, 'Meer samenhang in de samenwerking rond het MBO'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Eén efficiënte route van onderwijs naar kraptesector'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

6.7 Het voorstel tot het verlenen van een investeringskrediet van €4.675.000 vanwege de aankoop van de Steigerkerk ten behoeve van de stadsmuseale functie.

Motie 1, 'Neem de buitenruimte mee'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Samen bouwen aan de Steigerkerk'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 3, 'Inzicht in structurele lasten en risico's voor verantwoorde besluitvorming'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Raadsvoorstel, 'vaststellen over aankoop Steigerkerk tbv stadsmuseale functie'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

6.8 Tweeminutendebat over 'Veilige school', aangevraagd door de leden Leewis en Yildirim.

Motie 1, 'Objectieve en meetbare resultaten veilige scholen'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, 'Monitoring schoolveiligheid veiligheidsgevoel en tevredenheid van leraren'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

6.9 Geactualiseerde algoritme-governance.

Motie 1, 'Duidelijke AI-spelregels voor ambtenaren'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

6.10 Tweeminutendebat over 'Schrappen haltes Buslijn 69', aangevraagd door het lid Coşkun e.a.

Motie 1, 'Zekerheid voor Pernis in 2026'. De motie is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van SP, CDA, GroenLinks, PvdA, 50PLUS, ChristenUnie, Groep De Jong, Partij voor de Dieren en Volt.

Motie 2, 'MRDH, doe je werk'. De motie is met 23 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, Forum voor Democratie, GroenLinks, Groep De Jong, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en Volt.

7.2 Kort bespreekpunt over 'Zwembad Overschie, deel 2', aangevraagd door het lid Leewis e.a.

Motie 1, 'Zwembad Overschie niet kopje onder op 1 januari'. De motie is met 22 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, Volt, Groep De Jong, CDA, ChristenUnie, 50PLUS, Partij voor de Dieren en Forum voor Democratie.

Motie 2, 'Laat Overschie zwemmen, zolang het kan'. De motie is met 22 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van GroenLinks, PvdA, SP, Volt, CDA, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, Forum voor Democratie, Groep De Jong en 50PLUS.

11. Sluiting.

De VOORZITTER (mevrouw Bruin): Daarmee zijn wij aan het einde gekomen van de laatste raadsvergadering van dit jaar. *(Applaus.)* Ik wens u fijne feestdagen en een gelukkig 2026. Beterschap aan allen die halverwege de vergadering het niet meer aankonden vanwege ziekte, te lange duur, het jaar niet meer zien zitten. Het kan allemaal. Ik dank u allen voor uw aanwezigheid en uw bijdrage. Ik nodig u allen van harte uit voor een hapje en een drankje op de omloop om het jaar af te sluiten. De vergadering is gesloten.

(De vergadering is gesloten.)

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening	2619
Toelating van de heer G.J.M. Vreugdenhil als lid van de gemeenteraad	2620
Beëdiging van de heer G.J.M. Vreugdenhil als lid van de gemeenteraad	2621
Mededelingen	2621
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 18 december 2025	2626
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2025 week 49 en 50	2628
Het voorstel tot vaststelling van de Welstandsparagraaf Brainpark I	2628
Het voorstel tot het bevestigen van het vaststellingsbesluit van het bestemmingsplan Codrico-terrein	2628
Het voorstel tot vaststelling van de wijziging verordening samenstelling woningvoorraad 2025	2629
Het voorstel tot opheffing van de geheimhouding en openbaarmaking van documenten betreffende Stichting BOOR	2629
Het voorstel van het presidium tot vaststelling van de uitgangspunten voor de aanbesteding van de accountantsdiensten	2629
Het voorstel tot vaststelling van een zienswijze ten aanzien van de concept-begrotingswijziging 2026 (eerste herziening) van de Grondbank RZG Zuidplas	2629
Het voorstel tot vaststelling van de Verordening commissie verkiezingsaangelegenheden 2026	2629
Het voorstel tot vaststelling van de vierde wijziging van de Havenverordening 2020	2629
Het voorstel met betrekking tot het nieuw adviesmodel voor de culturele sector	2629
Het voorstel tot vaststelling van de Havenvisie 2050	2659
Erfpachtkwestie 1. Het voorstel tot vaststelling van de uitgangspunten erfpachtbeleid 2. Het voorstel tot wijziging van de Nota Rotterdams Grondbeleid betreffende de looptijd van nieuwe tijdelijke erfpachtcontracten	2691
Debat over 'Opvang eerst bij dak- en thuisloze kinderen', aangevraagd door het lid Kind e.a.	2742
Debat over De collegebrief inzake de aanpak overlastgevers (ZWCS), aangevraagd door het lid De Bruijn e.a.	2761
Initiatiefvoorstel Vlieger over 'Een vangnet van vertrouwen'	2782

Onderwerp	Pagina
Het voorstel tot vaststelling van het gebiedsambitiedocument Zuidrand Oud-Charlois	2785
Het herziene voorstel tot vaststelling van de Eindejaarsbrief 2025	2787
Het voorstel tot vaststelling van het projectambitiedocument Veemstraatplot	2790
Beantwoording schriftelijke vragen over 'Behoud het Sportdorp'	2793
Voortgang MBO uitvoeringsagenda	2797
Het voorstel tot het verlenen van een investeringskrediet van €4.675.000 vanwege de aankoop van de Steigerkerk ten behoeve van de stadsmuseale functie	2800
Het herziene voorstel tot vaststelling van de Eindejaarsbrief 2025 - vervolg	2812
Tweeminutendebat over 'Veilige school', aangevraagd door de leden Leewis en Yildirim	2822
Geactualiseerde algoritme-governance	2826
Tweeminutendebat over 'Schrappen haltes Buslijn 69', aangevraagd door het lid Coşkun e.a.	2827
Kort bespreekpunt over 'Faillissement festival Crazy Sexy Cool', aangevraagd door de leden Nunnely en Vlieger	2830
Kort bespreekpunt over 'Zwembad Overschie, deel 2', aangevraagd door het lid Leewis e.a.	2832
Kort bespreekpunt over 'Geen zon op dak is zonde', aangevraagd door de leden Morkoç en Kockelkoren	2837
Kort bespreekpunt over 'Ontwikkelingen rond de Willem de Kooning Academie', aangevraagd door het lid Dekkers	2838
Het voorstel tot benoeming van de voorzitter en vier leden van de commissie verkiezingsaangelegenheden	2841
Het voorstel tot benoeming van een plaatsvervangend ombudsman, tevens kinderombudsman	2841
Het voorstel tot herbenoeming van de voorzitter van de referendumcommissie	2841
Stemvenster	2841
Sluiting	2856

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 8 januari 2026.

De griffier,

De voorzitter,

Gemeenteraad
van Rotterdam

Notulen

raadsvergadering van 18 december 2025

pagina 2858